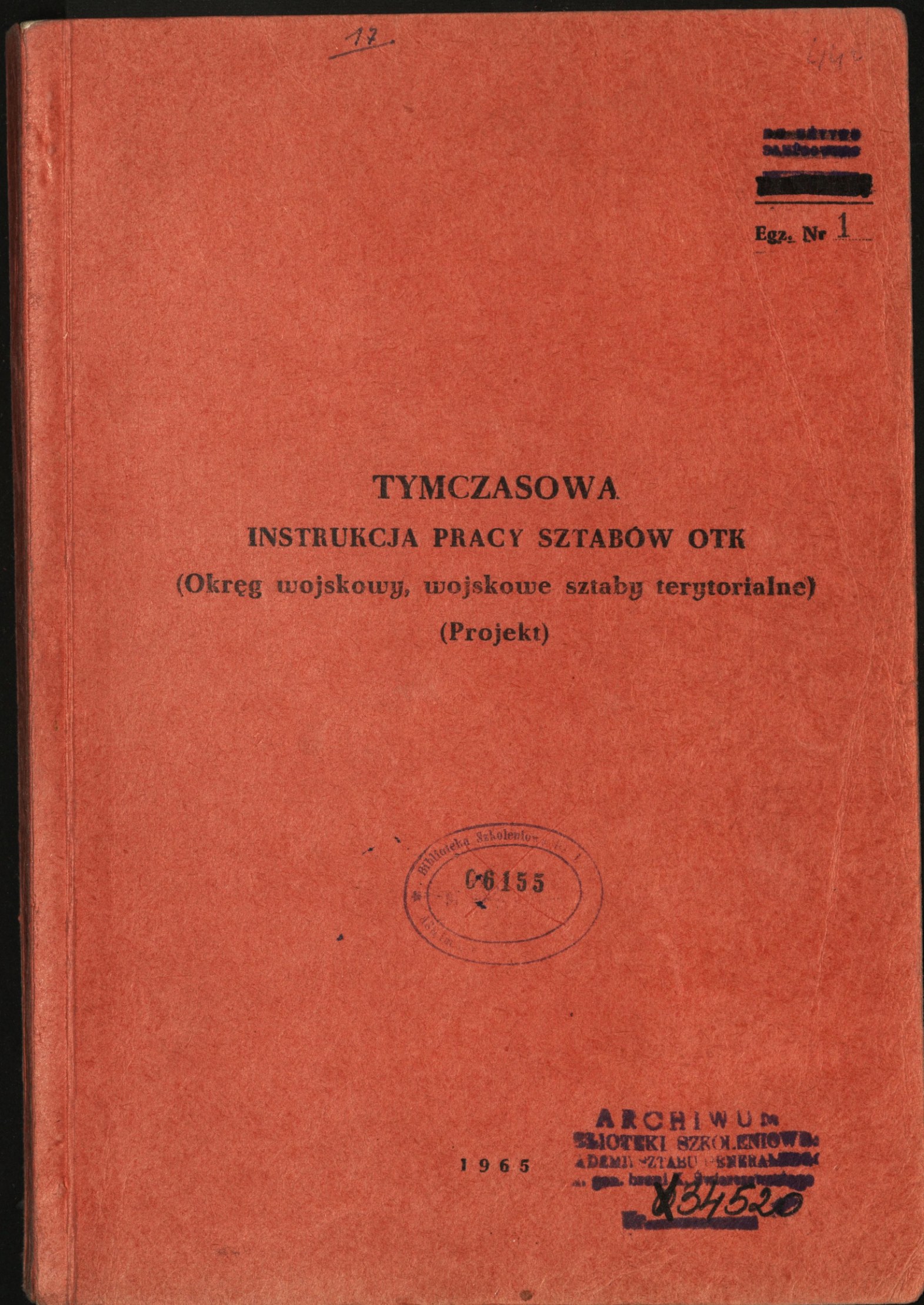

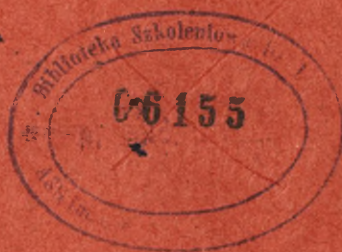

17.

DEBATTED
SANDOWING

Egz. Nr 1

TYMCZASOWA
INSTRUKCJA PRACY SZTABÓW OTK
(Okręg wojskowy, wojskowe sztaby terytorialne)
(Projekt)

1965

**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLNOJ
AKADEMII SZTABI PERNALIS**

34520

Przeł. prot. 12657

~~DO DZYTU~~

~~12657~~

Egz.nr...

1

TYMCZASOWA
INSTRUKCJA PRACY SZTABOW OTK

/Okręg wojskowy, wojskowe sztaby terytorialne/

/Projekt/

ARCHIWUM
BIBLIOTKI SZKOLENIOWE
ADEMI SZTABU GENERALNEGO
gen. bryg. K. Świerczewskiego
234520

T R E S C

Str.

ROZDZIAŁ I.

SZTABY OBRONY TERYTORIUM KRAJU - OGOLNY ZAKRES PRACY	
SZTABOW	7
A/ OGOLNE ZASADY I OBOWIAZKI SZTABU. SZEF SZTABU.	
OFICEROWIE SZTABU.	7
1. Zasady ogólne	7
2. Obowiązki sztabu.	9
3. Szef sztabu	10
4. Oficerowie sztabu	11
B/ PODZIAŁ I ORGANIZACJA PRACY W SZTABACH	12
1. Ogólne założenia organizacyjne.	12
2. Zakres pracy /oddziałów, wydziałów/ sztabu.	12
3. Komendant ochrony	20
4. Dyżury.	20
5. Organizacja odpoczynku.	23
6. Współpraca sztabów /oddziałów, wydziałów sztabu/	23
C/ SZEFOSTWA RODZAJOW WOJSK I SŁUŻB. KWATERMISTRZOSTWO	
OKREGU WOJSKOWEGO.	26
1. Szefostwo wojsk Chemicznych	26
2. Szefostwo Wojsk Inżynieryjnych.	30
3. Szefostwo Służby Samochodowej	34
4. Oddział Uzbrojenia.	36
5. Szefostwo Służby Techniczno-czołgowej	38
6. Kwatermistrzostwo	40

ROZDZIAŁ II.

SZTAB OKREGU WOJSKOWEGO

A/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W ZAKRESIE PLANOWANIA I ORGANIZACJI OBRONY

1. Zasady ogólne	58
2. Obrona przeciwdesantowa	67
3. Zabezpieczenie operacyjne działań	71
a/ Obrona przed bronią masowego rażenia	71

	Str.
b/ Obrona przeciwlotnicza.	74
c/ Obrona przeciwdywersyjna.	75
d/ Rozpoznanie	75
e/ Maskowanie.	78
B/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO NA RZECZ WOJSK OPERACYJNYCH.	79
C/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W ZAKRESIE UZUPEŁNIENIA I SZKOLENIA WOJSK	
1. Szkolenie wojsk	85
2. Uzupełnienie wojsk.	87
3. Praca kwatermistrzostwa w zakresie uzupełnienia i szkolenia wojsk	88
D/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W ZAKRESIE ADMINISTRACYJNO-GOSPODARCZYM.	88
E/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W OKRESIE PODNIESZENIA GOTOWOŚCI OBRONNEJ PAŃSTWA	90
F/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W OKRESIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA KRAJU	92
G/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W OKRESIE WOJNY	
1. Zasady ogólne	95
2. Likwidacja skutków bmar i innych środków niszczenia	95
3. Zabezpieczenie działań wojsk operacyjnych	97
4. Organizacja walki przeciwdesantowej	98

ROZDZIAŁ III.

PRACA WOJEWODZKICH I POWIATOWYCH SZTABOW WOJSKOWYCH

A/ W OKRESIE POKOJU

1/ Praca WSZW /PSZW/ w zakresie wypracowania koncepcji obrony obszaru województwa /powiatu/.	101
2/ Praca WSZW /PSZW/ w zakresie planowania i przygotowania obszaru województwa /powiatu/ pod względem obrony przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia.	106

	Str.
3. Praca WSzW /PSzW/ w zakresie planowania i przygotowania obrony przeciwdywersyjnej i przeciwsantowej obszaru województwa /powiatu/	114
4. Praca WSzW /PSzW/ nad przygotowaniem przedsięwzięć zabezpieczających osiągnięcie gotowości do działań sił zbrojnych oraz sił i środków OTK.	120
5. Praca WSzW /PSzW/ w zakresie organizacji i prowadzenia akcji ratowniczych na wypadek klęsk żywiołowych	121
6. Praca WSzW /PSzW/ w zakresie planowania i organizacji łączności	122
7. Praca WSzW /PSzW/ w zakresie organizacji zaopatrzenia i obsługi sił układu terytorialnego...	125
B/ PRACA WSzW /PSzW/ W OKRESIE PODWYŻSZONEJ GOTOWOŚCI OBRONNEJ PAŃSTWA	134
C/ PRACA WSzW /PSzW/ W OKRESIE BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA BEZPIECZENSTWA KRAJU	135
D/ PRACA WSzW /PSzW/ W OKRESIE WOJNY	
1. Praca WSzW /PSzW/ podczas prowadzenia akcji ratowniczych.	136
2. Praca WSzW /PSzW/ w zakresie zwalczania dywersji i desantów nieprzyjaciela	139
3. Praca WSzW /PSzW/ w zakresie zabezpieczenia sił zbrojnych	143

ROZDZIAŁ IV. =====

ORGANIZACJA STANOWISK KIEROWANIA I DOWODZENIA

1. Zasady ogólne	146
2. Skład organizacyjny, rozmieszczenie i wyposażenie stanowisk kierowania /dowodzenia/	148
3. Ochrona i obrona stanowisk kierowania /dowodzenia/.	152
4. Organizacja, zajęcie i zmiana stanowisk kierowania /dowodzenia/.	154

ROZDZIAŁ V.
=====

PRACA SZTABU JEDNOSTEK WOJSK TERYTORIALNYCH

1. Obowiązki sztabów jednostek terytorialnych	155
2. Praca sztabu jednostek terytorialnych w zakresie studiów i szkolenia.	156
a/ W wydziale /sekcji/ rozpoznawczym	156
b/ W wydziale /sekcji/ operacyjnym	157
c/ Szef zabezpieczenia chemicznego	157
d/ Szef zabezpieczenia inżynierskiego.	158
e/ Wydział /sekcja/ łączności.	158
f/ Kwatermistrzostwo	158
3. Praca sztabu jednostek wojsk terytorialnych w zakresie przygotowania mobilizacji.	160
4. Praca sztabu jednostek terytorialnych w zakresie przygotowania i organizacji działań.	160
5. Praca sztabów w zakresie organizacji zabezpieczenia działań	
a/ Rozpoznanie w działaniach przeciwdywersyjnych . .	164
b/ Rozpoznanie w zakresie prowadzenia akcji ratowniczej.	164
c/ Obrona przed bronią masowego rażenia.	174
d/ Powiadamianie i alarmowanie	175
e/ Maskowanie wojsk i obiektów wojskowych.	175
f/ Ubezpieczanie	176
g/ Obrona przeciwlotnicza.	176
6. Praca sztabu jednostek wojsk terytorialnych w okresie kierowania działaniami	
Praca sztabów jednostek w akcji ratowniczej . . .	177
Praca sztabów jednostek w działaniach przeciwdywersyjnych.	181
7. Praca kwatermistrzostwa i służb jednostek OTK w zakresie organizacji oraz prowadzenia zaopatrywania i obsługi.	184

ROZDZIAŁ VI.

DOKUMENTACJA

A/ ZASADY OGÓLNE.	192
B/ DOKUMENTY SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO	193
C/ DOKUMENTY WOJSKOWEGO SZTABU TERYTORIALNEGO	214
D/ ZASADNICZE DOKUMENTY OPRACOWYWANE PRZEZ SZTABY ODDZIAŁÓW TERYTORIALNYCH	235

ZAŁĄCZNIKI

SKROTY I ZNAKI UMOWNE	245
1. Ogólne ustalenia	
2. Skróty	
3. Znaki umowne	

ROZDZIAŁ I.

SZTABY OBRONY TERYTORIUM KRAJU - OGÓLNY ZAKRES PRACY SZTABÓW

A/ OGÓLNE ZASADY I OBOWIĄZKI SZTABÓW, SZEF SZTABU I OFICEROWIE SZTABU

1. Zasady ogólne

1. Sztab jest organem dowodzenia; zapewnia on dowódcy /przewodniczącemu komitetu obrony/ ciągłe i stanowcze dowodzenie wojskami. Pod kierownictwem dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/ sztab organizuje i realizuje przedsięwzięcia z zakresu przygotowania, organizacji i prowadzenia działań bojowych, koordynuje wysiłek innych sił i środków w zakresie obrony lądowej oraz prowadzi szkolenie bojowe i kontroluje wykonywanie przez wojska postawionych im zadań.
2. Sztab powinien pracować systematycznie i sprężysto, wykazywać dużą inicjatywę i twórcze podejście do stojących przed nim zadań, ciągle śledzić rozwój każdej sytuacji oraz inicjować wszelkie przedsięwzięcia związane z przygotowaniem i zabezpieczeniem działań bojowych.
3. We współczesnych działaniach bojowych prowadzenie w znacznym stopniu zależy od właściwej pracy sztabu. Wszelkie zmiany warunków pracy sztabu nie powinny się odbijać ujemnie na jakości analizy sytuacji oraz na ciągłości dowodzenia wojskami.
4. Powodzenie w pracy sztabu zależy od:
 - wysokiego poziomu moralno-politycznego stanu osobowego sztabu oraz jego bezgranicznego oddziaływania na sprawę obronności ludowej ojczyzny;
 - ciągłego i stanowczego kierowania przez dowódcę /przewodniczącego komitetu obrony/ pracą podległego mu sztabu;
 - właściwego zrozumienia przez oficerów sztabu zadań postawionych wojskom;

- dokładnego i terminowego wykonywania przez sztab rozkazów i zarządzeń dowódcy /przewodniczącego Komitetu Obrony/ oraz wyższego sztabu;
 - wzajemnego zrozumienia i harmonijnej pracy dowódcy /przewodniczącego Komitetu Obrony/ i szefa sztabu;
 - stałej znajomości przez sztab rzeczywistej sytuacji;
 - trafnego doboru i odpowiedniego przygotowania do pracy oficerów sztabu oraz dokładnego i terminowego wykonywania przez nich swoich obowiązków;
 - prawidłowego podziału obowiązków pomiędzy oficerów sztabu, wzajemnej zamiany oficerów w pracy oraz od uzgadniania zagadnień pomiędzy wydziałami /oficerami sztabu/ i od skoordynowanej pracy sztabu jako całości;
 - stałej styczności osobistej oficerów sztabu z wojskami;
 - utrzymania ciągłej łączności z podległymi sztabami i sztabami współdziałającymi /działami Komitetu Obrony/ oraz sztabem wyższym i wojskami;
 - ciągłego przewidywania możliwych zmian w toku walki i podejmowania w związku z tym odpowiednich przedsięwzięć;
 - zwięzłego, jasnego, wyczerpującego i terminowego przekazywania podwładnym decyzji, zarządzeń i wytycznych dowódcy /przewodniczącego Komitetu Obrony/;
 - systematycznej kontroli pracy podległych sztabów i wykonywania przez wojska rozkazów i zarządzeń dowódcy /przewodniczącego Komitetu Obrony/;
 - zdatności utrzymania autorytetu.
5. Zasadniczym warunkiem pomyślnej pracy sztabu jest stałe i wszechstronne studiowanie sytuacji, zasad działania i możliwości nieprzyjaciela oraz terenu pod względem geograficzno-demograficznym, ekonomicznym i topograficznym. Ponadto utrzymanie ciągłej łączności z podległymi i współdziałającymi wojskami, sąsiadami oraz siłami i środkami obronnie zorganizowanego społeczeństwa.

2. Obowiązki sztabu

6. Sztaby obrony terytorium kraju zobowiązane są do:
- inspirowania i koordynowania wysiłków wszystkich współdziałających dowództw, szefostw oraz działów komitetów obrony w zakresie przedsięwzięć operacyjno-obronnych i postulowania takich rozwiązań, projektów rozbudowy /przebudowy/ obiektów gospodarki narodowej i terytorialnej oraz komunalnych, aby odpowiadały one wymaganiom obrony i były przydatne także dla celów obronnych;
 - planowania, przygotowania i kierowania obroną lądową podległego im terytorium zgodnie z decyzją dowódcy Okręgu Wojskowego /przewodniczącego terenowego komitetu obrony/;
 - zabezpieczania przegrupowań i przemarszów wojsk operacyjnych: własnych i sojuszniczych oraz wojsk OTK i zmilitaryzowanych jednostek szczebla centralnego;
 - powiadamiania i alarmowania wojsk zmilitaryzowanych sił OTK i ludności o zagrożeniu; ponadto sztaby sprawują fachowe kierownictwo akcją likwidacji skutków działania broni masowego rażenia i innych środków walki;
 - udzielania wszechstronnej pomocy /organizacyjnej oraz w postaci materiałów i rezerw ludzkich/ władzom cywilnym - działom komitetów obrony w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia i innymi środkami walki;
 - prowadzenie nadzoru i koordynowania przebiegu mobilizacji sił zbrojnych oraz do realizacji zaplanowanych i nakazanych przez sztab nadrzędny czynności mobilizacyjnych i szkolenia bojowego;
 - zaopatrywanie wojsk operacyjnych OTK oraz wszystkich jednostek terytorialnych w sprzęt typowo wojskowy.

3. Szef sztabu

7. Szef sztabu okręgu wojskowego jest pierwszym zastępcą dowódcy OW, natomiast szef wojskowego sztabu terytorialnego - kierownikiem działu militarnego właściwego komitetu obrony i podlega bezpośrednio przewodniczącemu komitetu obrony, a także właściwemu dowódcy OW - i to zarówno w zakresie spraw dotyczących mobilizacji i szkolenia bojowego wojsk, jak i prowadzenia działań bojowych.
8. Szef sztabu dokonuje podziału pracy, określa szczegółowe obowiązki podległych szefów oddziałów /wydziałów, sekcji/ i odpowiada za całokształt pracy sztabu, a także za koordynację pracy sztabu ze współdziałającymi sztabami /działami komitetu obrony/, sąsiadami i sztabami podległych jednostek oraz za uzgodnienie swoich planów ze sztabem nadrzędnym.
9. Szef sztabu uprawniony jest do proponowania decyzji dowódcy /przewodniczącemu komitetu obrony/, wydawania rozkazów i zarządzeń podległym jednostkom w imieniu dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/ oraz kontrolowania wykonania wydanych rozkazów i zarządzeń.
Szef wojskowego sztabu terytorialnego ponadto ma prawo odwoływania się do decyzji władz nadrzędnych województwa /powiatu/ w razie niewłaściwego rozwiązania problematyki obronnej przez dane władze terytorialne.
Do obowiązków szefa sztabu /OW, WSZW, PSZW/ należy:
 - stałe studiowanie i dokładna znajomość: możliwości nieprzyjaciela i jego taktyki działania; terenu - pod względem geograficzno-demograficznym, ekonomicznym, topograficznym i jego wpływu na działanie wojsk oraz położenia i stanu wojsk własnych i innych sił i środków OTK; ilości i stanu uzbrojenia, sprzętu technicznego, transportu i zabezpieczenia materiałowego;
 - kierowanie całokształtem pracy sztabu - w szczególności: planowaniem obronnym; opracowywaniem wszelkiej dokumentacji związanej z organizacją, przygotowaniem i zabezpieczeniem działań; przekazaniem na czas decyzji dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/ podległym

jednostkom; zapewnieniem terminowej organizacji stanowisk kierowania /dowodzenia/, ich ochrony i obrony; podziałem sztabu na określone zespoły dowodzenia oraz organizacją niezawodnej łączności /dowodzenia, powiadamiania i współdziałania/; pracami mobilizacyjnymi i zaopatrywaniem wojsk OTK oraz wszystkich jednostek terytorialnych w sprzęt typowo wojskowy; szkoleniem bojowym wojsk i szkoleniem operacyjno-obronnym działów komitetu obrony i podporządkowanych im sił i środków OTK;

- koordynowanie pracy podległego sztabu z pracą sztabu nadrzędnego oraz sztabów współdziałających /działami komitetu obrony/.

4. Oficerowie sztabu

10. Oficerowie sztabu powinni być przykładem wysokiego dyscyplinowania i systematyczności w pracy oraz wzorem męstwa, wytrzymałości i odwagi w działaniu.

Oficerowie sztabu zobowiązani są:

- znać zasady obrony terytorium PRL, sposób i możliwości zbrojnego oddziaływania nieprzyjaciela, jego taktykę oraz sposób działania, a także możliwości własnych wojsk, zmilitaryzowanych jednostek OTK i sił obronnie zorganizowanego społeczeństwa;
- wzajemnie zastępować się w pracy;
- umieć analizować sytuację i prawidłowo oceniać położenie na swoim szczeblu i wyższego sztabu, opracowywać dokładnie i szybko /graficznie i pisemnie/ wszelkie dokumenty oraz umieć posługiwać się dokumentami tajnego dowodzenia;
- przejawiać inicjatywę oraz w sposób twórczy podchodzić do wykonywania stojących przed nimi zadań a także mieć zrozumienie dla pracy innych;
- posiadać wysokie poczucie odpowiedzialności za wykonywany odcinek pracy i dbać o harmonijną pracę sztabu;
- utrzymywać osobistą styczność z wojskami i współdziałającymi sztabami /działami komitetu obrony/ w celu wszechstronnego poznania zaistniałej sytuacji i udzielania sobie wzajemnie pomocy przy rozwiązywaniu zadań obronnych;
- stale i systematycznie podnosić swe kwalifikacje.

B/ PODZIAŁ I ORGANIZACJA PRACY W SZTABACH

1. Założenia organizacyjne

11. Działalność sztabu obejmuje następujące główne kierunki pracy: operacyjny, rozpoznawczy, obrony przed bronią masowego rażenia, organizacyjno-mobilizacyjny i uzupełnień, łączności i tajnego dowodzenia, porządkowo-ochronny, szkolenia, zaopatrzenia i obsługi.

Każdy kierunek pracy jest wykonywany przez odpowiedni oddział /wydział, sekcję/ lub oficera sztabu.

Oddział /wydział, sekcja/ sztabu może być odpowiedzialny za kilka pokrewnych kierunków pracy lub za jeden ściśle określony kierunek; uwarunkowane jest to przyjętą strukturą organizacyjną sztabu na poszczególnych szczeblach dowodzenia.

12. Pracą sztabu kieruje dowódca /przewodniczący komitetu obrony/ przez szefa sztabu, który jest bezpośrednim przełożonym oficerów wchodzących w skład danego sztabu.

Oddziałem /wydziałem, sekcją/ wchodzącym w skład sztabu kierują szefowie odpowiednich oddziałów /wydziałów, sekcji/, natomiast pracą wydziałów /sekcji/ stanowiących oddzielną komórkę danego oddziału /wydziału/ kierują pomocnicy szefów oddziału /wydziału/.

13. Struktura organizacyjna sztabu OTK jest dostosowywana do potrzeb wynikających z rozwiązywanej problematyki obronnej. Zależnie od problematyki w sztabach OTK- obok kierunków pracy wymienionych w punkcie jedenastym- mogą występować inne, specjalistyczne kierunki pracy dotyczące tylko danego terenu i konkretnego sztabu.

2. Zakres pracy oddziałów /wydziałów, sekcji/

14. Do ogólnych obowiązków oddziałów /wydziałów, sekcji/ sztabu należy:

- zbieranie, studiowanie i opracowywanie danych o położeniu, działaniu, zdolnościach bojowych i stopniu zaopatrzenia wojsk własnych oraz terminowe przedstawianie tych danych szefowi sztabu;

- studiowanie danych o położeniu i możliwościach nieprzyjaciela oraz uwzględnianie ich w opracowywanych przez siebie planach i przy organizacji zabezpieczenia bojowego działań wojsk;

- studiowanie terenu /w zakresie niezbędnym do swej pracy/ pod względem geograficzno-demograficznym, ekonomicznym i topograficznym oraz określanie jego wpływu na rozmieszczenie i działanie wojsk;
 - opracowywanie ze sztabami rodzajów wojsk i służb /działami komitetu obrony/ dokumentów w zakresie ich specjalności oraz ciągłe ich uaktualnianie;
 - organizowanie wzajemnej wymiany informacji oraz współpracy;
 - branie udziału w organizacji stanowisk dowodzenia /kierowania/, ich ochronie i obronie podległymi im siłami i środkami;
 - organizowanie dyżuru i odpoczynku oficerów w swoich oddziałach /wydziałach, sekcjach/;
 - uczestniczenie w planowaniu i prowadzeniu szkolenia bojowego /według specjalności/;
 - kierowanie zaopatrzeniem materiałowo-technicznym /według specjalności/.
15. Oddział /wydział, sekcja/ operacyjny zajmuje się:
- planowaniem obrony lądowej w zakresie walki /działań, operacji/ przeciwdesantowej i przeciwdywersyjnej, ochrony i obrony obiektów, obrony przeciwlotniczej - czynnej oraz maskowania;
 - planowaniem dyslokacji i ruchu wojsk oraz koordynuje plany w zakresie dyslokacji wszystkich zmilitaryzowanych sił OTK /w wojskowych sztabach terytorialnych planuje także ruch zmilitaryzowanych sił OTK/;
 - organizacją współdziałania wszystkich sił i środków zaangażowanych do obrony lądowej;
 - terminowym przekazaniem rozkazów i zarządzeń dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/, szefa sztabu/ podległym jednostkom oraz opracowuje meldunki o położeniu i działaniu własnych sił do sztabu przełożonego;
 - organizacja sprawnej wymiany informacji o położeniu własnych sił oraz o decyzjach dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony, szefa sztabu/ wewnątrz sztabu /komitetu obrony/;

- organizacją stanowisk dowodzenia /kierowania/ oraz ich ochroną i obroną;
- kierowaniem pracą oficerów kierunkowych /łącznikowych/;
- organizacją służby dyżurnego operacyjnego;
- zaopatrywaniem sztabu, szefostw, dowództw, działów i komitetu obrony w mapy.

16. Wydział /sekcja/ rozpoznania zajmuje się:

- zbieraniem, studiowaniem i uogólnieniem wszelkich zdobytych wiadomości o nieprzyjacielu;
- opracowaniem ogólnego planu rozpoznania, zarządzeń rozpoznania oraz różnorodnych meldunków i komunikatów rozpoznawczych;
- organizacją rozpoznania wojskowego oraz informowaniem o działalności nieprzyjaciela na swoim terenie;
- organizacją kontroli wykonywania przez wojska zadań z zakresu rozpoznania oraz szkoleniem pododdziałów rozpoznawczych w podległych jednostkach.

17. Wydział /sekcja/ obrony przed bronią masowego rażenia zajmuje się:

- planowaniem przedsięwzięć związanych z ochroną i ochroną wojsk przed działaniem broni masowego rażenia oraz koordynuje wysiłki innych sił i środków w tym zakresie;
- organizacją jednolitego systemu obserwacji, prognozowania, analizy i powiadamiania o skażeniach i wybuchach jądrowych;
- powiadamianiem i alarmowaniem o zagrożeniu z powietrza oraz informowaniem sztabu /działu, komitetu obrony, wojska/ o możliwościach działania w rejonach skażonych;
- ogólnym kierowaniem likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia;
- koordynacją planów w zakresie OPEMaR, a szczególnie akcji ratowniczych.

18. Oddział /wydział, sekcja/ organizacyjno-mobilizacyjny i uzupełnień, w swej pracy kieruje się specjalnymi instrukcjami i wytycznymi Sztabu Generalnego.

Oddział /wydział, sekcja/ organizacyjno-mobilizacyjny i uzupełnień zajmuje się:

- opracowaniem i ciągłym uaktualnianiem planów mobilizacyjnych oraz udziela pomocy podległym jednostkom organizacyjnym w opracowaniu ich planów mobilizacyjnych;
 - kierowaniem całokształtem prac związanych z mobilizacją wojsk operacyjnych oraz OTK i zmilitaryzowanych jednostek w zakresie uzupełniania istniejących i mobilizowanych jednostek stanem osobowym z rezerwy oraz środkami transportowymi i maszynami inżynierskimi z gospodarki narodowej;
 - utrzymaniem ścisłej współpracy z terenowymi organami administracji państwowej, organizacjami politycznymi i społecznymi oraz zakładami pracy w zakresie przygotowania i sprawnego przeprowadzenia mobilizacji;
 - koordynowaniem pracy wewnątrz oddziału /wydziału, sekcji/ sztabu oraz między podległymi i współdziałającymi komórkami organizacyjno-mobilizacyjnymi i uzupełnień;
 - prowadzeniem prac związanych z rekrutacją kadr fachowych oraz zwalnianiem od poboru pojazdów mechanicznych przeznaczonych dla sił i środków układu terytorialnego i funkcjonalnego. Pracę tę oddział /wydział, sekcja/ organizacyjno-mobilizacyjny i uzupełnień wykonuje z wydatną pomocą dyrektorów zjednoczeń, przedsiębiorstw, związków spółdzielczych i innych jednostek organizacyjnych;
 - analizą stanu zwolnionych od poboru kadr fachowych i pojazdów mechanicznych w poszczególnych resortach - w powiązaniu z potrzebami danego terenu - oraz dokonuje prawidłowego ich podziału;
 - organizowaniem nadzoru i kontroli nad działalnością podległych sztabów w zakresie prac organizacyjno-mobilizacyjnych i uzupełnień.
19. Oddział /wydział, sekcja/ łączności i tajnego dowodzenia.
- Szef oddziału /wydziału/ jest pomocnikiem szefa sztabu do spraw łączności. Ponosi on odpowiedzialność za planowanie, terminową organizację i przygotowanie łączności w okresie pokoju oraz jej uruchomienie i ciągłe udzielnianie w toku wojny.

Na podstawie wytycznych szefa sztabu szef oddziału /wydziału, sekcji/ łączności ma prawo wydawać podległym organom i wojskom OTK zarządzenia w zakresie organizacji i pracy łączności, szkolenia i zaopatrywania materiałowo-technicznego oraz kontroli stanu przygotowania i działania łączności w podległych jednostkach organizacyjnych.

Do obowiązków oddziału /wydziału, sekcji/ łączności i tajnego dowodzenia należy:

- planowanie i kierowanie przygotowaniem systemu łączności dla potrzeb sztabu i komitetu obrony;
- inspirowanie oraz sprawdzenie i wyciągnięcie wniosków z projektów przebudowy i rozbudowy państwowej sieci telekomunikacyjnej z punktu widzenia potrzeb dowodzenia wojskami /kierowania obroną podległego obszaru/;
- uzgadnianie, opracowywanie i wymienianie niezbędnych danych eksploatacyjnych do pracy środków łączności między instytucjami /wojskowymi i cywilnymi/, rozmieszczonymi na podległym obszarze;
- reprezentowanie interesów wojsk OTK w zakresie wykorzystywania sieci telekomunikacyjnej resortu łączności;
- nadzór nad planowaniem i przygotowaniem łączności dla podległych organów i sztabów;
- sprawdzenie przygotowania mobilizacyjnego określonych instytucji i przedsiębiorstw wydzielających siły i środki łączności lub zapewniających łączność dla potrzeb organów i sił OTK;
- kierowanie uruchomieniem i działaniem systemu łączności w różnych sytuacjach stanu wojennego;
- organizowanie i kierowanie szkoleniem oddziałów /pododdziałów/ łączności;
- kierowanie pracą poczty polowej oraz zaopatrywaniem materiałowo-technicznym łączności.

20. Kierowaniem i organizacją tajnego dowodzenia może się zajmować oddział /wydział, sekcja/ łączności lub może być do tego celu powołana etatowa komórka sztabu - wydział /sekcja/ szyfrów i tajnego dowodzenia. Przedsięwzięcia w tym zakresie wykonywane są na podstawie odpowiednich regulaminów, instrukcji i wytycznych Sztabu Generalnego.

21. Wojskowe sztaby terytorialne planują łączność dla potrzeb komitetów obrony i kierują nią. Ponadto do obowiązków wojskowych sztabów terytorialnych należy koordynacja wykorzystania urządzeń i linii łączności przewidzianych do użytkowania przez organa i siły układu terytorialnego oraz planowanie i kierowanie budową i działaniem scentralizowanych systemów alarmowych.
22. Oddział /wydział, sekcja/ szkolenia bojowego sztabów OTK /OW, WSZW, PSZW/, Szef oddziału /wydziału/ szkolenia bojowego jest zastępcą /pomocnikiem/ szefa sztabu do spraw szkolenia bojowego.

Do obowiązków oddziału /wydziału, sekcji/ szkolenia bojowego należy:

- planowanie i koordynacja całokształtu zagadnień szkolenia bojowego OTK ze szkoleniem wojsk operacyjnych;
- opracowywanie planów szkolenia bojowego wojsk OTK i sztabów oraz rozkazów i zarządzeń szkoleniowych;
- organizowanie na podstawie wytycznych szefa sztabu kontroli szkolenia bojowego wojsk OTK i sprawdzanie ich gotowości do wykonywania zadań;
- przygotowywanie i prowadzenie ćwiczeń szkieletowych w wojskami i sztabami;
- planowanie i organizowanie wspólnych ćwiczeń wojsk OTK z siłami i środkami cywilnych działów komitetu obrony oraz wojskami operacyjnymi;
- prowadzenie ewidencji szkolenia bojowego;
- organizowanie i przygotowanie bazy szkoleniowej oraz prowadzenie ewidencji pomocy szkolnych;
- analiza form szkolenia bojowego wojsk i sztabów OTK.

Ponadto do komórki szkolenia bojowego sztabu okręgu wojskowego należy planowanie i organizowanie ćwiczeń doświadczalnych, prowadzenie prac naukowo-badawczych w pionie OTK oraz planowanie i organizowanie specjalnych kursów szkoleniowych dla oficerów /podoficerów/powołanych z rezerwy na szkolenie w pionie OTK; ponadto zaś czuwanie nad realizacją planów szkolenia bojowego w podległych wojskach oraz sztabach terytorialnych.

23. Wydział /sekcja/ zaopatrzenia jest organem zaopatrywania sił układu terytorialnego w sprzęt i materiały typowo wojskowe oraz sił podległych bezpośrednio wojskowym sztabom terytorialnym.

Do obowiązków i zadań wydziału /sekcji/ zaopatrzenia należy:

a/ w zakresie zaopatrywania w sprzęt i materiały typowo wojskowe:

- stała znajomość sytuacji oraz zadań powiatu i jednostek OTK, zwłaszcza dotyczących akcji zbrojnych na podległym obszarze;
- prowadzenie ewidencji materiałowej według powiatów i jednostek OTK;
- zbieranie danych o stanie zaopatrzenia powiatów i jednostek OTK szczebla wojewódzkiego /powiatowego/;
- planowanie zaopatrywania powiatów i jednostek oraz opracowywanie planów materiałowego zabezpieczenia województwa /powiatu/ w sprzęt i materiały typowo wojskowe;
- przydzielanie powiatom i jednostkom OT środków zaopatrzenia oraz ustalanie dla nich limitów i norm zużycia;
- organizowanie i dokonywanie dowozu środków zaopatrzenia ze składów okręgowych /rejonowych/ do powiatów i jednostek OT lub do składów wojewódzkich /powiatowych/;
- gromadzenie i utrzymywanie zapadów środków zaopatrzenia typowo wojskowych przewidzianych dla województwa /powiatu/;
- ustalenie potrzeb materiałowych dla województwa /powiatu/ i jednostek OT oraz przesyłanie zapotrzebowania do okręgu wojskowego /województwa/;
- organizowanie zaopatrywania zgrupowań jednostek OT podczas akcji zbrojnych;
- rozliczanie powiatów i jednostek z przydzielonych im środków zaopatrzenia;
- współpraca z poszczególnymi działami WKO /PKO/ w zakresie zaopatrywania jednostek podległych tym działom;

- organizowanie naprawy sprzętu typowo-wojskowego, który nie może być naprawiony siłami jednostek lub działów, którym podlegają te jednostki;
 - nadzór i kontrola nad gospodarką materiałową eksploatacyjną sprzętu w jednostkach;
 - współpraca z poszczególnymi komórkami /PSZW/ w zakresie ustalenia potrzeb materiałowych poszczególnych rodzajów środków zaopatrzenia typowo wojskowych.
- b/ W zakresie zaopatrywania jednostek OT podległych WSZW /PSZW/:
- stała znajomość zadań jednostek OT podległych WSZW /PSZW/, aktualnego stanu ich zaopatrzenia, stanu gotowości technicznej sprzętu, potrzeb materiałowych oraz potrzeb w zakresie obsługi;
 - otrzymywanie z jednostek meldunków o stanie zaopatrzenia oraz opiniowanie i przekazywanie odpowiednim działom WKO /PKO/ meldunków dotyczących środków zaopatrzenia powszechnego i specjalnego użytku;
 - ustalanie potrzeb materiałowych dla poszczególnych jednostek OT podległych WSZW /POW/ oraz zgłaszanie potrzeb w zakresie środków zaopatrzenia powszechnego i specjalnego użytku odpowiednim działom WKO /PKO/;
 - przygotowanie szefowi sztabu danych do decyzji odnośnie organizacji zabezpieczenia materiałowego i obsługi jednostek OT podległych WSZW /PSZW/;
 - współpraca z poszczególnymi działami WKO /PKO/ w zakresie terminowego i sprawnego zaopatrywania oraz obsługi jednostek /naprawy sprzętu, zabezpieczenie medyczne, prania bielizny, kąpiele itp./;
 - otrzymywanie z poszczególnych działów WKO /PKO/ przydziału środków zaopatrzenia oraz limitów i norm zużycia dla jednostek OT podległych WSZW /PSZW/ i przekazywanie tych danych tym jednostkom;
 - udzielanie pomocy jednostkom w zakresie organizacji materiałowego zabezpieczenia i obsługi - zarówno w warunkach garnizonowych, jak i podczas działań bojowych.

3. Komendant ochrony i obrony sztabu

24. Komendant ochrony ^{i obrony} sztabu podlega szefowi sztabu. Odpowiada on za obronę i ochronę, maskowanie i porządek na stanowisku dowodzenia oraz za urządzenie miejsc pracy i odpoczynku dla stanu osobowego.

Do obowiązków komendanta ochrony i obrony sztabu należy:

- opracowanie planu ochrony i obrony stanowiska dowodzenia oraz przekazanie go wykonawcom;
- organizowanie bezpośredniej ochrony i obrony stanowiska dowodzenia /kierowania/;
- urządzanie miejsc pracy i odpoczynku oficerów sztabu na stanowisku dowodzenia /kierowania/ oraz zapewnienie oświetlenia i ogrzewania pomieszczeń;
- kontrola przestrzegania dyscypliny ruchu i maskowania przez stan osobowy rozmieszczony na stanowisku dowodzenia;
- organizowanie regulacji ruchu w obrębie stanowiska i nie-dopuszczanie do skupienia się sił i środków na danym stanowisku dowodzenia.

4. Dyżury

25. We wszystkich warunkach pracy sztabu oddziały /wydziały, sekcje/ organizują dyżury w celu przyjmowania i wysyłania w ustalonym czasie dokumentów bojowych, przekazywania zarządzeń dowódcy /przewidniczącego komitetu obrony/ i szefa sztabu oraz w celu utrzymania ciągłości pracy sztabu.

Do zasadniczych dyżurów sztabu należy zaliczyć:

- dyżur oficera oddziału /wydziału, sekcji/ operacyjnego;
- dyżur oficera oddziału /wydziału, sekcji/ łączności;
- dyżur oficera powiadamiania o zagrożeniu z powietrza i skażeniach.

26. Dyżurnego operacyjnego wyznacza się spośród oficerów oddziału /wydziału, sekcji/ operacyjnego /rozpoznawczego/; podlega on szefowi sztabu.

Obowiązkiem dyżurnego operacyjnego jest:

- stałe studiowanie sytuacji na podległym i sąsiednich obszarach oraz prowadzenie mapy, na którą nanosi wszystkie aktualne dane;
- znać stan łączności z podległymi i współpracującymi sztabami, siłami i środkami oraz ze sztabem nadrzędnym;
- przekazywanie rozkazów i zarządzeń dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/ oraz poleceń szefa sztabu lub szefa oddziału /wydziału/ operacyjnego;
- przyjmowanie meldunków i przedstawianie ich dowódcy /szefowi sztabu/ lub szefom odpowiednich oddziałów /wydziałów/;
- meldowanie do sztabu nadrzędnego o sytuacji na podległym obszarze;
- zawsze wiedzieć gdzie znajduje się dowódca /przewodniczący komitetu obrony/ szef sztabu oraz rozmieszczenie poszczególnych oddziałów /wydziałów, sekcji/ sztabu i miejsce odpoczynku poszczególnych oficerów;
- znać sposób ochrony i obrony sztabu, miejsce przebywania komendanta ochrony i obrony sztabu;
- prowadzenie wymiany informacji między oddziałami /wydziałami/ i komendantem o sytuacji w rejonie stanowiska dowodzenia /kierowania/ i na podległym obszarze;
- znać sposób powiadamiania i alarmowania sztabu i wojsk o zagrożeniu.

Do dyspozycji dyżurnego operacyjnego wyznacza się spośród oficerów sztabu gońców, a w niektórych wypadkach pomocnika.

Dyżurny operacyjny powinien posiadać: instrukcję, tabelę rozmówniczą, sygnałową i kryptonimów osób funkcyjnych, mapę roboczą, plan rozmieszczenia sztabu, plan ochrony i obrony, książkę raportów i brudnopis oraz wykaz dyżurów w poszczególnych oddziałach /wydziałach, sekcjach/.

Dyżurnemu operacyjnemu podlegają dyżurni wyznaczani w poszczególnych oddziałach i wydziałach sztabu oraz dyżurny węzła łączności, składnicy meldunkowej, posterunku obserwacyjno-meldunkowego itp.

27. Dyżurny łączności wyznaczony jest spośród oficerów pododdziałów łączności sztabu w celu kierowania pracą węzła łączności i kontroli stanu sprzętu łączności. Odpowiada on za terminowe przyjmowanie wszelkich dokumentów i meldunków oraz za zabezpieczenie prowadzenia rozmów przez techniczne środki łączności.

Obowiązkiem dyżurnego łączności jest:

- znać stan łączności, a w razie jej naruszenia podjąć odpowiednie środki w celu szybkiego usunięcia uszkodzenia;
- znać rozmieszczenie poszczególnych elementów stanowiska dowodzenia /kierowania/;
- wykonywać wszystkie polecenia dyżurnego operacyjnego dotyczące wysyłania i przyjmowania dokumentów bojowych;
- znać wszystkie sygnały alarmowe i zabezpieczać terminowe ich przekazywanie zainteresowanym na polecenie dyżurnego operacyjnego;
- podawać /regulować/ dokładny czas na stanowisku dowodzenia.

28. Dyżurny powiadamiania wyznaczany jest spośród oficerów ośrodka rozpoznania analizy i powiadamiania o skażeniach lub z wydziału OPEMAR sztabu w celu kierowania pracą posterunków obserwacji skażeń, odbierania i przekazywania sygnałów o zagrożeniu z powietrza oraz ogłaszania alarmów na polecenie szefa sztabu. Informuje on sztab o skażeniach i możliwościach działania wojsk w rejonach skażeń.

Do jego obowiązków należy:

- utrzymanie stałej łączności z grupami powiadamiania o zagrożeniu z powietrza w systemie OTK oraz z posterunkami obserwacji skażeń i patrolami rozpoznania skażeń;
- zapoznanie się z systemem powiadamiania i alarmowania jednostek oraz kolejnością powiadamiania i alarmowania;
- przekazywanie sygnałów alarmowych podległym jednostkom, sztabom na polecenie dowódcy /szefa sztabu/, w uzasadnionych wypadkach sztabom terytorialnym i wszystkim jednostkom na obszarze Gł;
- informowanie sztabu i wszystkie jednostki o skażeniach oraz możliwościach działania w rejonach skażeń.

4. Organizacja odpoczynku

29. W poszczególnych oddziałach /wydziałach/ sztabu organizuje się odpoczynek oficerów na podstawie wytycznych szefa sztabu-z uwzględnieniem wzajemnego zastępowania się i warunków sytuacji.
30. W celu utrzymywania stałej gotowości sztabu do natychmiastowego działania należy pozostawiać w poszczególnych oddziałach /wydziałach/ sztabu niezbędną ilość oficerów, jednocześnie zapewniając terminowe wywołanie odpoczywających oficerów.
31. Szef oddziału /wydziału/ operacyjnego przed udaniem się na odpoczynek obowiązany jest podać swemu zastępcy lub dyżurnemu operacyjnemu:
- na co należy zwrócić szczególną uwagę;
 - jakich zarządzeń, rozkazów i meldunków należy się spodziewać oraz co należy wykonać po ich otrzymaniu;
 - jakie meldunki i komu należy natychmiast doręczyć.
32. Szefowie innych oddziałów /wydziałów/ przed udaniem się na odpoczynek obowiązani są dać swoim zastępcom /dyżurnym oddziału, wydziału/ odpowiednie wytyczne do ich pracy i zawiadomić dyżurnego operacyjnego o miejscu odpoczynku i kto ich zastępuje.
33. Oficerowie sztabu mogą udać się na odpoczynek za zgodą ich bezpośrednich przełożonych.

5. Współpraca sztabów /oddziałów-wydziałów/

34. Współpraca sztabów /oddziałów-wydziałów/ polega na uzgodnieniu zadań i zharmonizowaniu pracy ze sztabem nadrzędnym oraz współdziałającym. Wewnątrz sztabu polega ona na uzgodnieniu i skoordynowaniu pracy oddziałów /wydziałów, sekcji/ przez oddział /wydział, sekcję/ operacyjny sztabu.
35. Skoordynowanie pracy sztabów /oddziałów-wydziałów, sekcji sztabu/ osiąga się przez:
- jednakowe zrozumienie zadań postawionych przez dowódcę /przewodniczącego komitetu obrony/ wojskom ODK;
 - utrzymywanie harmonijnej pracy dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/ z szefem sztabu, szefami oficerami

odpowiednich oddziałów /wydziałów/ i między oddziałami-wydziałami /działami komitetu obrony/;

- wspólne opracowywanie dokumentów bojowych oraz organizację działań i należyte ich zabezpieczenie;
- organizację wspólnej kontroli wykonywania zadań postawionych wojskom oraz przez organizację wspólnych ćwiczeń dowódczo-sztabowych.

36. Sztab OW współpracuje z szefostwami rodzajów wojsk i służb oraz kwatermistrzostwem OW w zakresie:

- planowania, organizowania i kierowania zabezpieczeniem działań bojowych wojsk pod względem inżynieryjnym, obrony przed bronią masowego rażenia, zaopatrzenia materiałowo-technicznego i medycznego;
- szkolenia specjalistycznego wojsk OTK i kontroli wykonywania przez wojska zadań operacyjno-obronnych.

37. Sztab OW ze sztabem KOPK współpracuje w zakresie:

- uzgodnienia rejonów rozmieszczenia sił i środków KOPK na obszarze OW, dróg manewru i przebazowania lotnictwa;
- wzajemnego informowania o przebiegu realizacji zadań przez podległe im wojska oraz o sytuacji skażeń;
- wymiany informacji o uderzeniach jądrowych;
- organizacji powiadamiania i alarmowania okręgu przez KOPK o zagrożeniu z powietrza i zbliżających się desantach powietrznych;
- wsparcie wojsk lądowych lotnictwem KOPK w akcjach przeciwdesantowych i przeciwywersyjnych;
- likwidacji desantów powietrznych oraz grup specjalnych w obrębie rozwiniętych sił i środków KOPK.

38. Sztab OW współpracuje ze sztabem marynarki wojennej w zakresie:

- opracowywania wspólnego planu obrony wybrzeża morskiego;
- podziału kompetencji na odcinku zwalczania desantów morskich przez okręty marynarki wojennej, artylerię nadbrzeżną i wojska lądowe;
- wymiany informacji o uderzeniach jądrowych i skażeniach;
- pomocy w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia w portach i bazach morskich;

39. Sztab OW współpracuje z terenowymi komitetami obrony /wojskowymi sztabami terytorialnymi/ w zakresie:
- wzajemnej koordynacji planów operacyjno-obronnych i gospodarczych poszczególnych województw z planem obrony danego okręgu;
 - wzajemnego ustalenia rejonów wspólnych działań wojsk OW z siłami i środkami poszczególnych województw;
 - podziału zadań w zakresie: ochrony i obrony obiektów, służby porządkowo-ochronnej, regulacji ruchu i pomocy wzajemnej w zabezpieczeniu przegrupowania wojsk operacyjnych;
 - wzajemnej wymiany informacji o działalności nieprzyjaciela na obszarze bezpośrednio podległym województwu;
 - wymiany danych o uderzeniach bronią masowego rażenia, powiadamiania i alarmowania o zagrożeniu oraz skażeniach;
 - planowania i organizacji wspólnych akcji - przeciwdziałaniowych i przeciwdywersyjnych oraz akcji ratowniczych.

40. Wojskowy sztab terytorialny współpracuje ze współdziałającymi działami komitetu obrony w dziedzinie: planowania operacyjno-obronnego, polityczno-obronnego i gospodarczo-obronnego.

Wojskowy sztab terytorialny sprawuje ogólne kierownictwo planowaniem operacyjno-obronnym, a działy komitetu obrony pracują na korzyść sztabu. Natomiast w planowaniu polityczno-obronnym i gospodarczo-obronnym wojskowy sztab terytorialny bierze aktywny udział i jego współpraca sprowadza się do inicjowania, koordynowania i postulowania pewnych rozwiązań, projektów rozbudowy /przebudowy/ obiektów gospodarki terenowej oraz komunalnych, aby odpowiadały wymaganiom obrony i celom gospodarczym danego terenu.

41. Sztab KOPK z wojskowymi sztabami terytorialnymi współpracuje w zakresie:
- powiadamiania o zagrożeniu z powietrza;
 - wymiany informacji o uderzeniach bronią masowego rażenia i skażeniach promieniotwórczych oraz danych z rozpoznania ogólnowojskowego;

- sposobu współdziałania sił i środków terytorialnych z jednostkami KOPK rozmieszczonymi na danym obszarze w czasie likwidacji grup specjalnych i band reakcyjnego podziemia, działających w tym rejonie;
- udzielanie pomocy obiektom KOPK rozmieszczonym na danym obszarze w zakresie ich obrony pośredniej przed działaniami dywersyjno-rozpoznawczymi.

42. Oddziały /wydziały, sekcje/ sztabu współpracują ze sobą w zakresie:

- opracowywania dokumentów bojowych;
- wzajemnej informacji o zaistniałej sytuacji;
- wymiany poglądów na sposób podejścia do rozwiązania otrzymanych zadań;
- koordynacji wysiłków sił i środków i ustalania im zadań;
- organizacji zabezpieczenia działań sił i środków.

C/ SZEFOSTWA RODZAJÓW WOJSK I SŁUŻB. KWATERMISTRZOSTWO
OKRĘGU WOJSKOWEGO

1. Szefostwo Wojsk Chemicznych

43. Szefostwo Wojsk Chemicznych jest organem odpowiedzialnym za organizację ochrony wojsk przed skażeniami na obszarze okręgu wojskowego.

Do jego obowiązków należy:

- opracowywanie planów i kierowanie szkoleniem w zakresie ochrony przed skażeniami w wojskach OTK - OW i oddziałach wojsk chemicznych;
- utrzymanie w stałej gotowości bojowej podległych oddziałów wojsk chemicznych oraz zapewnienie wysokiego poziomu wyszkolenia i moralno-politycznego;
- stawianie zadań podległym oddziałom wojsk chemicznych oraz kontrola wykonania rozkazów i zarządzeń;
- współudział w określaniu i wyznaczaniu podległym oddziałom rejonów alarmowych i kierunków działania;
- studiowanie metod i sposobów stosowania broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela oraz ocenianie stanu zagrożenia obszaru OW i informowanie dowódcy i sztabu OW, KOPK i sztabów wojewódzkich;

- organizowanie systemu rozpoznania skażeń i powiadamianie o skażeniach oraz współdziałanie w zakresie rozpoznania skażeń z innymi siłami i środkami działającymi na obszarze okręgu wojskowego;
- prognozowanie i ocena sytuacji skażeń oraz informowanie i powiadamianie w sztabie OW, sztabów związków operacyjnych, KOPK i układu terytorialnego, opracowywanie meldunków dla organów nadrzędnych;
- planowanie i określanie potrzeb oraz gromadzenie zapasów i zaopatrywanie w sprzęt i materiały do ochrony przed skażeniami wojsk OTK - OW a także sił i środków układu terytorialnego;
- opracowywanie planów ochrony przed skażeniami OW i systematyczne ich uaktualnianie zgodnie ze zmianami zachodzącymi w planie obrony OW;
- współdziałanie z innymi oddziałami sztabu OW przy opracowywaniu zagadnień związanych z organizacją obrony przed bronią masowego rażenia na obszarze OW;
- opracowywanie instrukcji i zarządzeń związanych z ochroną przed skażeniami w oddziałach i związkach wojsk OTK - OW.

44. Szef wojsk chemicznych OW podlega bezpośrednio dowódcy OW i jest jego zastępcą do spraw ochrony przed skażeniami.

Do jego obowiązków należy:

- studiowanie metod i sposobów stosowania broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela oraz dokonywanie oceny stanu zagrożenia obszaru OW i przedstawianie dowódcy OW wniosków o zagrożeniu skażeniami;
- wypracowywanie i przedstawianie dowódcy OW propozycji związanych z zabezpieczeniem ochrony przed skażeniami na obszarze okręgu;
- organizowanie współdziałania Szefostwa Wojsk Chemicznych z pozostałymi oddziałami sztabu okręgu w zakresie organizowania i realizowania przedsięwzięć związanych z ochroną przed skażeniami w ramach obrony przed bronią masowego rażenia;
- bezpośrednie kierowanie szkoleniem i działaniem podległych oddziałów wojsk chemicznych;

- kierowanie opracowywaniem dokumentacji związanej z organizacją ochrony przed skażeniami na obszarze OW i jego systematycznym uaktualnianiem;
- branie udziału w opracowywaniu zagadnień ochrony przed skażeniami w planie OPBMar okręgu;
- organizowanie współdziałania w zakresie wykrywania, rozpoznania i powiadamiania o skażeniach między podległymi mu elementami rozpoznania a organami wojsk chemicznych OW, KOPK i służby ochrony przed skażeniami WSZW na terytorium OW oraz sąsiednich okręgów wojskowych;
- kierowanie planowaniem i zaopatrywaniem wojsk OTK-OW i układu terytorialnego w sprzęt i środki do ochrony przed skażeniami;
- kontrolowanie realizacji zamierzeń ochrony przed skażeniami na obszarze okręgu;
- dokonywanie - we współdziałaniu ze służbą zdrowia - oceny stanu napromieniowania wojsk OTK - OW i jego wpływu na zdolność do działania.

45. Sekcja operacyjno-szkoleniowa planuje przedsięwzięcia związane z organizacją ochrony przed skażeniami na obszarze okręgu i kieruje ich realizacją. Kierownik sekcji jest pierwszym zastępcą szefa wojsk chemicznych.

Do jego obowiązków należy:

- studiowanie i ocena możliwości zagrożenia skażeniami na obszarze OW;
- opracowywanie niezbędnych danych do powzięcia decyzji w zakresie ochrony przed skażeniami;
- opracowywanie planu ochrony przed skażeniami i współpraca przy opracowywaniu planu ochrony przed bronią masowego rażenia;
- opracowywanie niezbędnych zarządzeń związanych z realizacją ochrony przed skażeniami w wojskach OTK-OW;
- organizowanie i utrzymywanie łączności z dowódcami podległych oddziałów wojsk chemicznych oraz utrzymywanie łączności ze sztabami wojewódzkimi, KOPK i sąsiednich okręgów wojskowych;

- planowanie i organizowanie szkolenia w zakresie ochrony przed skażeniami w wojskach OTK-OW oraz jednostkami wojsk chemicznych;
- zbieranie danych i prowadzenie ewidencji napromieniania wojsk OTK-OW i ocena wpływu stanu napromienienia na zdolność do działania;
- organizowanie i kierowanie akcją likwidacji skażeń w wojskach OTK-OW oraz współdziałanie w tym zakresie ze sztabami związków operacyjnych, znajdujących się na obszarze OW;
- organizowanie współdziałania ze sztabami KOPK i wojewódzkimi w zakresie likwidacji skażeń.

46. Sekcja zaopatrzenia materiałowo-technicznego planuje całokształt przedsięwzięć związanych z zaopatrzeniem, przechowywaniem i remontem sprzętu i materiałów do ochrony przed skażeniami.

Do jej obowiązków należy:

- ustalanie potrzeb materiałowych dla wojsk OTK-OW oraz sił i środków układu terytorialnego;
- prowadzenie ewidencji sprzętu i materiałów do ochrony przed skażeniami;
- systematyczna kontrola eksploatacji, konserwacji i przechowywania sprzętu i materiałów do ochrony przed skażeniami w wojskach OTK i składach;
- organizowanie remontów sprzętu ochrony przed skażeniami;
- kierowanie zaopatrzeniem i uzupełnieniem sprzętu i materiałów do ochrony przed skażeniami w składach i oddziałach wojsk OTK;
- opracowywanie planu materiałowo-technicznego zaopatrzenia okręgu;
- opracowywanie meldunków, sprawozdań i zapotrzebowań na sprzęt i materiały do ochrony przed skażeniami.

47. Ośrodek analizy i powiadamiania o skażeniach planuje wykrywanie uderzeń jądrowych, powiadamianie i rozpoznawanie skażeń oraz przeprowadza prognozowanie i analizę skażeń promieniotwórczych.

Do obowiązków ośrodka analizy i powiadamiania o skażeniu należy:

- organizowanie i nadzór nad działalnością sieci posterunków obserwacji wykrywania wybuchów jądrowych oraz utrzymanie współdziałania w tym zakresie z siłami i środkami KOPK i sztabami terytorialnymi;
- zbieranie, opracowywanie i ocena danych o sytuacji meteorologicznej na obszarze OW i sąsiednich okręgów i przekazywanie ich do sztabów;
- gromadzenie danych o uderzeniach jądrowych i sytuacji skażeń otrzymywanych od systemu obserwacji w jednostkach okręgu wojskowego, KOPK i układu terytorialnego;
- ocena możliwego zagrożenia skażeniami obszaru okręgu;
- prognozowanie i analiza skażeń promieniotwórczych na obszarze okręgu i opracowywanie propozycji do decyzji dowódcy OW;
- powiadamianie wojsk OTK-OW, KOPK i sił terytorialnych i funkcjonalnych o zaistniałej sytuacji skażeń i zagrożenia skażeniami;
- informowanie o sytuacji skażeń sztabów wojsk operacyjnych, znajdujących się na obszarze okręgu;
- opracowywanie informacji o sytuacji skażeń i zagrożeniu skażeniami dla Centralnego Ośrodka Prognozowania i Analizy Skażeń KOK i sąsiednich okręgów;
- organizowanie systemu rozpoznania skażeń środkami naziemnymi i lotniczymi oraz koordynacja zadań rozpoznania prowadzonego siłami OW, KOPK i układu terytorialnego;
- ocena możliwości działania wojsk OTK-OW w zaistniałej sytuacji skażeń - przy uwzględnieniu stanu napromieniowania.

2. Szefostwo Wojsk Inżynieryjnych

48. Szefostwo Wojsk Inżynieryjnych jest organem odpowiedzialnym za organizację inżynieryjnego zabezpieczenia działań bojowych wojsk na obszarze okręgu wojskowego.

Do jego obowiązków należy:

- opracowywanie planów szkolenia pod względem inżynieryjnym wojsk OTK podległych Szefostwu Wojsk Inżynieryjnych;

- rozpoznawanie i ustalanie na przeszkodach wodnych najdogodniejszych miejsc i rejonów do urządzenia punktów przepraw mostowych i promowych oraz czołgów po dnie;
- utrzymanie stałej łączności z zainteresowanymi resortami gospodarki narodowej oraz uzgadnianie z nimi przedsięwzięć inżynierskich realizowanych w ramach obrony obszaru okręgu;
- stawianie zadań bojowych podległym oddziałom i związkom inżynierskim oraz kontrolowanie wykonywanych rozkazów i zarządzeń;
- utrzymywanie w stałej gotowości bojowej podległych oddziałów i związków inżynierskich oraz wysokiego ich stanu moralno-politycznego;
- wyznaczanie na obszarze okręgu podległym oddziałom i związkom inżynierskim głównych i zapasowych rejonów alarmowych oraz ich stref działania;
- wyznaczanie z podległych związków inżynierskich komendantów stref;
- zaplanowanie i przygotowanie odpowiedniej ilości środków i materiałów inżynierskich niezbędnych do wykonania zadań; organizacja inżynierskiego zabezpieczenia przegrupowania wojsk operacyjnych /własnych i sojusznicznych/ na obszarze OW;
- opracowanie instrukcji i zarządzeń oraz przygotowanie odpowiednich sił i środków inżynierskich do prowadzenia akcji ratowniczych na wypadek klęsk żywiołowych;
- zabezpieczenie wojsk operacyjnych i OTK w sprzęt i materiały inżynierskie;
- opracowanie planu inżynierskiego zabezpieczenia okręgu i utrzymywanie go w stałej aktualności.

49. Szef wojsk inżynierskich okręgu jest zastępcą dowódcy okręgu do spraw inżynierskich.

Do jego obowiązków należy:

- przedstawianie dowódcy okręgu propozycji co do inżynierskiego zabezpieczenia na obszarze okręgu;
- uzgadnianie z oddziałem komunikacji wojskowej i Wojewódzkimi Zarządami Dróg Publicznych, jakie prace

i przedsięwzięcia inżynierskiego zabezpieczenia związane z utrzymaniem dróg i mostów na wyznaczonych drogach tranzytowych będą realizowane przez wojska inżynierskie, a jakie przez oddział komunikacji wojskowej i cywilną służbę drogową;

- bezpośrednio i przy pomocy oficerów sztabu kierowanie pracami i przedsięwzięciami inżynierskiego zabezpieczenia na obszarze okręgu, realizowanymi przez wojska inżynierskie;
- dokonanie podziału sił i środków inżynierskich oraz wyznaczenie stref działania poszczególnym oddziałom i związkom inżynierskim na obszarze okręgu;
- organizowanie i przeprowadzanie kontroli wykonania w ustalonym terminie przedsięwzięć inżynierskich w ramach OTK na obszarze OW;
- organizowanie współdziałania pomiędzy podległymi oddziałami i związkami inżynierskimi OTK oraz operacyjnymi wojskami inżynierskimi okręgu i tranzytem przechodzącym przez obszar okręgu;
- przeprowadzenie w odpowiednim czasie manewru siłami i środkami inżynierskimi;
- zwijanie w odpowiednim momencie mostów pontonowych - po zbudowaniu mostów stałych - i zabezpieczenie ich przesunięcia w nowe rejony w odpowiednim czasie;
- czuwanie nad terminowym zabezpieczeniem materiałowo-technicznym podległych oddziałów i związków inżynierskich OTK oraz wojsk operacyjnych.

50. Szef oddziału operacyjno-rozpoznawczego wraz z podległymi mu oficerami planuje całokształt zagadnień związanych z inżynierskim zabezpieczeniem na szczeblu okręgu.

Do jego obowiązków w tym zakresie należy:

- studiowanie obszaru okręgu wojskowego, a szczególnie charakteru i właściwości przeszkód wodnych;
- organizowanie rozpoznania przeszkód wodnych i przyległego terenu według opracowania planu;
- opracowywanie danych inżynierskich niezbędnych do powzięcia słusznej decyzji przez dowódcę okręgu co do inżynierskiego zabezpieczenia na obszarze okręgu;

- opracowywanie planu inżynieryjnego zabezpieczenia okręgu oraz niezbędnych rozkazów i zarządzeń dla podległych szefów wojsk inżynieryjnych, oddziałów i związków inżynieryjnych;
- utrzymywanie współdziałania pomiędzy wojskami inżynieryjnymi OTK oraz operacyjnymi wojskami inżynieryjnymi okręgu i przechodzącym tranzytem;
- organizowanie i utrzymanie łączności z podległymi oddziałami i związkami inżynieryjnymi oraz zainteresowanymi resortami gospodarki narodowej na obszarze okręgu;
- planowanie i organizowanie szkolenia w podległych sztabach wojsk inżynieryjnych OTK.

51. Szef oddziału technicznego wraz z podległymi mu oficerami planuje całokształt zagadnień związanych z zabezpieczeniem materiałowo-technicznym na szczeblu okręgu.

Do jego obowiązków w tym zakresie należy:

- opracowywanie dla oddziałów i związków inżynieryjnych OTK, podległych Szefostwu Wojsk Inżynieryjnych, tabel należności dotyczących wyposażenia ich w sprzęt i materiały inżynieryjne;
- założenie i prowadzenie ewidencji sprzętu i materiałów inżynieryjnych;
- systematyczne organizowanie kontroli sprzętu i materiałów inżynieryjnych w podległych oddziałach i związkach, magazynach i składach polowych;
- organizowanie i przeprowadzanie przeglądów technicznych sprzętu inżynieryjnego;
- organizowanie napraw sprzętu inżynieryjnego;
- planowanie uzupełniania w sprzęt i materiały inżynieryjne oddziałów i związków inżynieryjnych;
- opracowanie planów materiałowo-technicznego zabezpieczenia oddziałów OTK oraz niezbędnych rozkazów i zarządzeń.

3. Szefostwo Służby Samochodowej

52. Szefostwo służby samochodowej okręgu wojskowego jest organem planowania, organizacji i kierowania zaopatrywaniem jednostek wojskowych w sprzęt i materiały samochodowe oraz zabezpieczeniem technicznym pojazdów mechanicznych.

Do zadań i obowiązków Szefostwa Służby Samochodowej OW należy:

- kierowanie całokształtem działalności służby samochodowej okręgu wojskowego;
- organizacja utrzymania w należytych stanie i pełnej gotowości technicznej pojazdów mechanicznych oraz sprzętu samochodowego w jednostkach wojskowych OW;
- zbieranie i opracowywanie danych o stanie zaopatrzenia jednostek w sprzęt i materiały samochodowe oraz o stanie technicznym tego sprzętu;
- określanie potrzeb organizacyjnych, materiałowych i finansowych jednostek OW - zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny - oraz opracowywanie i przedstawianie zwierzchnim władzom wniosków, postulatów i zapotrzebowań w tym zakresie;
- planowanie i organizacja zaopatrywania jednostek OW w pojazdy mechaniczne, sprzęt i materiały samochodowe oraz w środki finansowe;
- planowanie i organizacja gromadzenia i przechowywania zapasów sprzętu i materiałów samochodowych w jednostkach i składach OW oraz zabezpieczenie ich przed zniszczeniem;
- planowanie i organizacja eksploatacji pojazdów mechanicznych oraz planowanie i rozdział limitów kilometrów na cele eksploatacyjne w jednostkach OW;
- planowanie i organizacja napraw pojazdów mechanicznych i sprzętu samochodowego oraz przygotowywanie warsztatów naprawczych;
- udział w opracowaniu planów mobilizacyjnych w zakresie formowania jednostek służby samochodowej oraz zabezpieczenie w sprzęt i materiały samochodowe jednostek mobilizowanych przez OW;

- organizacja szkolenia fachowego personelu służby samochodowej oraz udział w planowaniu i organizacji szkolenia w jednostkach podległych szefostwu, a także zapewnienie należytego przygotowania i wysokiego poziomu moralno-politycznego jednostek;
- organizacja i kierowanie przebiegiem mobilizacji jednostek i zakładów służby samochodowej oraz zaopatrywaniem w sprzęt i materiały samochodowe jednostek mobilizowanych przez OW;
- organizacja zakupów sprzętu i materiałów samochodowych przez składnice, warsztaty oraz związki taktyczne i oddziały OW;
- prowadzenie studiów nad organizacją i pracą służby samochodowej oraz technicznym zabezpieczeniem działań wojsk zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny;
- studiowanie rozwoju cywilnej służby samochodowej i urządzeń naprawczych na obszarze OW z punktu widzenia możliwości wykorzystania ich dla potrzeb wojska - zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny;
- udział w organizacji obrony i ochrony jednostek i zakładów służby samochodowej oraz organizacja odkażania i dezaktywacji pojazdów i sprzętu samochodowego na obszarze OW;
- współpraca z zainteresowanymi służbami i komórkami dowództwa OW oraz cywilnymi organami w sprawach dotyczących służby samochodowej, zaopatrywania i obsługi technicznej jednostek; utrzymywanie kontaktu z szefostwami służby samochodowej sąsiednich OW;
- organizacja i kierowanie ruchem wynalazczości i racjonalizatorstwa w służbie samochodowej OW;
- wydawanie zezwoleń /jednorazowych i okresowych/ na eksploatację samochodów osobowych i ciężarowych;
- organizacja brakowania względnie wycofania zużytych lub nie nadających się do eksploatacji pojazdów i innego sprzętu samochodowego oraz organizacja likwidacji szkód w mieniu służby samochodowej;

- sprawowanie nadzoru nad: terminowym i pełnym zaspokojeniem potrzeb jednostek w zakresie sprzętu i materiałów samochodowych, przestrzeganiem zasad eksploatacji pojazdów mechanicznych, należytym prowadzeniem gospodarki materiałowej i użytkowaniem sprzętu oraz odpowiednim przygotowaniem personelu służby samochodowej i jednostek tej służby do działania zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny;
- opracowanie materiałów i wniosków dotyczących całokształtu służby samochodowej i przedstawianie ich odpowiednim władzom;
- prowadzenie obowiązującej dokumentacji oraz opracowanie rozkazów, zarządzeń i innych dokumentów zabezpieczających realizację zadań przez służbę samochodową OW.

4. Oddział służby uzbrojenia

53. Oddział służby uzbrojenia okręgu wojskowego jest organem planowania, organizacji i kierowania zaopatrywaniem wojsk OW oraz sił układu terytorialnego w broń i sprzęt uzbrojenia oraz w amunicję.

Do zadań i obowiązków oddziału służby uzbrojenia OW należy:

- zbieranie i opracowywanie danych o stanie zaopatrzenia jednostek OW w sprzęt uzbrojenia i amunicję, określanie potrzeb organizacyjnych, materiałowych i finansowych - zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny - oraz opracowywanie i przedstawianie zwierzchnim władzom odpowiednich wniosków, postulatów i zapotrzebowań w tym zakresie;
- planowanie i organizacja zaopatrywania jednostek OW oraz województwa w broń, amunicję i inny sprzęt uzbrojenia;
- planowanie i organizacja gromadzenia i przechowywania w składach i jednostkach OW zapasów broni, amunicji i sprzętu uzbrojenia;
- organizacja utrzymania w należytym stanie i w pełnej gotowości technicznej broni, sprzętu uzbrojenia i amunicji;

- planowanie i organizacja naprawy broni i sprzętu uzbrojenia oraz rozbudowy i przygotowania warsztatów naprawczych;
- udział w opracowaniu planów mobilizacyjnych w zakresie formowania jednostek i zakładów służby uzbrojenia - zarówno dla potrzeb wojsk operacyjnych, jak i dla potrzeb OW - oraz zaopatrzenie w broń, sprzęt uzbrojenia i amunicję jednostek mobilizowanych przez okręg;
- kierowanie służbą uzbrojenia w związkach taktycznych i oddziałach OW oraz dowodzenie podległymi oddziałowi jednostkami i zakładami służby uzbrojenia;
- organizacja szkolenia fachowego personelu służby uzbrojenia OW oraz udział w planowaniu i organizacji szkolenia jednostek służby uzbrojenia, a także zapewnienie odpowiedniego przygotowania i wysokiego poziomu moralno-politycznego tych jednostek;
- organizacja i kierowanie przebiegiem mobilizacji jednostek i zakładów służby uzbrojenia oraz zaopatrywaniem w sprzęt uzbrojenia i amunicję jednostek mobilizowanych przez OW;
- prowadzenie studiów nad organizacją i pracą służby uzbrojenia oraz zaopatrywaniem wojsk w sprzęt i materiały uzbrojenia - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny.
- prowadzenie studiów nad gospodarką narodową i terenem na obszarze OW z punktu widzenia potrzeb wojskowej służby uzbrojenia;
- udział w organizacji obrony i ochrony jednostek i zakładów służby uzbrojenia OW oraz organizacji odkażania i dezaktywacji broni i sprzętu uzbrojenia w obronie obszaru OW;
- prowadzenie ewidencji stopnia napromieniowania w jednostkach i zakładach służby uzbrojenia na obszarze OW;
- współpraca z zainteresowanymi służbami i komórkami dowództwa OW w zakresie zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały uzbrojenia oraz materiałowego zabezpieczenia i obsługi jednostek i zakładów służby uzbrojenia;

- wycofywanie sprzętu i materiałów uzbrojenia nie nadających się do użytku oraz organizacja likwidacji szkód w mieniu służby uzbrojenia;
- organizacja i kierowanie ruchem wynalazczości i racjonalizatorstwa w służbie uzbrojenia OW;
- sprawowanie kontroli i nadzoru nad: terminowym i pełnym zaspokojeniem potrzeb jednostek w zakresie sprzętu i materiałów uzbrojenia; należyłą eksploatacją broni i sprzętu uzbrojenia; właściwym prowadzeniem gospodarki materiałowej oraz odpowiednim przygotowaniem personelu i jednostek służby uzbrojenia do działania, zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
- opracowanie materiałów i wniosków dotyczących służby uzbrojenia i przedstawianie ich odpowiednim władzom zwierzchnim;
- utrzymywanie kontaktów z Departamentem Uzbrojenia MON oraz z oddziałem służby uzbrojenia sąsiednich OW;
- prowadzenie obowiązującej dokumentacji oraz opracowywanie rozkazów, zarządzeń i innych dokumentów, zapewniających realizację zadań przez służbę uzbrojenia okręgu wojskowego.

5. Szefostwo służby techniczno-czołgowej

5.4. Szefostwo służby techniczno-czołgowej jest organem odpowiedzialnym za planowanie, organizację i kierowanie całokształtem spraw związanych z zaopatrywaniem jednostek wojskowych szczebla okręgowego w sprzęt pancerny i materiały oraz środki służące do obsługi i remontu sprzętu pancernego.

W okresie pokoju do obowiązków szefostwa służby techniczno-czołgowej należy:

- planowanie zaopatrywania jednostek wojskowych w sprzęt pancerny i materiały oraz środki służące do jego obsługi i remontu;
- gromadzenie i przechowywanie rezerw sprzętu pancernego, materiałów i środków obsługi /remontu/;
- utrzymywanie ścisłej współpracy z innymi służbami i organami okręgu wojskowego w zakresie sprawnego doprowadzenia sprzętu pancernego do pełnej gotowości bojowej

- oraz z państwowymi i terenowymi ośrodkami zaplecza technicznego w sprawach dotyczących służby czołgowej;
- prowadzenie szkolenia fachowego pionu techniczno-czołgowego;
 - kierowanie całokształtem spraw związanych z przygotowaniem i utrzymywaniem jak największej ilości sprzętu pancernego sprawnego technicznie.

W okresie bezpośredniego zagrożenia i wojny szefostwo służby techniczno-czołgowej odpowiedzialne jest za organizację sprawnego przejęcia sprzętu /niesprawnego technicznie/ od przegrupowywujących się wojsk operacyjnych oraz za kierowanie pomocą techniczną udzielaną wojskom operacyjnym i technicznym zabezpieczeniu działań wojsk OTK.

Do obowiązków szefostwa w tych okresach należy:

- udzielanie pomocy technicznej wojskom operacyjnym oraz techniczne zabezpieczenie działań wojsk OTK;
- przejmowanie od wojsk operacyjnych sprzętu pancernego niesprawnego technicznie i odpowiednie jego zabezpieczanie do czasu przekazania go środkom remontowym szczebla nadrzędnego;
- prowadzenie obsługi /napraw/ i remontu sprzętu pancernego w garnizonowych stacjach obsługi lub okręgowych bazach remontowych;
- zaopatrywanie nowo-mobilizowanych jednostek w sprzęt pancerny i różnego rodzaju materiały eksploatacyjne oraz środki remontowe;
- rozwinięcie sieci stacjonarnych Punktów Pomocy Technicznej na określonych kierunkach działania wojsk operacyjnych i OTK oraz odpowiednie ich wyposażenie w niezbędne siły i środki służące do udzielania jednorazowej pomocy technicznej - w małym zakresie - przegrupowującym się wojskom operacyjnym;
- prowadzenie ewakuacji sprzętu niesprawnego technicznie lub zniszczonego z obszaru okręgu do punktów zbiórki uszkodzonych pojazdów i wozów bojowych.

6. Kwatermistrzostwo okręgu wojskowego

55. Kwatermistrzostwo OW wchodzi organizacyjnie w skład dowództwa okręgu wojskowego i jest ono organem planowania, organizacji i kierowania zaopatrywaniem i obsługą wojsk na obszarze OW w zakresie służb kwatermistrzowskich.

Do kompetencji i zadań kwatermistrzostwa OW należy:

- planowanie i organizacja zaopatrywania wojsk OTK i jednostek wojsk operacyjnych czasowo znajdujących się na obszarze OW: w środki spożywcze i sprzęt służby żywnościowej, w przedmioty i materiały mundurowe, w sprzęt i materiały służby mps, w sprzęt i materiały kwaterunkowo-budowlane oraz w środki finansowe;
- planowanie i organizacja zaopatrywania sił układu funkcjonalnego oraz województw /sił układu terytorialnego/ w przedmioty mundurowe i polowy sprzęt żywnościowy;
- planowanie, organizacja i zabezpieczenie przewozów wojskowych na obszarze OW transportem kolejowym, samochodowym i wodnym śródlądowym;
- planowanie, organizacja i zabezpieczenie linii komunikacyjnych na obszarze OW dla potrzeb wojsk;
- planowanie, organizacja i kierowanie zabezpieczeniem medycznym wojsk OTK oraz wojsk organizacyjnych, znajdujących się czasowo na obszarze OW lub przegrupowujących się przez obszar;
- gromadzenie, przechowywanie i utrzymywanie przewidzianych dla OW zapasów środków zaopatrzenia oraz zabezpieczenie ich przed zniszczeniem i skażeniami;
- nadzór nad eksploatacją sprzętu służb kwatermistrzowskich oraz organizacja jego naprawy;
- zabezpieczenie wojsk OTK w kwatery /stałe i przejściowe/, administrowanie obiektami wojskowymi oraz organizacja ich konserwacji i naprawy;
- utrzymywanie stałej gotowości bojowej jednostek i zakładów służb kwatermistrzowskich oraz zapewnienie wysokiego poziomu wyszkolenia i stanu moralno-politycznego;
- kierowanie mobilizacją jednostek tyłowych dla potrzeb wojsk operacyjnych i dla potrzeb OW oraz zabezpieczenie pod względem materiałowym i medycznym mobilizowanych jednostek;

- planowanie i organizacja zabezpieczenia kapielowo-pralniczego wojsk OTK, udział w przeprowadzaniu zabiegów specjalnych oraz organizacja dezaktywacji i odkażania obiektów stałych i środków zaopatrzenia;
- zorganizowanie przyjęcia i leczenia rannych żołnierzy ewakuowanych z wojsk operacyjnych;
- kierowanie pracą jednostek i zakładów służb kwatermistrzowskich;
- współpraca ze sztabem OW, z dowództwami i szefostwami rodzajów wojsk i służb oraz z cywilnymi organami w zakresie materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk;
- planowanie i organizacja szkolenia w jednostkach i zakładach służb kwatermistrzowskich oraz szkolenia fachowego we wszystkich jednostkach wojsk OTK;
- realizacja zadań stawianych przez Głównego Kwatermistrza WP w zakresie: przechowywania i wysyłania środków zaopatrzenia dla wojsk operacyjnych, przewozów międzyokręgowych oraz wykonywania innych zamierzeń szczebla centralnego.

56. Kwatermistrz okręgu wojskowego podlega bezpośrednio dowódcy i jest jego zastępcą do spraw materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk na obszarze OW.

Do jego obowiązków należy:

- kierowanie podległymi służbami i koordynacja współpracy między nimi w zakresie realizacji zadań stojących przed kwatermistrzostwem oraz organizacja współpracy i współdziałania kwatermistrzostwa ze sztabem OW i innymi dowództwami, szefostwami rodzajów wojsk i służb;
- wypracowywanie i przedstawianie dowódcy okręgu propozycji w zakresie materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk OTK, zabezpieczenie komunikacji i organizacji przewozów wojskowych na obszarze OW oraz materiałowego i medycznego zabezpieczenia przegrupowania wojsk operacyjnych;
- podejmowanie decyzji w ramach przysługujących mu uprawnień w zakresie realizacji zadań materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk na obszarze OW;

- zatwierdzanie planów materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk podległych mu służb, udział w opracowaniu planu materiałowego zabezpieczenia i obsługi w obronie obszaru OW i przedstawienie go do zatwierdzenia dowódcy;
 - stawianie zadań kwatermistrzom jednostek wojsk OTK, podległym służbom, jednostkom i zakładom, wydawanie zarządzeń oraz organizowanie nadzoru i kontroli nad gospodarką, stanem zaopatrzenia wojsk i realizacją zadań przez podległe służby, jednostki i zakłady;
 - współpraca z szefem sztabu okręgu, z zastępcami dowódcy, z dowódcami i szefami rodzajów wojsk i służb oraz z cywilnymi organami władzy terenowej w zakresie realizacji zadań stojących przed kwatermistrzostwem OW;
 - zapewnienie stałej gotowości bojowej jednostek i zakładów służb kwatermistrzowskich, a także wysokiego poziomu ich wyszkolenia oraz stanu moralno-politycznego.
57. Sztab kwatermistrzostwa OW jest organem dowodzenia kwatermistrza w zakresie materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk oraz dowodzenia i kierowania podległymi kwatermistrzowi służbami, jednostkami i zakładami.
- Do obowiązków i zadań sztabu kwatermistrzostwa OW należy:
- zbieranie i opracowywanie informacji i danych dotyczących sytuacji bojowej, atomowej i zaopatrzeniowej na obszarze OW, stanu materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk OTK oraz stanu i zdolności bojowej jednostek i zakładów służb kwatermistrzowskich;
 - analiza zadań OW i jednostek wojsk OTK oraz dokonywanie oceny stanu, potrzeb i możliwości materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk OTK, województw i wojsk operacyjnych, znajdujących się czasowo na obszarze OW lub przegrupowujących się przez ten obszar;
 - przygotowanie danych do decyzji kwatermistrzów OW;
 - informowanie służb podległych kwatermistrzowi o zadaniach OW i jednostek wojsk OTK oraz dostarczanie im danych niezbędnych do planowania i organizacji materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk w obronie obszaru OW;

- organizacja systemu zaopatrywania i obsługi wojsk OTK, jednostek wojsk operacyjnych na obszarze OW, województw oraz sił układu funkcjonalnego;
- opracowanie planu materiałowego zabezpieczenia i obsługi w obronie obszaru OW oraz innych dokumentów kierowania i dowodzenia służbami, jednostkami i zakładami;
- organizacja dowodzenia jednostkami i zakładami służb kwatermistrzowskich, organizacja KSD oraz jego obrony i ochrony, zapewnienie sprawnej łączności dowodzenia i współdziałania, jak również sprawnego obiegu informacji;
- udział w opracowaniu planów mobilizacji jednostek tyłowych dla wojsk operacyjnych, jednostek i zakładów kwatermistrzowskich OW oraz planów materiałowego zabezpieczenia mobilizowanych jednostek;
- zabezpieczenie mobilizacji, przegrupowania i przebazowania jednostek tyłowych dla armii i Frontu formowanych przez OW, współpraca z kwatermistrami tej armii w tym zakresie;
- współpraca ze sztabem OW, dowództwami oraz szefostwami rodzajów wojsk i służb w zakresie wymiany informacji, uzgodnienia stycznych punktów pracy, jak również realizacji wspólnych zadań kwatermistrzostwa z tymi służbami;
- wyznaczanie, w porozumieniu ze sztabem OW, rejonów i miejsc dyslokacji jednostek i zakładów służb kwatermistrzowskich, rejonów alarmowych oraz ześrodkowania tych jednostek;
- ocena zagrożenia jednostek i zakładów kwatermistrzowskich oraz współpraca ze sztabem OW przy organizacji ich obrony i ochrony;
- utrzymywanie łączności i kontaktów ze sztabem Głównego Kwatermistrzostwa WP, sztabami kwatermistrzostw sąsiednich okręgów wojskowych oraz wydziałami zaopatrzenia województw zaopatrywanych przez OW;
- prowadzenie ewidencji operacyjnej stanu zapasów w jednostkach OTK, w składach OW służb kwatermistrzowskich oraz stanu i gotowości bojowej jednostek i zakładów;

- planowanie i organizacja szkolenia w podległych kwatermistrzowi sztabach, jednostkach i zakładach oraz fachowego szkolenia we wszystkich jednostkach OTK na obszarze OW;
- organizowanie nadzoru i kontroli realizacji zadań i zamierzeń przez służby, jednostki i zakłady oraz stanu zaopatrzenia i gospodarki materiałowej w jednostkach wojsk OTK;
- prowadzenie studiów nad systemem, sposobami, formami i metodami organizacji pracy służb kwatermistrzowskich oraz materiałowego zabezpieczenia i obsługi wojsk;
- zbieranie danych i prowadzenie ewidencji napromieniania w jednostkach oraz ocena - wraz z szefostwem wojsk chemicznych i oddziałem służby zdrowia - wpływu tego na promieniowania na zdolność bojową tych jednostek.

58. Oddział komunikacji wojskowej jest organem planowania organizacji zabezpieczenia sieci komunikacyjnej dla potrzeb wojska oraz przewozów wojskowych na obszarze okręgu wojskowego.

Do obowiązków i zadań oddziału komunikacji wojskowej OW należy:

- studiowanie i analiza stanu oraz rozwoju na obszarze OW: sieci komunikacyjnej, środków transportowych kolejowych, samochodowych i wodnych śródlądowych, urządzeń komunikacyjnych i przeładunkowych z punktu widzenia możliwości wykorzystania ich dla potrzeb wojsk - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
- określenie potrzeb sieci komunikacyjnej na obszarze OW oraz potrzeb środków transportowych kolejowych, samochodowych i wodnych śródlądowych, urządzeń komunikacyjnych i przeładunkowych, jak również jednostek wojsk kolejowych, drogowo-mostowych, samochodowo-transportowych i ich wyposażenie w sprzęt i materiały specjalne;
- opracowywanie i przedstawianie odpowiednim władzom wniosków co do: przygotowania i rozbudowy sieci i urządzeń komunikacyjnych, urządzeń przeładunkowych, przygotowania

in i zabezpieczenia środków transportowych, formowania jednostek wojsk kolejowych, drogowych i samochodowo-transportowych oraz przydziału sprzętu i materiałów specjalnych;

- udział w opracowywaniu planów mobilizacyjnych jednostek wojsk kolejowych, drogowych, samochodowo-transportowych oraz rejonów przeładunkowych mobilizowanych i formowanych na obszarze OW - zarówno dla potrzeb wojsk operacyjnych, jak i dla potrzeb okręgu oraz Szefostwa Komunikacji Wojskowej MON;
- zbieranie zapotrzebowań na przewozy od poszczególnych dowództw i służb OW, analiza możliwości ich realizacji oraz planowanie i opracowywanie planów wojskowych przewozów operacyjnych, mobilizacyjnych i zaopatrzeniowych;
- zabezpieczenie realizacji wojskowych przewozów kolejowych, samochodowych i wodnych śródlądowych na obszarze OW - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
- opracowywanie i zgłaszanie do Szefostwa Komunikacji Wojskowej MON zapotrzebowań na między okręgowe przewozy wojskowe - tak w okresie pokoju, jak i p^dczas wojny;
- prowadzenie aktualnej ewidencji stanu środków transportu resortu komunikacji, żeglugi i Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej, przygotowywanych i wydzielanych na obszarze OW dla potrzeb wojsk operacyjnych i OTK oraz znajomość stanu przygotowania tego sprzętu - zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym;
- planowanie, organizacja i zabezpieczenie eksploatacji i naprawy dróg oraz kierowanie ruchem na drogach wykorzystywanych dla potrzeb wojsk na obszarze OW; koordynacja wykorzystania dla zabezpieczenia drogowego i regulacji ruchu sił wojsk OTK, układu funkcjonalnego i terytorialnego;
- prowadzenie dokumentacji związanej z utrzymaniem i zabezpieczeniem wojskowych bocznic kolejowych, rejonów i urządzeń przeładunkowych, taboru wojskowo-kolejowego, żeglugi i wszelkich zapasów materiałowych;

- planowanie i organizacja napraw maszyn i sprzętu wojsko-wo-kolejowego, drogowo-mostowego i wodnego śródlądowego, będącego na wyposażeniu jednostek wojsk kolejowych i drogowo-mostowych, znajdujących się na obszarze OW;
- współpraca z organami PKP, żeglugi, Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej, WRN lub odpowiedzialnymi organami komunikacji w czasie wojny w zakresie zabezpieczenia dróg komunikacyjnych dla wojsk, przewozów wojskowych oraz kierowanie ruchem na drogach wykorzystywanych przez wojska operacyjne i wojska OTK na obszarze OW;
- planowanie i zaopatrywanie jednostek w wojskowe dokumenty przewozowe oraz prowadzenie gospodarki tymi dokumentami;
- zapewnienie wysokiego poziomu wykształcenia liniowych organów komunikacji, jednostek wojsk kolejowych i drogowych oraz organizowanie szkolenia wojsk w zakresie przewozów wojskowych;
- dowodzenie i kierowanie organami i jednostkami podległymi oddziałowi komunikacji wojskowej oraz sprawowanie kontroli i nadzoru nad całokształtem spraw dotyczących służby komunikacji wojskowej na obszarze OW;
- opracowywanie wniosków dotyczących całokształtu działalności służby komunikacji wojskowej OW i przedstawianie ich kwatermistrzowi OW; opracowywanie rozkazów i zarządzeń oraz prowadzenie obowiązującej dokumentacji.

59. Wydział służby żywnościowej OW jest organem wykonawczym kwatermistrza OW w zakresie planowania, organizacji i kierowania zaopatrywaniem wojsk OW w środki spożywcze, sprzęt służby żywnościowej oraz organizacji wyżywienia żołnierzy.

Do obowiązków i zadań wydziału służby żywnościowej OW należy:

- zbieranie i opracowywanie danych o stanie zaopatrywania jednostek i okręgu, określanie potrzeb organizacyjnych, materiałowych i finansowych - zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny - z uwzględnieniem potrzeb wojsk operacyjnych oraz opracowywanie i przedstawianie władzom zwierzchnim wniosków, postulatów i zapotrzebowań w tym zakresie;

- planowanie i organizacja zaopatrywania wojsk w środki spożywcze, sprzęt służby żywnościowej i w środki finansowe oraz opracowywanie planów w tym zakresie;
- organizacja wyżywienia żołnierzy, przetwórstwa środków spożywczych oraz gospodarki rolno-hodowlanej w jednostkach;
- udział w opracowywaniu planów mobilizacyjnych w zakresie formowania jednostek służby żywnościowej - zarówno dla potrzeb OW, jak i dla potrzeb wojsk operacyjnych - oraz zabezpieczenie w sprzęt i materiały służby żywnościowej jednostek mobilizowanych przez okręg;
- planowanie i organizacja gromadzenia, utrzymywania, przechowywania, wymiany oraz zabezpieczenia przed zniszczeniem i skażeniem zapasów środków zaopatrzenia w składach i jednostkach wojskowych OW;
- planowanie i organizowanie naprawy sprzętu służby żywnościowej, wycofywanie nie nadających się do użytku materiałów i sprzętu oraz likwidacji szkód w mieniu służby żywnościowej;
- dowodzenie jednostkami i zakładami służby żywnościowej OW oraz kierowanie służbą żywnościową w jednostkach okręgu;
- organizowanie szkolenia fachowego personelu służby żywnościowej; udział w planowaniu, organizacji i kierowaniu szkoleniem w jednostkach i zakładach służby żywnościowej OW oraz zapewnienie wysokiego poziomu ich wyszkolenia i należytego stanu moralno-politycznego;
- udział w organizacji obrony i ochrony jednostek i zakładów służby żywnościowej OW oraz zapewnienie ich stałej gotowości bojowej;
- organizowanie i kierowanie przebiegiem mobilizacji i osiąganiem gotowości przez jednostki i urządzenia służby żywnościowej oraz zaopatrywaniem jednostek mobilizowanych przez OW w sprzęt i środki żywnościowe;
- organizowanie zakupów i odbioru środków zaopatrzenia przez składnice i jednostki OW;

- prowadzenie studiów nad organizacją i pracą służby żywnościowej oraz zaopatrywaniem i obsługą wojsk - zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny;
 - studia nad gospodarką narodową na obszarze OW z punktu widzenia możliwości wykorzystania środków i zakładów dla celów zaopatrywania i obsługi wojsk OW;
 - organizowanie i kierowanie odkażaniem środków spożywczych i sprzętu służby żywnościowej oraz określanie ich przydatności do użytku;
 - współpraca z zainteresowanymi służbami i komórkami kwatermistrzostwa i dowództwa OW w sprawach dotyczących wyżywienia i zaopatrywania wojsk oraz prowadzenia gospodarki żywnościowej, utrzymywanie kontaktów z Departamentem Służby Żywnościowej Kwat. i wydziałami żywnościowymi sąsiednich OW;
 - sprawowanie nadzoru nad: należytym wyżywieniem wojsk, właściwym i zgodnym z przepisami prowadzeniem gospodarki żywnościowej oraz należytym przygotowaniem jednostek, zakładów i całej służby żywnościowej OW do działania - zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny;
 - opracowanie materiałów i wniosków dotyczących całokształtu służby żywnościowej OW i przedstawienie ich kwatermistrzowi OW;
 - prowadzenie obowiązującej dokumentacji oraz opracowywanie rozkazów, zarządzeń i innych dokumentów zabezpieczających realizację zadań służby żywnościowej OW.
60. Wydział służby mundurowej OW jest organem wykonawczym kwatermistrzostwa okręgu w zakresie planowania i organizacji zaopatrywania jednostek : sprzęt i materiały służby mundurowej oraz zabezpieczenia pralniczo-kąpielowego wojsk.
- Do obowiązków i zadań wydziału służby mundurowej OW należy:
- zbieranie i opracowywanie danych o stanie zabezpieczenia wojsk oraz określanie potrzeb organizacyjnych, materiałowych i finansowych służby - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny; opracowywanie i przedstawianie władzom zwierzchnim odpowiednich wniosków, postulatów i zapotrzebowań w tym zakresie;

- planowanie i organizowanie zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały służby mundurowej, w środki finansowe oraz planowanie i organizowanie zabezpieczenia pralniczo-kąpielowego jednostek;
- udział w opracowaniu planów mobilizacyjnych w zakresie formowania jednostek służby mundurowej - zarówno dla potrzeb OTK, jak i dla wojsk operacyjnych oraz zabezpieczenia jednostek mobilizowanych przez okręg wojskowy w sprzęt i materiały służby mundurowej;
- planowanie i organizowanie gromadzenia, utrzymywania, przechowywania, doświeżania oraz zabezpieczenia przed zniszczeniem i skażeniami zapasów środków zaopatrzenia w składach i jednostkach OW;
- planowanie i organizowanie naprawy i wybrakowania sprzętu i materiałów oraz likwidacji szkód w mieniu służby mundurowej;
- kierowanie służbą mundurową w jednostkach OW oraz do-
wodzenie podległymi wydziałowi, jednostkami i zakładami;
- organizacja szkolenia fachowego personelu służby mundurowej, udział w planowaniu, organizacji i kierowaniu szkoleniem w jednostkach i zakładach służby mundurowej oraz zapewnienie wysokiego poziomu ich wyszkolenia i należytego stanu moralno-politycznego;
- udział w organizacji obrony i ochrony jednostek i zakładów służby mundurowej OW oraz zapewnienie stałej ich gotowości bojowej;
- organizacja i kierowanie przebiegiem mobilizacji i osią-
gania gotowości przez jednostki i zakłady służby mundurowej oraz zaopatrywaniem w sprzęt i materiały mundurowe jednostek mobilizowanych przez okręg;
- organizowanie zakupów oraz odbioru sprzętu i środków zaopatrzenia służby mundurowej przez składnice, związki taktyczne i oddziały OW;
- prowadzenie studiów nad organizacją i pracą służby mundurowej oraz zaopatrywaniem wojsk - zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny;
- studia nad gospodarką narodową na obszarze okręgu z punktu widzenia możliwości wykorzystania środków i zakładów dla celów zaopatrywania i obsługi wojsk OW;

- organizacja i kierowanie odkażaniem i dezaktywacją skażonych materiałów służby mundurowej oraz udział w organizacji punktów zabiegów specjalnych;
- prowadzenie ewidencji napromieniowania stanu osobowego jednostek i zakładów służby mundurowej OW;
- współpraca z zainteresowanymi służbami i komórkami kwatermistrzostwa i dowództwa OW w sprawach dotyczących służby mundurowej oraz utrzymywania kontaktów z Departamentem Służby Mundurowej Głównego Kwatermistrzostwa i wydziałami służby mundurowej sąsiednich okręgów;
- sprawowanie nadzoru nad: właściwym umundurowaniem wojsk, należytym i zgodnym z przepisami prowadzeniem gospodarki oraz odpowiednim przygotowaniem jednostek i zakładów służby mundurowej, jak również i całej służby, do działania - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
- opracowywanie materiałów i wniosków dotyczących całokształtu służby mundurowej i przedstawienie ich kwatermistrzowi okręgu;
- prowadzenie obowiązującej dokumentacji oraz opracowywanie rozkazów, zarządzeń i innych dokumentów, zapewniających realizację zadań służby.

61. Oddział służby materiałów pędnych i smarów jest organem wykonawczym kwatermistrzostwa okręgu w zakresie planowania, organizacji i kierowania zaopatrywaniem wojsk w materiały pędne i smary oraz sprzęt służby mps.

Do kompetencji i zadań oddziałów służby mps OW należy:

- zbieranie i opracowywanie danych o stanie zaopatrzenia wojsk oraz określanie potrzeb organizacyjnych, materiałowych i finansowych jednostek OW - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
opracowywanie i przedstawianie zwierzchnim władzom odpowiednich wniosków, postulatów i zapotrzebowań w tym zakresie;
- planowanie i organizowanie zaopatrywania wojsk w materiały pędne, smary, sprzęt i urządzenia służby mps oraz w środki finansowe;

- planowanie i organizowanie gromadzenia, utrzymywania, przechowywania, odświeżania oraz zabezpieczania przed zniszczeniem i skażeniami zapasów materiałów pędnych, sprzętu i urządzeń w składnicach, związkach taktycznych i oddziałach OW;
- planowanie i organizacja naprawy sprzętu służby mps, wycofywanie nie nadających się do użytku materiałów i sprzętu oraz likwidacji szkód w mieniu służby mps;
- udział w opracowaniu planów mobilizacyjnych w zakresie formowania jednostek służby mps - zarówno dla potrzeb OW, jak i wojsk operacyjnych - oraz zabezpieczenie w materiały i sprzęt służby mps jednostek **mobilizowanych** przez okręg;
- dowodzenie jednostkami służby mps oraz kierowanie nią w jednostkach okręgu;
- organizowanie szkolenia fachowego personelu służby mps, udział w planowaniu, organizacji i kierowaniu szkoleniem w jednostkach, zakładach służby mps oraz zapewnienie należytego stanu przygotowania tych jednostek i wysokiego ich poziomu moralno-politycznego;
- udział w organizacji obrony i ochrony jednostek i zakładów służby mps OW oraz zapewnienie stałej ich gotowości bojowej;
- organizowanie i kierowanie przebiegiem mobilizacji i osiągnięcia gotowości bojowej przez jednostki i zakłady służby mps oraz zaopatrywaniem w sprzęt i materiały pędne jednostek mobilizowanych przez okręg;
- organizowanie zakupów, jak również odbioru sprzętu i materiałów przez składnice, warsztaty oraz związki taktyczne i oddziały OW;
- prowadzenie studiów nad organizacją i pracą służby mps oraz zaopatrywaniem wojsk - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
- studia nad gospodarką narodową oraz terenem na obszarze OW z punktu widzenia możliwości wykorzystania środków i obiektów dla celów zaopatrywania i obsługi wojsk OW oraz przegrupowania wojsk operacyjnych;

- organizowanie i kierowanie odkażaniem mps oraz dezaktywacją sprzętu;
 - współpraca z zainteresowanymi służbami i komórkami kwatermistrzostwa i dowództwa OW oraz cywilnymi organami w sprawach dotyczących służby mps, zaopatrywania i obsługi wojsk; utrzymywanie kontaktów z Departamentem Służby mps Głównego Kwatermistrzostwa oraz oddziałami służby mps sąsiednich okręgów;
 - sprawowanie nadzoru nad: terminowym i pełnym zaspokojeniem potrzeb wojsk, należytym prowadzeniem gospodarki materiałami pędnymi i sprzętem oraz odpowiednim przygotowaniem jednostek i zakładów służby mps, jak również całej służby mps OW do działania - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
 - opracowywanie materiałów i wniosków dotyczących całości kształtu służby mps i przedstawianie ich kwatermistrzowi OW;
 - prowadzenie obowiązującej dokumentacji oraz opracowywanie rozkazów, zarządzeń i innych dokumentów, zapewniających realizację zadań przez służbę mps OW.
62. Oddział służby zdrowia jest organem wykonawczym kwatermistrzostwa OW w zakresie planowania, organizacji i kierowania zabezpieczeniem medycznym wojsk, kadry i ich rodzin na obszarze okręgu wojskowego.

Do kompetencji i zadań oddziału służby zdrowia OW należy:

- organizowanie utrzymania na najwyższym poziomie: stanu zdrowotnego wojsk, stanu sanitarno-higienicznego i lecznictwa w jednostkach oraz stanu sanitarno-epidemiologicznego i sanitarno-epizootycznego terenów wojskowych na obszarze OW;
- prowadzenie rozpoznania oraz studiowanie i analiza: stanu i rozwoju cywilnej służby zdrowia na obszarze OW i w rejonach przyległych sąsiednich OW; potrzeb i możliwości zabezpieczenia ludności cywilnej oraz stanu sanitarno-epidemiologicznego i sanitarno-epizootycznego terenu z punktu widzenia potrzeb zabezpieczenia medycznego wojsk na obszarze OW;

- organizowanie: profilaktyki i leczenia w jednostkach wojskowych i w wojskowych zakładach leczniczych OW, prac sanitarno-higienicznych, sanitarno-epidemiologicznych i sanitarno-epizootycznych, pomocy leczniczo-dentystycznej oraz opieki medycznej nad wojskowymi placówkami socjalnymi i rodzinami kadry;
- określenie potrzeb organizacyjnych, materiałowych i finansowych w zakresie medycznego zabezpieczenia wojsk i rodzin kadry - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny /z uwzględnieniem potrzeb wojsk operacyjnych/, opracowywanie i przedstawianie władzom zwierzchnim odpowiednich wniosków, postulatów i zapotrzebowań w tym zakresie;
- udział w opracowaniu planów mobilizacyjnych w zakresie formowania i przeformowania jednostek służby zdrowia - zarówno dla potrzeb OW, jak i wojsk operacyjnych - oraz zabezpieczenia w sprzęt i materiały medyczno-sanitarne jednostek mobilizowanych przez OW;
- planowanie i organizacja medycznego zabezpieczenia wojsk operacyjnych i OTK na obszarze OW oraz udział w opracowaniu planu obrony obszaru okręgu wojskowego;
- planowanie i organizacja zaopatrywania w sprzęt i materiały medyczno-sanitarne oraz środki finansowe jednostek i zakładów wojskowych na obszarze OW;
- planowanie i organizowanie gromadzenia, utrzymywania, przechowywania, wymiany oraz zabezpieczenia zapasów sprzętu i materiałów medycznych w składach i jednostkach wojskowych OW;
- dowodzenie jednostkami służby zdrowia OW oraz kierowanie całokształtem działalności służby zdrowia w jednostkach OW;
- planowanie i organizowanie szkolenia personelu służby zdrowia, pracy oświatowo-sanitarnej w jednostkach OW oraz udział w planowaniu i organizacji szkolenia w jednostkach i zakładach służby zdrowia; udział w przygotowaniu i prowadzeniu ćwiczeń;
- organizowanie i kierowanie przebiegiem mobilizacji jednostek służby zdrowia oraz zaopatrywaniem w sprzęt i materiały medyczno-sanitarne mobilizowanych przez OW jednostek wojskowych;

- organizowanie przyjmowania, rozmieszczenia w zakładach leczniczych oraz leczenia rannych żołnierzy ewakuowanych z wojsk frontu zewnętrznego;
- organizowanie i kierowanie zabezpieczeniem medycznym w toku obrony obszaru okręgu wojskowego oraz przegrupowanie wojsk operacyjnych /własnych i sojusznicznych/;
- prowadzenie ewidencji stanu napromieniania w jednostkach i zakładach służby zdrowia na obszarze OW;
- prowadzenie studiów nad organizacją i pracą służby zdrowia oraz organizacją zabezpieczenia medycznego wojsk w okresie pokoju i w czasie wojny;
- planowanie i organizowanie napraw sprzętu i wyposażenia medyczno-sanitarnego, wybrakowania nie nadających się do użytku materiałów i sprzętu oraz likwidacji szkód w mieniu medyczno-sanitarnym;
- współpraca z odpowiednimi służbami kwatermistrzostwa i dowództwa OW oraz cywilną służbą zdrowia w zakresie utrzymania należytego stanu zdrowotnego i medycznego zabezpieczenia wojsk OW;
- opracowywanie materiałów i wniosków dotyczących całości kształtu spraw służby zdrowia OW i przedstawianie ich kwatermistrzowi okręgu oraz sprawowanie nadzoru nad stanem zabezpieczenia wojsk i działalnością służby zdrowia OW;
- prowadzenie obowiązującej dokumentacji oraz opracowywanie rozkazów, zarządzeń i innych dokumentów zabezpieczających realizację zadań służby zdrowia OW.

63. Zarząd kwaterunkowo-budowlany jest organem wykonawczym kwatermistrza OW w zakresie zakwaterowania wojsk i kadry, budownictwa wojskowego, zaopatrywania jednostek w sprzęt i materiały kwaterunkowe, materiały budowlane, sprzęt ppoż., opał oraz usługi komunalne.

Zarząd kwaterunkowo-budowlany w zakresie inwestycji pełni funkcję inwestora naczelnego i bezpośredniego.

Do obowiązków i zadań zarządu kwaterunkowo-budowlanego OW należy:

- administrowanie nieruchomościami wojskowymi na obszarze okręgu oraz ustalanie stanu prawnego tych nieruchomości;
- określanie potrzeb nieruchomości oraz planowanie i organizacja ich pokrycia;
- przekazywanie lub wdzierżawianie innym instytucjom zbędnych dla wojska nieruchomości;
- planowanie i organizowanie oraz zabezpieczanie wykonawstwa w zakresie budownictwa wojskowego oraz remontów /kapitałnych i bieżących/ istniejących obiektów wojskowych;
- spełnianie obowiązków Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych na szczeblu inwestora naczelnego;
- organizowanie nadzoru technicznego nad budownictwem i remontami oraz odbioru i przekazywania obiektów użytkownikom;
- określanie potrzeb materiałowych i finansowych jednostek CW, uzyskiwanie przydziałów w tym zakresie oraz planowanie i organizowanie zaopatrywania WRZKB w środki finansowe, sprzęt i materiały kwaterunkowo-budowlane;
- organizowanie gromadzenia, przechowywania, konserwacji, odświeżania zapasów sprzętu i materiałów oraz zabezpieczenie ich przed zniszczeniami i skażeniami;
- organizowanie naprawy sprzętu służby kwaterunkowo-budowlanej, wybrakowaniem nie nadających się do użytku materiałów i sprzętu oraz likwidacji szkód w mieniu służby kwaterunkowo-budowlanej;
- planowanie i organizowanie szkolenia fachowego personelu służby kwaterunkowo-budowlanej; udział w organizacji szkolenia organów terenowych i zakładów tej służby, podległych zarządowi kwaterunkowo-budowlanemu CW, zapewnienie należytego przygotowania tych organów i wysokiego poziomu moralno-politycznego;
- organizowanie zakupów oraz odbioru sprzętu i materiałów przez WRZKB i przez jednostki CW;
- planowanie i organizacja zabezpieczenia jednostek CW w zakresie usług komunalnych oraz w wodę pitną i dla celów gospodarczych;

- organizacja zabezpieczenia ppoż. w obiektach i garnizonach wojskowych na obszarze OW;
- studia nad gospodarką narodową i terenem na obszarze OW z punktu widzenia możliwości wykorzystania środków i zakładów dla celów zabezpieczenia i obsługi wojsk OW;
- prowadzenie studiów nad organizacją i pracą służby kwaterunkowo-budowlanej - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
- dowodzenie podległymi zarządowi organami terenowymi oraz kierowanie pracą całej służby kwaterunkowo-budowlanej;
- udział w organizacji obrony i ochrony jednostek i zakładów służby kwaterunkowo-budowlanej na obszarze OW;
- organizowanie - na bazie warsztatów i zakładów służby kwaterunkowo-budowlanej - ruchomych oddziałów ratownictwa technicznego oraz planowanie i organizacja ich działania;
- współpraca z odpowiednimi służbami i komórkami kwatermistrzostwa i dowództwa OW oraz z cywilnymi organami w sprawach dotyczących służby kwaterunkowo-budowlanej, utrzymywanie kontaktów z Departamentem Kwaterunkowo-Budowlanym oraz z zarządami kwaterunkowo-budowlanymi sąsiednich okręgów;
- sprawowanie nadzoru nad: należytym zakwaterowaniem i materiałowo-finansowym zabezpieczeniem wojsk, właściwym prowadzeniem gospodarki kwaterunkowo-budowlanej w jednostkach, realizacją planu inwestycyjnego oraz przygotowywaniem jednostek i zakładów, a także całej służby kwaterunkowo-budowlanej okręgu do działania - zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny;
- opracowywanie materiałów i wniosków dotyczących całości kształtu spraw i działalności służby kwaterunkowo-budowlanej i przedstawianie ich kwatermistrzowi OW;
- prowadzenie obowiązującej dokumentacji oraz opracowywanie rozkazów, zarządzeń i innych dokumentów zapewniających realizację zadań służby.

64. Wydział prawny /występuje tylko w okresie pokoju/ jest organem kwatermistrza OW, przeznaczonym do udzielania pomocy prawnej, opiniowania prawnego oraz zastępstwa prawnego w sprawach cywilnych.

Do obowiązków i zadań wydziału prawnego należy:

- zastępstwo prawne jednostek wojskowych przed sądami powszechnymi we wszystkich sprawach procesowych;
- opiniowanie zawieranych umów, dotyczących spraw kwatermistrzowskich;
- wydawanie opinii prawnych dotyczących szkód w majątku wojskowym oraz opiniowanie projektów orzeczeń o odszkodowaniu i decyzji o umorzeniu należności, powziętych w sprawach szkód;
- prowadzenie spraw w okręgowych komisjach arbitrażowych i Głównej Komisji Arbitrażowej;
- sprawowanie nadzoru fachowego nad pracą radców prawnych w związkach taktycznych i w WRZKB oraz szkolenie oficerów prowadzących postępowanie wyjaśniające.

65. Sekcja socjalna /występuje tylko w okresie pokoju/ jest organem przeznaczonym do kierowania całokształtem działalności socjalnej rodzin żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz pracowników cywilnych zatrudnionych w jednostkach i instytucjach wojskowych.

ROZDZIAŁ II

SZTAB OKRĘGU WOJSKOWEGO

A. PRACA SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO W ZAKRESIE PLANOWANIA

I ORGANIZACJI OBRONY

1. Zasady ogólne

66. Przez pracę sztabu okręgu wojskowego w zakresie planowania i organizacji obrony należy rozumieć całokształt przedsięwzięć prowadzonych na obszarze okręgu wojskowego w celu zapewnienia działań bojowych wojsk oraz sprawnego funkcjonowania władz polityczno-administracyjnych i ekonomiki na danym terenie.

67. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji i planowania obrony obszaru okręgu wojskowego obejmuje obronę przeciwdesantową i przeciwdywersyjną, obronę przed bronią masowego rażenia i innymi środkami rażenia oraz obronę przeciwlotniczą, rozpoznanie i maskowanie.

Do podstawowych zadań sztabu okręgu wojskowego w zakresie obrony podległego obszaru należy:

- planowanie i kierowanie przegrupowaniem oraz zabezpieczanie przemarszu wojsk operacyjnych i OTK;
- prowadzenie rozpoznania i oceny skażeń i zakażeń, powiadamianie wojsk wojskowych sztabów terytorialnych oraz informowanie /ostrzeganie/ wojsk /sztabów/ o skażeniach;
- planowanie, organizacja i dowodzenie walką w zakresie zwalczania desantów powietrznych /morskich/ oraz udzielanie pomocy WKO w zwalczaniu grup specjalnych, dywersantów oraz band zbrojnego podziemia;
- organizowanie zabezpieczenia i zabezpieczanie szlaków komunikacyjnych oraz szczególnie ważnych obiektów wojskowych i państwowych;
- branie udziału w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia lub w odbudowie zniszczonych /uszkodzonych/ szlaków /obiektów/ komunikacji kołowej, kolejowej i wodnej;

- kierowanie sprawnym przebiegiem mobilizacji, szkoleniem rezerw i ciągłym uzupełnianiem sił zbrojnych;
- udzielanie pomocy wojskowym sztabom terytorialnym, a niekiedy koordynowanie ich wysiłków w realizacji najważniejszych zadań;
- utrzymywanie ścisłego współdziałania i współpracy z sąsiednimi sztabami okręgów wojskowych, sztabami wojsk operacyjnych, znajdujących się na terytorium okręgu oraz z wojskami OTK centralnego podporządkowania, zmilitaryzowanymi oddziałami poszczególnych resortów i koordynowanie ich wysiłków;
- uzgodnienie i wyznaczenie linii komunikacyjnych /kolejowych, kołowych/ w ramach ogólnej sieci transportowej na obszarze OW dla przegrupowujących się wojsk operacyjnych i sił OTK;
- **zapewnienie** - w porozumieniu z działami komunikacji układu terytorialnego - bezkolizyjnego przemarszu wojsk operacyjnych własnych i sojusznicznych przez terytorium OW po liniach komunikacyjnych określonych planem przegrupowania;
- organizowanie, koordynowanie i realizowanie przedsięwzięć maskowania na obszarze okręgu.

Do zadań kwatermistrzostwa OW należy:

- terminowe i zgodne z potrzebami zabezpieczenie materiałowe i obsługa sił angażowanych do realizacji zamierzeń obronnych;
- realizowanie zamierzeń przewidywanych planami rozwinięcia sił operacyjnych;
- współpraca z terytorialnymi organami zaopatrywania i obsługi w zakresie wzajemnego świadczenia usług i pomocy;
- udział jednostek i urządzeń tyłowych OW w ~~akcjach~~ akcjach obronnych, prowadzonych przez dowództwo OW.

68. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji obrony polega na: realizacji przedsięwzięć związanych z przygotowywaniem niezbędnych danych do podjęcia przez dowódcę decyzji, opracowaniu planu obrony okręgu i ciągłym jego aktualizowaniu, inżynierskim przygotowaniu terenu oraz odpowiednim przygotowaniu i rozwinięciu sił i środków.

Do zasadniczych przedsięwzięć sztabu okręgu w zakresie przygotowania niezbędnych danych do powzięcia przez dowódcę decyzji należy: opracowanie referatów i przedstawienie ich w ustalonej formie dowódcy lub szefowi sztabu. Treść referatów może zawierać pełną ocenę lub tylko wnioski poparte różnego rodzaju kalkulacjami, mapami itp.

Metoda i zakres pracy poszczególnych oficerów sztabu okręgu oraz szefów służb nad przygotowaniem referatów w celu wypracowania decyzji do obrony przez dowódcę okręgu wojakowego zależy od otrzymanego zadania i sytuacji oraz posiadanego czasu.

Niezbędne dane do powzięcia przez dowódcę decyzji do obrony okręgu przygotowują szefowie oddziałów /wydziałów/ sztabu i szefowie rodzajów wojsk i służb oraz kwatermistrzostwa OK. Podstawą do przygotowania referatów powinna być wszechstronna ocena sytuacji /z uwzględnieniem możliwych zmian/, dokładna znajomość zasad działania i możliwości npla, wojsk własnych oraz terenu.

W referatach podaje się ocenę danej sytuacji oraz wynikające z niej wnioski i propozycje w zakresie wykorzystania odpowiednio sił i środków OTK.

Referaty powinny być zwięzłe, oparte na danych sprawdzonych, a w razie konieczności wyjaśnia się je lub uzasadnia kalkulacjami, wnioskami i szkicami.

Sposób i kolejność referowania /przedstawiania/ określa dowódca lub szef sztabu.

Przykładowa treść referatów podana jest w załącznikach dokumentów operacyjno-obronnych.

Treść, stopień, dokładność oraz kolejność przedstawiania referatów dowódcy okręgu przez poszczególnych oficerów sztabu i szefów służb zależy od warunków, potrzeb i czasu, jakim dysponuje dowódca. Często dowódca może zażądać danych tylko od niektórych szefów oddziałów /wydziałów/ sztabu lub tylko wysłuchać szefa sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb. Każdy oficer sztabu powinien być zawsze gotów zameldować dowódcy zwięźle, zrozumiale i dokładnie nie tylko o zaistniałej sytuacji, lecz także wnioski i propozycje

w granicach swoich obowiązków oraz tych oficerów, którzy w danej sytuacji zastępują swych szefów.

69. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie planowania obejmuje:

- opracowanie kalendarzowego planu przedsięwzięć sztabu okręgu;
- opracowanie planu obrony obszaru okręgu wraz z załącznikami;
- przygotowanie dowódcy danych w zakresie organizacji współdziałania;
- opracowanie i przygotowanie niezbędnych podległym wojskom OTR dokumentów w celu ich wręczenia z chwilą podporządkowania /zmobilizowanie/ okręgowi;
- organizacja i przygotowanie stanowisk dowodzenia oraz organizacja ich zajęcia;
- opracowanie i przekazanie zainteresowanym wytycznych i zarządzeń dowódcy oraz podanie sygnałów powiadomienia i alarmowania oraz współdziałania;
- przygotowanie niezawodnej łączności i tajnego dowodzenia;
- pomoc w opracowaniu planów obronnych przez wojewódzkie sztaby wojskowe.

70. Wszystkie przedsięwzięcia w zakresie organizacji planowania i przygotowania obrony okręgu wojskowego uwzględnia się w kalendarzowym planie czynności sztabu, podając wykonawców, termin wykonania zamierzonych przedsięwzięć oraz kontrolę ich wykonania.

Kalendarzowy plan czynności sztabu w zakresie przygotowania obrony okręgu wojskowego opracowuje szef oddziału operacyjnego wspólnie z szefami rodzajów wojsk i służb oraz kwatermistrzem OW. Przekazuje się go wykonawcom /a właściwie części planu ich dotyczące/ w postaci wyciągnięć lub w formie zarządzeń, bądź też wzywa się wykonawców celem osobistego zapoznania się z nim. Kalendarzowy plan przedsięwzięć jest podstawą do planowania i pracy wewnątrz sztabu.

71. Po sprecyzowaniu decyzji o obronie okręgu przez dowódcę i wydaniu odpowiednich zarządzeń szef sztabu dokonuje podziału czynności pomiędzy oddziałami /wydziałami/ sztabu i wyznacza najczęściej szefa oddziału operacyjnego do sprawowania ogólnego kierownictwa nad planowaniem obrony.
72. Plan obrony okręgu wojskowego jest podstawowym dokumentem dowodzenia wojskami. W związku z tym zasadniczym obowiązkiem sztabu jest ciągłe jego uaktualnianie.
73. Sztab okręgu wojskowego po opracowaniu operacyjnej części planu obrony powinien opracować i przesłać zarządzenia wojewódzkim sztabom wojskowym w celu równoległego planowania obronnego. Układ i treść rozkazów lub zarządzeń opracowywanych przez sztab zależą zawsze od sytuacji oraz woli i zadań, jakie ma wykonać dany oddział.
74. Problemy organizacji współdziałania i współpracy opracowuje sztab na podstawie powziętej przez dowódcę decyzji o obronie i wytycznych dowódcy okręgu wojskowego w tym zakresie oraz w toku samego planowania.
- Organizacja współdziałania i współpracy rozpoczyna się z chwilą przystąpienia do planowania i uzgodnienia zadań między wojskami operacyjnymi i OTK centralnego podporządkowania oraz sąsiednimi okręgami /marynarką wojenną/ i KOPK. Jest podstawowym obowiązkiem sztabu okręgu wojskowego.
- Wszystkie zmiany zachodzące w planowaniu we własnych i we współdziałających sztabach powinny być przekazywane do sztabów na bieżąco w ramach wzajemnej informacji i współpracy.
75. Sztab okręgu wojskowego organizuje współdziałanie i współpracę z:
- wojskami OTK centralnego podporządkowania, działającymi na obszarze OW, a szczególnie z dowództwem oraz poszczególnymi jednostkami KOPK oraz marynarką wojenną;
 - wojskami operacyjnymi w zakresie sposobu zabezpieczenia ich przegrupowania i przemarszu;
 - zainteresowanymi resortami poszczególnych działów gospodarki i administracji państwowej /terenowej/;
 - z sąsiednimi okręgami.

- siłami i środkami układu terytorialnego a niekiedy koordynowanie działań poszczególnych województw w wykonywaniu zadań wybiegających poza bezpośrednie interesy wewnętrzne województwa, szczególnie uzgodnienie sposobów wykonywania tych zadań, które będą lub mogą być realizowane wspólnie z wojskami OTK lub przy uczestnictwie się kilku województw równocześnie;
- zmilitaryzowanymi oddziałami, pozostającymi w centralnym podporządkowaniu, a działającymi na obszarze okręgu;

76. W czasie organizacji współdziałania i omawiania sposobów współpracy należy zwrócić uwagę na sposób i możliwość wspólnego rozstrzygnięcia zagadnień w zakresie: osiągania gotowości bojowej i gotowości do działania przez siły i środki i wszystkie ogniwa organizacyjne OTK w poszczególnych okresach zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz sposób zwalczania wszelkiej działalności zbrojnej nieprzyjaciela.

Podczas uzgadniania współdziałania sztab okręgu zwraca uwagę na rozstrzygnięcie następujących problemów:

- osłony z powietrza /kto, gdzie i jakimi siłami/, system rozpoznania, powiadamiania i alarmowania, prognozowanie skażeń i zakażeń /organizowane centralnie i lokalnie na obszarze poszczególnych województw, dużych okręgów przemysłowych, miast, a nawet powiatów/;
- likwidacji skutków po uderzeniach broni masowego rażenia /zwłaszcza związanych z zabezpieczeniem ciągłości przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych oraz funkcjonowania podstawowych organów władzy i obiektów gospodarki narodowej/;
- organizacji i zabezpieczenia przegrupowania oraz przemarszu wojsk operacyjnych przez obszar okręgu /szlaki komunikacji kołowej, kolejowej i wodnej, węzły dróg, przeprawy przez przeszkody wodne, sposób ich przekraczania lub obejścia w razie ich zniszczenia/;
- wykorzystania szlaków komunikacyjnych dla potrzeb funkcjonowania gospodarki narodowej oraz zaopatrywania wojsk i ludności;

- organizacji ochrony i obrony szlaków komunikacyjnych oraz ważniejszych obiektów, znajdujących się na obszarze okręgu, a zwłaszcza politycznych, gospodarczych i wojskowych;
 - organizacji i likwidacji desantów powietrznych i morskich, grup specjalnych i band zbrojnego podziemia;
 - sposobu utrzymania łączności i jej odtworzenie w toku działań oraz dowodzenia podczas realizacji poszczególnych zadań;
 - ustalenie podstawowych sygnałów współdziałania /dowodzenia/, powiadamiania i alarmowania.
77. Współdziałanie na szczeblu okręgu powinno być stale realizowane przez sztab okręgu zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny. Uzgodnienie przez sztab okręgu sposobów i przedsięwzięć związanych z rozstrzyganiem poszczególnych problemów współdziałania przez różne szczeble dowodzenia oraz wojska i zmilitaryzowane sił i środki powinno być procesem ciągłym i utrzymywane w stałej aktualności, stosownie do opracowywanego planu obrony okręgu.
78. W zakresie zachowania tajemnicy zamierzonych przedsięwzięć dotyczących organizacji obrony obszaru okręgu wojskowego, sztab obowiązany jest:
- przestrzegać zasad czujności i utrzymania tajemnicy państwowej i wojskowej przez cały stan osobowy;
 - ściśle przestrzegać zasad zaznajamiania osób funkcyjnych z opracowywanymi planami oraz zasad zatrudniania ich przy opracowaniu poszczególnych dokumentów operacyjno-obronnych;
 - przekazywać podległym lub współdziałającym sztabom tylko to, co jest im niezbędne do opracowywania planów obronnych;
 - przestrzegać zasad prowadzenia korespondencji ustalonych przez oddzielne instrukcje;
 - przygotować odpowiednią dokumentację tajnego dowodzenia oraz szkolić podległe sztaby w zakresie umiejętnego posługiwania się opracowaną dokumentacją;

- przestrzegać ustalonych zasad prowadzenia map roboczych;
- prowadzić rozbudowę i budowę stanowisk dowodzenia, nie dopuszczając do ujawnienia ich lokalizacji;
- przeprowadzać kontrolę wykonywania wszelkich prac obronnych na obszarze okręgu wojskowego i ich maskowanie.

79. Organizacja i przygotowanie przez sztab sił i środków do obrony obszaru okręgu polega na realizacji przedsięwzięć wynikających z planów obronnych.

Do zasadniczych przedsięwzięć sztabu okręgu w zakresie organizacji przygotowania sił i środków do obrony należy:

- prowadzenie studiów związanych z organizacją wojsk i sztabów OTK, systemu dowodzenia nimi oraz współdziałania i zakres współpracy pomiędzy siłami i środkami układu funkcjonalnego, terytorialnego oraz jednostkami wojsk operacyjnych i OTK;
- analiza możliwości mobilizacyjnych i uzupełnienia stanem osobowym, środkami transportowymi oraz maszynami inżynierskimi z gospodarki narodowej z punktu widzenia potrzeb sił zbrojnych i zmilitaryzowanych oddziałów;
- opracowywanie koncepcji i założeń organizacyjnych poszczególnych jednostek obrony terytorium kraju podległych bezpośrednio okręgowi oraz układowi terytorialnemu - z podziałem na poszczególne lata okresu pokojowego;
- przedstawianie postulatów w zakresie potrzeb mobilizacyjnych na wypadek wojny i opracowywanie zbiorczych planów - zapotrzebowań oraz przysyłanie ich do Sztabu Generalnego;
- kontrola realizacji planów oraz meldowanie o ich wynikach Sztabowi Generalnemu;
- wydawanie rozkazów, zarządzeń i wytycznych dotyczących organizacji wojsk podległych okręgowi;
- czuwanie nad realizacją sprawnego przejęcia dowodzenia wojskami OTK oraz nad określonym stopniem ich gotowości bojowej;
- planowanie i koordynowanie całokształtu zagadnień szkoleniowych w podległych sztabach i wojskach okręgu wojskowego oraz w pionie militarnym układu terytorialnego;

- prowadzenie prac badawczych w zakresie organizacji i przygotowania sił i środków OTK OW;
- opracowywanie sprawozdań szkoleniowych oraz analiza form, metod i wyników szkolenia;
- utrzymanie w tajemnicy zamierzonych i realizowanych przedsięwzięć w zakresie organizacji i przygotowania wojsk do działania na wypadek wojny.

80. Praca sztabu w zakresie organizacji i przygotowania sił i środków OTK okręgu wojskowego jest prowadzona w okresie pokoju, a realizacja planów trwa w okresie mobilizacji i wojny. Pracę należy tak zorganizować, by zapewnić jednostkom mobilizowanym lub podporządkowanym maksimum czasu na osiągnięcie gotowości do działań bojowych.

Przewiduje się, że na okres wykonywania zadań bojowych wynikających z planu obrony okręg może mieć podporządkowane jednostki KBW i WOP oraz niektóre jednostki inżynieryjne szczebla centralnego.

Praca sztabu okręgu wojskowego w okresie pokoju jest nastawiona szczególnie na osiąganie gotowości mobilizacyjnej wojsk i sztabów OTK oraz na realizację zadań operacyjno-obronnych na danym obszarze.

81. Praca kwatermistrzostwa OW w zakresie organizacji zaopatrywania i obsługi jest częścią składową zamierzeń związanych z planowaniem i organizacją obrony okręgu i wyraża się przygotowaniem organów zaopatrywania i obsługi do odpowiedniego oraz stałego zabezpieczenia potrzeb w tym zakresie. Od właściwej organizacji tyłów OW i należytej ich pracy w dużym stopniu zależy należyte realizowanie zamierzeń operacyjno-obronnych.

82. Pracę kwatermistrzostwa OW w zakresie zamierzeń organizacyjnych planuje się tak, aby z chwilą zagrożenia można było zapewnić terminowe i stałe zaopatrywanie i obsługę sił zaangażowanych do prowadzenia działań operacyjno-obronnych.

83. W pracy związanej z planowaniem i organizacją obrony biorą udział wyznaczeni oficerowie poszczególnych komórek organizacyjnych kwatermistrzostwa OW.

84. Podstawę pracy w zakresie organizacji i planowania zamierzeń kwatermistrzostw OW stanowią:

- wytyczne dowódcy okręgu wojskowego;
- dyrektywy organizacyjne i fachowe Głównego Kwatermistrzostwa WP;
- istniejący stan faktyczny urządzeń tyłowych i środków materiałowego zabezpieczenia;
- stan zabezpieczenia materiałowego i obsługi sił planowanych do realizowania zamierzeń obronnych.

85. Metoda i zakres pracy zespołu kwatermistrzostwa OW zależy od otrzymanego zadania, sytuacji ogólnej i kwatermistrzowskiej oraz ilości dysponowanego czasu.

86. Zespół kwatermistrzostwa OW opracowuje dane dla dowódcy, które powinny dotyczyć następujących zagadnień:

- wpływu zadań obronnych na pracę organów zaopatrywania i obsługi OW;
- oceny nieprzyjaciela z punktu widzenia zagrożenia źródeł zaopatrywania i jednostek obsługi;
- zabezpieczenia materiałowego;
- zabezpieczenia medycznego;
- zabezpieczenia komunikacyjnego;
- organizacji napraw sprzętu i materiałów;
- obsługi jednostek;
- wniosków i propozycji.

2. Obrona przeciwdesantowa

87. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji obrony przeciwdesantowej na obszarze okręgu wojskowego obejmuje szereg przedsięwzięć mających na celu wykrycie na czas zbliżania się desantów powietrznych i morskich nieprzyjaciela oraz nie dopuszczenie do ich lądowania, a w razie wygaśnięcia tych desantów - szybką ich likwidację.

88. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie przygotowania obszaru do obrony przeciwdesantowej posiada szereg właściwości, które wynikają z warunków, w jakich organizuje się tego rodzaju działania.

Do cech charakterystycznych pracy sztabu okręgu wojskowego nad organizacją obrony przeciwdesantowej należy zaliczyć:

- trudność w ustaleniu miejsc oraz możliwego działania desantu nieprzyjaciela. Z powyższego wynika trudność odpowiedniego przygotowania terenu pod względem inżynieryjnym;
- trudność w szybkiej ocenie sił desantu i zakresu jego działania;
- trudność w szybkiej likwidacji desantu po jego wylądowaniu w razie jego przejścia do działań dywersyjno-rozpoznawczych;
- warunki meteorologiczne oraz pory roku, które mają olbrzymi wpływ na moment rozpoczęcia desantowania i jego zakończenia.

89. Do zadań sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji i przygotowania do działań przeciwdesantowych należy:

- utrzymanie ścisłej współpracy z korpusem obrony powietrznej kraju i marynarką wojenną w zakresie ciągłego rozpoznawania i wykrycia na czas zbliżających się desantów powietrznych i morskich oraz sposobu ich zwalczania;
- wykorzystywanie danych z rozpoznania układu terytorialnego;
- studiowanie terenu w celu określenia przypuszczalnych rejonów /odcinków/ dogodnych do lądowania desantów nieprzyjaciela oraz wydzielenia sił do przeciwdziałania w czasie ich lądowania i po wylądowaniu;
- ustalenie znajdujących się na wybrzeżu zawczasu przygotowanych i rozbudowanych rejonów obrony stanowisk dowodzenia, systemu rozpoznania i łączności oraz możliwości wykorzystania w obronie przeciwdesantowej;
- ustalenie miejsc, w których zostaną postawione zagrody i zapory przeciwdesantowe;
- organizowanie systemu ognia artylerii nadbrzeżnej i okrętowej;
- podział kompetencji w zakresie zwalczania desantów nieprzyjaciela na obszarze okręgu wojskowego;

- odpowiednie rozmieszczenie sił i środków na obszarze okręgu wojskowego, aby mogły one szybko rozwinąć się i przystąpić do likwidacji lądującego desantu;
- rozpoznanie rejonów wyjściowych oraz marszrut dla przewidzianych sił i środków okręgu do obrony przeciwdesantowej;
- uzgodnienie ilości wydzielanych sił z jednostek współdziałających/marynarki wojennej, lotnictwa, KOPK oraz układu terytorialnego/ do zadań przeciwdesantowych;
- organizowanie grupy operacyjnej obrony wybrzeża;
- ustalenie sposobu współdziałania pomiędzy wydzielonymi siłami i środkami do obrony przeciwdesantowej oraz sposobu utrzymania z nimi łączności;
- uzgodnienie organizacji i sposobu pełnienia służby patrolowej przez pododdziały WOP na bezpośrednich podejściach do wybrzeża przez okręty nieprzyjaciela;
- korelacja planu obrony okręgu wojskowego w zakresie organizacji walki przeciwdesantowej z planami operacyjno-obronnymi poszczególnych województw;
- ~~rozpoznanie rejonów wyjściowych i marszrut dla przewidzianych sił i środków okręgu do obrony przeciwdesantowej~~
- Do zasadniczych zadań sztabu okręgu w zakresie przygotowania i organizowania walki z desantami należy:
 - przygotowanie danych niezbędnych dowódcy okręgu do podjęcia odpowiedniej decyzji;
 - opracowanie ^{planu} operacji przeciwdesantowej i organizacji rozpoznania;
 - wykonanie odpowiednich dokumentów w formie graficznej i opisowej na okres walki z desantem;
 - szkolenie wojsk OTK w zakresie zwalczania desantów nieprzyjaciela na obszarze okręgu;
 - zrealizowanie przedsięwzięć w zakresie natychmiastowego wprowadzenia do walki przeciwdesantowej sił i środków KOPK, Marynarki Wojennej, układu terytorialnego, a w następnej kolejności - wprowadzenie wojsk OTK-OW.

90. W czasie wypracowywania decyzji przez dowódcę oo do organizacji obrony przeciwdesantowej sztab okręgu wojskowego w swych propozycjach powinien przedstawić:

- prawdopodobne rejony desantowania nieprzyjaciela oraz przypuszczalne kierunki jego działania z uwzględnieniem obiektów szczególnego zainteresowania;
- zadania okręgu wojskowego, rejon /rejonów/ głównego wysiłku obrony przeciwdesantowej oraz potrzebne siły i środki do likwidacji nieprzyjaciela, według założonych wariantów działania desantów;
- w zakresie likwidacji wykrytych grup specjalnych i band zbrojnego podziemia sztab przedstawia potrzeby sił i środków tylko w razie konieczności;
- przedsięwzięcia w zakresie maskowania obiektów;
- sposób utrzymywania ścisłej współpracy z terenowymi komitetami obrony w zakresie wzajemnej wymiany danych z rozpoznania.

91. Praca kwatermistrzostwa OW w zakresie materiałowego zabezpieczenia i obsługi obrony przeciwdesantowej polega na zaplanowaniu i utworzeniu odpowiednich zapasów /ruchomych/ w oddziałach typowanych dla prowadzenia tego rodzaju działań, zorganizowaniu baz rezerw materiałowych na obszarze OW oraz dowozie potrzebnych zapasów do rejonu akcji.

92. W toku prowadzenia obrony przeciwdesantowej kwatermistrzostwo OW wydziela ze swego składu grupę operacyjną, która odpowiada za stały nadzór nad stanem materiałowego zabezpieczenia i obsługi oddziałów biorących udział w akcji oraz według udzielonych uprawnień reguluje zaopatrywanie i obsługę. Organizacja zaopatrywania oparta jest na źródłach zaopatrywania położonych w pobliżu rejonu działań. Zabezpieczenie medyczne organizowane jest przy wykorzystaniu szpitali /wojskowych i cywilnych/ pobliskich rejonów akcji.

93. Grupa operacyjna ma obowiązek stałego kontaktowania się z kwatermistrzostwem OW celem informowania go o stanie zaopatrzenia i obsługi oraz otrzymywania wytycznych do dalszego postępowania.

3. Zabezpieczenie operacyjne działań

a/ Obrona przed bronią masowego rażenia

94. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia na obszarze okręgu wojskowego obejmuje zespół przedsięwzięć organizacyjnych, mających na celu ograniczenie skutków rażenia bronią jądrową, chemiczną, biologiczną i zachowania zdolności bojowej wojsk.

Do podstawowych czynności sztabu w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia należy:

- powiadamianie i alarmowanie wojsk i podległych sztabów o zagrożeniu i uderzeniach bronią jądrową, o skażeniach i zakażeniach, prowadzenie rozpoznania skażeń i zakażeń;
- przygotowanie i rozmieszczenie rejonów wyjściowych dla wojsk, składów i zasobów materiałowych oraz ich maskowanie;
- organizowanie i kierowanie przeprowadzeniem zabiegów sanitarno-higienicznych i specjalnych, profilaktycznych, w wojskach;
- organizowanie indywidualnej i zbiorowej ochrony wojsk przed skażeniami i zakażeniami;
- kierowanie likwidacją skutków napadu bronią masowego rażenia w wojskach i obiektach wojskowych okręgu oraz udzielanie pomocy w tym zakresie terenowym komitetom obrony.

95. Powiadamianie i alarmowanie na obszarze okręgu wojskowego realizowane jest na podstawie danych o zagrożeniu lub uderzeniach bronią masowego rażenia, uzyskanych od systemu wykrywania OPK i jednolitego systemu posterunków obserwacji układu militarnego i terytorialnego.

Celem powiadamiania i alarmowania o zagrożeniu z powietrza obszaru okręgu ustala się jednolite sygnały. Sygnał alarmu chemicznego jest jednocześnie sygnałem powiadamiania o skażeniach promieniotwórczych oraz użyciu środków biologicznych i innych.

W zależności od zaistniałej sytuacji sygnały powiadamiania mogą być przekazywane na obszar całego okręgu lub tylko do bezpośrednio zagrożonych rejonów.

Sygnal o zagrożeniu z powietrza podaje się tylko na zarządzenie dowódcy okręgu wojskowego. Zarządzenie to dowódca okręgu wydaje na podstawie danych otrzymanych od systemu wykrywania KOPK.

96. Rozpoznanie skażeń i zakażeń organizuje się w celu dostarczenia niezbędnych danych o skażeniach, zakażeniach terenu i powietrza substancjami promieniotwórczymi i trującymi oraz środkami biologicznymi. Prowadzą je posterunki obserwacji i pododdziały rozpoznawcze wojsk.

Prognozowanie skażeń promieniotwórczych prowadzi się w sztabie okręgu początkowo na podstawie tablic i mapy, a udokładnia się na podstawie danych uzyskanych z rozpoznania.

97. Przygotowanie wojsk, rejonów wyjściowych oraz odpowiednie rozmieszczenie składów i ich inżynierska rozbudowa stanowią podstawę bezpośredniej ochrony wojsk przed skutkami działania broni jądrowej.

Przygotowanie rejonów wyjściowych i rozmieszczenie wojsk oraz składów na obszarze okręgu realizowane będzie poprzez wybór dogodnych rejonów, zapewniających takie rozmieszczenie wojsk i składów, które umożliwi wykonanie planowych zadań; rejonu te powinny się znajdować w dużej odległości od przypuszczalnych obiektów uderzeń bronią masowego rażenia i stwarzać dogodne warunki do inżynierskiej rozbudowy i maskowania.

Inżynierska rozbudowa rejonów wyjściowych jednostek okręgu prowadzona będzie bezpośrednio przez te jednostki na zarządzenie dowódcy okręgu w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa lub w okresie bezpośredniego zagrożenia. Rejonu rozmieszczenia składów rozbudowywane będą przez pododdziały inżynierskie okręgu.

98. Likwidacja skutków użycia broni masowego rażenia obejmuje:

- odtworzenie naruszonego dowodzenia wojskami okręgu;
- prace ratunkowe i przedsięwzięcia leczniczo-ewakuacyjne;
- oczyszczanie dróg, gaszenie pożarów;
- zabiegi sanitarne, dezaktywację, odkażanie i dezynfekcję składu osobowego, uzbrojenia, sprzętu i terenu oraz wody i produktów żywnościowych;

- przeprowadzenie kontroli dozymetrycznej.
99. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji obrony przed bronią masowego rażenia obejmuje:
- określenie i przedstawienie dowódcy danych o wielkości zagrożenia uderzeniami broni masowego rażenia nieprzyjaciela na obszar okręgu wojskowego;
 - przedstawienie propozycji potrzeb i możliwości wykorzystania istniejącego systemu powiadamiania i alarmowania;
 - ± przedstawienie możliwości i potrzeb sił i środków okręgu w zakresie likwidacji skutków uderzeń bmar;
 - koordynację działań w zakresie likwidacji skutków uderzeń bmar; sił i środków okręgu wojskowego z układem terytorialnym i siłami centralnego podporządkowania;
 - organizację współdziałania w zakresie likwidacji skutków broni masowego rażenia z sąsiednimi okręgami wojskowymi, jednostkami centralnego podporządkowania oraz z wojskami operacyjnymi czasowo przebywającymi na obszarze okręgu;
 - opracowanie niezbędnej dokumentacji dotyczącej obrony przed bronią masowego rażenia;
 - organizację szkolenia i przygotowania wojsk okręgu do działania w warunkach stosowania przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.
100. W ramach kwatermistrzostwa OW główny udział w pracy nad zabezpieczeniem obrony przed bmar bierze służba zdrowia z podległymi jej jednostkami i placówkami leczniczo-ewakuacyjnymi.
101. Aby zapobiegać masowym stratom w zakresie środków materiałowych, kwatermistrzostwo OW planuje i realizuje rozśrodkowanie podległych sił, urządzeń i zapasów materiałowych według ogólnych koncepcji i sytuacji operacyjno-obronnych na obszarze OW.
102. Dla przygotowania sił OW do prowadzenia OP bmar kwatermistrzostwo okręgu planuje i realizuje zamierzenia w zakresie zabezpieczenia potrzeb materiałowych /szczególnie

materiałów i sprzętu ratowniczego/ oraz prowadzi szkolenie podległych sił w zakresie pogłębienia umiejętności prowadzenia akcji ratowniczej.

103. W toku akcji ratowniczej kwatermistrzostwo OW:

- odtwarza zużyte środki materiałowe jednostkom zaangażowanym w prowadzeniu OPBMar;
- zabezpiecza ewakuację i odpowiednie pojemności w zakładach służby zdrowia /wojskowych i cywilnych/;
- współpracuje i udziela pomocy administracyjnym władzom terenowym w przywracaniu normalnego toku życia ludności;
- realizuje zamierzenia wynikające doraźnie, a spowodowane skutkami napadu broni masowego rażenia.

b/ Obrona przeciwlotnicza

104. Praca sztabu okręgu w zakresie obrony przeciwlotniczej obejmuje szereg przedsięwzięć związanych z organizacją osłony wojsk okręgu przed działaniem lotnictwa nieprzyjaciela.

Do zadań sztabu okręgu w tym zakresie należą:

- uwzględnienie w planie obrony okręgu systemu obrony przeciwlotniczej organizowanej przez KOPK;
- planowanie i organizacja i kierowanie systemem obrony przeciwlotniczej w rejonach rozmieszczenia sztabów, wojsk i miejscach rozmieszczenia obiektów i urządzeń tyłowych okręgu;
- przedsięwzięcia w zakresie maskowania.

105. Głównym organizatorem obrony przeciwlotniczej okręgu jest KOPK, który w ramach ogólnej osłony realizuje pośrednio osłonę obiektów /rejonów/, znajdujących się na obszarze okręgu.

Natomiast sztab okręgu wojskowego zobowiązany jest przedstawić dowódcy dane dotyczące istniejącego systemu obrony przeciwlotniczej /zorganizowanego przez KOPK/ oraz propozycje w celu zorganizowania bezpośredniej obrony przeciwlotniczej sztabu, wojsk i obiektów okręgowych.

c/ Obrona przeciwdywersyjna

106. Praca sztabu okręgu w zakresie obrony przeciwdywersyjnej obejmuje szereg przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie grupom dywersyjno-rozpoznawczym nieprzyjaciela i band zbrojnego podziemia na obiekty wojskowe, gospodarcze oraz ludność cywilną.

Do zadań sztabu okręgu w tym zakresie należy:

- uwzględnianie w planach obrony okręgu wojskowego możliwości oddziaływania grup dywersyjno-rozpoznawczych i band zbrojnego podziemia;
- przygotowanie i przyjęcie pod ochronę i obronę nakażanych przez Sztab Generalny obiektów wojskowych i gospodarczych;
- przewidzenie udzielenia pomocy terenowym komitetom obrony w zakresie likwidacji wykrytych grup specjalnych i band zbrojnego podziemia w razie gdy zaistnieje po temu konieczność;
- utrzymywanie ścisłej współpracy z terenowymi komitetami obrony w zakresie wzajemnej wymiany danych z rozpoznania.

d/ Rozpoznanie

107. Praca sztabu okręgu w zakresie rozpoznania obejmuje szereg różnorodnych przedsięwzięć, mających na celu zdobycie danych o działalności nieprzyjaciela na podległym i sąsiednich obszarach.

Rozpoznanie organizowane przez sztab powinno ustalić możliwe miejsca lądowania i rejony działania desantów grup specjalnych nieprzyjaciela i band zbrojnego podziemia oraz ich przypuszczalny skład, siłę i możliwy charakter działań. Za podstawę do określenia przypuszczalnego charakteru działań nieprzyjaciela sztab powinien przyjmować możliwości potencjalnego przeciwnika.

Rozpoznanie organizowane przez sztab OW powinno być aktywne i ciągle prowadzone na całym obszarze okręgu wojskowego przez podległe organa /pododdziały/ rozpoznawcze wojsk. Ponadto sztab OW ściśle współpracuje w tym zakresie z układem terytorialnym oraz organami szczebla nadrzędnego i sąsiednimi organami /sztabami/.

108. Organizacja i prowadzenie rozpoznania jest głównym obowiązkiem sztabu. Podstawą do planowania rozpoznania przez sztab są zadania okręgu, wytyczne dowódcy lub szefa sztabu oraz zarządzenia sztabu nadrzędnego.

W wytycznych do rozpoznania dowódca /szef sztabu/ okręgu podaje:

- jakie wiadomości o nieprzyjacielu i terenie należy zdobywać w okresie pokoju oraz w czasie trwania wojny;
- gdzie i na jakie rejony /kierunki/ należy skierować główny wysiłek rozpoznania;
- w jaki sposób i kiedy należy wykorzystać pododdziały rozpoznawcze jednostek podległych /podporządkowanych/ okręgowi;
- z jakich źródeł należy otrzymywać dane o działalności nieprzyjaciela;
- termin opracowania dokumentów rozpoznania.

109. Podczas planowania organizacji rozpoznania sztab okręgu wojskowego-na podstawie zarządzenia Sztabu Generalnego oraz wytycznych dowódcy - korzysta z rozpoznania prowadzonego przez:

- komitet obrony kraju;
- sztab generalny;
- korpus obrony powietrznej kraju działający na obszarze OW;
- wojewódzkie komitety obrony;
- dowództwa WOP i marynarki wojennej;
- dowództwa i sztaby wojsk operacyjnych znajdujących się na obszarze OW;
- sąsiednie okręgi wojskowe.

Wszystkie komunikaty, informacje i meldunki, w miarę ich napływania, sztab zbiera i studiuje oraz porównuje z uprzednio zdobytymi wiadomościami.

Opracowane wiadomości z rozpoznania powinny być na czas przekazane wszystkim zainteresowanym komórkom sztabu okręgu.

Studiowanie wiadomości z rozpoznania polega na dokładnym zapoznaniu się z ich treścią, wrysowaniu na mapę lub szkic oraz określeniu stopnia wiarygodności i ważności.

W razie gdy wiarygodność otrzymanych wiadomości jest wątpliwa, należy zorganizować ich sprawdzenie. Trzeba bezwzględnie sprawdzić zeznania jeńców, zbiegów i ludności miejscowej /jeżeli ich danych nie potwierdzają inne źródła/.

Wszystkie zdobyte wiadomości o działalności nieprzyjaciela i jego możliwościach stanowią podstawę do pracy sztabu i są cennym materiałem rozpoznawczym; dlatego należy je dokładnie studiować. O zdobyciu dokumentów nieprzyjaciela melduje się dowódcy lub szefowi sztabu okręgu podając gdzie, kiedy, w jakich okolicznościach i jakie zdobyto dokumenty.

Szyfry, kody, dokumenty łączności radiowej, rozkazy bojowe, zarządzenia, mapy, dokumenty topograficzne, taśmy magnetofonowe, katalogi współrzędnych punktów geodezyjnych i opisy wojskowo-geograficzne-po zaznajomieniu się z nimi przez sztab okręgu przesyła się natychmiast Sztabowi Generalnemu.

Wszystkie wiadomości o działalności nieprzyjaciela sztab okręgu powinien ewidencjonować.

110. Rozpoznanie kwatermistrzowskie prowadzone jest w dwóch służbach: służbie zdrowia i służbie kwaterunkowo-budowlanej.

111. Służba zdrowia OW prowadzi rozpoznanie:

- stanu sanitarno-epidemicznego obszaru OW;
- stanu sanitarno-higienicznego jednostek okręgu.

Wchodząca w skład organizacyjny służby zdrowia służba weterynaryjna prowadzi rozpoznanie sanitarno-epizootyczne na obszarze OW i nadzór sanitarny nad produktami mięsnymi dla potrzeb wojsk OW.

112. Służba kwaterunkowo-budowlana rozpoznaje teren OW pod względem warunków zakwaterowania /stacjonarnego i polowego/ jednostek okręgu oraz rozpoznanie obiektów noszących charakter obronny /miejsce na umocnienia stałe, lotniska polowe itp./.

e/ Maskowanie

113. Praca sztabu w zakresie maskowania obejmuje przedsięwzięcia organizacyjne mające na celu wprowadzenie sił i środków rozpoznania nieprzyjaciela w błąd co do faktycznego ich rozmieszczenia, przeznaczenia obiektów, jak również ukrycie działań sił i środków OTK, przegrupowania i przemarszu przez obszar okręgu wojsk operacyjnych.

Przedsięwzięcia w zakresie maskowania sztab okręgu wojskowego planuje i organizuje na podstawie wyciągu z planu maskowania sztabu generalnego oraz wytycznych dowódcy.

Do zadań okręgu wojskowego w zakresie maskowania należy:

- określanie celu i zadania maskowania na obszarze okręgu wojskowego;
- ocena możliwości nieprzyjaciela w zakresie rozpoznania;
- wytypowanie obiektów /rejonów/ położonych na obszarze okręgu, które powinny być objęte planem do maskowania;
- dokonanie podziału kompetencji i prac w zakresie maskowania pomiędzy układem terytorialnym a wojskami okręgu wojskowego;
- określanie i wydzielanie określonej ilości sił i środków do wykonywania poszczególnych przedsięwzięć maskowania;
- opracowywanie dokumentacji w zakresie maskowania;
- zorganizowanie kontroli wykonanych prac maskowania.

Praca sztabu okręgu w zakresie maskowania powinna być prowadzona ^{bez przerwy} bez względu na stan zagrożenia. Plan maskowania może być opracowany przez sztab okręgu jako oddzielny dokument, załącznik do planu obrony albo też treść planu maskowania może być przedstawiona w planie obrony. Uwarunkowane jest to zakresem maskowania.

B/ PRACA SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO NA RZECZ WOJSK OPERACYJNYCH

114. Przez pojęcie "pracy sztabu okręgu wojskowego na rzecz wojsk operacyjnych" należy rozumieć pewien określony zakres przedsięwzięć w celu szybkiego osiągnięcia przez nie gotowości bojowej i zabezpieczenia im przegrupowania do rejonu wyjściowego lub wyjścia z granic okręgu oraz zapewnienia ciągłych dostaw środków materiałowych i uzupełnień stanem osobowym i sprzętem w czasie wojny.

Praca sztabu okręgu wojskowego w tym zakresie polega na:

- realizacji zadań mobilizacyjnych;
 - planowaniu organizacji i kierowaniu przegrupowaniem wojsk;
 - zabezpieczeniu przemarszu przez obszar okręgu wojsk własnych i sojuszniczych;
 - zaopatrzeniu wojsk w sprzęt i środki materiałowe.
115. Wysiłek organizacyjny kwatermistrzostwa OW w zakresie planowania i realizowania zamierzeń na rzecz wojsk operacyjnych nacełowany jest na:
- materiałowe zabezpieczenie wojsk operacyjnych mobilizowanych przez OW i czasowo przebywających na obszarze okręgu;
 - zabezpieczenie medyczne tych sił;
 - zabezpieczenie komunikacyjne przegrupowania wojsk operacyjnych i dowozu środków materiałowych;
 - zabezpieczenie kwaterunkowe mobilizowanych jednostek;
 - formowanie i przekazanie jednostek i urządzeń tyłowych tworzonemu na bazie OW związkowi operacyjnemu.
116. Realizacja zadań mobilizacyjnych obejmuje uzupełnienie jednostek istniejących i mobilizowanych do pełnych etatów wojennych - stanem osobowym, środkami transportowymi z gospodarki narodowej, sprzętem i materiałami w celu postawienia ich w pełną gotowość bojową.
- Czas, miejsce i termin realizacji tych zadań przewidziane są w planie Sztabu Generalnego.

Przedsięwzięcia MOB opracowywane są według oddzielnej instrukcji, dyrektyw MON oraz wytycznych i zarządzeń szefa Sztabu Generalnego.

117. W celu realizacji zadań mobilizacyjnych sztab OW powinien wykonać szereg przedsięwzięć, które w początkowym okresie wojny zapewniłyby wykonanie przewozów tranzytowych wojsk sojuszniczych i przegrupowanie wojsk własnych, jak również zabezpieczyłyby potrzeby wojsk OTK. W toku działań przedsięwzięcia te powinny zapewnić terminowy dowóz zaopatrzenia zarówno dla wojsk operacyjnych, jak i dla sił OTK. Przedsięwzięcia te powinny zapewnić maksymalną ilość środków transportowych oraz żywotność sieci komunikacyjnej i jej zdolność do kompleksowego wykorzystania transportu przez:
- sprawne przygotowanie mobilizacji środków transportowych należących do OW;
 - budowę mostów na podporach pływających na dużych przeszkodach wodnych;
 - budowę /przygotowanie/ objazdów dużych węzłów komunikacyjnych na najważniejszych liniach komunikacyjnych ;
 - organizację tymczasowych rejonów przeładunkowych przed i za dużymi przeszkodami wodnymi lub innymi ważnymi obiektami komunikacyjnymi, których zniszczenie spowodowałoby wstrzymanie ruchu na danym kierunku;
 - przygotowanie zapasowych rejonów załadunku przyległych do rejonów przeładunkowych.
118. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie ochrony i obrony systemu komunikacji polega na zapewnieniu sprawnego wykorzystania wszystkich urządzeń komunikacyjnych dla potrzeb wojsk i gospodarki narodowej.
119. Przedsięwzięcia ochrony i obrony systemu komunikacji sztab okręgu wojskowego planuje na podstawie zarządzenia Sztabu Generalnego oraz wytycznych dowódcy.
- Okręg wojskowy w zakresie organizacji ochrony i obrony systemu komunikacji powinien:
- określić cel i zadania ochrony i obrony systemu komunikacji na obszarze okręgu wojskowego;

- przejąć pod ochronę i obronę przydzielone /wydzielone/ obiekty komunikacyjne według wytycznych Sztabu Generalnego;
- określić możliwości i potrzeby w zakresie ochrony i obrony przydzielonych mu obiektów komunikacyjnych;
- koordynować wysiłki w zakresie organizacji ochrony i obrony obiektów komunikacyjnych pomiędzy wojskami okręgu wojskowego, siłami i środkami układu terytorialnego i funkcjonalnego;
- opracować niezbędną dokumentację dotyczącą ochrony i obrony obiektów komunikacyjnych;
- zorganizować maskowanie.

120. Ochrona i obrona linii komunikacyjnych stanowi jeden z podstawowych warunków wykonania przewozów operacyjnych i zaopatrzeniowych przez obszar OW. Ochronę i obronę linii komunikacyjnych organizuje sztab OW na całej długości ważnych arterii komunikacyjnych, po których będą się przegrupowywać podstawowe siły wojsk operacyjnych oraz będzie prowadzony dowóz zaopatrzenia i ewakuacja. Ochronę i obronę organizuje się siłami i środkami podległymi sztabowi OW oraz siłami i środkami OTK podległymi wojewódzkim komitetom obrony.

Ochrona i obrona systemu komunikacyjnego na obszarze OW obejmuje ochronę i obronę:

- mostów i przepraw na liniach komunikacyjnych;
- większych węzłów komunikacyjnych;
- wiaduktów na drogach kołowych;
- odcinków dróg kolejowych, kołowych i śródlądowych wodnych;
- stacji kolejowych i przystani rzecznych;
- punktów i rejonów przeładunkowych.

Zależnie od wielkości i ważności obiektu komunikacyjnego ochronę i obronę zapewniają wydzielone posterunki, patrole lub pododdziały wojsk OTK.

121. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie planowania i organizacji kierowania przegrupowaniem wojsk operacyjnych jest jednym z głównych zadań sztabu okręgu wojskowego.

Do zadań sztabu OW w tym zakresie należy:

- określenie celu przegrupowania wojsk operacyjnych;
- ocenienie możliwości i sposobu organizacji i kierowania przegrupowaniem wojsk operacyjnych przez obszar OW;
- ustalenie sposobu przegrupowania: kolejności i terminu wyjścia z garnizonów /rejonu alarmowe/ do rejonu wyjściowego lub poza granice okręgu wojskowego;
- dokonanie podziału dróg dla poszczególnych związków i oddziałów wojsk operacyjnych;
- uczestnictwo w opracowaniu planu przegrupowania wojsk operacyjnych;
- ustalenie stanu faktycznego drożni i obiektów drogowych w stosunku do istniejących potrzeb oraz zakres prac i sposób ich realizacji;
- ustalenie miejsc i czasu budowy wiaduktów drogowych na ważnych skrzyżowaniach dróg;
- uwzględnienie charakteru przeszkód wodnych i ich wpływu na przebieg przegrupowania wojsk operacyjnych w razie zniszczenia przez nieprzyjaciela istniejących mostów stałych;
- określenie potrzeb i możliwości wykonania głównych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego związanych z utrzymaniem dróg, mostów i przepraw;
- realizacja przedsięwzięć inżynieryjnych na wypadek klęsk żywiołowych i możliwości zorganizowania zabezpieczenia inżynieryjnego w tym okresie na obszarze okręgu;
- koordynacja ruchu transportu gospodarki narodowej;
- organizowanie służby porządkowo-ochronnej na marszroutach przemarszu;
- organizacja łączności na czas przegrupowania wojsk operacyjnych;
- ustalenie sposobu zaopatrzenia wojsk w niezbędny sprzęt i materiały inżynieryjne;

- określenie potrzeb magazynowania środków i materiałów inżynierskich przeznaczonych do odbudowy dróg i mostów na wyznaczonych drogach tranzytowych;
- zabezpieczenie materiałowo-techniczne na poszczególnych marszrutach przegrupowania;
- kontrola toku przegrupowania, realizacja przez wojska przedsięwzięć w zakresie maskowania i utrzymania dyscypliny marszu.

122. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie kierowania przegrupowaniem wojsk operacyjnych obejmuje:

- zachowanie w ścisłej tajemnicy przedsięwzięć dotyczących przygotowań do przegrupowania;
- ustalenie ze sztabem nadrzędnym kompetencji co do zakresu kierowania i zabezpieczenia przegrupowania wojsk operacyjnych;
- uzgodnienie ze sztabem armii sposobu łączności i dowodzenia jednostkami wojsk operacyjnych;
- realizowanie planu opracowanego przez sztab armii w toku przegrupowywania wojsk operacyjnych;
- kierowanie udzielaniem pomocy wojskom operacyjnym w zakresie OPBMar, pomocy materiałowej, technicznej i medycznej.

123. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie zabezpieczenia przemarszu wojsk operacyjnych sąsiednich okręgów i wojsk sojusznich sprowadza się do realizacji zadań nakazanych przez Sztab Generalny. Głównym organizatorem przemarszu wymienionych wojsk jest Sztab Generalny.

Do zadań sztabu okręgu wojskowego w tym zakresie należy:

- uwzględnienie w swych planach tras tranzytowych na obszarze okręgu wojskowego;
- uzgodnienie ewentualnych obejść lub przepraw na poszczególnych trasach tranzytowych;
- przygotowanie tras oraz obiektów tranzytowych dla zabezpieczenia przemarszu wojsk operacyjnych;
- organizacja służby porządkowo-ochronnej na zaplanowanych trasach tranzytowych;

- organizacja i kierownictwo oraz kontrola wykonania przewozów wojskowych na trasach tranzytowych w granicach OW;
- uzgodnienie czasu zajęcia tras tranzytowych;
- organizacja pomocy zabezpieczenia drogowo-mostowego, materiałowo-technicznego i medycznego oraz utrzymanie tras /szlaków/ tranzytowych w gotowości technicznej;
- określenie potrzeb i możliwości sił i środków okręgu w tym zakresie oraz zadań sił i środków podległym /podporządkowanym/, a także przekazanie ich wykonawcom w formie rozkazów i zarządzeń.

124. Tworzenie jednostek i urządzeń tyłowych armii na bazie OW wymaga od kwatermistrzostwa OW:

- stałego nadzoru nad napływem i kompletowaniem stanów osobowych, wyposażenia i środków materiałowych;
- interwencji u kompetentnych czynników w przyśpieszeniu tempa formowania;
- terminowego przekazywania sformowanych jednostek i urządzeń tyłowych do kierownictwa organizowanej armii;
- odpowiedniego wyposażenia jednostek formowanego na bazie OW związku operacyjnego;
- wydzielania ze składu kwatermistrzostwa OW zespołu oficerów kierujących zamierzeniami na rzecz wojsk operacyjnych.

125. Kwatermistrzostwo OW ma obowiązek pełnego i właściwego zaopatrzenia w sprzęt kwatermistrzowski oraz środki materiałowe oddziałów wojsk operacyjnych formowanych na bazie OW. W stosunku do wojsk operacyjnych czasowo przebywających na obszarze OW kwatermistrzostwo OW świadczy tylko najniezbędniejsze usługi w zakresie uzupełniania potrzeb materiałowych i niesienia pomocy medyczno-sanitarnej.

C/ PRACA SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO W ZAKRESIE UZUPEŁNIEN

I SZKOLENIA WOJSK

1. Szkolenie wojsk

126. Sztab okręgu wojskowego jest głównym organizatorem szkolenia bojowego podległych lub podporządkowanych okręgowi wojsk oraz jednostek układu terytorialnego.

Do obowiązków sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji szkolenia należy:

- opracowanie programów szkolenia na podstawie zarządzeń Ministra Obrony Narodowej i Głównego Inspektora Szkolenia Bojowego;
- opracowanie planów i innych dokumentów szkoleniowych jednostkom okręgowym i terytorialnym;
- przygotowanie i opracowanie ćwiczeń dowódczo-sztabowych z wojewódzkimi sztabami wojskowymi oraz prowadzenie kontroli przebiegu ćwiczeń zorganizowanych i przeprowadzonych przez wyżej wymienione sztaby; opracowanie określonych sprawozdań z przebiegu szkolenia w sztabach wojskowych układu terytorialnego;
- planowanie i organizowanie ćwiczeń dowódczo-sztabowych, szkieletowych oraz z wojskami we współdziałaniu z wojskami KBW i WOP oraz z siłami i środkami układu terytorialnego;
- planowanie i organizowanie ćwiczeń doświadczalnych ze sztabami i wojskami OTK oraz opracowanie wniosków w tym zakresie natury teoretycznej i organizacyjnej;
- planowanie, organizowanie i prowadzenie szkolenia fachowego w oddziałach komunikacji wojskowej;
- organizowanie szkolenia w oddziałach wojsk operacyjnych i OTK OW w zakresie wykorzystania do przewozów różnych rodzajów transportu oraz kontrola realizacji i zabezpieczenia tego szkolenia przez jednostki wojskowe i organa służby komunikacji wojskowej;
- przygotowanie, doskonalenie organizacyjne, szkolenie i koordynowanie działań wydzielonych z oddziałów komunikacji wojskowej OW okręgowych i armijnych organów służby komunikacji wojskowej;

- opracowanie koncepcji przyjmowania z gospodarki narodowej środków transportowych i drogowych i przekazywania ich oddziałom komunikacji wojskowej podległych OW;
- planowanie i organizowanie oraz prowadzenie specjalnych kursów szkoleniowo-doskonalących dla oficerów i podoficerów rezerwy powoływanych na przeszkolenie do pułków i batalionów obrony terytorium kraju;
- prowadzenie ewidencji szkolenia oficerów OTK w grupie dowódcy okręgu wojskowego;
- opracowanie planów oraz kontrola szkolenia bojowego sztabów i jednostek układu terytorialnego;
- organizowanie i prowadzenie inspekcji, kontroli oraz przeprowadzanie egzaminów w wojskach;
- opracowanie sprawozdań oraz analiza form i wyników szkolenia.

127. W planach szkoleniowych dla sił i środków okręgu wojskowego oraz układu terytorialnego sztab powinien uwzględnić rezerwę czasu na udział wojsk OTK w **nieprzewidzianych** akcjach ratowniczych.

Udział wojsk OTK w akcjach ratowniczych na wypadek klęsk żywiołowych powinien być uzgodniony z władzami terenowymi i opracowane w formie wytycznych dla sztabów terytorialnych w sprawie użycia wojsk w akcjach ratowniczych.

W razie klęski żywiołowej sztab okręgu wojskowego powinien wydzielić oficerów sztabu lub rodzaju służb do komitetu organizującego walkę z żywiołem.

W walce tej udział przedstawiciela /przedstawicieli/ sztabu okręgu sprowadza się do inspirowania i koordynowania wysiłku jednostek OTK w walce z żywiołem, kontroli wykonywanych prac oraz opracowania sprawozdań z wyników akcji ratowniczej.

Do prowadzenia akcji ratowniczej na obszarze okręgu w razie klęsk żywiołowych sztab powinien:

- wyznaczyć oficerów do prac w komitetach zorganizowanych na wypadek klęsk żywiołowych oraz wyposażać w odpowiedni sprzęt i materiały inżynierskie;

- opracować plan prowadzenia akcji ratowniczych;
- opracować i przesłać odpowiednie rozkazy i zarządzenia do poszczególnych jednostek organizacyjnych biorących udział w akcji ratowniczej;
- zorganizować odpowiednie dowodzenie i łączność w czasie akcji ratowniczej.

2. Uzupełnienie wojsk

128. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie uzupełnienia wojsk obrony terytorium kraju obejmuje:

- ustalenie potrzeb mobilizacyjnych stanu osobowego z rezerwy oraz środków transportowych i maszyn inżynierskich z gospodarki narodowej;
- prowadzenie gospodarki materiałowej, a zwłaszcza gromadzenie, przechowywanie, konserwacja i utrzymanie stałej sprawności użytkowej sprzętu i materiałów z zapasów mobilizacyjnych;
- zapewnienie terminowego przeprowadzenia mobilizacji jednostek przeformowujących się i formowanych od nowa;
- kontrola i nadzór oraz udzielanie pomocy w pracach związanych z uzupełnieniem jednostek organizacyjnych wojskowym komendom wojewódzkim, rejonowym i jednostkom mobilizowanym.

Zasady i sposób opracowania planu uzupełnienia potrzeb mobilizacyjnych szczegółowo określają instrukcje i dyrektywy MON oraz wytyczne i zarządzenia Szefa Sztabu Generalnego.

3. Praca kwatermistrzostwa OW w zakresie szkolenia i uzupełniania wojsk

129. Konieczność posiadania na obszarze OW szeregu jednostek i urządzeń tyłowych przeznaczonych do obsługi sił OTK, powoduje potrzebę stałego uzupełniania i szkolenia personelu tych jednostek.

W celu przygotowania kadr fachowych dla tworzenia i uzupełniania etatów kwatermistrzowskich, na kwatermistrzostwie OW spoczywa obowiązek realizowania takich zamierzeń jak:

- utrzymywanie stałego kontaktu z instytucjami poboru i uzupełnień w zakresie potrzeb i możliwości obsadzenia stanowisk w organach zaopatrywania i obsługi sił OTK;
- okresowe powoływanie i szkolenie w zakresie planowanych funkcji stanu osobowego rezerwy przewidzianej do służby w jednostkach okręgowych;
- opracowywanie i dostosowywanie programów szkolenia aparatu zaopatrywania i obsługi do aktualnych potrzeb jednostek i urządzeń tykowych;
- w zależności od sytuacji - prowadzenie naboru uzupełniania z rezerwy i dokonanie właściwego podziału na podległe organa zaopatrywania i obsługi;
- nadzór nad doskonaleniem fachowym stanów osobowych organów zaopatrywania i obsługi sił OTK okręgu.

130. Całością zagadnień organizacyjnych i szkoleniowych kieruje kwatermistrz OW poprzez podległe sobie bezpośrednio komórki organizacyjne kwatermistrzostwa OW. Planowanie szkolenia fachowego i nadzór nad realizacją spoczywa na fachowych komórkach organizacyjnych kwatermistrzostwa okręgu.

D/ PRACA KWATERMISTRZOSTWA OKRĘGU WOJSKOWEGO W ZAKRESIE ADMINISTRACYJNO-GOSPODARCZYM

131. Kwatermistrzostwo OW jest z ramienia dowódcy okręgu głównym organem administracyjno-gospodarczym w stosunku do jednostek sił OTK OW.

Kwatermistrz okręgu, jako pełnomocnik dowódcy OW, ma prawa i obowiązki określone takimi zagadnieniami jak:

- praca organizacyjna i fachowa w zakresie zaopatrywania i obsługi sił OTK;
- zaopatrywanie i obsługa wojsk operacyjnych, kierowanie i decyzje zgodnie z zaistniałymi okolicznościami i potrzebami;
- zakwaterowanie sił OTK na obszarze OW - decyzje właściwego i zgodnego z potrzebami przydziału pomieszczeń /terenów/ zakwaterowania;

- regulowanie przydziałów na zaopatrzenie: oddziałom gospodarczym, źródłom zaopatrywania;
 - regulowanie rozliczeń materiałowych i finansowych;
 - zaopatrywanie jednostek wojskowych stacjonujących na terenie OW w wojskowe dokumenty przewozowe, limity i przejazdy osobowe oraz przewozy towarowe i kredyty budżetowe, którymi dysponuje Służba Komunikacji Wojskowej MON ;
 - załatwianie wszelkich formalności związanych z przewozami wojskowymi wynikającymi z planów mobilizacyjnych, a dotyczących np.: podstawiania i kompletowania pociągów na określonych stacjach itd.;
 - zaopatrywanie oddziałów komunikacji wojskowej w niezbędny sprzęt techniczny;
 - współpraca ze służbami kwatermistrzowskimi w zakresie zaopatrywania oddziałów komunikacji wojskowej oraz jednostek wojskowych korzystających z usług komunikacji wojskowej w materiały intendenckie;
 - kierowanie pracą zakładów usługowych w zakresie przydziału jednostek do obsługi, uzupełniania materiałów i sprzętu oraz nadzorowania właściwego wykorzystania zakładów i urządzeń usługowych.
132. Przy realizacji zamierzeń w zakresie administracyjno-gospodarczym kwatermistrz OW stosuje następujące formy pracy:
- osobisty nadzór nad realizacją nakazanych zamierzeń;
 - zlecenie nadzoru i kontroli podległym, fachowym komórkom organizacyjnym kwatermistrzostwa OW;
 - wydawanie zarządzeń i rozkazów o charakterze ogólnorganizacyjnym i fachowym;
 - interwencje u właściwych czynników w sprawach wymagających innego niż planowano rozwiązania;
 - współpraca z terenowymi władzami administracyjnymi w zakresie zagadnień pomocy organizacyjnej i materiałowej;
 - wymaganie właściwego i terminowego wykonywania nakazanych zamierzeń i stałego informowania o aktualnej sytuacji w zakresie zaopatrywania i obsługi;

- referowanie dowódcy OW aktualnej sytuacji materiałowej, technicznej i medycznej; precyzowanie propozycji rozwiązania problemów administracyjno-gospodarczych, a po otrzymaniu decyzji - kierowanie realizacją tych zamierzeń.

133. Komórki organizacyjne /fachowe/ kwatermistrzostwa OW mają prawo wydawania zarządzeń regulujących zamierzenia administracyjno-gospodarcze danej służby.

**E/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W OKRESIE PODWYŻSZONEJ
GOTOWOSCI OBRONNEJ PANSTWA**

134. Po otrzymaniu zarządzenia /sygnału/ ze Sztabu Generalnego o wprowadzeniu stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa oraz wytycznych dowódcy okręgu, sztab natychmiast przystępuje do aktualizacji planów /jeżeli zachodzi konieczność/ oraz realizuje zadania wpływające z istniejącej sytuacji, do których zaliczamy:
- realizację zadań mobilizacyjnych planowanych na dany okres;
 - wzmocnienie czujności dyżurnej służby operacyjnej, wewnętrznej, wartowniczej w garnizonach oraz wzmocnienie ochrony obiektów wojskowych;
 - przygotowanie do natychmiastowego wyjścia i rozwinięcia sztabu okręgu, sił i środków;
 - rozwinięcie lub przystosowanie łączności na planowanych stanowiskach dowodzenia;
 - postawienie w stan pełnej gotowości systemów powiadomienia i alarmowania
 - objęcie dowodzenia podległymi i podporządkowanymi siłami i środkami;
 - sprawdzenie i uaktualnienie planów w zakresie wykonania przewozów operacyjnych i zaopatrzeniowo-ewakuacyjnych;
 - wydzielenie i oddelegowanie na najważniejsze punkty transportowe swoich przedstawicieli do kierowania pracą tych punktów /stacje kolejowe, punkty przeładunkowe itd./;
 - nawiązanie ścisłego kontaktu z działami komunikacji i sztabami wojskowymi w zakresie możliwości bezawaryjnego wykonywania przewozów wojskowych na obszarze OW;

- przygotowanie różnych elementów technicznych /np.: mostów, wiaduktów składanych itp./ w miejscach określonych planem mobilizacji;
- wykonywanie innych prac i czynności, które dowódca okręgu uzna za konieczne w danym okresie dla zapewnienia jak najszybszego osiągnięcia pełnej gotowości sił i środków okręgu wojskowego do działania - w razie wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia państwa lub w okresie wojny.

Należy dążyć do tego, by wymienione zadania były zrealizowane ściśle według opracowanego planu lub w określonym przez dowódcę okręgu wojskowego czasie.

Zarządzenie o wprowadzeniu stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa należy podać do wiadomości jedynie bezpośrednio zainteresowanym oficerom. Przedsięwzięcia przewidziane do wykonania w tym okresie powinny być realizowane w taki sposób, aby nie ujawniały zamiaru /planu obronnego OW/.

135. Praca kwatermistrzostwa OW w zakresie zabezpieczenia materiałowego obejmuje:

- uzyskanie pełnej gotowości materiałowej zgodnie z planami rozwinięcia sił w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa;
- dostosowanie zamierzeń związanych z materiałowym zabezpieczeniem tworzonych sił OTK do ogólnego planu operacyjno-obronnego;
- zapewnienie ciągłości zaopatrywania;
- dostosowanie pracy podległych organów zaopatrywania i obsługi do sytuacji ogólnej tego okresu.

136. W zakresie zabezpieczenia medycznego:

- realizację zamierzeń wynikających z potrzeb rozbudowy i przystosowania placówek i jednostek służby zdrowia do zaistniałych warunków;
- zabezpieczenie ciągłości pracy komórek organizacyjnych służby zdrowia;
- realizację zamierzeń zapewniających bezpieczeństwo pracy organom wykonawczym służby zdrowia OW;

- wspólnie z cywilną służbą zdrowia rozwiązywanie problemów medyczno-sanitarnego zabezpieczenia obszaru OW.

137. W zakresie zabezpieczenia technicznego służb kwatermistrzowskich:

- dostosowanie istniejących placówek usługowych do nowych warunków pracy, organizowanie dodatkowych placówek drogą organizacji lub przejęcia od władz cywilnych;
- zabezpieczenie ciągłości zamierzeń usługowych zgodnie z warunkami istniejącej sytuacji.

138. W zakresie zabezpieczenia kwaterunkowo-budowlanego:

- wprowadzenie w życie zamierzeń wynikających z tworzenia nowych sił;
- zabezpieczenie obiektów opuszczonych przez jednostki, przygotowanie obiektów o charakterze obronnym do eksploatacji.

139. W zakresie zabezpieczenia komunikacyjnego:

- zabezpieczenie drogowe i kolejowe przegrupowania sił /operacyjnych i OTK/ na obszarze OW;
- formowanie zgodnie z planem sił i środków do zabezpieczenia przewozów operacyjnych i zaopatrzeniowych - realizowanie tych przewozów.

F/ PRACA SZTABU OKREGU WOJSKOWEGO W OKRESIE BEZPOŚREDNIEGO
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA KRAJU

140. Stan bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa wprowadza Komitet Obrony Kraju.

Do właściwości pracy sztabu okręgu w okresie bezpośredniego zagrożenia państwa należy:

- wydzielenie dowództwa i sztabu armii oraz organizacja sztabu OW;
- osiągnięcie przez sztab gotowości do natychmiastowej pracy;
- przejęcie całokształtu dowodzenia wojskami OW;
- kierowanie i nadzorowanie przebiegu dalszej realizacji planu obrony w zakresie osiągania gotowości bojowej sił i środków okręgu;

- aktualizacja planu obrony okręgu wojskowego;
- kierowanie oraz nadzorowanie realizacji planów mobilizacyjnych;
- kierowanie komórkami sztabu podczas zajęcia planowanych stanowisk dowodzenia;
- objęcie dowodzenia nad podporządkowanymi jednostkami oraz przekazanie dodatkowych zadań wykonawcom;
- utrzymywanie systemu łączności oraz urządzeń alarmowych w pełnej gotowości do działania;
- kierowanie i zabezpieczenie przegrupowaniem wojsk operacyjnych i OTK oraz zaopatrywaniem materiałowym;
- sprawdzenie osiągnięcia stopnia gotowości oddziałów komunikacji wojskowej do wykonania przewozów wojskowych na rzecz wojsk operacyjnych i wojsk OTK;
- kierowanie dalszym rozśrodkowywaniem składów i magazynów okręgowych;
- realizacja przedsięwzięć wynikających z konieczności ochrony i obrony sieci transportowej na obszarze OW;
- udzielanie pomocy wojewódzkim komitetom obrony w zakresie realizacji zadań wynikających z planu i potrzeb w okresie bezpośredniego zagrożenia państwa.

141. Z chwilą wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa sztab okręgu wojskowego obowiązany jest:

- przestrzegać utrzymania ciągłej łączności, terminowego przekazywania zadań siłom i środkom okręgu oraz utrzymywać ciągłe i stanowcze dowodzenie;
- zabezpieczyć ciągły napływ wiadomości o działaniu nieprzyjaciela na obszarze okręgu wojskowego;
- przedstawić Sztabowi Generalnemu zapotrzebowanie na rozpoznanie lotnicze, agenturalne, a w miarę otrzymywania wiadomości - meldować dowódcy;
- alarmować w określonym czasie podległe sztaby o niebezpieczeństwie napadu powietrznego;
- studiować sytuację w zakresie nieprzerwanego zabezpieczenia przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych, położenia jednostek okręgu oraz meldować o niej dowódcy i informować współdziałające sztaby;

- utrzymywać w ciągłej gotowości do działania podległe i podporządkowane siły i środki;
 - kontrolować pracę regulacji ruchu oraz wykonanie zadań przez podległe jednostki i pododdziały o charakterze ochronno-obronnym;
 - kontrolować sposób rozśrodkowania i ochronę magazynów.
142. Praca kwatermistrzostwa OW w zakresie zabezpieczenia materiałowego obejmuje:
- całkowite zaspokojenie potrzeb wojsk armii, organizowanej na bazie okręgu;
 - zaspakajanie potrzeb materiałowych wojsk operacyjnych czasowo przebywających na obszarze OW;
 - odpowiednie zaopatrzenie istniejących i tworzonych na obszarze OW sił OTK;
 - tworzenie dalszych rezerw materiałowych dla zapewnienia ciągłości zaopatrywania.
143. W zakresie zabezpieczenia medycznego:
- zapewnienie obsługi i pomocy medyczno-sanitarnej wojskom operacyjnym przegrupowującym się przez obszar okręgu;
 - ostateczna realizacja planów rozbudowy sił i urządzeń medyczno-sanitarnych;
 - przystosowanie zorganizowanego systemu leczenia i pomocy medyczno-sanitarnej do potrzeb wojennych.
144. W zakresie zabezpieczenia technicznego służb kwatermistrzowskich:
- zapewnienie stałej obsługi i napraw siłom OTK na obszarze okręgu;
 - zakończenie rozbudowy planowanych jednostek i urządzeń naprawczych;
 - przystosowanie zorganizowanego systemu zabezpieczenia technicznego dla potrzeb wojennych.
145. W zakresie zabezpieczenia kwaterunkowo-budowlanego:
- przystosowanie zamierzeń tej służby do warunków gospodarki wojennej;
 - nadzór nad właściwym użytkowaniem i zabezpieczeniem obiektów do celów obronnych;

- postawienie w stan pełnej gotowości podległych sił i środków /grupy awaryjno-ratunkowe, strażę ppoż.itp./.

146. W zakresie zabezpieczenia komunikacyjnego: realizacja zamierzeń przewozowych i osiągnięcie pełnej gotowości organizacyjnej przez podległe siły i środki.

G/ PRACA SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO W OKRESIE WOJNY

1. Zasady ogólne

147. Niezależnie od charakteru wojny, metoda pracy sztabu okręgu wojskowego pozostaje bez zmian; głównie koncentrować się będzie na takich problemach, jak:

- likwidacja skutków uderzeń broni masowego rażenia i innych środków niszczenia nieprzyjaciela;
- zabezpieczenie działania wojsk operacyjnych;
- organizacja walki przeciwdesantowej.

Problemy powyższe mogą występować równocześnie lub oddzielnie.

2. Likwidacja skutków uderzeń broni masowego rażenia i innych środków niszczenia nieprzyjaciela

148. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji i likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia i innych środków niszczenia powinna być naceLOWANA na:
- określenie rozmiarów zniszczeń /skutków/ spowodowanych bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia, ustalając które zniszczenia utrudniają realizację zadań okręgu wojskowego;
 - ocenę skażeń i zakażeń, przede wszystkim na drogach przegrupowania wojsk operacyjnych, w rejonach rozmieszczenia sił i środków okręgu wojskowego, układu terytorialnego i funkcjonowania;
 - ocenę możliwości sił i środków okręgu wojskowego w zakresie likwidacji skutków broni masowego rażenia i innych środków niszczenia wykonane przez nieprzyjaciela na obiekty i jednostki okręgu wojskowego;

- określenie potrzeb oraz warunków udzielania pomocy przez siły i środki okręgu wojewódzkim komitetom obrony w zakresie likwidacji skutków rażenia nieprzyjaciela;
- odtworzenie naruszonego dowodzenia i współdziałania.

149. Organizacja likwidacji skutków broni masowego rażenia i innych środków niszczenia przez sztab okręgu wojskowego obejmuje:

- rozpoznanie skażeń i zakażeń w rejonach rozmieszczenia wojsk i w obiektach okręgu wojskowego;
- powiadamianie i alarmowanie o skażeniach i zakażeniach;
- opracowanie i przedstawienie danych wraz z wnioskami dowódcy o sytuacji po uderzeniach broni masowego rażenia i innych środków niszczenia oraz sposób likwidacji skutków niszczenia nieprzyjaciela;
- przekazanie zadań i zarządzeń dowódcy wykonawcom w zakresie likwidacji skutków broni masowego rażenia i innych środków niszczenia;
- fachowe kierownictwo nad siłami obronnymi społeczeństwa na obszarze okręgu w zakresie ograniczenia przeciwdziałania środkom promieniotwórczym, chemicznym i biologicznym;
- kierowanie swymi siłami i środkami podczas likwidacji skutków w większych skupiskach ludnościowych i obiektach o znaczeniu państwowym;
- manewr sił OTK w określone rejony działań;
- przewożenie sprzętu, materiałów, żywności, wody itp. zarówno dla wojsk znajdujących się na obszarze OW, jak i częściowo dla ludności cywilnej;
- przewóz sprzętu i materiałów budowlanych w rejony odbudowy zniszczonych obiektów, mostów, przepraw itp. na obszarze OW;
- ewakuację ludności cywilnej z rejonów zagrożonych;
- zabezpieczenie dowodzenia i łączności.

3. Zabezpieczenie działania wojsk operacyjnych

150. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie zabezpieczenia działań wojsk operacyjnych powinna obejmować:

- realizację zadań mobilizacyjnych, szkolenie rezerw i ciągłe uzupełnianie sił zbrojnych;
- zabezpieczenie przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych.

151. Praca sztabu okręgu wojskowego w zakresie mobilizacji i ciągłego uzupełniania sił zbrojnych polega na:

- systematycznej kontroli i utrzymaniu łączności z jednostkami wykonującymi zadania mobilizacyjne;
- udziale odpowiedzialnych oficerów sztabu okręgu w grupach kontrolno-interwencyjnych w usuwaniu zakłóceń w przebiegu mobilizacji;
- analizie możliwości okręgu wojskowego w zakresie nowych formowań mobilizacyjnych;
- przedstawianiu dowódcy okręgu danych o przebiegu mobilizacji, stanu uzupełnień jednostek wojskowych oraz propozycji wykorzystania zasobów rezerw osobowych, środków transportowych i sprzętu inżynieryjnego.

152. Sztab okręgu wojskowego w celu zabezpieczenia sprawnego przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych powinien:

- zbierać dane o działaniu nieprzyjaciela mogącego utrudnić wykonywanie zadań przez wojska operacyjne;
- oceniać położenie i w formie danych z wnioskiem przedstawiać dowódcy;
- przekazywać rozkazy i zarządzenia wykonawcom;
- w wypadku zagrożenia przez nieprzyjaciela organizować dodatkowe wzmocnienie ochrony i obrony dróg tranzytowych;
- organizować i likwidować skutki działania nieprzyjaciela;
- organizować przewozy wojskowe dla potrzeb wojsk operacyjnych;
- zabezpieczać przewozy w niezbędny tabor, urządzenia i sprzęt ładunkowy;

- organizować ochronę i obronę obiektów komunikacyjnych, z których usług korzystają wojska operacyjne /stacje kolejowe, punkty za- i wyładunkowe, mosty/;
- informować związki operacyjne o istniejącej sytuacji na trasach tranzytowych;
- kierować regulacją ruchu;
- kierować pracą organów zaopatrzenia okręgu wojskowego w zakresie zaopatrzenia wojsk operacyjnych w żywność, materiały pędne i smary, wołę i opał w czasie przegrupowania i przemarszu oraz w rejonach odpoczynków i noclegów;
- udzielać pomocy technicznej i medycznej;
- meldowanie.

4. Organizacja walki przeciwdesantowej

153. Do zadań sztabu okręgu wojskowego w zakresie organizacji walki przedwdesantowej należy:

- wykrycie na czas zbliżających się desantów powietrznych i morskich nieprzyjaciela do obszaru okręgu;
- niedopuszczenie do wylądowania desantów operacyjnych powietrznych i morskich;
- organizacja rozpoznania rejonów desantowania oraz działania nieprzyjaciela na obszarze okręgu wojskowego;
- zebranie danych o działalności desantów nieprzyjaciela na obszarze okręgu wojskowego oraz położeniu sił i środków własnych i przedstawianie ich w formie meldunku i propozycji przez poszczególnych oficerów sztabu i służb dowódcy okręgu;
- opracowanie planu działań przeciwdywersyjnych;
- terminowe przekazywanie wykonawcom zarządzeń i rozkazów dowódcy okręgu wojskowego;
- kierowanie siłami i środkami okręgu wojskowego w czasie walki z desantem powietrznym i morskim;
- utrzymywanie ciągłego współdziałania z sąsiednimi okręgami, KOPK, marynarką wojenną, układem terytorialnym;
- udzielanie pomocy układowi terytorialnemu w zakresie likwidacji grup specjalnych nieprzyjaciela i band zbrojnego podziemia;

- zabezpieczenie dowodzenia i ciągłej łączności;
- meldowanie o położeniu na obszarze okręgu oraz powziętych decyzjach do Sztabu Generalnego.

154. W toku działań wojennych nowe dane o sytuacji sztab powinien otrzymywać od:

- sił i środków okręgu wojskowego;
- wojewódzkich sztabów wojskowych;
- dowództw KOPK, WOP i marynarki wojennej;
- sąsiednich okręgów wojskowych;
- wyższego sztabu.

155. W celu powzięcia przez dowódcę okręgu wojskowego decyzji co do walki z desantem powietrznym i morskim sztab powinien:

- określić czas, rejon, przypuszczalny skład oraz możliwości działania nieprzyjaciela do czasu rozpoczęcia skoordynowanej walki przez siły i środki okręgu i układu terytorialnego;
- ocenić możliwości i potrzeby wojsk własnych w zakresie walki z desantem nieprzyjaciela;
- uwzględnić pomoc sąsiednich okręgów, wojsk KOPK, marynarki wojennej, jednostek centralnego podporządkowania w zakresie likwidacji desantu nieprzyjaciela;
- rozpatrzyć możliwości dowodzenia i przedstawić propozycje w tym zakresie;
- powiadomić siły i środki okręgu oraz czasowo przebywające wojska operacyjne na obszarze okręgu o zaistniałej sytuacji i możliwym kierunku działania.

156. Po powzięciu decyzji przez dowódcę okręgu co do działań przeciwdesantowych sztab powinien:

- przekazać na czas decyzję dowódcy okręgu wykonawcom;
- sprawdzić gotowość marszrut w celu zapewnienia jednostkom OTK możliwości przesunięcia do przewidzianych rejonów działań oraz zabezpieczyć regulację ruchu;
- kontrolować terminowość wyruszenia jednostek OTK z dotychczas zajmowanych rejonów oraz wejścia do walki z zaplanowanych rubieży;

- - zabezpieczyć ciągle dowodzenie i współdziałanie w okresie walki z desantem;
 - śledzić dalsze działanie nieprzyjaciela;
 - meldować sztabowi generalnemu o sytuacji i powziętej decyzji przez dowódcę okręgu wojskowego.
157. Kwatermistrzostwo OW w okresie wojny realizuje zamierzenia w zakresie zaopatrywania i obsługi poczynąń operacyjno-obronnych zgodnie z zaistniałą sytuacją. W zakresie potrzeb materiałowych dąży do odtworzenia zużytych /zniszczonych/ zapasów, uzupełniając stany środków materiałowych w siłach OTK okręgu. W pewnych wypadkach, dysponując rezerwami ludzkimi i materiałowymi, realizuje świadczenia na rzecz frontu zewnętrznego, a przez ścisłą współpracę z władzami układu terytorialnego niesienie pomocy siłom terytorialnym i ludności cywilnej.

ROZDZIAŁ III.

PRACA WOJEWODZKICH I POWIATOWYCH SZTABÓW WOJSKOWYCH

A. W OKRESIE POKOJU

1. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie
wypracowania koncepcji obrony obszaru województwa
/powiatu/

158. Koncepcje obrony obszaru województwa /powiatu/ wypracowuje wojskowy sztab terytorialny przy pomocy i ścisłej współpracy kierowników poszczególnych działów.
159. Koncepcja obrony obszaru województwa /powiatu/ obejmuje zagadnienia operacyjno-obronne, gospodarczo-obronne i polityczno-obronne; ponadto zaś określa sposoby realizacji przedsięwzięć obronnych w okresie pokoju, w czasie przejścia województwa /powiatu/ na tory wojenne i prowadzenia działalności militarnej, gospodarczej i politycznej w okresie wojny oraz niezbędne siły i środki do wykonania zadań.
160. W dziedzinie operacyjno-obronnej wojskowy sztab terytorialny planuje, organizuje, przygotowuje i realizuje całokształt przedsięwzięć związanych z użyciem sił wojskowych oraz inicjuje i koordynuje przygotowanie i wykorzystanie pozostałych sił i środków województwa /powiatu/ do obrony obszaru województwa /powiatu/.
161. Całokształtem prac w dziedzinie polityczno-obronnej kieruje dział polityczny. Wojskowy sztab terytorialny bierze aktywny udział w pracy polityczno-wychowawczej i szkoleniu ludności na swoim obszarze - a szczególnie w zakresie zagadnień dotyczących problematyki obronnej.
162. Za planowanie i przygotowanie w dziedzinie gospodarczo-obronnej odpowiedzialny jest dział ekonomiki. Wojskowy sztab terytorialny dba o to, by realizacja inwestycji gospodarczych i socjalnych w miarę możliwości odpowiadała wymaganiom i potrzebom obronnym województwa /powiatu/ oraz sprawuje nadzór nad organizacją i przygotowaniem zakładów pracy do obrony i ochrony na wypadek wojny.

163. Wypracowanie uzasadnionej koncepcji obrony obszaru województwa /powiatu/ możliwe jest na podstawie:

- dokładnej znajomości charakteru, potrzeb i możliwości obronnych oraz perspektyw ekonomicznego rozwoju województwa /powiatu/;
- zrozumienia zadania otrzymanego ze szczebla nadrzędnego oraz zadań wynikających z potrzeb obronnych obszaru województwa /powiatu/;
- właściwej oceny charakteru i możliwości oddziaływania nieprzyjaciela na obszar województwa /powiatu/ i na tereny bezpośrednio do niego przyległe;
- dokładnej znajomości zasad organizowania i prowadzenia obrony terytorialnej.

164. Wojskowy sztab terytorialny zapoznaje się z charakterem i możliwościami obronnymi województwa /powiatu/ w czasie wykonywania obowiązków służbowych, a w razie potrzeby poszczególni pracownicy sztabów indywidualnie lub zespołowo wyjeżdżają w teren celem przeprowadzenia rekonesansu.

165. Poznając charakter i możliwości obronne obszaru województwa /powiatu/ wojskowy sztab terytorialny powinien poznać:

- strukturę organizacyjną władz wojewódzkich /powiatowych/ i przewidywaną organizację WKO /PKO/ na okres wojny;
- stan ilościowy ludności województwa /powiatu/, jej skład socjalny, podział ze względu na wiek, płeć, stan i rodzaj zaangażowania zawodowego, ilość, rodzaj i jakość organizacji społecznych, politycznych, szkoleniowych, kulturalnych, nastroje panujące wśród ludności w poszczególnych rejonach województwa /powiatu/ itp.;
- strukturę geograficzno-topograficzną obszaru województwa /powiatu/ oraz terenów przyległych;
- rozmieszczenie i charakter obiektów o znaczeniu wojskowym, polityczno-administracyjnym, gospodarczym, komunalnym, handlowym i kulturalnym oraz stopień przygotowania ich do obrony;
- ilość i stan istniejących urządzeń ochronno-obronnych;
- stan sił i środków w województwie /powiecie/, które mogą być wykorzystane w obronie województwa /powiatu/.

166. Analizując otrzymane zadanie /zadania/ szef wojskowego sztabu terytorialnego powinien zrozumieć zamiar obrony szczebla nadrzędnego, rolę i miejsce, jaką spełnia województwo w systemie obrony państwa, a powiat w systemie obrony województwa oraz szczegółowo wyjaśnić sobie zadania postawione przez KOK, poszczególne działy KOK oraz zadania wynikające z potrzeb obronnych okręgu wojskowego. Analizując zadania wynikające z potrzeb obronnych województwa /powiatu/, szef wojskowego sztabu terytorialnego powinien ustalić ich zakres, ważność oraz kolejność ich realizacji, jak też wpływ sił i środków szczebla nadrzędnego przewidzianych do działań na obszarze województwa /powiatu/.
167. Po przeanalizowaniu zadań szef wojskowego sztabu terytorialnego powinien określić, które z nich mają decydujący wpływ na obronność i bezpieczeństwo województwa /powiatu/, na których z nich skupić główny wysiłek w toku ich realizacji w okresie pokoju, w poszczególnych okresach zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz w początkowym okresie wojny.
168. Oceniając położenie wojskowy sztab terytorialny studiuje nieprzyjaciela, siły i środki własne, sąsiadów, warunki terenowo-geograficzne, atmosferyczne oraz stan zaopatrzenia.
169. W ocenie nieprzyjaciela należy szczególnie rozpatrzyć:
- możliwość użycia przez nieprzyjaciela na obszar województwa /powiatu/ i tereny bezpośrednio przyległe do obszaru województwa broni masowego rażenia i innych środków niszczenia oraz gdzie należy skupić główny wysiłek OPBMar;
 - możliwość lądowania na obszarze województwa /powiatu/ desantów powietrznych lub morskich nieprzyjaciela, ich prawdopodobne rejony desantowania, cel działania oraz gdzie skupić główny wysiłek obrony przeciwdesantowej;
 - możliwość przerzutów, cel działań i prawdopodobne rejony głównego bazowania i działania grup specjalnego przeznaczenia nieprzyjaciela oraz gdzie skupić główny wysiłek obrony przeciwdywersyjnej;

- rejony i możliwość powstawania band zbrojnego podziemia, ich ewentualne cele i zadania oraz sposób przeciwdziałania ich powstawaniu;
- możliwość psychologicznego oddziaływania nieprzyjaciela na ludność województwa /powiatu/ oraz jakie środki należy przedsięwziąć, by zmniejszyć skutki tego oddziaływania.

170. W ocenie sił własnych należy szczególnie rozpatrywać:

- aktualny skład i stan sił i środków województwa /powiatu/ ich możliwości, sposób użycia oraz perspektywy rozwoju;
- z jakich przedsiębiorstw pracujących w gospodarce narodowej można wykorzystać siły i środki dla potrzeb obronnych w warunkach wojny;
- stopień przygotowania województwa /powiatu/ do obrony oraz jakie przedsięwzięcia w tym zakresie należy wykonać i w jakim terminie;
- jakie siły i środki są przewidziane ze szczebla nadrzędnego do działań na obszarze województwa /powiatu/, przewidziane dla nich zadania oraz wpływ ich na obronność obszaru województwa /powiatu/.

171. Oceniając sąsiadów należy ustalić:

- zadania wymagające wspólnej realizacji z sąsiednimi województwami /powiatami/ oraz siły i środki niezbędne do ich realizacji;
- możliwość udzielenia wzajemnej pomocy;
- warunki współpracy i współdziałania pomiędzy sąsiednimi województwami /powiatami/ oraz siłami szczebla nadrzędnego przewidzianymi do działań na obszarze województwa /powiatu/.

172. Oceniając warunki terenowo-geograficzne należy rozpatrzeć:

- ogólną charakterystykę terenu na obszarze województwa /powiatu/ i jego wpływ na warunki obronne;
- rejony /obiekty/ najbardziej zagrożone uderzeniami broni masowego rażenia i innych środków niszczenia oraz wpływ terenu na prowadzenie akcji ratowniczej;
- rejony najbardziej dogodne do lądowania desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela oraz wpływ terenu na ich zwalczanie;

- wpływ terenu na działanie grup specjalnych nieprzyjaciela oraz powstawanie i działanie band zbrojnego podziemia;
 - najdogodniejsze rejony rozmieszczenia /wyjściowe/ do działań dla sił i środków województwa /powiatu/;
 - drożnia dla ruchu wewnętrznego oraz warunki i charakter terenu w rejonach dróg tranzytowych i jego wpływ na bezpieczeństwo ruchu na drogach;
 - najdogodniejsze rejony rozmieszczenia stanowisk kierowania i dowodzenia.
173. Ocenę warunków meteorologicznych przeprowadza się z punktu widzenia określenia typowych dla danego rejonu i okresu stanów pogody, siły i kierunków wiatrów itp. oraz ich wpływu na działanie nieprzyjaciela, sił własnych, a także przedsięwzięcia obronne.
174. W ocenie położenia wojskowy sztab terytorialny będzie korzystał z niezbędnych danych przygotowanych przez pracowników poszczególnych działów komitetu obrony.
175. Szef wojskowego sztabu terytorialnego na posiedzeniu komitetu obrony /WKO, PKO/ - w obecności kierowników działów - przedstawia propozycje koncepcji obrony województwa /powiatu/ do zatwierdzenia.
176. W treści propozycji koncepcji obrony województwa /powiatu/ szef wojskowego sztabu terytorialnego podaje:
- ogólny cel obrony obszaru województwa /powiatu/;
 - wnioski dotyczące stopnia przypuszczalnego oddziaływania nieprzyjaciela na obszar województwa /powiatu/;
 - główne zadania obronne województwa /powiatu/ i na których z nich skupić główny wysiłek w poszczególnych okresach;
 - jak rozwinąć i użyć na wypadek wojny siły i środki województwa /powiatu/;
 - zakres prac i przedsięwzięć związanych z przygotowaniem do obrony obszaru województwa /powiatu/;
 - główne problemy dowodzenia i współdziałania oraz terminy gotowości opracowania poszczególnych dokumentów i osiągnięcia gotowości sił i środków województwa /powiatu/;

- zadania, jakie powinny wykonać poszczególne działy WKO /PKO/ w zakresie przygotowania obrony obszaru województwa /powiatu/.

177. Na podstawie zatwierdzonej koncepcji sztab wojskowy opracowuje operacyjną część planu obrony obszaru województwa /powiatu/.

Jest ona podstawą do planowania szczegółowych zagadnień składających się na plan obrony województwa.

2. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie planowania i przygotowania obszaru województwa /powiatu/ pod względem obrony przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia

178. Wojskowy sztab terytorialny planuje i przygotowuje obronę obszaru województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia przy ścisłej współpracy z działem ochrony ludności i innymi działami WKO /PKO/ oraz na podstawie danych i wytycznych szczebla nadzrędnego.

179. Planowanie i przygotowanie obrony obszaru województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia obejmuje:

- wypracowanie koncepcji obrony obszaru województwa przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia;
- planowanie i przygotowanie do rozśrodkowania części ludności cywilnej, niektórych instytucji, dóbr materialnych i kulturalnych;
- planowanie i przygotowanie schronów i ukryć dla ludności, środków żywnościowych i inwentarza żywego;
- planowanie oraz przygotowanie odpowiedniego systemu powiadamiania i alarmowania o niebezpieczeństwie napadu powietrznego;
- planowanie i przygotowanie odpowiedniego systemu pomiarów i rozpoznania skażeń i zakażeń;

- planowanie i przygotowanie odpowiednich sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczej i niesienia pomocy poszkodowanym;
 - planowanie i przygotowanie ludności do samoobrony.
180. Wypracowanie odpowiedniej koncepcji i formy obrony obszaru województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia możliwa jest na podstawie:
- oceny charakteru województwa /powiatu/ pod względem obrony przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia;
 - przewidywanego charakteru przyszłej wojny z czym wiąże się konieczność oceny stopnia zagrożenia obszaru województwa /powiatu/ bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia;
 - dokładnej znajomości teoretycznych zasad obrony przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia.
181. Oceniając charakter województwa /powiatu/ należy brać pod uwagę:
- położenie geograficzne województwa /powiatu/ w ramach PRL oraz w stosunku do ważnych obiektów gospodarczych, politycznych i wojskowych;
 - ilość i rodzaj obiektów mogących być celami uderzeń broni masowego rażenia, ich dotychczasowe przygotowanie do obrony przed bronią masowego rażenia oraz potrzeby w tym zakresie;
 - gęstość zaludnienia województwa /powiatu/ oraz poszczególnych jego rejonów, stopień przystosowania się ludności do życia w warunkach wojny /przy użyciu broni masowego rażenia i innych środków niszczenia/;
 - ilość i jakość sił i środków istniejących obecnie w województwie /powiecie/, które mogą brać udział w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia i w jakim stopniu są one w stanie wykonać przewidywane dla nich zadania oraz potrzeby i możliwości rozwoju tych sił i środków;
 - jakie siły i środki szczebla nadrzędnego przewidywane są do prowadzenia akcji ratowniczej na obszarze województwa /powiatu/.

182. Oceniając stopień zagrożenia obszaru województwa /powiatu/ należy brać pod uwagę:

- aktualną doktrynę wojenną nieprzyjaciela, jej ewentualne zmiany, w związku z tym - stopień i rodzaj zagrożenia obszaru województwa /powiatu/ bronią masowego rażenia;
- jaki rodzaj broni masowego rażenia i innych środków niszczenia może być użyty na obszar województwa /powiatu/, przewidywana moc uderzeń na poszczególne obiekty /rejonu/ z uwzględnieniem średnich błędów oraz ewentualny promień rażenia;
- czy istnieje konieczność rozśrodkowania ludności poza granicami województwa /powiatu/, wewnątrz województwa /powiatu/ oraz czy województwo /powiat/ może ewentualnie przyjąć część ludności z innych województw /powiatów/.

183. Koncepcja obrony obszaru województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia powinna zawierać:

- ogólny cel i zadania obrony województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia;
- wnioski z oceny zagrożenia obszaru województwa /powiatu/ uderzeniami broni masowego rażenia i innych środków niszczenia;
- rejonu głównego wysiłku obrony województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia;
- zasadnicze potrzeby i przedsięwzięcia województwa /powiatu/ w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia;
- wykonawców odpowiedzialnych za poszczególne przedsięwzięcia z zakresu obrony przed bronią masowego rażenia i innych środków niszczenia, ich zadania i terminy wykonania.

184. Koncepcja obrony województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia jest podstawą do opracowania planów szczegółowych przez poszczególnych wykonawców.

185. Planowaniem i przygotowaniem rozśrodkowania ludności, dóbr materialnych i kulturalnych oraz przygotowaniem schronów i ukryć - zajmuje się dział ochrony ludności współpracujący z wojskowym sztabem terytorialnym oraz z zainteresowanymi działami /WKO, PKO/.

186. Planując rozśrodkowanie ludności należy ocenić i przeanalizować:

- stan i rodzaj ludności w poszczególnych miastach /obiektach/ oraz podlegającej rozśrodkowaniu;
- ilość, jakość i tonaż dóbr materialnych i kulturalnych podlegających rozśrodkowaniu;
- rejony, do których najcelowiej jest rozśrodkować ludność oraz ich pojemność pod względem zakwaterowania, wyżywienia, warunków sanitarno-epidemiologicznych oraz możliwości zatrudnienia;
- jakie przedsięwzięcia należy wykonać w rejonach przewidzianych do przyjęcia ludności;
- w jakie rejony rozśrodkować dobra materialne i kulturalne oraz jakie przedsięwzięcia należy wykonać przed ich rozśrodkowaniem;
- stan środków transportowych niezbędnych do dokonania rozśrodkowania ludności oraz dóbr materialnych i kulturalnych;
- drogi, którymi będzie się dokonywać rozśrodkowania, sposób regulacji ruchu i zapewnienia porządku w czasie rozśrodkowania, przy uwzględnieniu całokształtu ruchu na obszarze województwa /powiatu/;
- sposób zaopatrywania i udzielania opieki medyczno-sanitarnej ludności w rejonach przyjęcia;
- czas niezbędny na dokonanie rozśrodkowania;

187. Dla ludności pozostającej w rejonach /obiektach/ zagrożonych działań ochrony ludności planuje i przygotowuje odpowiednią ilość schronów i ukryć. Planując przygotowanie schronów i ukryć dla ludności, środków żywnościowych i inwentarza żywego należy rozpatrzyć:

- stan schronów i ukryć w obiektach zagrożonych oraz potrzeby ich rozbudowy;
- stan i sposób alarmowania ludności pozostającej w obiektach zagrożonych;
- sposób zaopatrywania materiałowego i żywnościowego ludności w obiektach zagrożonych;
- niezbędne siły i środki do prowadzenia akcji ratowniczej w poszczególnych rejonach porażenia.

188. Ocena i analiza powyższych czynników wymaga przeprowadzenia szeregu kalkulacji, obliczeń oraz rekonesansu w terenie i dla dokonania jej potrzeba będzie stosunkowo długiego okresu czasu. Sporządzone w tym czasie notatki, kalkulacje i zestawienia będą podstawą do opracowania planu rozśrodkowania ludności, dóbr materialnych i kulturalnych.
189. Praca nad przygotowaniem rozśrodkowania nie kończy się wraz z opracowaniem planu, jest to proces ciągły polegający na nieustannym wprowadzaniu zmian i poprawek wraz z zachodzącymi zmianami w ruchu ludności, zmianie zapasów materialnych i dóbr kulturalnych.
190. Przygotowanie do rozśrodkowania ludności, dóbr materialnych i kulturalnych obejmuje:
- przygotowanie ludności do rozśrodkowania poprzez przeprowadzenie szeregu szkoleń i ćwiczeń;
 - przygotowanie odpowiednich środków materiałowych, żywnościowych i transportowych dla rozśrodkowywanej ludności oraz środków transportowych do rozśrodkowania dóbr materialnych i kulturalnych;
 - przygotowanie punktów zbiórki, załadowczych i rejonów /punktów/ rozdzielczych;
 - zapewnienie odpowiednich warunków sanitarnych w rejonach przyjęć ludności;
 - stworzenie możliwości pracy dla ludności w rejonach przyjęć;
 - przygotowanie miejsc na składowanie i magazynowanie rozśrodkowanych dóbr materialnych i kulturalnych;
 - przygotowanie personelu odpowiedzialnego za rozśrodkowanie ludności, dóbr materialnych i kulturalnych.
191. Za planowanie i przygotowanie systemu alarmowania i powiadamiania o niebezpieczeństwie napadu powietrznego nieprzyjaciela na obszarze województwa /powiatu/ odpowiedzialny jest wojskowy sztab terytorialny.
192. Planując alarmowanie i powiadamianie wojskowy sztab terytorialny powinien ocenić:

- sposób otrzymywania ze szczebla nadrzędnego danych o zagrożeniu napadem nieprzyjaciela;
 - stan urządzeń powiadamiania ze szczebla wojewódzkiego do powiatów, miast wydzielonych oraz ważniejszych obiektów gospodarczych i wojskowych powiadamianych przez województwo oraz jakie przedsięwzięcia należy wykonać w tym zakresie;
 - stan urządzeń powiadamiania w powiatach;
 - stan systemu alarmowania poszczególnych obiektów i rejonów zagrożonych oraz sygnały powiadamiania i alarmowania, a także zakres dalszego udoskonalenia systemu alarmowania;
 - jakie są możliwości wykorzystania istniejących środków łączności w systemie alarmowania i powiadamiania oraz potrzeby w tym zakresie;
 - jakie przedsięwzięcia i w jakim czasie należy dodatkowo realizować dla usprawnienia powiadamiania i alarmowania.
193. Po rozpatrzeniu powyższych czynników wojewódzki /powiatowy/ wojskowy sztab terytorialny opracowuje plan powiadamiania i alarmowania województwa /powiatu/.
194. Przygotowanie systemu powiadamiania i alarmowania obejmuje:
- przygotowanie odpowiedniego systemu łączności dla potrzeb powiadamiania i alarmowania;
 - przygotowanie urządzeń i posterunków obserwacyjno-alarmowych;
 - prowadzenie szkolenia z ludnością z zakresu alarmowania i powiadamiania.
195. System pomiarów i rozpoznania skażeń i zakażeń planuje wojewódzki /powiatowy/ wojskowy sztab terytorialny przy pomocy działów WKO /PKO/ posiadających w terenie odpowiednie placówki pomiaru skażeń. Przystępując do planowania pomiarów i rozpoznania skażeń i zakażeń powinien on rozpatrzyć:
- stan i rodzaj istniejących w terenie sił i środków, które mogą być wykorzystane do pomiaru i rozpoznania skażeń i zakażeń;

- rejony, które należy szczególnie nasycić posterunkami pomiaru skażeń i zakażeń oraz gdzie przewidzieć nasilenie działania patroli rozpoznawczych;
 - jak wykorzystać siły i środki pomiaru i rozpoznania skażeń i zakażeń podległe wojskowemu sztabowi terytorialnemu oraz potrzeby ich rozwoju i sposób użycia.
196. Przygotowanie systemu pomiarów i rozpoznania skażeń i zakażeń obejmuje:
- przygotowanie odpowiedniego sprzętu do pomiaru i rozpoznania skażeń i zakażeń;
 - prowadzenie systematycznej kontroli stopnia skażenia powietrza, produktów żywnościowych, inwentarza żywego i ludzi;
 - organizację posterunków pomiarów i rozpoznania skażeń i zakażeń^{x/};
 - szkolenie personelu zajmującego się pomiarem oraz rozpoznaniem skażeń i zakażeń;
 - informowanie ludności jak się ma zachować w razie porażenia środkami promieniotwórczymi, chemicznymi i bakteriologicznymi.
197. Wojskowy sztab terytorialny planuje rozwój i wyposażenie sił i środków, które wezmą udział w akcjach ratowniczych podległych mu bezpośrednio oraz inicjuje i koordynuje planowanie i przygotowanie sił i środków podległych poszczególnym działom WKO/PKO/.
198. Planowanie rozwoju i wyposażenia sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczych odbywa się na podstawie możliwości oraz oceny zagrożenia obszaru województwa /powiatu/ bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia.
199. Do obowiązków sztabów wojskowych w zakresie przygotowania sił i środków do akcji ratowniczej należy:
- przygotowanie pułków i batalionów obrony terytorialnej do prowadzenia akcji ratowniczych;
 - inicjowanie i nadzorowanie szkolenia sił podległych innym działom WKO /PKO/ w prowadzeniu akcji ratowniczej;
-
- x/Posterunki pomiaru i rozpoznania skażeń i zakażeń wchodzi w jednostki systemu posterunków obserwacyjnych przy wykorzystaniu jednolitego systemu łączności.

- koordynowanie działań sił i środków podległych poszczególnym działom w prowadzeniu akcji ratowniczej;
 - szkolenie podległych sztabów i nieetatowych komend wojskowych LKO w zakresie kierowania akcją ratowniczą;
 - czuwanie, by plany ekonomiczne, socjalne i komunalne realizowane w czasie pokoju uwzględniały potrzeby akcji ratowniczej.
200. Podstawą do planowania akcji ratowniczej jest koncepcja obrony województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia.
201. Przystępując do planowania akcji ratowniczej w poszczególnych prawdopodobnych obiektach /rejonach/ porażenia należy ocenić:
- charakter danego rejonu /obiektu/: gęstość zaludnienia, wysokość i zwartość zabudowy, szerokość ulic i placów, ilość i jakość zbiorników i źródeł wody, ilość i jakość schronów, możliwości komunikacyjne itp;
 - ilość i jakość sił i środków przeznaczonych do akcji ratowniczej w danym obiekcie /rejonie/, ich możliwości oraz jak można najcelowiej je wykorzystać;
 - jak można najcelowiej podzielić dany obiekt /rejon/ na sektory /kierunki/ ratownicze oraz jak podzielić siły do poszczególnych sektorów oraz sposób i kolejność wejścia do akcji ratowniczej tych sił;
 - sposób zamiany pododdziałów biorących udział w akcji ratowniczej;
 - jak zorganizować system dowodzenia, łączności i zaopatrzenia w poszczególnych sektorach i między nimi.
202. Do obowiązków sztabów w zakresie przygotowania obiektów oraz sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczej należy:
- przygotowanie obiektu /rejonu/ zagrożonego bronią masowego rażenia w celu ułatwienia prowadzenia akcji ratowniczej;
 - przygotowanie sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczej oraz szkolenie ich w prowadzeniu tej akcji;

- poinformowanie ludności jak powinna się zachować w razie porażenia obiektu i w czasie prowadzenia akcji ratowniczej.
203. Planowanie i przygotowanie ludności do samoobrony na wypadek uderzeń broni masowego rażenia i innych środków niszczenia wojskowy sztab terytorialny realizuje ściśle współpracując z poszczególnymi działami, organizacjami społecznymi i politycznymi.
3. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie planowania i przygotowania obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej obszaru województwa /powiatu/
204. Wojskowy sztab terytorialny planuje i przygotowuje obronę przeciwdywersyjną i przeciwdesantową obszaru województwa /powiatu/ współpracując z poszczególnymi działami WKO /PKO/, a w szczególności z działem wewnętrznym.
205. Planowanie i przygotowanie obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej obszaru województwa /powiatu/ obejmuje:
- wypracowanie koncepcji obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej obszaru województwa /powiatu/;
 - planowanie i przygotowanie obiektów do obrony i ochrony przeciwdywersyjnej;
 - planowanie i przygotowanie odwodów województwa /powiatu/ do działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych na obszarze województwa /powiatu/;
 - planowanie i przygotowanie systemu rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego;
 - przygotowanie ludności do obrony przed dywersją.
206. Wypracowanie koncepcji obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej obszaru województwa /powiatu/ możliwe jest na podstawie:
- oceny charakteru województwa /powiatu/ pod względem warunków do działania dywersyjnego i lądowania desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela;
 - oceny stopnia zagrożenia działalnością dywersyjną i desantami nieprzyjaciela oraz możliwości powstawania i działania band zbrojnego podziemia;

- oceny stopnia przygotowania województwa /powiatu/ do działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych oraz w jakim stopniu wpływa działanie sił szczebla nadrzędnego i sąsiadów na bezpieczeństwo województwa /powiatu/ pod względem przeciwdywersyjnym i przeciwdesantowym;
- dokładnej znajomości teoretycznych zasad prowadzenia działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych.

207. Oceniając charakter województwa /powiatu/ należy brać pod uwagę:

- położenie geograficzne województwa /powiatu/ w granicach PRL oraz w stosunku do ważnych przeszkód wodnych, szczególnie do rejonów przepraw, ważnych węzłów komunikacyjnych, wybrzeży morskich, a szczególnie do rejonów baz morskich, przełęczy górskich i ciąśnin oraz ważnych rejonów gospodarczych;
- ilość obiektów, które prawdopodobnie mogą być celami działań grup dywersyjnych, desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela oraz jakie rejony na obszarze województwa /powiatu/ są najdogodniejsze do lądowania desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela i co należałoby przedsięwziąć, by utrudnić ich lądowanie.

208. Oceniając stopień zagrożenia województwa /powiatu/ działalnością dywersyjną oraz desantami powietrznymi i morskimi, a także możliwość powstawania band zbrojnego podziemia, należy brać pod uwagę:

- aktualną doktrynę wojenną, jej tendencje rozwojowe, rolę i zadania, jakie mają spełnić w czasie wojny grupy specjalne; desanty morskie i powietrzne nieprzyjaciela;
- możliwości organizacyjne i techniczne nieprzyjaciela w zakresie przerzucania grup specjalnych oraz desantów morskich i powietrznych na obszar województwa /powiatu/;
- prawdopodobne rejony przerzutu grup specjalnych, rejony najdogodniejsze do ich bazowania oraz prawdopodobne cele ich działania;
- prawdopodobne rejony lądowania desantów powietrznych lub morskich nieprzyjaciela, kierunki oraz cel ich działania;

- najbardziej prawdopodobne rejony powstawania i bazowania band zbrojnego podziemia oraz jakie należy podjąć przedsięwzięcia w celu niedopuszczenia do ich powstania.

209. Oceniając stopień przygotowania województwa /powiatu/ do obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej należy brać pod uwagę:

- nastroje ludności, szczególnie w rejonach dogodnych do przerzutu grup specjalnych i lądowania desantów powietrznych i morskich nieprzyjaciela;
- w jakim stopniu ludność jest zorganizowana w oddziały samoobrony i przygotowana do działań przeciwdywersyjnych;
- stan i stopień przygotowania oddziałów i pododdziałów województwa /powiatu/ do działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych, ich możliwości oraz potrzeby rozwoju sił w tym zakresie i sposób ich użycia;
- wpływ działania sił i środków szczebla nadrzędnego na obszarze województwa /powiatu/ na bezpieczeństwo przeciwdywersyjne i przeciwdesantowe.

210. Wnioski z powyższej oceny są podstawą do sformułowania koncepcji obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej obszaru województwa /powiatu/.

211. Koncepcja obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej obszaru województwa /powiatu/ powinna zawierać:

- ogólny cel i zadania obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej obszaru województwa /powiatu/;
- wnioski z oceny zagrożenia obszaru województwa /powiatu/ działalnością dywersyjną i desantową nieprzyjaciela;
- rejony głównego wysiłku obrony województwa /powiatu/ w zakresie działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych;
- zasadnicze potrzeby i przedsięwzięcia województwa /powiatu/ w zakresie obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej;
- odpowiedzialnych wykonawców poszczególnych przedsięwzięć w zakresie obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej, a szczególnie w zakresie obrony i ochrony obiektów, ich zadania i terminy wykonania.

212. Koncepcja obrony przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej jest podstawą do opracowania planów szczegółowych przez poszczególnych wykonawców.
213. Planowaniem przeciwdywersyjnej obrony i ochrony obiektów zajmuje się sztab wojskowy wspólnie z działem wewnętrznym oraz z działami, do których dany obiekt należy.
214. Przystępując do planowania przeciwdywersyjnej ochrony i obrony obiektów, należy ocenić:
- stan zagęszczenia terenu oddziałami samoobrony i przygotowania ich do zwalczania dywersji oraz ochrony i obrony obiektów;
 - stopień przygotowania poszczególnych obiektów do ochrony i obrony przeciwdywersyjnej oraz jakiego wzmocnienia potrzebują w tym zakresie;
 - warunki terenowe do działania grup dywersyjnych w pobliżu obiektów i na ich przedpolach;
 - sposób ochrony i obrony poszczególnych obiektów;
 - siły i środki przeznaczone do zwalczania grup specjalnych i band zbrojnego podziemia na podejściach do obiektów;
 - system rozpoznania i powiadamiania o zagrożeniu napadem grup dywersyjnych nieprzyjaciela.
215. Przeciwdywersyjną obronę i ochronę obiektów należy rozpatrywać w ścisłym powiązaniu z zagrożeniem z powietrza bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia.
216. Przygotowanie obiektów do obrony i ochrony przed dywersją obejmuje:
- koordynowanie działań oddziałów działających na przedpolach obiektu z ZOS;
 - inżynieryjne przygotowanie obiektu do obrony przeciwdywersyjnej;
 - organizację rozpoznania na terenie obiektu i na jego przedpolach;
 - przygotowanie systemu powiadamiania i alarmowania o zagrożeniu dywersyjnym;
 - opracowanie planu ochrony i obrony obiektu.

217. Planując działania odwodów województwa /powiatu/ w akcjach przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych należy przy ocenie brać pod uwagę:

- rejonu bazowania grup specjalnych i band zbrojnego podziemia oraz prawdopodobne rejonu lądowania desantów morskich lub powietrznych nieprzyjaciela;
- stan odwodów przeznaczonych do działań przeciwdywersyjnych, planowane rejonu alarmowe oraz manewr odwodów z rejonów alarmowych do rejonów działań;
- drogi oraz sposób zabezpieczenia przegrupowania odwodów z rejonów wyjściowych w rejonu działań przeciwdywersyjnych lub przeciwdesantowych;
- najdogodniejsze kierunki do działań przeciwdywersyjnych lub przeciwdesantowych;
- zasadnicze problemy współdziałania sił województwa z siłami szczebla nadrzędnego, /które są przewidziane do działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych/ działających na obszarze województwa /powiatu/;
- problemy rozpoznania, dowodzenia i łączności w czasie akcji przeciwdywersyjnych lub działań przeciwdesantowych.

218. Przygotowując siły do działań przeciwdywersyjnych wojskowe sztabu terytorialne powinny:

- prowadzić systematycznie szkolenie dowództw poszczególnych oddziałów i pododdziałów w zakresie dowodzenia wojskami podczas działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych;
- zgrywać działania w akcji przeciwdywersyjnej i przeciwdesantowej sił podległych sztabom wojskowym wewnątrz, z siłami podległymi poszczególnym działom WKO /PKO/ oraz z sąsiadami;
- dbać o zaopatrzenie sił województwa /powiatu/ w sprzęt zapewniający powodzenie działań przeciwdywersyjnych;
- brać udział w przygotowaniu pod względem inżynieryjnym do obrony rejonu prawdopodobnego lądowania desantów powietrznych i morskich nieprzyjaciela;
- zapoznać ludność ze sposobem zwalczania dywersji - szczególnie w rejonach zagrożonych.

219. Planowaniem rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego zajmuje się wojskowy sztab terytorialny ściśle współpracując z działem wewnętrznym.

220. Przystępując do planowania rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego sztab wojskowy powinien ocenić:

- możliwości uzyskania danych o przerzucie grup specjalnych desantów morskich lub powietrznych ze szczebla nadrzędnego;
- stan i jakość rozpoznania zorganizowanego w terenie, które można wykorzystać do rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego, a szczególnie w rejonach zagrożonych działalnością dywersyjną i lądowaniem desantów, oraz potrzeby jego rozwoju;
- siły i środki, jakimi należałoby wzmocnić istniejące rozpoznanie w terenie w okresie, gdy zagraża przerzut grup specjalnych lub lądowanie desantów morskich i powietrznych nieprzyjaciela;
- w jakim stopniu należy wykorzystać ludność, TOS i ZOS do rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego;
- jak zapewnić łączność w celu sprawnego i szybkiego uzyskiwania danych z rozpoznania przeciwdesantowego i przeciwdywersyjnego.

221. Przygotowanie rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego obejmuje:

- przygotowanie organizacyjne i szkoleniowe całego systemu rozpoznania rozmieszczonego w terenie;
- szkolenie oddziałów samoobrony w zakresie rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego;
- przygotowanie odwodów rozpoznania będących w stanie wzmocnić rozpoznanie przeciwdywersyjne i przeciwdesantowe w rejonach szczególnie zagrożonych;
- organizację odpowiedniego systemu powiadamiania i alarmowania o zagrożeniu dywersyjnym i desantowym;
- opracowanie planu rozpoznania przeciwdywersyjnego i przeciwdesantowego.

Przygotowanie ludności do samoobrony na wypadek pojawienia się grup specjalnych, band zbrojnego podziemia i desantów morskich lub powietrznych nieprzyjaciela polega na

zapoznaniu jej z zadaniami i czynnościami, jakie powinna wykonać w tym wypadku.

4. Praca wojskowych sztabów terytorialnych nad przygotowaniem przedsięwzięć zapewniających osiągnięcie gotowości do działań sił zbrojnych oraz sił i środków OTK

222. Wojskowe sztaby terytorialne kierują i są odpowiedzialne za całokształt prac organizacyjno-mobilizacyjnych zapewniających przygotowanie i osiągnięcie gotowości do działań jednostek wojsk operacyjnych i podległych im jednostek wojskowych oraz sił i środków OTK. Do zadań sztabów wojskowych w szczególności należy:

- ilościowe i jakościowe uzupełnienie jednostek mobilizowanych stanem osobowym z rezerwy oraz środkami transportowymi i maszynami inżynieryjnymi z gospodarki narodowej;
- opracowanie i ciągłe uaktualnianie planu mobilizacyjnego w sztabach oraz właściwe i terminowe opracowanie planów mobilizacyjnych w podległych oddziałach i pododdziałach obrony terytorialnej i jednostkach zmilitaryzowanych;
- kontrola całokształtu prac mobilizacyjnych oraz udzielanie pomocy podległym sztabom i dowódcom jednostek obrony terytorialnej w opracowaniu planów mobilizacyjnych;
- koordynacja przedsięwzięć mobilizacyjnych w poszczególnych organach administracji państwowej występujących na danym szczeblu oraz uzgodnienie czynności mobilizacyjnych między jednostkami wojskowymi, dowódcami garnizonów, dowódcami jednostek wojskowych obrony terytorialnej i lokalnej a właściwymi organami administracji państwowej i terenowej w zakresie zabezpieczenia świadczeń osobowych i rzeczowych;
- ustalenie potrzeb mobilizacyjnych jednostek wojskowych obrony terytorialnej i oddziałów zmilitaryzowanych w zakresie uzupełnienia stanem osobowym, pojazdami mechanicznymi oraz sprzętem i materiałami technicznymi;
- opracowanie wykazów i zestawień liczbowych rezerw osobowych i pojazdów mechanicznych oraz przekazywanie ich w określonych terminach sztabom OTK;

- ustalenie w zjednoczeniach przedsiębiorstw i innych jednostkach organizacyjnych szczebla wojewódzkiego - plany dostarczenia do poboru przez poszczególne zakłady pracy pojazdów mechanicznych i maszyn inżynieryjnych; opracowywanie w tym zakresie rozdzielników dla sztabów podległych;
- opracowanie planu wykorzystania rezerw MPS w stacjach CPN /Centrala Przemysłu Naftowego/ dla potrzeb zmobilizowanych pojazdów mechanicznych;
- nadzór i kontrola działalności podległych sztabów związanej z reklamowaniem kadr fachowych i zwolnienia od poboru przez siły zbrojne pojazdów mechanicznych oraz ich współpracy w tym zakresie z odpowiednimi zakładami pracy;
- systematyczne prowadzenie indywidualnej pracy politycznej z żołnierzami rezerwy, wykorzystując do tego celu bezpośredni kontakt z nimi podczas powoływania ich na ćwiczenia wojskowe, zebrania kontrolne, próbne mobilizacje.

223. Szczegółowy tryb postępowania w sprawach przygotowania i przeprowadzenia mobilizacji regulują odpowiednie instrukcje i dyrektywy mob. MON oraz wytyczne i zarządzenia Szefa Sztabu Generalnego.

5. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie organizacji i prowadzenia akcji ratowniczych w razie klęsk żywiołowych

224. Wojskowe sztaby terytorialne jako komórki WKO /PKO/ powołane do organizacji i koordynowania całokształtu prac związanych z obroną obszaru województwa /powiatu/ są odpowiedzialne za przygotowanie sił i środków wojskowych do zapobiegania klęskom żywiołowym i walki z nimi; ponadto koordynują one działania wszystkich sił biorących udział w walce z żywiołem. Udział sił wojskowych w likwidacji klęsk żywiołowych powinien być wykorzystany przez wojskowe sztaby terytorialne do praktycznego szkolenia i przygotowania sił i środków do działań na wypadek wojny.

225. Do obowiązków sztabów wojskowych w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i walki z nimi należy:
- ocena rejonów na obszarze województwa /powiatu/, którym szczególnie zagrażają klęski żywiołowe oraz jakie przedsięwzięcia należy realizować, aby im zapobiec;
 - ocena wielkości i rodzaju sił i środków niezbędnych do prowadzenia walki z żywiołem;
 - koordynowanie działań sił wojskowych z działaniami sił poszczególnych działów w prowadzeniu akcji ratowniczych w rejonach dotkniętych klęską żywiołową;
 - opracowywanie - wspólnie z przedstawicielami innych zainteresowanych wydziałów - planu prowadzenia akcji ratowniczej na wypadek klęsk żywiołowych;
 - w razie klęski żywiołowej wzięcie udziału w pracach komisji do walki z żywiołem oraz koordynowanie działań poszczególnych sił i środków.

6. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie planowania i organizacji łączności

226. Wojskowe sztaby terytorialne planują i organizują łączność dla potrzeb terenowych komitetów obrony współpracując z instytucjami i przedsiębiorstwami dysponującymi urządzeniami, środkami i liniami łączności.
227. Podstawę do planowania systemu łączności wojewódzkiego /powiatowego/ komitetu obrony stanowią:
- znajomość zadania otrzymanego od organu nadrzędnego oraz zadań wynikających z potrzeb obrony województwa /powiatu/;
 - zarządzenia lub dyrektywy łączności wydane przez organa nadrzędne;
 - koncepcja obrony obszaru województwa /powiatu/;
 - wytyczne szefa sztabu wojskowego do planowania i organizacji łączności;
 - dane o aktualnym i przyszłym stanie oraz możliwościach wykorzystania środków, urządzeń i linii łączności znajdujących się na obszarze województwa /powiatu/;
 - dane o możliwościach organizacyjnych sił i środków łączności.

228. Mając powyższe dane, szef łączności wojewódzkiego /powiatowego/ sztabu wojskowego przeprowadza analizę zadania i ocenę położenia z punktu widzenia organizacji łączności, w której - w zależności od potrzeb - uwzględnia się:

- działania nieprzyjaciela mające wpływ na ciągłość łączności;
- skład, rozmieszczenie i zadania wykonywane przez poszczególne organa i siły układu terytorialnego, a także zasady ich współdziałania z innymi organami i siłami w poszczególnych okresach zagrożenia oraz potrzeby łączności w tym zakresie;
- właściwości działań sił i środków wydzielonych do obrony obszaru województwa /powiatu/ mające wpływ na organizację i zabezpieczenie ciągłości łączności;
- organizację systemu powiadamiania na obszarze województwa /powiatu/ i związane z tym przedsięwzięcia w zakresie łączności;
- aktualny stan przygotowania łączności dla organów i sił układu terytorialnego lub do określonych działań na podległym obszarze /jeśli taka łączność była już przygotowywana/;
- aktualne możliwości wykorzystania środków, urządzeń i linii łączności na obszarze województwa /powiatu/ oraz organicznych sił i środków łączności;
- charakter i pokrycie terenu na obszarze województwa /powiatu/ i jego wpływ na zapewnienie łączności;
- wpływ warunków meteorologicznych na działanie i pracę środków łączności;
- stopień przygotowania /rozwinęcia/ systemu łączności w okresie pokojowym oraz sposób jego uruchomienia w okresie zagrożenia; terminy realizacji poszczególnych przedsięwzięć i wykonawcy;

229. Analiza zadania i ocena położenia z punktu widzenia organizacji łączności może być dokonywana jednocześnie w odniesieniu do wszystkich zagadnień lub w miarę planowania poszczególnych zagadnień i aktualnych potrzeb. Wnioski wyciągnięte z analizy zadania i oceny położenia powinny umożliwić szefowi łączności sprecyzowanie propozycji dotyczących organizacji i zapewnienia łączności wojewódzkiemu /powiatowemu/ komitetowi obrony.

230. W zakres pracy szefa łączności wojskowego sztabu terytorialnego przygotowującego łączność dla potrzeb wojewódzkiego /powiatowego/ komitetu obrony wchodzi:
- organizacja łączności kierowania /dowodzenia/, współdziałania i powiadamiania;
 - przedsięwzięcia w celu zapewnienia łączności w podległych organach i siłach układu terytorialnego;
 - ustalenie zasad korzystania z sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego i innych wewnątrzresortowych sieci łączności oraz związane z tym niezbędne przedsięwzięcia;
 - przedsięwzięcia związane z przygotowaniem i uruchomieniem zaplanowanego systemu łączności;
 - podział sił i środków łączności;
 - przedsięwzięcia związane z zabezpieczeniem sił i środków łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;
 - przedsięwzięcia związane z przygotowaniem pododdziału łączności do wykonywania zadań;
 - przedsięwzięcia związane z materiałowo-technicznym zabezpieczeniem pododdziałów łączności.
231. Łączność planuje się w oparciu o środki, urządzenia i linie łączności, które aktualnie znajdują się na obszarze województwa /powiatu/ i mogą być wydzielone na okres wojny dla potrzeb organów i sił układu terytorialnego.
232. Ażeby zaplanowany system łączności mógł być uruchomiony w określonym czasie i zakresie, po opracowaniu planu łączności realizuje się pewne przedsięwzięcia zarówno natury organizacyjnej, jak i technicznej. W tym celu wydział /sekcja/ łączności opracowuje i przesyła zainteresowanym wyciągi z zarządzenia łączności WKO. Na tej podstawie zainteresowane sztaby, instytucje lub przedsiębiorstwa opracowują własne wewnętrzne plany łączności oraz wykonują związane z tym niezbędne prace organizacyjne i techniczne.

7. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie
organizacji zaopatrywania i obsługi sił obrony te-
rytorialnej

233. Organizacja zaopatrywania i obsługi sił obrony terytorialnej stanowi integralną część pracy sztabów wojskowych i działów WKO /PKO/ w zakresie organizacji i przygotowania obrony obszaru województwa /powiatu/. Praca ta jest procesem ciągłym i polega na zorganizowaniu oraz zaplanowaniu zaopatrywania i obsługi sił OT w początkowej fazie organizacji obrony obszaru województwa /powiatu/, a następnie na ciągłym uaktualnianiu powyższej decyzji i opracowanych planów - stosownie do zmian zachodzących zarówno w planach organizacji i prowadzenia obrony, jak również w ilościowym i jakościowym stanie sił i środków zaopatrzenia i obsługi.

234. Do kompetencji i zadań wojskowego sztabu terytorialnego w dziedzinie zaopatrywania i obsługi sił obrony terytorialnej należą: zaopatrywanie wszystkich sił OT w sprzęt i materiały typowo wojskowe oraz udział w organizacji zaopatrywania jednostek OT podległych bezpośrednio ~~temu~~ sztabowi w pozostałe środki zaopatrzenia, a także różne rodzaje usług wchodzących w zakres obowiązków innych działów WKO /PKO/.

a/ Praca sztabu w zakresie organizacji zaopatry-
wania sił OT w sprzęt i materiały typowo
wojskowe

235. Podstawę do pracy w zakresie organizacji zaopatrywania sił obrony terytorium w sprzęt i materiały typowo wojskowe stanowią:

- wytyczne organów zaopatrywania okręgu wojskowego, a dla powiatów - wytyczne wojskowego sztabu terytorialnego;
- koncepcja /plan/ organizacji i prowadzenia obrony obszaru województwa /powiatu/;
- stan dotychczasowych prac w zakresie organizacji zaopatrywania.

236. Organizacja i przygotowanie zaopatrywania sił obrony terytorialnej obejmują:
- wypracowanie koncepcji /decyzji/ organizacji zaopatrywania sił OT województwa /powiatu/;
 - planowanie zaopatrywania oraz opracowanie planów w tym zakresie;
 - przygotowanie sił i środków do realizacji procesu zaopatrywania;
 - realizację przedsięwzięć związanych z procesem zaopatrywania sił OT.
237. Sztaby wojskowe organizują i przygotowują zaopatrywanie sił OT w sprzęt i materiały typowo wojskowe - przy współudziale i współpracy z działami WKO /PKO/ posiadającymi podległe jednostki OT. Działy te określają potrzeby materiałowe dla podległych sobie jednostek oraz udzielają im pomocy w realizacji przedsięwzięć związanych z zaopatrywaniem. Dane o potrzebach podległych jednostek poszczególne działy przedstawiają do wojskowych sztabów terytorialnych w formie zapotrzebowań materiałowych.
238. Na proces wypracowania koncepcji /decyzji/ organizacji zaopatrywania sił OT składa się:
- analiza zadania oraz ocena stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania jednostek OT /a w województwie i powiatów/;
 - opracowanie propozycji koncepcji /decyzji/ organizacji zaopatrywania;
 - powzięcie przez przewodniczącego komitetu obrony /prezydium rady narodowej/ decyzji /ustalenie koncepcji/ organizacji zaopatrywania.
239. Treścią analizy zadania oraz oceny stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania powinny być następujące zagadnienia:
- analiza oraz ocena wpływu charakteru i zadań obrony obszaru województwa /powiatu/ na zakres zadań i potrzeb w dziedzinie zaopatrywania sił OT;
 - analiza potrzeb materiałowych województwa /powiatu/ według poszczególnych okresów zagrożenia bezpieczeństwa państwa i poszczególnych zadań obronnych oraz możliwości zaspakajania tych potrzeb;

- ocena źródeł zaopatrywania oraz potrzeb i możliwości gromadzenia, przechowywania i zabezpieczenia zapasów środków zaopatrzenia;
- analiza potrzeb oraz ocena możliwości dowozu środków zaopatrzenia dla województwa /powiatu/ i jednostek OT - zarówno w poszczególnych okresach, jak w czasie wykonywania poszczególnych zadań obronnych;
- analiza potrzeb i ocena możliwości organizacji oraz dokonywania naprawy sprzętu i wyposażenia typowo wojskowego;
- ocena stanu przystosowania systemu zaopatrywania oraz analiza potrzeb i możliwości jego rozwoju;
- inne zagadnienia wynikające z konkretnej sytuacji.

Analizy zadania oraz oceny stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania dokonuje się według poszczególnych okresów zagrożenia bezpieczeństwa państwa, jak również według zadań obronnych.

240. Na podstawie przeprowadzonej analizy zadania oraz oceny stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania, sztab wojskowy, a w szczególności wydział /sekcja/ zaopatrzenia wojskowego sztabu terytorialnego opracowuje projekt koncepcji /decyzji/ organizacji zaopatrywania sił OT. Projekt tej koncepcji /decyzji/ w formie propozycji przedstawia szef wojskowego sztabu terytorialnego przewodniczącemu komitetu obrony /prezydium rady narodowej/ do zatwierdzenia. Propozycje te przed przedstawieniem są uzgadniane z poszczególnymi działami WKO /PKO/, a także z sąsiednimi województwami /powiatami/.

241. W propozycjach /projekcie koncepcji/ organizacji zaopatrywania sił OT ujmuje się następujące zagadnienia:

- ocenę stanu i potrzeb materiałowych województwa /powiatu/ oraz możliwości ich pokrycia;
- zakres, kolejność oraz czas wyposażenia jednostek obrony terytorialnej /a w województwie - i powiatów/ w poszczególne rodzaje sprzętu i materiałów typowo wojskowych;

- ilość, czas, miejsce i sposób gromadzenia, przechowywania oraz zabezpieczenia zapasów środków zaopatrzenia;
- organizację zaopatrywania jednostek OT /a w województwie i powiatów/ w poszczególnych okresach zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz podczas wykonywania zadań obronnych;
- normy i limity zużycia środków zaopatrzenia dla poszczególnych jednostek OT i powiatów;
- organizację dowozu środków zaopatrzenia w poszczególnych okresach i dla poszczególnych jednostek OT /powiatów/;
- organizację naprawy sprzętu i wyposażenia typowo wojskowego;
- organizację i przygotowanie systemu zaopatrywania oraz terminy osiągania przez niego gotowości do działania;
- przedsięwzięcia, które powinny być zrealizowane przez poszczególne działy WKO /PKO/ oraz powiaty w zakresie organizacji zaopatrywania sił OT podległych tym działom /powiatom/ oraz postulaty do władz nadrzędnych;
- inne zagadnienia wynikające z konkretnej sytuacji oraz z zadań obrony.

242. Na podstawie przedstawionych propozycji, WKO /PKO/ lub prezydium rady narodowej /a nawet sam przewodniczący/ podejmuje decyzję /ustala koncepcję/ organizacji zaopatrywania sił OT, która stanowi podstawę do planowania oraz opracowania planu materiałowego zabezpieczenia sił OT w sprzęt i materiały typowo wojskowe. Decyzja /koncepcja/ organizacji zaopatrywania zawiera taką samą treść i takie same zagadnienia jak propozycje koncepcji /decyzji/.

243. Planowanie zaopatrywania polega na szczegółowym rozpracowaniu koncepcji /decyzji/ oraz powiązaniu wszystkich zagadnień : zaopatrzenia zarówno z planem obrony, jak i ze sobą - tak pod względem zakresu, jak i miejsca, czasu oraz sposobu ich realizacji. Plan materiałowego zabezpieczenia sił OT w sprzęt i materiały typowo wojskowe składa się z mapy oraz odpowiednich załączników.

244. W toku opracowywania planu wojskowy sztab terytorialny współpracuje z poszczególnymi działami WKO /PKO/, a WSZW również z PSZW w celu uzgodnienia punktów stycznych. Po opracowaniu plan ten przedstawia się do wglądu komitetowi obrony /prezydium rady narodowej/, a po zatwierdzeniu przez komitet lub przewodniczącego stanowi on podstawę do praktycznej działalności wydziału /sekcji/ zaopatrzenia wojskowego sztabu terytorialnego oraz realizacji przedsięwzięć związanych z organizacją zaopatrywania, a przewidzianych i ujętych w planie. Po zatwierdzeniu planu materiałowego zabezpieczenia wojskowy sztab terytorialny opracowuje wyciąg^z planu dla poszczególnych jednostek OT, a w województwie-i dla powiatów. Wyciągi te przesyła się do powiatów oraz działów WKO /PKO/, którym te jednostki podlegają. Wyciągi z planów stanowią dla działów podstawę do organizacji zaopatrywania podległych jednostek OT.

245. Po zakończeniu planowania i po opracowaniu planów, a często jeszcze w toku planowania, wydział /sekcja/ zaopatrzenia wojskowego sztabu terytorialnego realizuje szereg przedsięwzięć związanych z przygotowaniem sił i środków zaopatrzenia. Przygotowanie to obejmuje:
- przygotowanie pomieszczeń oraz urządzenie składów i magazynów dla zgromadzenia oraz przechowywania zapasów środków zaopatrzenia typowo wojskowych;
 - organizację dowozu oraz kierowanie zgromadzeniem zapasów środków zaopatrzenia - zarówno w rejonach mobilizacji jednostek OT, jak i w składach województwa /powiatu/;
 - organizację konserwacji oraz odświeżania zapasów środków materiałowych;
 - organizację oraz przygotowanie warsztatów naprawy sprzętu i wyposażenia typowo-wojskowego;
 - przygotowanie organów zaopatrywania /wojewódzkich, powiatowych i w jednostkach/ zarówno pod względem organizacyjnym, jak i pod względem wyszkolenia;
 - studia nad wypracowaniem form i metod zaopatrywania sił OT oraz kierowania tym zaopatrywaniem.

b/ Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie organizacji zaopatrywania i obsługi jednostek OT podległych bezpośrednio tym sztabom

246. Jednostki OT podległe wojskowym sztabom terytorialnym są zaopatrywane w sprzęt i materiały typowo wojskowe bezpośrednio przez te sztaby, a w pozostałe środki zaopatrzenia oraz obsługiwane w zakresie różnego rodzaju usług - przez odpowiednie działy WKO /PKO/, w których gestii znajdują się te środki zaopatrzenia lub rodzaje usług. Poszczególne działy WKO /PKO/ organizują zaopatrywanie i obsługę jednostek OT podległych wojskowym sztabom terytorialnym przy współpracy i za pośrednictwem tych sztabów.
247. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie organizacji zaopatrywania i obsługi podległych jednostek zarówno w sprzęt i materiały typowo-wojskowe, jak i w środki zaopatrzenia znajdujące się w gestii innych działów obejmuje dwa etapy:
- w pierwszym etapie praca wojskowego sztabu terytorialnego polega na określeniu potrzeb materiałowych oraz zakresu usług podległych jednostek, a następnie na opracowaniu zapotrzebowań i przesłaniu ich do odpowiednich działów WKO /PKO/;
 - w drugim etapie wojskowy sztab terytorialny planuje zaopatrywanie podległych jednostek w sprzęt i materiały typowo wojskowe /w ramach planowania zaopatrywania wszystkich sił OT/ oraz współpracuje z poszczególnymi działami WKO /PKO/ w zakresie planowania zaopatrywania w środki zaopatrzenia znajdujące się w gestii tych działów.
248. Podstawę do określania potrzeb materiałowych i usług oraz opracowania zapotrzebowań stanowią:
- operacyjna część planu /konceptji/ obrony obszaru województwa /powiatu/ lub zamiar organizacji i formowania oraz użycia jednostek podległych wojskowemu sztabowi terytorialnemu;

- stan zaopatrzenia istniejących oraz przewidywanych do formowania jednostek OT;
 - normy zaopatrzenia i etaty jednostek.
249. Potrzeby materiałowe i usługowe określa się oddzielnie na okres formowania i przeformowywania jednostek i oddzielnie na okres zabezpieczenia ich działania w początkowym okresie wojny /w pierwszym okresie zaopatrzeniowym/.
250. Przy określaniu potrzeb materiałowych i usługowych dla zabezpieczenia formowania i przeformowywania jednostek OT uwzględnia się:
- środki zaopatrzenia dla wyposażenia formowanych i przeformowywanych jednostek OT;
 - środki zaopatrzenia potrzebne w celu zgromadzenia przewidzianych dla jednostek zapasów;
 - potrzeby jednostek w zakresie zakwaterowania w czasie mobilizacji /formowania/ oraz urządzenia magazynów do przechowywania zapasów;
 - potrzeby w zakresie zabezpieczenia medycznego, kąpie-li i innych usług w czasie formowania jednostek.
251. Przy określaniu potrzeb materiałowych i usługowych związanych z zabezpieczeniem istnienia i działania jednostek uwzględnia się:
- środki zaopatrzenia potrzebne dla zabezpieczenia istnienia i działania jednostek w warunkach garnizonych w początkowym okresie wojny lub do czasu sformowania;
 - środki zaopatrzenia potrzebne dla zabezpieczenia wykonywania przez jednostki zadań obronnych /przewidywanych planem obrony/;
 - potrzeby jednostek w zakresie zakwaterowania oraz urządzenia magazynów, warsztatów i innych urządzeń usługowych;
 - potrzeby jednostek w zakresie zabezpieczenia medycznego, technicznego, kąpielowo-pralniczego i innych usług.

Przy ustalaniu potrzeb materiałowych i usługowych należy również określić ich zakres oraz miejsce, czas i sposób ich pokrycia.

252. Właściwe określenie przez wojskowy sztab terytorialny potrzeb materiałowych i usługowych możliwe jest tylko na podstawie ich wnikliwej oceny. Analiza i ocena potrzeb materiałowych i usługowych obejmuje:

- ocenę wpływu: zakresu, charakteru i warunków mobilizacji /formowania/ jednostek OT na potrzeby materiałowe i usługowe;
- ocenę wpływu charakteru i rodzaju zadań przewidywanych dla poszczególnych jednostek na rodzaj i zakres potrzeb jak również na miejsce i sposób ich pokrycia;
- ocenę wpływu działań nieprzyjaciela na potrzeby materiałowe i usługowe jednostek OT - zarówno jeśli chodzi o ich zakres, jak też czas, miejsce oraz sposób ich pokrycia;
- ocenę warunków na obszarze województwa /powiatu/ pod względem możliwości dyslokacji i zakwaterowania jednostek oraz urządzenia magazynów, warsztatów i innych placówek usługowych;
- analizę i określenie potrzeb materiałowych i usługowych dla poszczególnych jednostek - zarówno pod względem zakresu tych potrzeb, jak również pod względem czasu, miejsca oraz sposobu ich pokrycia.

253. Po określeniu potrzeb materiałowych i usługowych wojskowy sztab terytorialny opracowuje zapotrzebowanie na środki zaopatrzenia i usługi będące w gestii innych działów WKO /PKO/.

Dla każdej jednostki opracowuje się oddzielne zapotrzebowanie i przesyła do właściwych działów WKO /PKO/. Zapotrzebowania te służą działom jako dane wyjściowe do określenia potrzeb w skali województwa /powiatu/ oraz planowania i opracowania planów zaopatrzenia i obsługi sił OT.

Ustalane potrzeby w zakresie sprzętu i materiałów typowo wojskowych stanowią dla wojskowego sztabu terytorialnego dane wyjściowe do planowania i opracowywania planów zaopatrywania sił OT województwa /powiatu/ w te środki zaopatrzenia.

254. Drugi etap pracy wojskowego sztabu terytorialnego w zakresie organizacji zaopatrywania i obsługi podległych jednostek obejmuje współpracę z poszczególnymi działami WKO /PKO/ oraz opracowanie planu zaopatrywania i obsługi podległych jednostek.

Współpraca wojskowych sztabów terytorialnych z poszczególnymi działami WKO /PKO/ podczas planowania i organizowania przez nie zaopatrywania oraz obsługi sił OT ma na celu jak najwłaściwsze rozwiązanie tych problemów w jednostkach podległych tym sztabom. Współpraca ta polega na wyeliminowaniu sprzeczności między potrzebami zgłoszonymi przez wojskowe sztaby terytorialne a możliwościami ich pokrycia przez poszczególne działy -zarówno pod względem zakresu potrzeb, jak również pod względem miejsca, czasu oraz sposobu ich pokrywania.

Poszczególne działy WKO /PKO/ po opracowaniu planów zaopatrywania i obsługi sił OT w sprzęt i materiały znajdujące się w ich gestii opracowują wyciągi z tych planów dla poszczególnych jednostek i przesyłają je do działów, którym te jednostki podlegają, w tym również i dla wojskowego sztabu terytorialnego.

Wojskowy sztab terytorialny po otrzymaniu z poszczególnych działów wyciągów z planów zaopatrzenia podległych jednostek opracowuje plan zaopatrywania i obsługi tych jednostek, a wyciągi z planów - po dokonaniu z nich odpisów - przesyła zainteresowanym jednostkom.

Plan zaopatrywania i obsługi jednostek podległych wojsk.sztab.teryt. jest wewnętrznym dokumentem sztabu i służy on dla orientacji oraz udziału w kierowaniu zaopatrywaniem i obsługą tych jednostek. Plan opracowuje się na mapie z odpowiednimi załącznikami.

Po zakończeniu planowania - a nawet jeszcze w toku planowania - wojskowe sztaby /wydziały, sekcje zaopatrzenia/ udzielają pomocy podległym jednostkom - zarówno w zakresie planowania i organizacji zaopatrywania i obsługi na szczeblu jednostki, jak również w realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

B. PRACA WOJSKOWYCH SZTABOW TERYTORIALNYCH W OKRESIE PODWYŻ-
SZONEJ GOTOWOSCI OBRONNEJ PANSTWA

255. Po otrzymaniu zarządzenia /dyrektywy/ wykonania zadań związanych z wprowadzeniem okresu gotowości obronnej państwa komitety obrony i sztaby wojskowe przystępują do realizacji planów województwa /powiatu/ obejmujących dany okres.
256. Podstawową czynnością wojskowych sztabów terytorialnych w tym okresie będzie przygotowanie województwa /powiatu/ do życia i obrony w wypadku wojny - przy jednoczesnym prowadzeniu wszystkich prac i czynności wykonywanych dotychczas.
257. Wojskowe sztaby terytorialne w tym okresie powinny cechować szczególnie sprawna organizacja, duża operatywność i dyscyplina pracy oraz wysokie morale polityczne.
258. Do podstawowych czynności wojskowych sztabów terytorialnych w tym okresie, związanych z przygotowaniem województwa /powiatu/ do obrony, należy zaliczyć:
- uaktualnienie planów obrony obszaru województwa /powiatu/ i dostosowanie ich do aktualnie zaistniałej sytuacji;
 - ostateczne przygotowanie do przejścia wojskowego sztabu terytorialnego z organizacji pokojowej na organizację wojenną;
 - przygotowanie do przejścia na polowy system kierowania i dowodzenia;
 - przystąpienie do realizacji planu stopniowego osiągnięcia stanu gotowości bojowej sił zbrojnych oraz sił i środków OTK;
 - wzmocnienie ochrony i obrony obiektów szczególnie zagrożonych, a przede wszystkim szlaków transportowych;
 - przygotowanie do rozśrodkowania zbędnej ludności z dużych skupisk oraz rozśrodkowania pewnych grup ludności /domów dziecka, domów starców itp./;
 - wyprowadzenie niektórych sił w rejony alarmowe;
 - uruchomienie systemu alarmowania i powiadamiania oraz systemu łączności przeznaczonej do wykorzystania na wypadek wojny.

C. PRACA WOJSKOWYCH SZTABÓW TERYTORIALNYCH W OKRESIE BEZPO-
SREDNIEGO ZAGROZENIA KRAJU

259. Wprowadzenie stanu bezpośredniego zagrożenia kraju jest sygnałem dla wojskowych sztabów terytorialnych do wprowadzenia w życie planów opracowanych na wypadek wojny.
260. Głównym zadaniem wojskowych sztabów terytorialnych w tym okresie będzie kierowanie przestawieniem się całości kształtu życia na tory wojenne.
261. Okres ten wymagał będzie od wojskowych sztabów terytorialnych ^{dużych} umiejętności organizacyjnych, zdecydowanego wkraczania wszędzie tam, gdzie zaistnieją niedociągnięcia i opóźnienia we wprowadzaniu w życie planów obronnych, gdzie powstanie chaos i nieporządek.
- Od stanu operatywności wojskowych sztabów terytorialnych w dużej mierze będą zależały: dyscyplina i posłuch społeczeństwa oraz możliwość wykonania podstawowych zadań stojących przed wojskowymi sztabami terytorialnymi w tym okresie.
262. Do podstawowych zadań wojskowych sztabów terytorialnych w tym okresie należy:
- ocena nowo powstałej sytuacji politycznej i wojskowej;
 - dokonanie ewentualnych uzupełnień i poprawek w planach obrony obszaru województw /powiatów/;
 - przejście wojskowego sztabu terytorialnego z etatów okresu pokojowego na etaty wojennej;
 - rozwinięcie polowego systemu kierowania i dowodzenia;
 - nadzór nad przestawieniem produkcji na tory wojenne;
 - nadzór nad rozbudową schronów i ukryć oraz zaopatrzeniem ludności w środki ochrony indywidualnej;
 - przystąpienie do realizacji planu osiągnięcia gotowości bojowej sił zbrojnych oraz sił i środków OTK;
 - kierowanie działaniami rozpoznawczo-likwidacyjnymi w razie rozpoczęcia działań grup specjalnych i band zbrojnego podziemia;

- udział w kierowaniu rozśrodkowaniem ludności, dóbr materialnych i kulturalnych;
- udział w prowadzeniu pracy politycznej wśród społeczeństwa, mającej na celu wyjaśnienie przyczyn i charakteru przyszłej wojny oraz w mobilizacji społeczeństwa do wysiłków i wyrzeczeń na rzecz obronności swego terenu i państwa jako całości;
- wzmożenie czujności przeciwko wszelkiego rodzaju wystąpieniom antypaństwowym;
- zaostrzenie dyscypliny pracy i sankcji administracyjnych w stosunku do osób naruszających zarządzenia władz lokalnych i państwowych;
- bezwzględne ściganie osób uchylających się od obowiązku służby w siłach zbrojnych i siłach OTK.

D. PRACA WOJSKOWYCH SZTABÓW TERYTORIALNYCH W OKRESIE WOJNY

1. Praca wojskowych sztabów terytorialnych podczas prowadzenia akcji ratowniczej

263. Wybuch wojny stanowi dla wojskowych sztabów terytorialnych początek zasadniczych prac związanych z kierowaniem operacyjno-obronnym obszaru województwa /powiatu/.
264. Podstawową czynnością wojskowych sztabów terytorialnych po wybuchu wojny będzie zebranie danych o oddziaływaniu nieprzyjaciela, ocena skutków tego oddziaływania oraz ustalenie zadań stojących przed województwem /powiatem/ w zaistniałych warunkach. W trakcie oceny skutków oddziaływania nieprzyjaciela wojskowy sztab terytorialny powinien się zorientować jaki rodzaj oddziaływania nieprzyjaciela stanowi szczególnie groźne niebezpieczeństwo dla obrony województwa /powiatu/ i na jakich problemach przeciwdziałania skupić główny wysiłek.
265. Najczęściej w początkowym okresie wojny głównym problemem będzie kierowanie akcją ratowniczą w rejonach porażenia bronią masowego rażenia lub innymi środkami niszczenia.

266. Wojskowy sztab terytorialny powinien uczynić wszystko, co jest w jego mocy, aby na czas powiadomić ludność oraz siły województwa /powiatu/ o niebezpieczeństwie napadu powietrznego nieprzyjaciela. Dlatego powinien ciągle utrzymywać łączność z obroną powietrzną kraju, władzami nadrzędnymi oraz wzmocnić system własnej obserwacji i utrzymać w ciągłej gotowości system powiadamiania i alarmowania.
267. Po uzyskaniu danych świadczących o niebezpieczeństwie napadu powietrznego wojskowy sztab terytorialny na podstawie decyzji przewodniczącego lub z własnej inicjatywy ogłasza alarm powietrzny dla ludności cywilnej, sił wojewódzkich /powiatowych/ oraz jednostek stacjonujących na obszarze województwa /powiatu/, rozpoczynając od rejonów szczególnie zagrożonych.
268. W czasie alarmu wojskowy sztab terytorialny oraz poszczególne działy WKO /PKO/ śledzą rozwój sytuacji i zbierają dane o charakterze i skutkach działań nieprzyjaciela oraz składają meldunki przełożonym. Z niektórych rejonów /obiektów/ na skutek silnego ich obezwładnienia - może być brak danych; wówczas wojskowy sztab terytorialny organizuje dodatkowe rozpoznanie.
269. Dane zebrane przez poszczególne działy WKO /PKO/ wraz z wnioskami powinny być natychmiast przekazywane do wojskowego sztabu terytorialnego. Wojskowy sztab terytorialny po zebraniu danych o stanie zniszczeń dokonuje oceny zaistniałej sytuacji na obszarze województwa /powiatu/ i przygotowuje decyzje dla przewodniczącego WKO /PKO/ co do prowadzenia akcji ratowniczej.
270. Oceniając sytuację zaistniałą na obszarze województwa /powiatu/ w wyniku uderzeń nieprzyjaciela sztab wojskowy powinien rozpatrzyć:
- jakie i ile obiektów /rejonów/ na obszarze województwa /powiatu/ zostało porażonych oraz stan ich zniszczenia;
 - jakimi rodzajami broni zostały porażone poszczególne obiekty /rejonu/ oraz jakie są możliwości prowadzenia

w nich akcji ratowniczych ze względu na skażenie terenu, rozchodzenie się fali promieniotwórczej, stan pożarów, źródeł wody, stref zniszczeń itp.;

- jakimi siłami do prowadzenia akcji ratowniczej dysponuje województwo /powiat/, ich stan i rozmieszczenie względem rejonów porażonych oraz możliwości ich wejścia do akcji ratowniczej;
- w jakim stopniu posiadane siły i środki zapewniają prowadzenie skutecznej akcji ratowniczej oraz co należy uczynić, by zwiększyć możliwości;
- możliwości poszczególnych komitetów w zakresie kierowania akcją ratowniczą w obiektach /rejonach/ porażenia.

271. Na podstawie powyższej oceny szef wojskowego sztabu terytorialnego podejmuje decyzję o akcji ratowniczej na obszarze województwa /powiatu/ i przedstawia ją do zatwierdzenia przewodniczącemu WKO /PKO/; powinna ona obejmować:

- wnioski z oceny skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia lub innych środków niszczenia na poszczególne obiekty /rejonu/ porażenia;
- zamiar prowadzenia akcji ratowniczej na obszarze województwa /powiatu/;
- zakres prac i przedsięwzięć ratowniczych w rejonach porażenia;
- podział i użycie sił i środków do akcji ratowniczych;
- zasadnicze problemy kierowania akcjami ratowniczymi na obszarze województwa i w poszczególnych obiektach /rejonach/ porażenia oraz podstawowe elementy współdziałania i zaopatrzenia sił i środków biorących udział w akcji ratowniczej;
- prośby do władz nadrzędnych;
- terminy rozpoczęcia akcji ratowniczej.

272. Po zatwierdzeniu decyzji przewodniczący WKO /PKO/ lub na jego polecenie - szef wojewódzkiego /powiatowego/ sztabu wojskowego stawia zadanie dowódcom /kierownikom/ akcji ratowniczej, które powinno zawierać:

- wiadomości o stopniu porażenia rejonu objętego akcją ratowniczą;

- główny wysiłek akcji ratowniczej;
- rejon wyjściowy do działań dla poszczególnych oddziałów ratowniczych, kierunki ich działania, zadania i sposób współdziałania;
- rejon, do którego należy ewakuować ludność z rejonów porażonych, oraz kto jest odpowiedzialny za dalszą opiekę nad ewakuowaną ludnością;
- organizację dowodzenia i łączności;
- organizację zaopatrzenia sił i środków biorących udział w akcji ratowniczej;
- termin rozpoczęcia akcji ratowniczej.

273. Całością akcji ratowniczej na obszarze województwa kieruje WKO, a w poszczególnych rejonach porażenia - PKO lub LKO, bądź też grupy operacyjne wydzielone ze składu WKO. Ponadto na poszczególnych kierunkach /sektorach/ działania w rejonach porażenia wyznacza się odpowiedniego komendanta kierunku /sektora/.

2. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie zwalczania dywersji i desantów nieprzyjaciela

274. Bezpośrednio akcją przeciwdywersyjną kierują sztaby wojskowe ściśle współpracujące z działem wewnętrznym.

W celu zorganizowanego i skutecznego prowadzenia działań przeciwdywersyjnych wojskowe sztaby terytorialne powinny:

- wypracować decyzję o działaniach przeciwdywersyjnych i przedstawić ją do zatwierdzenia przewodniczącemu WKO /PKO/;
- postawić wykonawcom zadania;
- zorganizować współdziałanie i bojowe zabezpieczenie działań;
- kierować całością działań przeciwdywersyjnych na obszarze województwa /powiatu/.

275. Wypracowanie decyzji o działaniach przeciwdywersyjnych obejmuje:

- a/ ocenę nieprzyjaciela /ilość i siła wysadzonych grup specjalnych, rejony ich bazowania, możliwości nawiązania kontaktów z ludnością w rejonie lądowania i bazowania, prawdopodobne kierunki ich działania, możliwości powstawania band zbrojnego podziemia w rejonach lądowania grup specjalnych, obiekty, które mogą być celem działania grup specjalnych i band zbrojnego podziemia/;
- b/ ocenę sił własnych mogących wziąć udział w działaniach przeciwdywersyjnych /jakie siły można wykorzystać do prowadzenia działań przeciwdywersyjnych, ich rozmieszczenie w stosunku do przyszłego rejonu działań, ilość oddziałów samoobrony w rejonie działań przeciwdywersyjnych i sposób ich wykorzystania, jakimi siłami należy wzmocnić obiekty zagrożone dywersją, a jakie siły przeznaczyć do działań likwidacyjnych i jaką formę działań zastosować; stopień przygotowania poszczególnych sił do prowadzenia działań przeciwdywersyjnych oraz ewentualne potrzeby ich wzmocnienia, jakimi siłami i sposób organizacji rozpoznania/;
- c/ ocenę sąsiadów /czy w działaniach przeciwdywersyjnych biorą udział siły sąsiednich województw lub powiatów i jaka będzie ich wzajemna pomoc, jak zorganizować łączność współdziałania/;
- d/ ocenę terenu /ogólna charakterystyka terenu objętego działaniami przeciwdywersyjnymi; najdogodniejsze rejony do bazowania grup specjalnych i band zbrojnego podziemia oraz prawdopodobne drogi dojścia do obiektów zagrożonych działaniami dywersyjnymi; wpływ terenu na działanie wojsk prowadzących działanie przeciwdywersyjne, w jakim stopniu ludność zamieszkująca teren objęty działaniami przeciwdywersyjnymi będzie ułatwiać lub utrudniać prowadzenie działań przeciwdywersyjnych/;

e/ ocenę czasu /czas na wypracowanie decyzji, postawienie zadań, organizację współdziałania i zabezpieczenia bojowego działań oraz rozpoczęcie działań przeciwdywersyjnych/.

276. Na podstawie przeprowadzonej oceny położenia wojskowe sztaby terytorialne podejmują decyzję i przedstawiają ją do zatwierdzenia przewodniczącemu WKO /PKO/. Po zatwierdzeniu decyzji przez przewodniczącego WKO /PKO/ szef sztabu wojskowego stawia zadania wykonawcom.

W zadaniach należy podać:

a/ wiadomości o nieprzyjacielu:

- rejonys wysadzenia i bazowania grup specjalnych nieprzyjaciela, skład ich sił oraz prawdopodobne kierunki działania;
- rejonys powstawania band zbrojnego podziemia oraz zakres ich działania;
- stosunek ludności cywilnej w rejonie działań przeciwdywersyjnych do grup specjalnych i band zbrojnego podziemia;

b/ zamiar komitetu obrony do prowadzenia działań przeciwdywersyjnych:

- rejon głównego wysiłku działań przeciwdywersyjnych;
- kto bierze udział w działaniach przeciwdywersyjnych;
- forma i sposób prowadzenia działań przeciwdywersyjnych;

c/ zadania:

- rejon wyjściowy do działań;
- kierunki, rejonys działań i zadania oddziału /pododdziału/;
- rejonys i obiekty ochraniane na kierunku /w rejonie/ działania;
- jakie siły lokalne znajdują się w pasie /rejonie/ działania pododdziału /oddziału/ prowadzącego działania przeciwdywersyjne;
- elementy współdziałania z sąsiadami oraz siłami lokalnymi;
- przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia bojowego działań;

- d/ sposób zaopatrywania oddziałów /pododdziałów/ biorących udział w działaniach przeciwdywersyjnych:
 - źródło zaopatrywania;
 - sposób dowozu;
 - sposób ewakuacji rannych i uszkodzonego sprzętu;
 - e/ sposób organizacji dowodzenia i łączności:
 - rejon stanowiska dowodzenia;
 - organizacja łączności i znaków rozpoznawczych;
 - f/ terminy przysyłania meldunków.
277. Działaniami przeciwdywersyjnymi w rejonie akcji przeciwdywersyjnej może kierować bezpośrednio wojskowy sztab terytorialny lub wyznaczony przez komitet obrony dowódca oddziału lub związku taktycznego.
278. W razie objęcia bezpośredniego kierownictwa nad działaniami przeciwdywersyjnymi przez wojskowy sztab terytorialny, szef sztabu wojskowego jest bezpośrednim dowódcą i przełożonym wszystkich sił zaangażowanych w likwidacji grup specjalnych i band zbrojnego podziemia. Wówczas szef sztabu wyjeżdża w rejon działań i przy pomocy oficerów sztabu organizuje i prowadzi rozpoznanie wojskowe, zbiera dane o położeniu i przeprowadza ocenę położenia, podejmuje decyzję oraz wydaje rozkazy i zarządzenia dla podległych dowódców.
279. W razie wyznaczenia któregoś z dowódców oddziałów /związków taktycznych/ na dowódcę całości działań przeciwdywersyjnych, wojskowy sztab terytorialny przebywa w siedzibie komitetu obrony, gdzie zbiera meldunki o przebiegu działań przeciwdywersyjnych, udziela pomocy poprzez przydzielanie świeżych sił i środków materiałowych oraz składa meldunki do sztabów nadrzędnych.
280. Zwalczaniem desantów powietrznych i morskich wojskowe sztaby terytorialne bezpośrednio będą kierowały tylko w wyjątkowych wypadkach, jeśli desant będzie stosunkowo niewielki lub do czasu przejęcia kierownictwa przez okręg wojskowy, bądź wyznaczenia przez dowódcę OW dowódcy grupy operacyjnej.

281. Praca wojskowych sztabów terytorialnych podczas bezpośredniego kierowania zwalczaniem desantu powietrznego /morskiego/ nieprzyjaciela jest podobna do pracy podczas zwalczania grup specjalnych i band zbrojnego podziemia.
282. W większości wypadków tylko część sił województwa /powiatu/ /będą to z zasady siły wojskowe, które znajdują się w rejonie desantowania/ będzie brała udział w zwalczaniu desantów i będzie podporządkowana dowódcy kierującemu likwidacją desantu. O sposobie użycia tych sił będzie decydował dowódca kierujący działaniami przeciwdywersyjnymi.
283. Do obowiązków wojskowych sztabów terytorialnych w tym wypadku będzie należało:
- wyznaczenie odpowiednich sił oraz środków transportowych do ich przewiezienia w rejon działań;
 - zabezpieczenie dróg do rejonu działań;
 - dostawa zaopatrzenia materiałowego i żywnościowego;
 - utrzymywanie łączności z oddziałami biorącymi udział w zwalczaniu desantu oraz ciągle orientowanie się w przebiegu działań.

3. Praca wojskowych sztabów terytorialnych w zakresie zabezpieczenia sił zbrojnych

284. Wojskowe sztaby terytorialne w okresie wojny wykonują szereg świadczeń na rzecz wojsk operacyjnych i wojsk OTK, takich jak:
- uzupełnienie wojsk stanem osobowym, środkami transportowymi i maszynami inżynieryjnymi zgodnie z zapotrzebowaniem;
 - pomoc w utrzymaniu, zabezpieczeniu i regulacji ruchu na drogach tranzytowych i szlakach komunikacyjnych;
 - pomoc w zabezpieczeniu technicznym, medycznym i materiałowym w czasie przemarszu wojsk przez obszar województwa /powiatu/;

- kierowanie produkcją dla potrzeb wojennych;
- dostawa środków żywnościowych dla wojsk;
- popularyzacja wśród społeczeństwa sukcesów wojsk operacyjnych i wojsk OTK, a szczególnie jednostek garnizonu danego województwa /powiatu/.

285. Na podstawie zapotrzebowań szczebla nadrzędnego, wojskowe sztaby terytorialne powołują odpowiednie roczniki rezerwistów według specjalności i w określonym terminie odsyłają je do nakazanych punktów zbornych lub jednostek szkolnych. Przy pobieraniu środków transportowych i maszyn inżynierskich z gospodarki narodowej dopilnowują, aby pobrano odpowiednią ilość sprzętu, który powinien posiadać duże wartości techniczne i eksploatacyjne.

286. W zakresie pomocy w utrzymaniu, zabezpieczeniu i regulacji ruchu na drogach tranzytowych i szlakach komunikacyjnych, wojskowe sztaby terytorialne powinny być gotowe do:

- usuwania z dróg zawałów oraz uszkodzonego sprzętu i środków transportowych;
- gaszenia pożarów /lasów, miejscowości/ utrudniających lub uniemożliwiających wykorzystanie niektórych odcinków dróg;
- wytyczenia i przygotowania objazdów węzłów komunikacyjnych, na które zostały wykonane uderzenia;
- odbudowy lub naprawy mniejszych mostów i innych urządzeń drogowych;
- dezaktywacji i odkażania niektórych odcinków dróg.

287. W zakresie pomocy technicznej i medycznej przegrupowującym się jednostkom operacyjnym, wojskowe sztaby terytorialne powinny być gotowe do:

- naprawy w swoich warsztatach /zakładach/ lekkich uszkodzeń środków transportowych i maszyn inżynierskich;
- częściowego uzupełnienia paliwa i smarów oraz żywności;
- przyjęcia na leczenie ludzi chorych i rannych itp.

288. W razie uderzeń nieprzyjaciela na ośrodki przemysłowe władze wojewódzkie powinny dążyć do uruchomienia tych zakładów w pierwszej kolejności, które produkują podstawowy sprzęt wojskowy, a wymagają najmniejszych nakładów sił i środków oraz mogą być uruchomione w najkrótszym czasie.

289. Na WKO /PKO/ i sztabach wojskowych w okresie wojny spoczywać będzie obowiązek gromadzenia i magazynowania odpowiednich zapasów żywnościowych dla potrzeb sił zbrojnych.

Wojskowe sztaby terytorialne powinny szczególnie się troszczyć o to, aby zapasy te były zawsze w odpowiedniej ilości i w odpowiednim asortymencie.

290. Wojskowe sztaby terytorialne powinny ciągle utrzymywać łączność z jednostkami macierzystymi danego województwa /powiatu/, a walczącymi na froncie, by móc w odpowiedni sposób propagować ich osiągnięcia i zwycięstwa wśród społeczeństwa województwa /powiatu/.

ROZDZIAŁ IV.

ORGANIZACJA STANOWISK KIEROWANIA I DOWODZENIA

1. Zasady ogólne

291. Kierowanie polega na osiągnięciu zamierzonego celu przez określony zespół ludzi przy pomocy dostępnych środków. Każda działalność w zakresie kierowania obejmuje następujące podstawowe funkcje: planowanie, organizowanie /koordynowanie/, pobudzenie do działania i kontrolowanie. Dowodzenie jest to kierowanie działalnością wojsk, przede wszystkim bojową.
292. Kierowanie działalnością systemu OTK oraz całokształtem życia społeczno-gospodarczego na danym obszarze realizowane jest ze stanowisk kierowania, natomiast dowodzenie działaniami bojowymi wojsk OTK realizowane jest ze stanowisk dowodzenia sztabów wojskowych. Wojskowe sztaby terytorialne z reguły znajdują się na stanowisku kierowania jednoosobowego terenowego komitetu obrony. Oddzielne stanowisko dowodzenia wojskowe sztaby terytorialne organizują tylko wyjątkowo i na krótki okres czasu /np. na czas określonej akcji bojowej/.
293. Miejsce stanowiska kierowania określa przewodniczący komitetu obrony, a stanowiska dowodzenia - właściwy dowódca. W niektórych wypadkach może ono być znaczone przez przełożonego.
- Lokalizowanie stanowiska kierowania /dowodzenia/ oraz jego przygotowanie do pracy wchodzi w zakres obowiązków szefa sztabu. W rejonie stanowisk kierowania i dowodzenia nie powinno być żadnych oznaczeń, napisów oraz znaków umownych; ponadto lokalizacja stanowisk kierowania /dowodzenia/ powinna być znana ściśle określonej liczbie osób.
294. Stanowiska kierowania i dowodzenia powinny być lokalizowane w terenie, który zapewnia utrzymanie ciągłej łączności, sprzyja dogodnemu rozmieszczeniu i pracy, jest dogodny do maskowania i obrony oraz powinny się znajdować poza rejonami szczególnego zainteresowania nieprzyjaciela.

295. Każde stanowisko kierowania /dowodzenia/ w systemie OTK musi być zdolne w razie potrzeby spełniać funkcję organu kierującego akcją ratowniczą /dowodzenie akcją bojową/ na kierunku /sektorze / przydzielonym mu przez władze nadrzędne - kierując całokształtem danej akcji oraz działającymi tam siłami i środkami.

296. W systemie OTK występują: stacjonarne i ruchome stanowiska kierowania i dowodzenia.
Do stacjonarnych stanowisk kierowania i dowodzenia należą: dotychczasowe, polowe i zapasowe stanowiska kierowania i dowodzenia.

297. Dotychczasowe stanowiska kierowania - DSK /dowodzenia-DSD/ lokalizowane są w obecnie istniejących siedzibach władz terenowych /wojskowych/.

Gdy ogólne kierownictwo przejmą terenowe komitety obrony /dowodzenia - sztaby OTK - OW/, to wyżej wymienione organa pozostawiają wydzielony ze swego składu zespół na dotychczasowych stanowiskach kierowania /dowodzenia/.

Zespół dotychczasowego stanowiska dowodzenia sztabu OTK-OW pozostawiany jest w celu realizacji określonych zadań wynikających z danej sytuacji, natomiast zespół terenowego komitetu obrony pozostawiany jest w celu sprawowania ogólnego kierownictwa nad całokształtem spraw dotyczących życia społeczno-gospodarczego, politycznego i obronnego.

298. Polowe stanowiska kierowania /PSK/ organizują wojewódzkie komitety obrony, a w niektórych wypadkach - i powiatowe komitety obrony w celu przejęcia ogólnego kierownictwa obroną w wypadku, gdy dotychczasowe stanowisko kierowania nie ma warunków do dalszego sprawowania ogólnego kierownictwa, natomiast sztaby okręgów wojskowych organizują polowe stanowiska dowodzenia w celu ogólnego kierowania - dowodzenia działaniami bojowymi wojsk w obrobie obszaru okręgu.

299. Zapasowe polowe stanowiska kierowania /ZPSK/ oraz zapasowe polowe stanowiska dowodzenia /ZPSD/ organizują wojewódzkie komitety obrony i sztaby okręgów wojskowych w celu zapewnienia ciągłości kierowania /dowodzenia/ w wypadku obezwładnienia polowego stanowiska kierowania /dowodzenia/.

300. Ruchome stanowiska kierowania /RSK/ i dowodzenia /RSD/ organizują: wojewódzkie komitety obrony /sztaby okręgów wojskowych/ w celu kierowania /dowodzenia/ określonymi akcjami w konkretnie zaistniałej sytuacji.

2. Skład organizacyjny, rozmieszczenie i wyposażenie
stanowisk kierowania /dowodzenia/

301. Stanowisko kierowania /dowodzenia/ składa się: z grupy kierowania /dowodzenia/, węzła łączności i grupy obsługi.

302. Grupa kierowania /dowodzenia/ jest zasadniczym elementem każdego stanowiska kierowania /dowodzenia/.

W skład grupy:

a/ kierowania terenowego komitetu obrony mogą wchodzić:

- przewodniczący komitetu obrony lub jeden z jego zastępców;
- szef terytorialnego sztabu wojskowego wraz^z podległymi wydziałami sztabu lub jego zastępcą z wydzielonym zespołem oficerów sztabu;
- kierownicy poszczególnych działów gospodarki i administracji terenowej z podległymi im komórkami lub ich zastępcy z określonymi pracownikami;

b/ dowodzenia na szczeblu okręgu wojskowego mogą wchodzić:

- dowódca okręgu wojskowego lub jego zastępcą;
- szef sztabu okręgu wraz z podległymi mu oddziałami /wydziałami/ lub jego zastępcą z wydzielonym zespołem oficerów;
- szefowie rodzajów wojsk i służb wraz z podległymi im komórkami lub ich zastępcy z wydzielonymi zespołami oficerów;
- kwatermistrz wraz z podległym sztabem lub jego zastępcą z wydzielonym zespołem oficerów.

303. Stan osobowy grupy kierowania /dowodzenia/ w określonym miejscu rozmieszcza się w schronach lub budynkach adaptowanych do tego celu /w sposób rozśrodkowany/.

W rejonie rozmieszczenia dowództwa okręgu wojakowego/kierownictwa terenowego komitetu obrony/ rozmieszcza się zasadnicze komórki sztabu OW, szefostwa rodzajów wojsk i służb oraz kwatermistrzostwo OW /wojskowego sztabu terytorialnego i działów komitetu obrony/. Pozostałą część sztabów, szefostw rodzajów wojsk i służb oraz kwatermistrzostwa OW /działy terenowego komitetu obrony/ rozmieszcza się w pobliżu zasadniczej grupy dowodzenia /kierowania/.

Rozmieszczenie stanu osobowego grupy dowodzenia powinno odpowiadać charakterowi współczesnej wojny z jednoczesnym zapewnieniem utrzymania łączności i wzajemnych kontaktów.

304. W rejonie lokalizacji zasadniczej grupy dowodzenia okręgiem wojskowym /kierowania obroną przez terenowy komitet obrony/, sztaby okręgów wojskowych /wojskowe sztaby terytorialne/ organizują w pomieszczeniach jednego z istniejących schronów salę operacyjną z przeznaczeniem do:

- zbierania aktualnych danych o całokształcie sytuacji na danym obszarze oraz przeprowadzania jej oceny przez dowództwo /kierownictwo/ - z udziałem zasadniczych komórek sztabu /działów/;
- dowodzenia /kierowania/ obroną danego obszaru przez dowódcę /przewodniczącego terenowego komitetu obrony/;
- informowania całego składu osobowego stanowiska dowodzenia /kierowania/ o aktualnej sytuacji i o decyzjach dowódcy /przewodniczącego terenowego komitetu obrony/;
- powiadamiania i alarmowania o zagrożeniu całego obszaru lub poszczególnych rejonów.

305. Salę operacyjną wyposaża się w niezbędne urządzenia i środki łączności umożliwiające uzyskiwanie połączeń na poszczególnych kierunkach z określonymi organami /komórkami/ sztabu /komitetu obrony/ oraz siłami i środkami obronnymi danego obszaru. Ponadto oficerowie pracujący

na sali operacyjnej powinni mieć pierwszeństwo w uzyskiwaniu połączeń w stosunku do pozostałych komórek sztabu /działów/.

Na sali operacyjnej powinni stale przebywać: dyżurny operacyjny i powiadamiania w celu powiadamiania i alarmowania wojsk /ludności/ o niebezpieczeństwie napaду z powietrza^a za pomocą radiofonicznych i telewizyjnych stacji nadawczych oraz sieci radiofonii przewodowej. Ponadto w sali tej powinny się znajdować urządzenia łączności umożliwiające informowanie sztabu /działów komitetu obrony/ wewnątrz stanowiska dowodzenia /kierowania/.

W oddzielnym pomieszczeniu-obok sali operacyjnej należy organizować ośrodek obliczeniowy, który wyposaża się w odpowiedni sprzęt - między innymi w mapy plastyczne /magnetyczne/, planszety, przeliczniki matematyczne, elektronowe itp.

306. Węzeł łączności jest jednym z głównych elementów wyposażenia każdego stanowiska kierowania /dowodzenia/ i służy do zapewnienia sztabowi /komitetowi obrony/ ciągłej łączności dowodzenia /kierowania/, współdziałania oraz powiadamiania i alarmowania.

W skład węzła łączności stanowisk kierowania /dowodzenia/ mogą wchodzić: grupa środków radiowych, stacja telefoniczna i telegraficzna; urządzenia systemu alarmowego i rozgłaszania informacji, stacja zasilania, składnica meldunkowa, grupa środków ruchomych oraz lądowisko dla samolotów łącznikowych /śmigłowców/.

307. Rozmieszczenie poszczególnych elementów węzła łączności na stanowisku kierowania /dowodzenia/.

- stację telegraficzną rozmieszcza się w taki sposób, by linie łączności do poszczególnych miejsc pracy były możliwie najkrótsze, oprócz głównej centrali telefonicznej /wewnętrznej/ i dalekosiężnej. W miejscach przebywania działów /sztabu/ mogą być rozwijane satelitarne wewnętrzne centrale telefoniczne;

- stację telegraficzną rozmieszcza się w oddzielnym pomieszczeniu w pobliżu sali operacyjnej sztabu /działu/; abonenskie aparaty dalekopisowe mogą być rozmieszczone w niektórych pomieszczeniach sztabu /działu komitetu obrony/;
- radiostacje małej mocy, radiotelefony, odbiorniki radiowe umieszcza się bezpośrednio w pomieszczeniach pracowników sztabu /działów komitetu obrony/;
- środki radiowe pracujące systemem scentralizowanym rozmieszcza się w radiowym centrum nadawczym i w radiowym centrum odbiorczym;
- radiostacje średniej mocy rozmieszcza się w odległości 3-10 km od stanowiska kierowania /dowodzenia/;
- urządzenia alarmowe i centralnego rozgłaszania informacji rozmieszcza się w oddzielnej zamkniętej kabinie sali operacyjnej sztabu /działu/;
- składnicę meldunkową rozwija się w pomieszczeniu położonym przy węźle dróg prowadzących do stanowiska kierowania /dowodzenia/;
- grupę środków ruchomych rozmieszcza się w pobliżu Składnicy Meldunkowej;
- lądowisko samolotów łącznikowych przygotowuje się w miejscu dogodnym do startu i lądowania samolotów. Powinno ono być tak usytuowane w stosunku do stanowiska kierowania /dowodzenia/, aby nie demaskowało miejsca jego rozmieszczenia.

308. Grupa obsługi jest elementem składowym każdego stanowiska kierowania /dowodzenia/; zabezpiecza ona całokształt pracy na danym stanowisku kierowania /dowodzenia/.

W skład grupy obsługi wchodzi: posterunek obserwacyjno-meldunkowy, pododdział porządkowo-ochronny, punkt medyczny i gospodarczy /kasyno lub stołówka, miejsca odpoczynku - hotel itp./. Grupa obsługi powinna posiadać dogodny i dobrze zamaskowany rejon lokalizacji środków lokomocji.

309. Rozmieszczenie poszczególnych elementów grupy obsługi w rejonie stanowiska kierowania /dowodzenia/:

- posterunek obserwacyjno-meldunkowy rozmieszcza się w miejscu umożliwiającym prowadzenie obserwacji określonej;
- komendant ochrony i pododdział porządkowo-ochrony pełnią służbę w rejonie rozwinięcia danego stanowiska kierowania /dowodzenia/. Lokalizowanie warty, posterunków i patroli zależne jest od konkretnego planu ochrony i obrony SD /SK/;
- punkt medyczny rozmieszcza się w miejscu zapewniającym udzielenie szybkiej pomocy;
- punkt gospodarczy /oprócz kasyna-stołówki i hotelu/ organizować należy w miarę możliwości poza obrębem stanowiska kierowania /dowodzenia/;
- środki lokomocji /transport/ należy rozmieszczać w trzech-czterech rejonach położonych poza obrębem stanowiska kierowania /dowodzenia/. Dla środków transportowych w rejonach ich postoju wyznacza się skryte miejsca z przygotowanymi i zamaskowanymi drogami podejścia /dojazdu/.

3. Ochrona i obrona stanowisk kierowania /dowodzenia/

310. Rozróżnia się bezpośrednią i pośrednią obronę stanowisk kierowania /dowodzenia/ oraz ochronę stanu osobowego i wszelkich urządzeń zapewniających ciągłe i sprawne kierowanie /dowodzenie/.
311. Obrona bezpośrednia stanowisk kierowania /dowodzenia/ obejmuje działania bojowe oddziału porządkowo-ochronnego /wart, patroli/ oraz stanu osobowego znajdującego się na danym stanowisku. Natomiast obrona pośrednia obejmuje działania bojowe wojsk OTK, zmilitaryzowanych odwodów Milicji Obywatelskiej i oddziałów samoobrony poza obrębem stanowiska kierowania /dowodzenia/.
312. Ochrona stanu osobowego i wszelkich urządzeń obejmuje: odpowiednie rozmieszczenie w terenie stanu osobowego oraz urządzeń wchodzących w skład danego stanowiska; rozbudowę inżynierską i odpowiednie wyposażenie stanu osobowego w środki ochrony przed skażeniami;

odpowiednie przygotowanie schronów pod względem ochrony przed skażeniami /urządzenia filtro-wentylacyjne i sygnalizacyjne/ oraz działanie posterunków obserwacyjno-meldunkowych i patroli rozpoznania skażeń i zakażeń rozmieszczonych w obrębie stanowiska kierowania /dowodzenia/.

Obronę i ochronę urządzeń i środków łączności rozmieszczonych w rejonie stanowiska kierowania /dowodzenia/ zapewniają pododdziały łączności i obsługi, a gdy zachodzi konieczność, mogą one być wzmacniane siłami pododdziałów porządkowo-ochronnych i innych.

313. W celu zachowania stałej gotowości bojowej stanu osobowego znajdującego się na danym stanowisku kierowania /dowodzenia/ wyznacza się dyżury w oddziałach /wydziałach, sekcjach/ sztabu oraz ustala się kolejność odpoczynku, wydawania posiłków i dyscyplinę ruchu w obrębie stanowiska kierowania /dowodzenia/.
314. W razie napadu nieprzyjaciela na stanowisko kierowania /dowodzenia/ stan osobowy i wydzielone na tego celu pododdziały na sygnał alarmu bojowego zajmują wyznaczone stanowiska i odpierają atak nieprzyjaciela lub postępują w myśl zarządzeń dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/.
315. Odpowiedzialność za organizację ochrony i obrony stanowiska kierowania /dowodzenia/ ponosi komenda ochrony i obrony, który na podstawie wytycznych dowódcy /szefa sztabu/ opracowuje plan ochrony i obrony danego stanowiska kierowania /dowodzenia/ i przedstawia go do zatwierdzenia dowódcy /przewodniczącemu komitetu obrony/. Plan ochrony i obrony opracowuje się w formie szkicu z legendą i po jego zatwierdzeniu /w odpowiednim czasie/ zapoznaje się z nim cały stan osobowy danego stanowiska kierowania /dowodzenia/.

4. Organizacja, zajęcie i zmiana stanowisk kierowania /dowodzenia/

316. Sztaby okręgów wojskowych /terenowe komitety obrony i podległe im sztaby wojskowe/ zajmują stanowiska dowodzenia /kierowania/ na rozkaz przełożonego /zarządzenie organu nadrzędnego/ w ostatnim okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa lub zgodnie z decyzją właściwego dowódcy /przewodniczącego komitetu obrony/- po ogłoszeniu przez komitet obrony kraju stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa.
- Sposób zajęcia stanowisk dowodzenia /kierowania/ przez sztaby okręgów wojskowych i terenowe komitety obrony określają opracowane plany wyjścia sztabów /komitetów obrony/ na stanowiska dowodzenia /kierowania/.
- Zmiany stanowisk kierowania /dowodzenia/ sztaby okręgów wojskowych i wojskowe sztaby terytorialne dokonują na podstawie ogólnych zasad ustalonych w Regulaminie Polowym Służby Sztabów /dotyczy to tylko stacjonarnych polowych i zapasowych oraz ruchomych stanowisk kierowania - dowodzenia/.
317. Zmiany stacjonarnego polowego /zapasowego/ stanowiska kierowania /dowodzenia/ dokonuje się wówczas, gdy rozpoznanie nieprzyjaciela wykryło lokalizację danego stanowiska oraz w razie silnego skażenia terenu w danym rejonie; natomiast ruchomego stanowiska - w wypadku gdy z danego miejsca rozmieszczenia nie jest ono w stanie przejąć kierowania /dowodzenia/ powierzona ^{mu} akcją.
318. W czasie zmiany stanowiska kierowania /dowodzenia/ ochronę i obronę zapewnia się siłami pododdziału porządkowo-ochronnego, a w razie konieczności - także siłami pododdziałów specjalnie w tym celu wydzielonych.

ROZDZIAŁ V

PRACA SZTABOW JEDNOSTEK WOJSK TERYTORIALNYCH

1. Obowiązki sztabów jednostek wojsk terytorialnych

319. Zakres obowiązków sztabu jednostek wojsk terytorialnych uzależniony jest ściśle od zakresu zadań jednostki. Sztab pod kierownictwem dowódcy organizuje i realizuje zadania w zakresie przygotowania organizacji i prowadzenia działań bojowych. We wszystkich warunkach powinien zapewnić dowódcy możliwość powzięcia na czas decyzji, opracować potrzebne dokumenty bojowe, szybko doprowadzić zadania do wojsk, zapewnić organizację zabezpieczenia bojowego, współdziałania, ciągłą łączność oraz skontrolować wykonanie przez wojska postawionych im zadań.

320. Do obowiązków sztabu jednostek wojsk terytorialnych należy zaliczyć:

- ciągle i wszechstronne studiowanie taktyki, metod i form działań nieprzyjaciela, ustalenia jego i własnych możliwości oraz wypracowanie najbardziej skutecznych form działania własnej jednostki;
- studiowanie terenu, obiektów, tras komunikacyjnych, szczególnie w rejonach przypuszczalnych działań oraz ich wpływu na te działania;
- studiowanie sytuacji oraz nastrojów ludności a także wśród stanu osobowego swej jednostki; przejawy wrogiej działalności; studiowanie stanu i sytuacji obiektów gospodarczych na obszarze województwa i powiatu;
- zbieranie, studiowanie i opracowywanie danych o położeniu wojsk własnych, ich stanie, zdolności bojowej i zaopatrzeniu oraz terminowe meldowanie tych danych szefowi sztabu i sztabowi wyższemu;
- opracowanie i ciągle uaktualnianie planów mobilizacyjnych własnej jednostki - jednostek przez siebie mobilizowanych - oraz kierowanie mobilizacją;

- planowanie, kierowanie i prowadzenie szkolenia w podległych sztabach i pododdziałach;
- przygotowanie niezbędnych danych do powzięcia przez dowódcę jednostki decyzji o wykonaniu поставionych zadań oraz planowanie, organizowanie i kierowanie działaniami jednostek zgodnie z decyzją dowódcy;
- wszechstronną organizację zabezpieczenia bojowego przed działaniami i w toku działań;
- organizację dowodzenia i łączności we wszystkich etapach i rodzajach działań;
- prowadzenie systematycznej kontroli pracy podległych sztabów i wykonania przez wojska rozkazów i zarządzeń dowódcy oraz udzielanie im pomocy;
- organizację wymiany informacji wewnątrz sztabu, ze sztabami współdziałającymi, sąsiadami i sztabem wyższym oraz systematyczne meldowanie sytuacji przełożonym.

321. Sztab jednostki wojsk terytorialnych powinien systematycznie doskonalić formy, metody i sposoby prowadzenia działań przeciwdywersyjnych i walki z desantami przeciwnika, działań partyzanckich, prac ratowniczych oraz działań porządkowo-ochronnych.

2. Praca sztabu jednostek wojsk terytorialnych w zakresie studiów szkolenia

322. Jedną z bardzo istotnych funkcji sztabu jednostki terytorialnej jest systematyczne i wszechstronne studiowanie organizacji, taktyki metod, form działania sił i środków nieprzyjaciela i własnych oraz terenu, gospodarki, obiektów, ludności w aspekcie przypuszczalnych przyszłych działań.

Studium tych problemów prowadzą wszystkie wydziały, sekcje, oficerowie sztabu oraz szefowie służb i kwatermistrz - każdy w swoim zakresie, pod kierunkiem sztabu.

323. Sztab jednostki, realizując to zadanie, powinien skupić się głównie na:

a/ w wydziale /sekcji/ rozpoznawczym;

- zbieraniu, studiowaniu i uogólnianiu wiadomości otrzymywanych z różnych źródeł, dotyczących organizacji, składu, metod, form działania, szkolenia, uzbrojenia oraz wartości bojowej i stanu polityczno-moralnego przeciwnika;
- studiowaniu terenu, obiektów wojskowych, gospodarczych, polityczno-administracyjnych, komunikacji, skupisk ludnościowych - pod względem możliwości, sił i środków, form i metod oddziaływania przeciwnika;

b/ w wydziale /sekcji/ operacyjnym:

- studiowaniu i opracowywaniu możliwości, form, metod i sposobów działania wojsk własnych w walce z dywersją, sabotażem, bandami zbrojnego podziemia oraz desantami powietrznymi i morskimi przeciwnika;
- studiowaniu i doskonaleniu organizacji ochrony i obrony tras komunikacyjnych, obiektów gospodarczych, wojskowych, polityczno-administracyjnych, metod form działań ochronno-obronnych, organizacji współdziałania z innymi siłami i środkami, organami MO i służby bezpieczeństwa itp;
- studiowaniu doświadczeń działań partyzanckich oraz wypracowaniu taktyki tego rodzaju działań przy obecnej strukturze OTK - z uwzględnieniem posiadanych sił i środków oraz możliwości przewidywanego działania przeciwnika na terytorium kraju;
- studiowaniu terenu, tras komunikacyjnych, rejonów i obiektów zagrożonych uderzeniami broni masowego rażenia, skupisk ludnościowych itp. i wpływu tych czynników na rozmieszczenie wojsk, ochronę i obronę, przebieg działań oraz prowadzenie akcji ratowniczej.

c/ Szef zabezpieczenia chemicznego powinien studiować:

- rozwój środków napadu jądrowego i chemicznego npla;
- metody stosowania broni masowego rażenia przez przeciwnika, a zwłaszcza poglądy na stosowanie naziemnych uderzeń jądrowych i broni chemicznej;
- warunki meteorologiczne - według pór roku w rejonie przewidywanych działań;

- dane taktyczno-techniczne i konstrukcję aparatury używanej w gospodarce narodowej, która może być wykorzystana do likwidacji skażeń;
 - organizację i zasady działania pododdziałów wojsk chemicznych i ich przydatność w czasie wojny.
- d/ Szef zabezpieczenia inżynieryjnego w przewidywanym rejonie działań powinien studiować:
- charakter przeszkód wodnych i innych przeszkód naturalnych;
 - stan dróg, mostów i przepraw;
 - najdogodniejsze miejsca i stan naturalnych źródeł wody;
 - stan miejscowych materiałów budowlanych i możliwości ich wykorzystania do realizacji zadań zabezpieczenia inżynieryjnego oraz dla celów akcji ratowniczej lub odbudowy;
 - właściwości maskownicze i ochronne terenu w przewidywanym rejonie wyczekiwania i możliwości ich wykorzystania;
 - charakter i wpływ przeszkód terenowych na działanie bojowe wojsk oraz wykonywanie zadań zabezpieczenia inżynieryjnego.
- e/ Wydział /sekcja/ łączności obowiązany jest studiować:
- zasady działania wojsk własnych i ich system dowodzenia oraz potrzeby w zakresie łączności;
 - możliwości oddziaływania nieprzyjaciela na organizację i pracę systemu łączności jednostki oraz sposobu jego zabezpieczenia przed oddziaływaniem;
 - stan stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej państwa i możliwości jej wykorzystania w działaniach jednostki;
 - teren w rejonach przewidywanych działań oraz jego wpływ na organizację łączności i jej działanie;
 - doświadczenia w zakresie organizacji i działanie łączności.
- f/ Kwatermistrzostwo oraz szefowie służb zaopatrzenia i obsługi powinni studiować:
- wpływ stanu oraz rozwoju ekonomiczno-gospodarczego rejonów możliwych działań jednostki na organizację zaopatrywania i obsługi;

- warunki terenowe, klimatyczne i meteorologiczne w rejonach możliwych działań jednostki oraz ich wpływ na rodzaj i zakres potrzeb oraz organizację zaopatrywania i obsługi;
 - formy, metody oraz sposoby organizacji zaopatrywania i obsługi jednostki i jej pododdziałów w różnych rodzajach i warunkach działań.
324. Wyniki studiów omówione i opracowane w formie pisemnej powinny być uwzględnione w procesie szkolenia i w toku planowania oraz prowadzenia działań, ^uatak^o popularyzowane wśród sztabów i oficerów pododdziałów dla danego szczebla zakresie. Sztaby powinny w dalszej pracy doskonalić opracowane formy działalności oraz przestrzegać właściwego ich stosowania przez pododdziały.
325. Praca sztabu jednostki terytorialnej w zakresie szkolenia oddziałów i pododdziałów polega przede wszystkim na przygotowaniu stanu osobowego do wykonania następujących podstawowych zadań:
- ochrony i obrony ważnych obiektów;
 - zwalczania grup dywersyjno-rozpoznawczych i band zbrojnego podziemia;
 - udziału w pracach ratowniczych lub w odbudowie zniszczonych obiektów;
 - udziału w zwalczaniu desantów powietrznych i morskich.
326. Sztab jednostki - na podstawie planów sztabu wyższego oraz wytycznych przełożonego, uwzględniając specyfikę województwa /powiatu/ oraz swej jednostki - opracowuje plan szkolenia bojowego wojsk, daje wytyczne i udziela pomocy dowódc^om pododdziałów w organizacji szkolenia bojowego, kontroluje jego wykonanie oraz proces szkolenia pododdziałów.
327. Po zakończeniu szkolenia jednostki, sztab powinien przeprowadzić kontrolę opanowania przerabianego materiału i na podstawie wyciągniętych wniosków wnieść poprawki do planu szkolenia na następny rok szkolny.

3. Praca sztabu jednostek wojsk terytorialnych w zakresie przygotowania mobilizacji

328. Sztab jednostki terytorialnej opracowuje i utrzymuje w stałej aktualności plany mobilizacyjne własnej jednostki i jednostek przez siebie mobilizowanych.

329. Sztaby jednostek terytorialnych ściśle współpracują z wojskowymi komendami rejonowymi w zakresie:

- uzupełnienia wojsk stanem osobowym z rezerwy oraz środkami transportowymi i maszynami inżynieryjnymi z gospodarki narodowej;
- ustalenia kategorii żołnierzy rezerwy i kolejności ich powoływania na ćwiczenia wojskowe;
- ustalenia realnych terminów przybycia żołnierzy rezerwy oraz dostarczenia środków transportowych i maszyn inżynieryjnych z gospodarki narodowej do jednostek w okresie mobilizacji;
- realizowania przedsięwzięć mobilizacyjnych w zakresie sprzętu i materiałów niezbędnych do działania jednostki.

330. Sztaby jednostek terytorialnych odpowiedzialne są za prowadzenie właściwej gospodarki materiałowej, a zwłaszcza za przechowywanie, konserwację i utrzymanie w stałej zdolności użytkowej sprzętu i materiałów mobilizacyjnych oraz za zapewnienie przyjęcia i rozdziału żołnierzy rezerwy, a także środków transportowych i maszyn inżynieryjnych z gospodarki narodowej, przydzielonych dla uzupełnienia jednostek mobilizacyjnych.

4. Praca sztabu jednostek wojsk terytorialnych w zakresie przygotowywania i organizacji działań

331. Do zasadniczych zadań sztabów w zakresie przygotowania i organizacji działań należy:

- przygotowanie danych niezbędnych dowódcy do powzięcia decyzji;
- terminowe powiadomienie dowódców i sztabów pododdziałów o przygotowaniu do przewidywanych działań;
- opracowanie i sporządzenie dokumentów bojowych;

- opracowanie przedsięwzięć w zakresie organizacji zabezpieczenia działań bojowych wojsk;
- terminowe przekazanie wojskom postawionych przez dowódcę zadań bojowych;
- organizacja i utrzymanie ciągłej łączności;
- kontrola wykonania rozkazów /zarządzeń/ dowódcy i pomoc wojskom w przygotowaniu się do działań bojowych;
- utrzymanie w tajemnicy zamierzonych i zrealizowanych przedsięwzięć.

332. Praca sztabów w zakresie przygotowania i organizacji działań powinna być tak planowana, by zapewnić podległym pododdziałom możliwie jak najwięcej czasu na przygotowanie się do działań.

333. Sztab na podstawie ustalonego przez wyższego przełożonego terminu gotowości wojsk do wykonania przewidywanych zadań obowiązany jest dokonać podziału czasu potrzebnego podległym wojskom na przygotowanie i organizację działań, na przygotowanie danych niezbędnych dowódcy do powzięcia decyzji i przesłanie jej do wojsk. Na podstawie wytycznych dowódcy szef sztabu wydaje zarządzenia poszczególnym wykonawcom o przygotowaniu w ustalonym terminie danych niezbędnych dowódcy do powzięcia decyzji.

334. Po dokonaniu analizy zadania i wypracowaniu przez dowódcę ogólnego zamiaru, następuje zapoznanie oficerów sztabu z zadaniami jednostki i zamiarem dowódcy w celu nadania odpowiedniego kierunku dalszej pracy całego sztabu.

335. Zarówno metoda, jak i treść pracy dowódcy nad powzięciem decyzji może być różna. Niezależnie od metody pracy dowódcy, oficerowie sztabu powinni przeprowadzić pełną ocenę położenia w zakresie ich obowiązującym i być gotowi do udzielenia dowódcy odpowiedzi na każde zadane im pytanie.

336. Wydział /sekcja, oficer rozpoznawczy/, przeprowadzając ocenę położenia, powinien rozpatrzyć takie zagadnienia, jak:

a/ w działaniach przeciwdywersyjnych:

- ogólna charakterystyka grup dywersyjnych i band, ich charakter i sposoby działania, przypuszczalne siły znajdujące się w rejonie działania, możliwości przetrzutu nowych grup;
- rozmieszczenie grup, band i prawdopodobne główne zadania, dywersja, rozpoznanie, organizacja grup bandyckich, przypuszczalne rejonu rozmieszczenia baz i prawdopodobnych zrzutów uzupełnienia i zaopatrzenia;
- ile sił nieprzyjaciel może użyć na poszczególnych kierunkach /można to określić na podstawie ilości obiektów opłacalnych dla dywersji, posiadanych wiadomości o grupach dywersyjnych oraz oceny terenu z punktu widzenia możliwości bazowania tych grup/;
- taktyka działań przeciwnika;
- zmiany, jakie mogą zajść w rozmieszczeniu nieprzyjaciela w toku działań.

Ocena ta powinna być dokonana przy ścisłej współpracy z Oddziałami Samoobrony, Oroganami MO, które powinny określić rejonu, w których istnieją sprzyjające warunki powstania nielegalnych organizacji lub band zbrojnego podziemia oraz przedstawić aktualne dane o grupach dywersyjnych i bandach uzyskane /przez własne rozpoznanie/.

b/ w prowadzeniu akcji ratowniczej:

- czas, miejsce i rodzaj uderzenia broni masowego rażenia;
- granice zniszczeń /obiekty, sektoru, rejonu porażenia/;
- przypuszczalne straty wśród ludności, zniszczenia budynków i budowli ochronnych, miejsca i kierunki rozwijania się pożarów, odcinki /rejonu/ terenu skażonego;
- działanie organów rozpoznania ogólnego.

337. Dane o skutkach uderzenia wydział /sekcja, oficer rozpoznawczy/ może otrzymać od posterunków obserwacyjnych, organów rozpoznania ogólnego, specjalistycznego, z przeprowadzonego rekonesansu.

338. Wydział /sekcja, oficer/ operacyjny, przeprowadzając ocenę położenia, powinien rozpatrzyć takie zagadnienia, jak:

a/ w działaniach przeciwdywersyjnych:

- charakterystyka zadania oddziału /cel, zadanie, konieczne nasycenie terenów wojskiem w rejonie głównego wysiłku działań, ochrona i obrona obiektów i tras komunikacyjnych, charakter i zakres współdziałania z innymi siłami OTK/;
- aktualna sytuacja skażeń i zakażeń w strefie działań;
- położenie wojsk własnych i ewentualnych środków wzmocnienia oraz sąsiadów, ich stan i skład bojowy;
- charakter terenu w strefie działań oraz w rejonach nakazanych do ochrony i obrony obiektów i tras komunikacyjnych oraz jego wpływ na możliwości działań dywersyjnych i przeciwdywersyjnych;
- obiekty, które mogą się stać głównymi przedmiotami dywersji;
- możliwość ugrupowania sił jednostek, podział strefy na rejonów działania oraz konieczne siły i środki, jakie należy przeciwstawić nieprzyjacielowi w poszczególnych rejonach działania, aby zapewnić wykonanie postawionego zadania;
- system ochrony i obrony poszczególnych obiektów oraz zasady dowodzenia i współdziałania;
- podział zadań dla poszczególnych elementów ugrupowania oraz podział sił i środków;
- potrzeby w zakresie zabezpieczenia bojowego działań;
- organizacja dowodzenia i rozmieszczenia stanowisk dowodzenia.

Podstawę decyzji w działaniach przeciwdywersyjnych stanowią: wybór rejonu głównego wysiłku, określenie najbardziej celowego ugrupowania sił i środków oraz zapewnienie tym siłom jak najbardziej skutecznego manewru w toku działań.

b/ w prowadzeniu akcji ratowniczej:

- potrzeby sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczej;

- stan i możliwości posiadanych sił i środków przewidzianych do akcji ratowniczej;
- teren w rejonie akcji ratowniczej, w tym: drogi dojazdu, dowozu i ewakuacji, sztuczne i naturalne zbiorniki wodne i inne dane odnoszące się do terenu i mające wpływ na organizację i prowadzenie akcji ratowniczej;
- ugrupowanie do akcji ratowniczej oraz rubież rozwinięcia;
- warunki meteorologiczne;
- główny wysiłek w akcji ratowniczej;
- podział posiadanych sił i środków i sposób ich wykorzystania;
- organizacja dowodzenia;

339. Szef łączności przeprowadzając ocenę położenia, powinien rozpatrzyć takie zagadnienia, jak:

a/ w działaniach przeciwdywersyjnych:

- rejon rozwinięcia węzłów łączności oraz ich połączenie z sieciami łączności układu terytorialnego i funkcjonalnego, a także z siecią telekomunikacyjną ruchu publicznego;
- sposób organizacji łączności na czas prowadzenia działań przeciwdywersyjnych;
- możliwości rozwinięcia łączności współdziałania między poszczególnymi jednostkami;
- lokalizacja i stan miejscowych urządzeń i linii łączności oraz zakres i sposoby ich wykorzystania;
- sposób zapewnienia sprawnego przekazywania wiadomości rozpoznawczych przez techniczne środki łączności;

b/ w prowadzeniu akcji ratowniczej:

- ogólny stan łączności oraz zakres ewentualnych uszkodzeń i zniszczeń w łączności, powstałych w wyniku działań nieprzyjaciela;
- możliwe rozwiązanie organizacji łączności zgodnie z potrzebami dowodzenia w czasie prowadzenia działań ratowniczych;
- sposób wykorzystania posiadanych sił i środków łączności do organizacji łączności na czas prowadzenia akcji ratowniczej;
- działalność organów terenowych i zmilitaryzowanych oddziałów resortu łączności na korzyść jednostki;

- konieczne uzupełnienie w siłach i środkach łączności ze szczebla nadrzędnego.

340. Szef służby inżynieryjnej /technicznej/ przeprowadzając ocenę położenia powinien:

a/ w działaniach przeciwdywersyjnych:

- zorganizować i rozpoznać pod względem inżynieryjnym rejon powierzonych do obrony i ochrony obiektów;
- ustalić charakter i stopień rozbudowy ochraniających obiektów pod względem inżynieryjnym;
- ustalić możliwości przygotowania i dróg i mostów;
- ustalić sposoby minowania dróg i mostów na kierunkach działania większych grup dywersyjnych nieprzyjaciela;
- zorganizować i rozpoznać pod względem inżynieryjnym rejon obiektów powierzonych do obrony i ochrony;

b/ w prowadzeniu akcji ratowniczej:

- ustalić stopień zniszczeń powstałych w rejon porażenia oraz określić sposób realizacji przedsięwzięć inżynieryjnych w czasie odgruzowywania zasypanych schronów, ukryć zabezpieczających i szczelin;
- wyznaczyć kierunki i sposoby wykonywania przejść i przejazdów w rejonie porażenia;
- ustalić sposób zabezpieczenia uszkodzonych budowli oraz zburzenia budynków grożących zawaleniami;
- ustalić możliwości manewru ciężkim sprzętem inżynieryjnym w wyznaczonym sektorze działania;
- ustalić możliwości zabezpieczenia pododdziałów w niezbędny sprzęt i materiały inżynieryjne.

W jednostkach o charakterze inżynieryjno-technicznym zakres i treść oceny położenia sztabu będą zawierać tematykę szefa służby inżynieryjno-technicznej.

341. Szef zabezpieczenia chemicznego w czasie oceny położenia powinien:

- ocenić sytuację skażeń;
- określić warunki prowadzenia i zadania rozpoznania skażeń;

- określić warunki i możliwości działań jednostek ratowniczych;
- określić zakres prowadzenia dezaktywacji i odkażania terenu oraz potrzebne siły i środki;
- określić zakres prowadzenia zabiegów specjalnych oraz potrzebne w tym celu siły i środki.

342. W toku oceny położenia szef sztabu zapoznaje się z głównymi zagadnieniami przygotowanymi przez poszczególne wydziały /sekcje, oficerów/ sztabu i po analizie całokształtu położenia, bez wnikania w szczegóły, precyzuje propozycję decyzji. W propozycji tej szef sztabu przedstawia:

a/ w działaniach przeciwdywersyjnych:

- krótką ocenę położenia /nieprzyjaciela, sił własnych, terenu, warunków meteorologicznych itp./, jeśli zażąda tego dowódca;
- myśl przewodnią działań /rejon głównego i pomocniczego wysiłku, ugrupowanie bojowe oddziału, etapy i cele poszczególnych etapów działań, sposób zrealizowania tych celów/;
- zadania elementów ugrupowania oraz sposób zabezpieczenia działań oddziału w poszczególnych etapach operacji;
- system zabezpieczenia tras i obiektów komunikacyjnych oraz obiektów gospodarki narodowej wyznaczonych do ochrony i obrony;
- podstawowe problemy współdziałania wewnątrz oddziału i z innymi oddziałami OTK;
- organizację przegrupowania wojsk w celu zajęcia położenia wyjściowego;
- ważniejsze przedsięwzięcia w zakresie bojowego zabezpieczenia działań;
- organizację dowodzenia i łączności;
- materiałowo-techniczne zabezpieczenie operacji;

b/ w prowadzeniu akcji ratowniczej:

- krótką ocenę położenia /jeśli zażąda tego dowódca/;
- główny wysiłek w akcji ratowniczej;
- sposób użycia sił i środków oddziału oraz przydzielonych w ramach pomocy;

- zadania elementów ugrupowania oddziału oraz sposób zabezpieczenia prowadzenia akcji ratowniczej;
- współdziałanie wewnątrz oddziału oraz z innymi siłami i środkami prowadzącymi akcję ratowniczą;
- ograniczenie ujemnego wpływu warunków terenowych i meteorologicznych na prowadzenie akcji ratowniczej;
- organizację dowodzenia i łączności.

343. Jeżeli okres przygotowania i organizacji działań jest dłuższy, dowódca może osobiście wysłuchać wszystkich danych przygotowanych przez sztab. Szef sztabu melduje wówczas swoje wnioski i propozycje zazwyczaj po wysłuchaniu przez dowódcę tych danych.

344. W wypadku przygotowania działań w ograniczonym czasie dowódca wysłuchuje tylko danych dotyczących najbardziej interesujących go zagadnień lub ogranicza się do wysłuchania uogólniających danych przedstawionych przez szefa sztabu. Niemniej każdy oficer powinien być w gotowości do zameldowania dowódcy zwięźle, zrozumiale i dokładnie nie tylko danych o sytuacji, lecz także wniosków i propozycji w granicach swoich obowiązków.

345. W razie konieczności sztab - przed powzięciem decyzji przez dowódcę - na podstawie wytycznych dowódcy opracowuje plan rekonesansu.

Sposób i czas przeprowadzenia rekonesansu podaje się uczestnikom rekonesansu zazwyczaj ustnie a w razie konieczności wysyła się im wyciągi z planu.

346. W trakcie planowania działań sztab oddziału powinien rozwiązać trzy najważniejsze zadania:

- rozwinąć i opracować decyzję dowódcy oddziału w formie planu działań;
- przekazać decyzję dowódcy do wojsk;
- zapewnić jej realizację.

347. Działania przeciwdywersyjne planuje się na cały okres ich trwania - według etapów:

- działania rozpoznawczo-likwidacyjne;
- działania pościgowo-likwidacyjne;
- działania likwidacyjne.

W ramach tych działań stosowane są takie formy działań, jak: rozpoznanie, pościg, zasadzki, zapory, patrolowanie.

348. Plan działania oddziałów terytorialnych obejmuje:

- mapę decyzji;
- rozkaz bojowy /zarządzenie bojowe/;
- plan /szkic/ współdziałania;
- plan przegrupowania;
- plan łączności, zarządzenie łączności;
- zarządzenie o tajnym dowodzeniu wojskami;
- plan zabezpieczenia inżynieryjnego;
- zarządzenia o organizacji służby porządkowo-obronnej;
- plan zaopatrywania i obsługi;
- rozkaz kwatermistrzowski;
- plan kontroli.

349. Podczas przygotowania działań w ograniczonym czasie zamiast rozkazów bojowych opracowuje się zarządzenia bojowe oraz zmniejsza się ilość i objętość innych pisemnych dokumentów. Zarządzenia bojowe mogą być wydane ustnie lub sporządzone graficznie na mapach /szkic/.

350. Zadania można przekazać wykonawcom różnymi sposobami -

- w zależności od czasu, jakim dysponują: dowódca i sztab w konkretnej sytuacji, a mianowicie:
- postawienie zadań wszystkim wykonawcom osobiście przez dowódcę;
- wysłanie pisemnego rozkazu bojowego do wykonawców;
- wyjazd do pododdziałów oficerów sztabu z zadaniami wrysowanymi na mapę /plan/ i podpisanymi przez dowódcę;
- postawienie zadań niektórym wykonawcom osobiście przez dowódcę, a pozostałym - przez sztab;
- przekazanie zadań technicznymi środkami łączności.

Sposób przekazania zadań wojskom określa w każdym wypadku dowódca lub szef sztabu. Sposób stawiania zadania uzależniony jest od czasów oraz warunków położenia.

351. Na podstawie powziętej przez dowódcę decyzji sztab opracowuje projekt planu współdziałania. Podczas organizacji współdziałania przez dowódcę do projektu planu współdziałania wnosi się konieczne poprawki, po czym przedstawia się go dowódcy do zatwierdzenia. Wojskom przekazuje się go w całości lub w postaci wyciągów.

Organizacja współdziałania stanowi jedną z najważniejszych czynności sztabu oddziału w przygotowaniu działań i zapewnia dowodzenie wojskami.

Organizacja współdziałania jest procesem ciągłym, wymagającym systematycznego odtwarzania i aktualizowania zgodnie ze zmianami zachodzącymi w działaniach. Stąd też sztab od chwili wydania wytycznych do współdziałania powinien kontrolować ich realizację oraz czuwać nad ciągłością współdziałania w toku działań.

352. W ramach planu działań opracowuje się przegrupowanie wojsk w rejony wyjściowe /na rubież rozwinięcia/ do działań.

Przy opracowaniu przegrupowania należy uwzględnić: czas na organizację marszu, tempo marszu, długość marszu, długość kolumn i czas potrzebny na zajęcie nakazanego rejonu, zabezpieczenie przegrupowania. służbę regulacji ruchu i łączność.

353. Służbę porządkowo-ochronną organizuje sztab oddziału we wszystkich rodzajach działań w celu utrzymania ogólnego porządku w rejonach rozmieszczenia wojsk, regulacji ruchu i kontroli przestrzegania przez wojska środków maskowania. Niekiedy pełnienie służby porządkowo-ochronnej może być zasadniczym zadaniem oddziału.

354. Organizując służbę porządkowo-ochronną sztab oddziału powinien:

- określić zadania służby porządkowo-ochronnej;
- określić rejony działania służby porządkowo-ochronnej i wyznaczyć komendantów;
- określić ilość, skład i miejsce posterunków służby porządkowo-ochronnej;
- opracować szkic organizacji służby porządkowo-ochronnej;
- wydać zarządzenia ustalające sposób organizacji służby porządkowo-ochronnej oraz zadania pododdziałów wydzielonych do jej pełnienia;
- zorganizować łączność;
- określić terminy gotowości;

355. Kontrola działań, położenia i stanu wojsk własnych oraz ich materiałowo-technicznego zabezpieczenia jest **jednym** z ważniejszych obowiązków sztabu. Systematyczna i dobrze zorganizowana kontrola pozwala dowódcy na czas podjąć niezbędne środki zabezpieczające wykonanie wydanego rozkazu /zarządzenia/ lub wnieść uzupełnienia wynikające z sytuacji.
356. Kontrolę przeprowadza się przez: wyjazdy oficerów sztabu do pododdziałów, studiowanie przedstawionych dokumentów, w niektórych wypadkach - przez wzywanie oficerów w celu osobistego meldowania o wykonaniu rozkazu /zarządzenia/. Poszczególne zagadnienia można również sprawdzać przez otrzymywanie meldunków radiowych i przez przewodowe środki łączności. Kontrolę wykonania przez wojska ważniejszych przedsięwzięć przeprowadza się według planu opracowanego przez sztab i zatwierdzonego przez dowódcę. W planie kontroli podaje się zagadnienia podlegające sprawdzeniu, sposoby kontroli, wykonawców, terminy wykonania, czas i sposób meldowania o wynikach kontroli.
357. W działaniach sztab oddziału z zasady wysyła swoich oficerów do podległych pododdziałów z różnorodnymi zadaniami, a wzywa się podległych oficerów do sztabu nadrzędnego tylko w nadzwyczajnych wypadkach.
5. Praca sztabów w zakresie organizacji zabezpieczenia działań
358. Sztaby oddziałów powinny mieć dokładnie opracowane plany przedsięwzięć dla każdego rodzaju zabezpieczenia działań wojsk, a w razie zmiany sytuacji - natychmiast uzgadniać je lub opracowywać nowe oraz usuwać na czas niedociągnięcia w systemie zabezpieczenia bojowego.
- Sztaby oddziałów opracowują plany zabezpieczenia działań na podstawie decyzji i wytycznych szefa sztabu oraz wytycznych wyższego sztabu, uwzględniając zadania wykonywane przez wojska. Brak wytycznych nie zwalnia sztabów od obowiązku terminowej organizacji zabezpieczenia bojowego wojsk.
- Plany zabezpieczenia bojowego opracowuje sztab w postaci tabel lub graficznie na mapie z legendą.

Sporządzanie planów nie zwalnia sztabu od obowiązku opracowywania i przekazywania wojskom niezbędnych zarządzeń w zakresie zabezpieczenia działań.

359. Praca sztabu w zakresie zabezpieczenia bojowego wojsk - bez względu na warunki sytuacji - polega na organizowaniu:
- rozpoznania;
 - obrony przed bronią masowego rażenia;
 - obrony przeciwlotniczej;
 - ubezpieczenia;
 - maskowania;
 - powiadamiania i alarmowania;
 - obrony przeciwpożarowej.

a/ Rozpoznanie w działaniach przeciwdywersyjnych

360. Rozpoznanie jako element bojowego zabezpieczenia działań przeciwdywersyjnych stanowi jedno z najistotniejszych zagadnień i wymaga bardzo wnikliwej organizacji ze strony sztabu.
361. Działania przeciwdywersyjne wymagają udziału w rozpoznaniu różnych sił i środków OTK. Główne źródło wiadomości o przeciwniku w działaniach przeciwdywersyjnych stanowią: rozpoznanie specjalne realizowane przez organa MO i służbę bezpieczeństwa oraz wiadomości od obrońcy zorganizowanego społeczeństwa.
362. Wydział /sekcja, oficer rozpoznawczy/, planując rozpoznanie na cały czas operacji, powinien szczegółowo opracować zadania rozpoznania na pierwszy etap działań i w ogólnych zarysach na następne okresy.
363. Przed przystąpieniem pododdziału rozpoznawczego do wykonania postawionego mu zadania szef rozpoznania obowiązany jest:
- sprawdzić wyposażenie pododdziałów w broń, amunicję, środki łączności i środki transportowe /jeśli są niezbędne/;
 - sprawdzić, czy stan osobowy zna swoje zadanie i ustalone sygnały;
 - uzgodnić zagadnienia współdziałania pododdziału rozpoznawczego z innymi siłami i środkami prowadzącymi rozpoznanie.

364. Meldunki rozpoznawcze w miarę napływania ich do sztabu studiuje się, porównuje z uprzednio zdobytymi wiadomościami o nieprzyjaciolu i bezzwłocznie melduje dowódcy lub szefowi sztabu. Wiadomości rozpoznawcze powinny być na czas przekazane również do wydziału /sekcji, oficerowi/ operacyjnego, szefów służb innych zainteresowanych oficerów. Studiowanie wiadomości z rozpoznania polega na dokładnym zapoznaniu się z ich treścią, przeprowadzeniu oceny, wrysowaniu na mapę lub szkic oraz określeniu stopnia ich wiarygodności i ważności.
365. W razie gdy wiarygodność otrzymanych wiadomości jest wątpliwa, należy organizować ich sprawdzenie przez podległe i współpracujące organa rozpoznawcze.
366. Zdobyte i znalezione dokumenty, pisma, wydawnictwa periodyczne, ulotki, odezwy są cennym materiałem rozpoznawczym i dlatego należy je dokładnie studiować.
- O zdobyciu dokumentów nieprzyjaciela melduje się szefowi sztabu i sztabowi wyższemu, podając, gdzie, kiedy, w jakich warunkach oraz jakie dokumenty zdobyto.
367. Jeńców i zbiegów po przesłuchaniu odsyła się. Zaproto-kołowane wyniki przesłuchania stanowią ⁿcenny materiał rozpoznawczy, który rozsyła się zainteresowanym pododdziałom /oddziałom/.

b/ Rozpoznanie w zakresie prowadzenia akcji ratowniczej

368. Każde przedsięwzięcie, zmierzające do prowadzenia zorganizowanej akcji ratowniczej w rejonach i obiektach porażenia, opiera się na dokładnym rozpoznaniu sytuacji, wynikłej na skutek napadu powietrznego. Wiadomości o miejscu, rodzaju i skutkach uderzenia są danymi niezbędnymi dla powzięcia decyzji.
369. W celu zapewnienia właściwego przeprowadzenia rozpoznania skutków uderzeń bronią masowego rażenia sztab organizuje rozpoznanie ogólne i specjalistyczne na kierunku swego działania /w rejonie, sektorze/.

370. Rozpoznanie ogólne organizuje bezpośrednio wydział /sekcja, oficer/ rozpoznawczy z zadaniem:

- ustalenia rodzajów środków rażenia. zastosowanych przez nieprzyjaciela w czasie napadu powietrznego;
- ustalenia granic rejonów porażenia /stref zniszczeń/ po uderzeniu broni masowego rażenia;
- ustalenia zniszczeń i innych skutków napadu powietrznego;
- ustalenia najbardziej dogodnych dróg dla potrzeb pododdziałów oraz ewakuacji poszkodowanych i bezdomnych.

371. Rozpoznanie specjalistyczne organizują bezpośrednio szefowie służb według następujących specjalności:

- medyczno-sanitarne;
- ratownictwa technicznego;
- przeciwpożarowe;
- chemiczne;
- ochrony porządku i inne.

372. Do zasadniczych zadań rozpoznania specjalistycznego należy:

- sprecyzowanie danych uzyskanych przez rozpoznanie ogólne;
- określenie skupisk ludności poszkodowanej, wymagającej pomocy medyczno-sanitarnej w pierwszej kolejności, a także ustalenie rodzaju i stopnia porażenia;
- ustalenie rodzaju zniszczeń budowli, urządzeń komunalnych oraz określenie miejsc zasypanych schronów i ukryć z ludźmi, a także możliwości prowadzenia prac ratowniczych;
- rozpoznanie i określenie sytuacji pożarowej;
- określenie stopnia skażenia promieniotwórczego terenu i budowli, rodzaju skażenia chemicznego oraz wyszukanie dróg obejścia skażonych odcinków terenu;
- rozpoznanie i określenie rejonów zakażonych środkami biologicznymi;
- ustalenie miejsc wymagających ochrony mienia społecznego i obywateli oraz utrzymania porządku, w celu zabezpieczenia sprawnego przebiegu akcji ratowniczej.

373. Uzyskane wiadomości o skutkach uderzenia wydział /sekcja, oficer/ rozpoznawczy przekazuje w usystematyzowanej formie dowódcy i sztabowi w celu podjęcia decyzji przez dowódcę oraz zabezpiecza dostarczenie wiadomości pododdziałom mającym prowadzić akcję ratowniczą.

c/ Obrona przed bronią masowego rażenia

374. W celu zabezpieczenia jednostek wojsk terytorialnych przed skutkami działania broni masowego rażenia i zachowania ich pełnej gotowości do działań, sztab jednostki planuje wyprowadzenie wojsk w okresie zagrożenia poza rejony i obiekty zagrożone.

375. Dla jednostek wojskowych wyznacza się rejony wyczekiwania. Sztab jednostki rozmieszcza pododdziały w rejonie wyczekiwania w taki sposób, aby uniemożliwić jednocześnie porażenie ich jednym uderzeniem jądrowym nieprzyjaciela.

376. Dla zabezpieczenia bezpośredniej obrony przed bronią masowego rażenia jednostek wojsk terytorialnych, sztab oddziału powinien zorganizować:

- obserwację skażeń i wykrywanie uderzeń bronią masowego rażenia;
- powiadamianie wojsk o niebezpieczeństwie napadu bronią masowego rażenia, skażeniach promieniotwórczych, chemicznych i użyciu broni biologicznej;
- rozpoznanie skażeń i zakażeń w rejonie wyczekiwania;
- kontrolę dozymetryczną napromieniania;
- rozbudowę ukryć i szczelin zabezpieczających w rejonie wyczekiwania oraz określić kolejność rozbudowy i terminy wykonania;
- obronę przeciwpożarową i określić zadanie pododdziałów na wypadek pożaru w rejonie wyczekiwania;
- działanie pododdziałów na wypadek wykonania przez nieprzyjaciela uderzenia bronią masowego rażenia na rejon wyczekiwania i ustalić zadania związane z likwidacją skutków uderzeń.

d/ Powiadamianie i alarmowanie

377. W celu zapewnienia właściwego i terminowego powiadamiania i alarmowania sztab organizuje - w myśl wytycznych /rozkazów, zarządzeń/ sztabu nadrzędnego - system powiadamiania i alarmowania.
378. Sztab planując i organizując system powiadamiania i alarmowania opracowuje dokumenty, które powinny obejmować:
- kto i w jakiej kolejności podlega powiadamianiu, przez kogo i jakimi środkami;
 - środki i sygnały, za pomocą których ogłasza się /odwołuje/ alarm i kto uruchamia system alarmowy.
379. Dla zabezpieczenia terminowego powiadamiania i alarmowania sztab przygotowuje niezbędne techniczne środki łączności i środki alarmowe oraz organizuje ruchome posterunki obserwacyjne.

e/ Maskowanie wojsk i obiektów wojskowych

380. Sztab oddziału - na podstawie wytycznych dowódcy i zarządzenia sztabu wyższego - powinien określić sposób wykorzystania wszystkich środków maskowania w celu ukrycia przed nieprzyjacielem przesunięć, rozmieszczenia, budowli inżynieryjnych, zapór, i prowadzenia prac inżynieryjnych oraz przewidzieć przedsięwzięcia mające na celu wprowadzenia w błąd nieprzyjaciela.
381. Przedsięwzięcia mające na celu wprowadzenie w błąd nieprzyjaciela realizuje się tylko według planu sztabu wyższego.
- Do przedsięwzięć tych zazwyczaj zalicza się:
- rozpowszechnianie mylnych wiadomości i fałszywych dokumentów;
 - budowę pozornych obiektów i organizowanie działań demonstracyjnych;
 - stosowanie imitacji dźwięków i demonstracyjnego zadymania;
 - pracę pozornych sieci i kierunków radiowych oraz pozornych stacji radiolokacyjnych.

W każdym wypadku maskowanie powinno być wielostronne: przeciwo obserwacji optycznej, radiotechnicznej, radiolokacyjnej, noktowizyjnej itd.

382. Po wydaniu wykonawcom zarządzeń sztab kontroluje maskowanie wojsk i obiektów wysyłając oficerów sztabu do wojsk w celu sprawdzenia zrealizowania przez nie przebiegów w zakresie maskowania oraz organizuje obserwację naziemną i z powietrza.

f/ Ubezpieczenie

383. Ubezpieczenie w działaniach przeciwdywersyjnych organizują w zasadzie dcy pododdziałów. Wydział /sekcja, oficer/ operacyjny oddziału organizuje ubezpieczenie punktów dowodzenia, kontroluje organizację ubezpieczenia wojsk, studiuje stosowanie formy i doskonali je.
384. W przypadku desantu lub możliwości przeciwdziałania sił oporu nieprzyjaciela ubezpieczenie oddziału może obejmować: placówki, czaty itd. - według zasad ogólnych.
385. Ubezpieczenie w akcji ratowniczej sztab planuje i organizuje w ścisłym porozumieniu z siłami ochronno-porządkowymi.

g/ Obrona przeciwlotnicza

386. Sztab oddziału organizuje czynną obronę przeciwlotniczą przeciw samolotom lecącym na niskim pułapie oraz obronę bierną.
387. Sztab planując obronę przeciwlotniczą powinien rozwiązać:
- sposób organizacji służby obserwacyjno-meldunkowej;
 - sposób ostrzegania wojsk o niebezpieczeństwie napadu lotniczego npla;
 - wykorzystanie broni plot;
 - wyznaczenie i przygotowanie pododdziałów do prowadzenia ognia z broni strzeleckiej i maszynowej;
 - rozbudowę ukryć i schronów przeciwlotniczych.
388. Sztab powinien podejmować wszystkie środki, by w czasie nalotów lotnictwa nieprzyjaciela nie zostało naruszone dowodzenie wojskami i nie zostały przerwane działania bojowe wojsk.

6. Praca sztabu jednostek wojsk terytorialnych w okresie kierowania działaniami

Praca sztabów jednostek w akcji ratowniczej

389. Praca sztabów jednostek terytorialnych w okresie akcji ratowniczej powinna zapewnić szybką i właściwą organizację oraz intensywne prowadzenie akcji ratowniczej w rejonie porażenia.
390. Sztaby jednostek terytorialnych po uderzeniu bmar powinny przede wszystkim szybko przygotować dane, wnioski i propozycje do powzięcia decyzji przez dowódcę.
- W zakres tej pracy wchodzi:
- rozpoznanie skutków uderzenia bmar w obiekcie /rejonie/ porażenia;
 - przygotowanie danych niezbędnych dowódcy do powzięcia decyzji o organizacji i prowadzeniu akcji ratowniczej;
 - organizacja łączności dla potrzeb dowodzenia i współdziałania;
 - organizacja materiałowo-technicznego zabezpieczenia akcji ratowniczej;
 - przedstawienie do wojskowych sztabów terytorialnych meldunków o powstałej sytuacji.
391. Natychmiast po uderzeniu bmar sztab zgodnie z decyzją dowódcy skierowuje do rejonu porażenia organa rozpoznawcze.
392. Dane o skutkach uderzenia bmar sztab może otrzymać od:
- własnych posterunków w rejonie wyczekiwania;
 - organów rozpoznania ogólnego, przełożonych oraz jednostek współdziałających, a także społeczeństwa;
 - własnych organów rozpoznania specjalistycznego skierowanych w rejon porażenia;
 - oddziałów plot.
393. Sztab zgodnie z zarządzeniem dowódcy organizuje bezzwłocznie po uderzeniu bmar marsz oddziałów z rejonu wyczekiwania do rejonu porażenia.
- Praca sztabu w tym zakresie polega na:
- organizacji kolumn marszowych;
 - podaniu im czasu wymarszu, drogi marszu oraz czasu dojścia do rubieży rozwinięcia.

394. Sztab powinien zabezpieczyć i utrzymać stałą łączność z dowódcą, który po wydaniu zarządzeń dotyczących organizacji rozpoznania oraz marszu oddziałów do rejonu porażenia udaje się na rekonesans w rejon porażenia. Część pracowników sztabu musi brać udział w rekonesansie. Są oni wówczas zobowiązani do przedstawienia na żądanie dowódcy swoich wniosków i propozycji co do organizacji akcji ratowniczej oraz użycia w niej oddziałów.
395. W celu zapewnienia bezpiecznego przeprowadzenia rekonesansu oraz określenia stopnia skażenia promieniotwórczego, w skład grupy rekonesansowej włącza się dozymetrystów. Grupie rekonesansowej przydziela się techniczne środki łączności oraz łączników celem utrzymania łączności ze sztabem i przełożonym.
396. Po powzięciu decyzji przez dowódcę, sztab przekazuje ją w formie zadań wykonawcom za pomocą technicznych środków łączności, pracowników sztabu lub łączników.
397. Po przekazaniu zadań do wykonawcom, sztab kontroluje właściwe wprowadzenie pododdziałów do obiektu /rejonu/ porażenia oraz sposób przystąpienia ich do pracy, jak również śledzi rozwój i postęp prac ratowniczych. W tym celu pracownicy sztabu udają się na niektóre kierunki działań, gdzie udzielają pomocy dowódcom pododdziałów oraz przedstawiają dowódcy /szefowi sztabu/ swoje wnioski i propozycje w tym zakresie.
398. W ramach prowadzonej akcji ratowniczej sztab może organizować utrzymanie porządku w obiekcie, rejonie i sektorze porażonym.
- Organizując utrzymanie porządku sztab powinien:
- ograniczyć /zamknąć/ ruch kołowy i pieszy do i z rejonu /obektu, sektoru/ porażenia;
 - utrzymać porządek /zapobiegać panice/;
 - zorganizować regulację ruchu;
 - zapewnić porządek w miejscach pracy pododdziałów prowadzących prace ratownicze;
 - organizować ochronę ocalałego i pozostawionego mienia.

399. Na podstawie znajomości sytuacji sztab przedstawia dowódcy wnioski co do dodatkowych zadań i zmian w sposobie prowadzenia akcji ratowniczej.
400. W celu powzięcia przez dowódcę decyzji o dokonaniu manewru pododdziałami prowadzącymi akcję ratowniczą sztab powinien określić:
- gdzie i kiedy należy skierować pododdziały;
 - jakie pododdziały należy skierować;
 - sposób przeprowadzenia przegrupowania;
 - jakie zadanie postawić przed pododdziałami.
401. W czasie prowadzenia akcji ratowniczej sztab utrzymuje i kontroluje współdziałanie między poszczególnymi pododdziałami pracującymi w rejonie porażenia oraz z sąsiadami.
402. Sztab czuwa i kontroluje napromieniowanie stanu osobowego oddziału, organizuje pracę na zmiany w terenie skażonym. W tym celu sztab powinien określić:
- dopuszczalny czas przebywania pododdziałów w terenie skażonym;
 - kiedy i jakie pododdziały należy wycofać z terenu skażonego;
 - kiedy i jakie pododdziały skierować do prac w terenie skażonym;
 - sposób dokonywania zmiany.
403. W akcji ratowniczej sztab jednostki szeroko wykorzystuje miejscowe siły i środki, a w szczególności oddziały samoobrony, używając je przede wszystkim do udzielenia pomocy ludziom przebywającym w ich własnych obiektach, blokach czy instytucjach.
404. Jeżeli do akcji ratowniczej, w rejonie działania jednostek, przybędą do pomocy oddziały zmilitaryzowane, samoobrony z sąsiednich rejonów lub inne jednostki wojskowe - sztab powinien:
- przedstawić propozycje wykorzystania jednostek przybywających w ramach pomocy z zewnątrz oraz sposób wprowadzenia ich do akcji.

Po powzięciu przez dowódcę decyzji o wykorzystaniu jednostek przybywających w ramach pomocy sztab powinien:

- powiadomić dowódców pododdziałów, do których dyspozycji przydziela się dodatkowo pododdziały, w jakim czasie oraz w jakiej ilości one przybędą;
- zorganizować łączność, postawić im zadania zgodnie z decyzją dowódcy.

405. W razie gdy część jednostki terytorialnej biorącej udział w akcji ratowniczej zostanie przydzielona do wzmocnienia sił zmilitaryzowanych lub innych prowadzących akcję ratowniczą w obiekcie /rejonie, sektorze/ porażenia, sztab powinien:

- uzgodnić przekazanie /działanie/ swych pododdziałów ze sztabami, do których zostaną przydzielone;
- zorganizować łączność, a w niektórych wypadkach przekazać zadania zgodnie z decyzją dowódcy, któremu się je podporządkowuje;
- przegrupować pododdziały w nakazany rejon /obiekt, sektor/ porażenia i podporządkować odnośnym sztabom;
- zapewnić zaopatrzenie materiałowo-techniczne pododdziałów;
- zorganizować i zabezpieczyć wykonanie zadań przez pododdziały na głównym kierunku ich działania.

406. W okresie prowadzenia akcji ratowniczej sztab oddziału, może otrzymać zadanie zorganizowania kordonu w rejonie /obiekcie, sektorze/ porażenia. Do zasadniczych przedsięwzięć sztabu będzie należało:

- zorganizowanie służby posterunków i patroli wewnątrz i na zewnątrz rejonu /obiektu, sektoru/ porażenia;
- zorganizowanie łańcucha posterunków i patroli na granicy niebezpiecznego skażenia terenu;
- wyznaczenie rejonów zbiórki poszkodowanej ludności;
- ograniczenie /zamknięcie/ ruchu kołowego i pieszego do i z rejonu porażenia.

407. W miarę kończenia prac ratowniczych w poszczególnych rejonach /obektach, sektorach, odcinkach/ zbędne pododdziały wycofuje się i skierowuje na inne, wymagające dodatkowych prac, odcinki lub też do rejonu wyczekiwania.

Decyzja co do całkowitego przerwania prac ratowniczych podejmuje dowódca po dokładnym sprawdzeniu przez sztab każdego odcinka pracy.

408. Po zakończeniu prac w rejonie porażenia, poszczególne pododdziały w razie konieczności powinny przejść kontrolę dozymetryczną, zabiegi sanitarne oraz odkażanie odzieży i sprzętu, po czym powinny być gotowe do dalszych działań.
409. O przebiegu akcji ratowniczej oraz o jej zakończeniu sztab składa meldunek do wojewódzkiego /powiatowego/ sztabu wojskowego, zwykle podając w nim:
- skutki napadu powietrznego oraz zakres i rodzaj prac ratowniczych;
 - czas rozpoczęcia i zakończenia akcji ratowniczej w poszczególnych rejonach /obiektach, odcinkach/ działania;
 - jakie siły i środki prowadziły akcję ratowniczą;
 - sposób prowadzenia prac ratowniczych;
 - z jakim wynikiem zakończono prace ratownicze;
 - straty oddziału;
 - wnioski i propozycje.

Praca sztabów jednostek w działaniach przeciwdywersyjnych

410. W toku prowadzenia działań przeciwdywersyjnych sztab oddziału ponosi odpowiedzialność za ciągłe, zdecydowane, stanowcze i elastyczne dowodzenie wojskami oraz za nieprzerwane materiałowo-techniczne zabezpieczenie walczących pododdziałów.
- W związku z tym powinien on zapewnić:
- ciągłe kierowanie wojskami w warunkach często niejasnej i szybko zmieniającej się sytuacji;
 - szybkie otrzymywanie danych o przeciwniku, sytuacji skażeń i zakażeń oraz położeniu bojowym wojsk, powzięcie na czas decyzji przez dowódcę, szybkie jej opracowanie i przekazanie wojskom;
 - odtwarzanie współdziałania i bojowego zabezpieczenia działań stosownie do decyzji dowódcy i zmieniającej się sytuacji;

- systematyczne studiowanie doświadczeń działań przeciwdywersyjnych i ich skuteczność, popularyzowanie wyników doświadczeń wśród podległych dowódców, sztabów oraz wojsk;
- szkolenie dowódców, sztabów i wojsk.

411. Dowodzenie wojskami w działaniach przeciwdywersyjnych wymaga stałego posiadania przez dowódcę i sztab oddziału odpowiednich danych o działaniach sił dywersyjnych i położeniu wojsk własnych i współdziałających. Obowiązkiem sztabu oddziału jest zbieranie oraz opracowywanie tych wiadomości. Pracę tę prowadzi sztab oddziału przez cały okres trwania działań. Wykonują ją poszczególne wydziały sztabu oddziału oraz szefowie służb i kwatermistrz.
412. Całokształt wiadomości o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela powinien się znajdować w wydziale operacyjnym i być meldowany dowódcy i sztabowi wyższemu.
413. Z chwilą przejścia oddziałów do działań przeciwdywersyjnych sztab powinien przestrzegać utrzymania ciągłej łączności, organizować terminowe otrzymywanie wiadomości o położeniu i potrzebach podległych pododdziałów oraz utrzymywać między nimi ciągłe współdziałanie.
414. W toku działań przeciwdywersyjnych sztab obowiązany jest:
- zabezpieczyć ciągłe prowadzenie rozpoznania nieprzyjaciela i terenu oraz zapewnić otrzymywanie wiadomości agenturalnych od organów MO, służby bezpieczeństwa i innych;
 - przedstawiać sztabowi wyższemu zapotrzebowanie na wiadomości z rozpoznania i natychmiast meldować dowódcy otrzymane dane;
 - zabezpieczyć ciągłą łączność z pododdziałami, współdziałającymi siłami OTK, ZOMO i sąsiadami oraz ze wspierającym lotnictwem;
 - ustalać hasła, znaki tożsamości oraz często dokonywać ich zmiany;
 - przywracać naruszone współdziałanie;
 - wykorzystywać w miarę potrzeb i możliwości tresowane psy;
 - śledzić działanie wojsk i wyjście na wyznaczone rubieże wyrównania;

- kierować przesunięciem odwodów¹ przestrzegać stałej ich gotowości do wejścia do walki;
- przedsięwziąć środki w celu zabezpieczenia powstałych luk;
- wykrywać przerywanie się grup dywersyjnych i meldować dowódcy swoje propozycje o przedsięwzięciu niezbędnych środków w celu dokonania manewru odwodami;
- organizować zasadzki, posterunki itp. działania;
- prowadzić kontrolę terminowego przesunięcia urządzeń tyłowych, zabezpieczenia materiałowo-technicznego oraz terminowej ewakuacji rannych i chorych.

415. W razie decyzji użycia odwodu do przeciwdziałania przerywającym się grupom dywersyjnym sztab powinien:

- powiadomić odwód o sytuacji w działaniach przeciwdywersyjnych;
- podać położenie grupy dywersyjnej, jej skład, uzbrojenie, kierunek ruchu - w miarę posiadanych danych;
- przekazać wojskom nowe zadania postawione przez dowódcę, organizować ubezpieczenie bojowe i realizować współdziałanie wojsk w nowej sytuacji;
- dokonywać zmiany punktów dowodzenia;
- sprawdzić gotowość odwodu do działań oraz organizację współdziałania i łączności;
- zabezpieczyć ciągłe dowodzenie odwodem, meldując na czas dowódcy o przebiegu działań przeciwdywersyjnych.

416. Sztab oddziału w toku wykonywania przez wojska zadania dnia zabezpiecza ciągły rozwój działań w celu wykonywania zadania następnego. Jednocześnie przygotowuje dowódcy dane niezbędne do powzięcia decyzji co do dalszych działań wojsk.

417. Na podstawie powziętej przez dowódcę decyzji co do dalszych działań wojsk sztab powinien:

- przekazać szybko wykonawcom decyzję dowódcy;
- zapewnić terminowe wyjście wojsk do działań;
- zorganizować stanowisko dowodzenia oraz zabezpieczyć dowodzenie z niego wojskami;
- zapewnić dowóz amunicji i innych środków materiałowych oraz sprawdzić gotowość wojsk do wykonania postawionego zadania.

7. Praca kwatermistrzostwa i służb jednostek OTK w zakresie organizacji oraz prowadzenia zaopatrywania i obsługi

418. Organizacja oraz prowadzenie zaopatrywania i obsługi jednostek /pododdziałów/ OTK stanowią integralną część procesu organizacji i prowadzenia działań i obejmują:
- organizację uzupełnienia środków zaopatrzenia pododdziałom wchodzącym w skład jednostki;
 - organizację gromadzenia, przechowywania i zabezpieczenia zapasów środków zaopatrzenia;
 - organizację dowozu środków materiałowych do jednostki i pododdziałów;
 - organizację zakwaterowania jednostki i pododdziałów;
 - organizację zabezpieczenia medycznego;
 - organizację i prowadzenie naprawy sprzętu i wyposażenia;
 - organizację zabezpieczenia pralniczo-kąpielowego;
 - organizację eksploatacji oraz utrzymania w sprawności technicznej sprzętu i wyposażenia.
419. Prace związane z organizacją oraz przygotowaniem zaopatrywania i obsługi jednostek rozpoczynają się w okresie pokoju i są kontynuowane w czasie podwyższonej gotowości bezpieczeństwa państwa oraz w okresie bezpośredniego zagrożenia.
- W zakres tych prac wchodzi:
- wypracowanie decyzji odnośnie organizacji oraz prowadzenia zaopatrywania i obsługi jednostki i pododdziałów;
 - planowanie zaopatrywania i obsługi oraz opracowywanie planów w tym zakresie;
 - przygotowanie sił i środków niezbędnych do zaopatrywania i obsługi jednostek.
420. Podstawę do pracy w zakresie organizacji zaopatrywania i obsługi stanowią:
- wyciąg z planu zaopatrzenia oraz wytyczne nadrzędnych organów zaopatrywania;
 - zadania jednostki oraz zamiar /koncepcja/ dowódcy w zakresie osiągania gotowości bojowej przez jednostkę;

- stan przygotowania mobilizacyjnego jednostki w zakresie zaopatrywania;
- etat jednostki i normy zaopatrzenia.

421. Decyzję w zakresie organizacji i prowadzenia zaopatrywania i obsługi jednostki podejmuje dowódca na podstawie propozycji zastępcy dowódcy d/s zaopatrzenia /kwatermistrz, szef zaopatrzenia/. Na proces wypracowania decyzji składa się:

- analiza zadania oraz ocena stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania i obsługi jednostki i jej pododdziałów;
- ustalenie koncepcji /zamiaru/ organizacji zaopatrywania i obsługi jednostki i pododdziałów.

422. Treścią analizy zadań oraz oceny stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania i obsługi powinny być następujące zagadnienia:

- ocena zakresu i warunków mobilizacji i osiągania gotowości bojowej przez jednostkę oraz analiza potrzeb materiałowych związanych z wyposażeniem jednostki;
- ocena charakteru, zakresu i warunków działania oraz analiza potrzeb materiałowych i usługowych dla zabezpieczenia tych działań i wykonania zadań;
- ocena potrzeb, warunków oraz możliwości zakwaterowania jednostki i stworzenia im odpowiednich warunków bytowych w rejonie ich rozmieszczenia /dyslokacji/;
- ocena ^{przy}działu limitu środków zaopatrzenia oraz możliwości zaspokojenia potrzeb jednostki - zarówno pod względem wysokości, jak i pod względem czasu i miejsca ich pokrycia tych potrzeb;
- ocena ustalonych limitów i norm zużycia środków zaopatrzenia z punktu widzenia możliwości zabezpieczenia istnienia i działania jednostki;
- ocena przydzielonych źródeł zaopatrywania;
- ocena potrzeb, możliwości i sposobu dowozu środków zaopatrzenia do jednostki i pododdziałów w warunkach garnizonowych /w czasie pobytu w rejonie stałej dyslokacji/;
- ocena potrzeb i możliwości zabezpieczenia medycznego, technicznego oraz kąpielowo-pralniczego, w stałym rejonie dyslokacji;

- ocena warunków organizacji oraz prowadzenia zaopatrywania i obsługi jednostki i pododdziałów, a w szczególności:
 - ocena wpływu działania npla na organizację i prowadzenie zaopatrywania i obsługi;
 - ocena wpływu sytuacji gospodarczej i zaopatrzeniowej województwa /powiatu/ na zaopatrywanie i obsługę jednostki;
 - ocena wpływu warunków komunikacyjnych, terenowych i klimatycznych na zaopatrywanie i obsługę jednostki;
- ocena stanu oraz potrzeb przygotowania i rozwoju organów zaopatrywania jednostek;
- wnioski.

423. Na podstawie przeprowadzonej analizy oraz oceny stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania i obsługi zastępcy dowódcy jednostki d/s zaopatrzenia /kwatermistrz, szef zaopatrzenia/ opracowuje zamiar /konceptję/ organizacji oraz prowadzenia zaopatrywania i obsługi, a następnie w formie propozycji przedstawia dowódcy. W propozycjach tych /zamiarze/ ujmuje się takie zagadnienia, jak:

- ocena potrzeb jednostki i możliwości ich zaspokojenia zarówno pod względem ilościowym, jak i również pod względem czasu, miejsca oraz sposobu;
- zakres, kolejność oraz czas wyposażenia jednostki i pododdziałów w poszczególne rodzaje środków zaopatrzenia;
- wysokość, czas, miejsce oraz sposób gromadzenia, przechowywania i zabezpieczania zapasów środków zaopatrzenia;
- organizacja zaopatrywania jednostki i pododdziałów podczas pobytu i działania w stałym rejonie dyslokacji;
- normy zużycia środków zaopatrzenia dla poszczególnych oddziałów oraz dla całej jednostki;
- organizacja dowozu środków zaopatrzenia w poszczególnych okresach stanu bezpieczeństwa państwa;
- potrzeby, możliwości oraz sposób zabezpieczenia zakwaterowania jednostki w poszczególnych okresach;
- organizacja zabezpieczenia medycznego, zabezpieczenia kąpielowo-pralniczego oraz naprawy sprzętu i wyposażenia w czasie pobytu i działania w stałym rejonie dyslokacji;

- organizacja przygotowania organów zaopatrywania do zabezpieczenia;
- wnioski i postulaty.

Na podstawie przedstawionych propozycji dowódca jednostki podejmuje decyzję, która stanowi podstawę do planowania oraz opracowania planu zaopatrywania i obsługi jednostki, a następnie do praktycznej realizacji przedsięwzięć.

424. W czasie wypracowania decyzji oraz planowania zaopatrywania i obsługi zastępca dowódcy do spraw zaopatrzenia /kwatermistrz, szef zaopatrzenia/ współpracuje ze sztabem i ze służbami jednostki oraz^z nadrzędnymi organami zaopatrywania. Dla właściwego rozwiązania niektórych zagadnień, jak np: dla rozwiązania problemu zakwaterowania jednostki, urządzenia magazynów, warsztatów itp., przeprowadza się rekonesans w terenie.
425. Opracowany i uzgodniony plan zaopatrywania i obsługi jednostki przedstawia się do zatwierdzenia dowódcy. Plan zaopatrywania i obsługi jednostki OT stanowi podstawę do organizacji i przygotowania oraz praktycznego prowadzenia zaopatrywania i obsługi. W okresie pokoju realizuje się wszystkie zamierzenia związane z wyposażeniem jednostki, zgromadzeniem zapasów oraz przygotowaniem sił i środków zaopatrywania i obsługi.
426. W miarę zachodzenia zmian w organizacji jednostki, w zamiarze jej użycia, w przydziale zadań, w przydziale środków zaopatrzenia i źródeł zaopatrywania itp. - dokonuje się również zmiany w planie zaopatrywania i obsługi. Wszelkie zmiany w planie zaopatrywania i obsługi dokonywane są na podstawie decyzji dowódcy. Wypracowanie decyzji na dokonaniu zmian w planie przebiega w taki sam sposób, jak decyzji do opracowania planu - z tym, że wypracowanie to, może być ograniczone tylko do zagadnień, które uległy zmianie.
427. W planie przygotowania oraz organizacji zaopatrywania i obsługi opracowywanym w okresie pokoju ujmuje się zagadnienia dotyczące wyposażenia jednostki, przygotowania sił i środków oraz organizacji zaopatrywania i obsługi

w początkowym okresie wojny, ale tylko dla zabezpieczenia istnienia i działania jednostki w warunkach garnizonowych /w rejonie dyslokacji/. Natomiast organizacji zaopatrywania i obsługi jednostki w podczas wykonywania zadań obronnych. w tym planie nie ujmuje się. Te zagadnienia rozpracowuje się już w toku wojny - równocześnie z organizacją działań przez sztab jednostki.

428. Organizację zaopatrywania i obsługi jednostki lub jej pododdziałów podczas wykonywania zadań reguluje się rozkazami lub zarządzeniami kwatermistrzowskimi.

W razie gdy okres wykonywania zadania jest długotrwały opracowuje się plan zaopatrzenia i obsługi jednostki. Rozkaz, zarządzenie lub plan opracowuje się na podstawie decyzji dowódcy jednostki. Proces wypracowania decyzji jest taki sam jak w okresie pokoju, z tym tylko, że czas na wypracowanie będzie znacznie krótszy, a treść oceny stanu, potrzeb i możliwości zaopatrywania i obsługi jak również treść propozycji i decyzji będą dotyczyć tylko zadania lub zadań, które jednostka otrzymała do wykonania.

429. Dokonując analizy zadania oraz oceny potrzeb i możliwości zaopatrywania i obsługi jednostki lub jej oddziałów rozpatruje się następujące zagadnienia:

- ocenę charakteru, warunków natężenia oraz czasu działania jednostki i poszczególnych pododdziałów w toku wykonywania zadania;
- analizę potrzeb materiałowych dla zabezpieczenia wykonania zadania oraz określenie zużycia środków zaopatrzenia dla poszczególnych pododdziałów;
- ocenę warunków i sposobów organizacji zaopatrywania jednostki /pododdziałów/ w toku wykonywania zadania;
- analizę potrzeb oraz ocenę możliwości i sposobu organizacji dowozu środków zaopatrzenia;
- ocenę potrzeb i sposobu organizacji i prowadzenia zabezpieczenia medycznego;
- ocenę potrzeb i sposobu organizacji zabezpieczenia technicznego w toku wykonywania zadania;

- ocenę warunków i sposobu organizacji kierowania zaopatrywaniem i obsługą w toku wykonywania zadania przez jednostkę /pododdziały/;
- wnioski.

430. Na podstawie analizy zadania oraz oceny potrzeb i możliwości zaopatrywania i obsługi zastępcą dowódcy d/s zaopatrzenia /kwatermistrz, szef zaopatrzenia/ opracowuje projekt decyzji dowódcy /konceptję/ organizacji zaopatrywania i obsługi jednostki w toku wykonywania zadania. Projekt ten /konceptję/ zastępcą dowódcy d/s zaopatrzenia przedstawia dowódcy w formie propozycji do zatwierdzenia lub do powzięcia decyzji na ich podstawie. W projekcie decyzji /konceptji/ zaopatrywania i obsługi ujemuje się:
- skład pododdziałów zaopatrywania i obsługi /tyłowych/ przeznaczonych do prowadzenia zaopatrywania i obsługi w czasie wykonywania zadania /Zadań/;
 - rodzaj i ilość zabieranych z jednostką /pododdziałami/ zapasów ruchomych środków zaopatrzenia;
 - źródła zaopatrywania jednostki /pododdziałów/ w poszczególne środki zaopatrzenia;
 - normy zużycia środków zaopatrzenia dla poszczególnych pododdziałów na określony czas lub wykonania określonych zadań;
 - czas, sposób i kolejność uzupełniania środków zaopatrzenia oraz porządek i sposób organizacji wyżywienia w toku wykonywania zadania;
 - miejsce i czas rozwijania i przesuwania punktu zaopatrzenia jednostki;
 - organizację dowozu środków zaopatrzenia do jednostki i do pododdziałów;
 - czas i miejsce rozwijania i przesuwania punktu pomocy medycznej oraz miejsce i sposób ewakuacji rannych i poszkodowanych;
 - siły i sposób organizacji zabezpieczenia technicznego /udzielania pomocy technicznej i ewakuacji uszkodzonego sprzętu/;
 - organizację kierowania zaopatrywaniem i obsługą.

431. Na podstawie przedstawionych propozycji dowódca podejmuje decyzję, która następnie - ujęta w formie rozkazu, zarządzenia kwatermistrzowskiego lub planu stanowi podstawę do organizacji oraz prowadzenia zaopatrywania i obsługi w toku wykonywania zadania.

432. W toku wykonywania zadania przez jednostkę i jej pododdziały kwatermistrz oraz szefowie służby kierują przebiegiem procesu zaopatrywania i obsługi. Kierowanie to polega na ciągłym śledzeniu rozwoju działania jednostki, określaniu potrzeb oraz dostosowywaniu możliwości i sposobów zaopatrywania i obsługi do zaistniałych warunków i potrzeb działania jednostki. Kierowanie zaopatrywaniem i obsługą w toku wykonywania zadania obejmuje;

- zbieranie informacji dotyczących przebiegu wykonywania zadania i zmian w dalszym działaniu jednostki /pododdziałów/ oraz danych o stanie i potrzebach ich zaopatrywania i obsługi;
- opracowywanie otrzymywanych informacji, dokonywanie oceny stanu i potrzeb zaopatrywania i obsługi oraz podejmowanie decyzji w tym zakresie;
- realizację zamierzeń przewidzianych decyzją oraz kontrolę ich wykonania.

W toku wykonywania zadania informacje są opracowywane oraz oceniane w miarę jak napływają, a wynikające stąd zadania w zakresie zaopatrywania i obsługi są rozwiązywane na bieżąco w miarę ich powstawania.

433. Organizacja oraz prowadzenie zaopatrywania i obsługi jednostki i jej pododdziałów w toku wykonywania zadania będą wymagać rozwiązywania następujących zagadnień:

- przesuwania, rozmieszczania oraz organizacji pracy i ochrony punktów: zaopatrywania, pomocy medycznej, pomocy technicznej oraz stanowiska kierowania;
- określania norm zużycia i potrzeb uzupełniania środków zaopatrzenia dla poszczególnych pododdziałów i w całości dla jednostki oraz dokonywania przydziału tych środków;
- organizowania i dokonywania dowozu środków zaopatrzenia do jednostki oraz do poszczególnych pododdziałów;

- organizacji udzielania pomocy medycznej oraz ewakuacji rannych i poszkodowanych do wyznaczonych placówek leczniczych;
- udzielania pomocy technicznej oraz ewakuacji do wyznaczonych punktów naprawy uszkodzonego sprzętu i pojazdów;
- organizacji i prowadzenia rozpoznania rejonów rozmieszczenia punktów zaopatrywania i obsługi oraz dróg dowozu i ewakuacji;
- organizacji kierowania, zaopatrywania i obsługi oraz dowodzenia pododdziałami tyłowymi /gospodarczymi/ jednostki.

ROZDZIAŁ VI

DOKUMENTACJA

A. Zasady ogólne.

434. Wszystkie dokumenty opracowane przez sztaby obrony terytorium kraju /działy komitetów obrony/ noszą nazwę dokumentów operacyjno-obronnych, które zgodnie ze swoim przeznaczeniem dzielą się na dokumenty:

- kierowania;
- dowodzenia wojskami;
- sprawozdawcze;
- pomocnicze.

435. W skład dokumentów kierowania wchodzi: dyrektywy i zarządzenia organów władzy państwowej i terenowej oraz plan operacyjno-obronny danego terenu wraz z załącznikami.

436. Dokumenty dowodzenia wojskami dotyczą tylko organizacji, przygotowania i prowadzenia walki oraz wszystkich przesunięć i rozmieszczenia wojsk; ta grupa dokumentów nosi nazwę dokumentów bojowych.

W skład dokumentów dowodzenia wojskami wchodzi: rozkazy bojowe, zarządzenia oraz plan działań bojowych wojsk wraz z załącznikami.

Dokumenty kierowania mogą być także dokumentami dowodzenia /bojowymi/ np. plan obrony obszaru województwa /Powiatu/.

437. Dokumenty sprawozdawcze są to wszelkiego rodzaju meldunki i sprawozdania opracowywane na polecenie sztabu /organu/ nadrzędnego oraz w celach badań historycznych.

Dokumenty pomocnicze są to wszelkiego rodzaju szkice, plany, tabele kalkulacyjne, notatki, referaty, mapy robocze itp.

Wszelkie dokumenty opracowywane przez sztaby obrony terytorium kraju /działy komitetów obrony/ powinny być krótkie, zrozumiałe i sporządzone na podstawie wiarygodnych danych. Ponadto powinny one odpowiadać ogólnym wymaganiom prowadzenia biurowości tajnej.

B. DOKUMENTY SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO

a/ Referaty

1. Referat szefa wydziału rozpoznawczego:

- ogólny charakter możliwych działań nieprzyjaciela na obszarze okręgu w okresie poprzedzającym wybuch wojny oraz w czasie trwania wojny - ze szczególnym uwzględnieniem środków napadu powietrznego;
- możliwości oraz możliwe rejonny lub obiekty stale narażone na oddziaływanie przez nieprzyjaciela bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia;
- możliwe rejonny lądowania na obszarze okręgu desantów powietrznych i morskich /czas, ich skład oraz kierunki działania/;
- możliwe rejonny lądowania oraz baz grup specjalnych, band zbrojnego podziemia i ich działanie.

We wnioskach podaje się: na jakie działanie nieprzyjaciela okręg wojskowy powinien zwrócić uwagę w czasie organizacji obrony, do jakich działań przygotować siły i środki okręgu wojskowego, sposób organizacji otrzymywania wiadomości.

2. Referat szefa oddziału operacyjnego:

- zadania okręgu wojskowego;
- obecny stan i rozmieszczenie oraz możliwości sił i środków okręgu wojskowego;
- przewidziane siły i środki do dyspozycji okręgu na okres wojny;
- najbardziej dogodny rejonny wyjściowy dla sił i środków okręgu do wykonania planowanych zadań;
- sposób zabezpieczenia przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych;
- najważniejsze problemy organizacji regulacji ruchu na obszarze okręgu;
- przedsięwzięcia maskowania;
- organizacja dowodzenia;
- przedsięwzięcia w zakresie współdziałania.

We wnioskach podaje się: warunki i sposób przygotowania sił i środków okręgu do wykonania planowanych zadań, na wykonaniu jakich zadań skupić główny wysiłek, sposób zabezpieczenia przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych, a także sposób organizacji dowodzenia i współdziałania.

3. Referat szefa oddziału organizacji i uzupełnień:

- propozycje co do ilości i jakości jednostek, oddziałów oraz urządzeń, które należy rozwinąć lub sformować na nowo na czas wojny;
- zasada, kolejność i sposób mobilizacji, rozwinięcie wojsk okręgu wojskowego;
- rezerwy osobowe i zasoby materiałowe potrzebne do rozwinięcia wojsk w okresie mobilizacji;
- sposób wykorzystania zasobów osobowych, materiałowych i transportu z gospodarki narodowej;
- potrzeby jednostek wojskowych okręgu w zakresie uzbrojenia, techniki wojennej oraz źródła zaspokojenia tych potrzeb;
- zasady współpracy okręgowych oraz terenowych organizacji i instytucji wojskowych w opracowaniu planów mobilizacyjnych;
- terminy opracowania i realizacji planów mobilizacyjnych;
- możliwości realizacji czynności związanych z podnoszeniem gotowości obronnej wojsk.

4. Referat szefa oddziału łączności:

- właściwości organizacji łączności wynikające z charakteru i warunków dowodzenia obroną obszaru okręgu wojskowego;
- propozycje co do rozmieszczenia punktów dowodzenia z punktu widzenia dogodności organizacji łączności;
- dane o siłach i środkach łączności, które mogą być wykorzystane w celu zapewnienia łączności sztabowi okręgu;
- propozycje co do sposobów zapewnienia łączności powiadamiania i alarmowania dowodzenia oraz współdziałania za pomocą różnych środków łączności w planowanych działaniach operacyjno-obronnych;

- przedsięwzięcia jakie należy wykonać w czasie pokoju w zakresie przygotowania systemu łączności oraz zasady uruchomienia całego systemu według okresów osiągnięcia gotowości;
- propozycje co do zabezpieczenia sił i środków łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela /w tym ochrona i obrona ważniejszych obiektów i linii telekomunikacyjnych resortu łączności/;
- prośby ewentualnie propozycje.

5. Referat szefa wojsk inżynieryjnych:

- charakterystyka przeszkód wodnych i istniejących punktów przeprawowych na obszarze okręgu wojskowego;
- możliwości zorganizowania punktów przeprawowych na obszarze okręgu w razie zniszczenia przez nieprzyjaciela istniejących mostów stałych;
- potrzeby i możliwości przygotowania materiałów inżynieryjnych do urządzenia punktów przeprawowych;
- najdogodniejsze rejony do urządzenia zapasowych punktów przepraw mostowych, promowych i czołgów po dnie;
- najdogodniejsze rejony rozmieszczenia oddziałów i związków inżynieryjnych oraz ich strefy działania;
- inżynieryjna rozbudowa obrony obszaru okręgu;
- wykorzystanie sił i środków inżynieryjnych w ramach OTK na obszarze okręgu;
- sposoby współdziałania wojsk inżynieryjnych OTK z wojskami i oddziałami komunikacji wojskowej i cywilnej;
- przedsięwzięcia inżynieryjne na wypadek klęsk żywiołowych;
- prośby, ewentualne propozycje.

6. Referat szefa wojsk chemicznych:

- ocena możliwych skażeń promieniotwórczych i chemicznych na obszarze okręgu wojskowego;
- ocena warunków meteorologicznych i terenowych i ich wpływ na charakter i kształtowanie się skażeń;
- obecny stan i możliwości organizacji systemu obserwacji, prognozowania i powiadamiania o skażeniach i zakażeniach;
- możliwości posiadanych sił i środków w zakresie rozpoznania skażeń i propozycje co do organizacji i rozpoznania skażeń i zakażeń;

- obecny stan i możliwości wykorzystania sił i środków do likwidacji skażeń;
- stan zaopatrzenia i zapasów sprzętu i środków do ochrony przed skażeniami oraz organizacja zaopatrywania wojsk OTK okręgu i układu terytorialnego;
- możliwości udzielenia pomocy w zakresie rozpoznania i likwidacji skażeń układowi terytorialnemu;
- zakres i możliwości wykorzystania do rozpoznania i likwidacji skażeń sił i środków podporządkowania centralnego;
- prośby lub propozycje dotyczące współdziałania w zakresie rozpoznania, obserwacji i likwidacji skażeń w z sąsiadami, wojskami OPK i terytorialnymi sztabami wojskowymi.

7. Referat kwatermistrza:

- ocena stanu zagrożenia jednostek i urządzeń tyłowych okręgu, sposób uniknięcia strat;
- ukompletowanie i stan gotowości jednostek i urządzeń tyłowych OW;
- organizacja zaopatrywania wojsk OTK OW:
 - stan zapasów, na jaki okres zaspokajają one potrzeby okręgu i jednostek przydzielonych;
 - sposób pokrycia wynikających potrzeb materiałowych w okręgu i jednostkach;
 - organizacja dowozu środków materiałowych do jednostek;
- organizacja zaopatrywania wojsk operacyjnych;
- system zaopatrywania jednostek mobilizowanych wojsk operacyjnych i OTK;
- zabezpieczenie medyczne i weterynaryjne:
 - organizacja udzielania pomocy medyczno-sanitarnej siłom OTK i mobilizacyjnemu wojskom operacyjnym;
 - zapewnienie pomocy medyczno-sanitarnej przegrupowania wojsk operacyjnych /własnych i sojusznicznych/;
 - zabezpieczenie weterynaryjne zamierzeń organizacyjnych okręgu;
- organizacja obsługi kwatermistrzowskiej:
 - stan zakwaterowania oddziałów /garnizonowy i polowy/;
 - zamierzenia organizacyjne w zakresie potrzeb kwaterunkowo-budowlanych;

- możliwości w zakresie napraw sprzętu i materiałów służb kwatermistrzowskich;
- możliwości organizacji prania i kąpieli;
- zabezpieczenie komunikacyjne:
 - organizacja przewozów operacyjnych i zaopatrzeniowych;
 - osłona techniczna sieci komunikacyjnej;
- dowodzenie systemem zaopatrywania i obsługi OW.

We wnioskach podaje się: warunki i sposób przygotowania jednostek i urządzeń tyłowych okręgu do wykonania planowanych zadań, główny wysiłek organów zaopatrywania i obsługi z uwzględnieniem potrzeb okręgu i przegrupowujących się wojsk operacyjnych:

- prośby dotyczące pomocy dowódcy w zapewnieniu realizacji zamierzeń kwatermistrzostwa OW.

8. Referat szefa sztabu:

- zwięzła ocena obszaru okręgu pod względem politycznym, ekonomicznym i wojskowym;
- ocena możliwości oddziaływania nieprzyjaciela na obszar okręgu - ze szczególnym uwzględnieniem uderzeń bronią masowego rażenia, działania desantu powietrznego, morskiego, grup specjalnych i band zbrojnego podziemia;
- przypuszczalne skutki oddziaływania nieprzyjaciela oraz przypuszczalny rozwój sytuacji z chwilą wybuchu wojny;
- stopień osiągania gotowości bojowej sił i środków obrony terytorium kraju oraz czas i sposób przejęcia dowodzenia oddziałami WOP i KBW;
- zadania wojsk OTK w zakresie:
 - a/ likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela - przede wszystkim tych, które mogą stanowić przeszkodę w zapewnieniu ciągłości przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych;
 - b/ zabezpieczenia przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych;
 - c/ sprawnego realizowania planów mobilizacyjnych;
 - d/ ochrony i obrony obiektów przed działaniami grup specjalnych i band zbrojnego podziemia;
 - e/ świadczeń okręgu wojskowego na rzecz sprawnego funkcjonowania gospodarki narodowej;

- sposób wykorzystania sił i środków układu terytorialnego w czasie walki przeciwdesantowej;
- organizacja alarmowania i powiadamiania o zagrożeniu użycia środków napadu powietrznego oraz o wybuchach jądrowych, skażeniach i zakażeniach terenu;
- główne problemy współdziałania:
 - a/ wewnątrz okręgu wojskowego;
 - b/ z siłami i środkami układu terytorialnego i funkcjonalnego;
 - c/ pomiędzy okręgami wojskowymi i marynarką wojenną;
 - d/ z wojskami korpusu obrony powietrznej kraju;
 - e/ organizacja współpracy z organami władzy cywilnej i z aparatem gospodarczym;
- stan i możliwości wykorzystania węzłów i szlaków komunikacyjnych na obszarze okręgu;
- stopień zabezpieczenia działań okręgu pod względem:
 - a/ rozpoznania;
 - b/ maskowania;
 - c/ wykrywania wybuchów broni jądrowej, rozpoznania i prognozowania skażeń i zakażeń na obszarze okręgu;
 - d/ zabezpieczenia materiałowo-technicznego i medycznego;
- organizacja dowodzenia.

b/ Plany

PLAN OBRONY OKRĘGU WOJSKOWEGO
=====

Jest to podstawowy dokument dowodzenia.

W graficznej części planu należy wykazać:

- granice okręgu wojskowego: województw i miast wydzielonych oraz szczególnie ważne obiekty;
- przypuszczalne rejony /obiekty/ oddziaływania nieprzyjaciela:
 - a/ przypuszczalne rejony uderzeń bronią masowego rażenia i innymi środkami niszczenia;
 - b/ prawdopodobne rejony zrzutu i działania desantu powietrznego, morskiego, grup specjalnych oraz rejony powstawania band zbrojnego podziemia;

- rejonu rozmieszczenia istniejących, mobilizowanych i przechodzących tranzytem wojsk operacyjnych, lotnisk, składów i baz materiałowo-technicznego zaopatrzenia, jednostek wojskowych OTK OW, zasadniczym sił i środków układu terytorialnego i funkcjonalnego na obszarze okręgu wojskowego, posterunki rozpoznania skażeń i zakażeń;
- przewidywane rejonu manewru;
- zamiar wykorzystania sił i środków OW do realizacji zasadniczych zadań;
- główne drogi przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych i sojuszniczych, przy czym należy uwypuklić przeprawy, mosty, wiadukty i przewidywane drogi obejścia na wypadek zniszczenia węzłów dróg lub istniejących przepraw;
- rejonu rozmieszczenia jednostek szkolnych i zapasowych;
- rejonu osłony przeciwlotniczej;
- rozmieszczenie sił i środków obrony wybrzeża morskiego, przewidywane rejonu obrony, które mogą być obsadzone;
- rozmieszczenie oraz działania marynarki wojennej;
- rozmieszczenie stanowisk dowodzenia i kierowania;
- zasadnicze przedsięwzięcia maskowania.

Legenda do operacyjnej części planu obrony obszaru okręgu powinna zawierać:

- ogólny cel zadania obrony obszaru okręgu wojskowego;
- zamiar obrony obszaru okręgu wojskowego;
- główne przedsięwzięcia zapewniające osiągnięcie gotowości bojowej w poszczególnych okresach zagrożenia;
- podział sił i środków oraz zadania wojsk okręgu wojskowego;
- główne zadania sił i środków układu terytorialnego i funkcjonalnego działającego na obszarze okręgu wojskowego;
- główne problemy współdziałania i dowodzenia;
- terminy osiągania gotowości bojowej przez siły i środki okręgu wojskowego;
- organizację powiadamiania i alarmowania oraz zasadnicze sygnały alarmowe.

Plan ochrony przed skażeniami okręgu wojskowego

Plan ochrony przed skażeniami okręgu wojskowego opracowuje Szefostwo Wojsk Chemicznych graficznie na mapie z legendą i niezbędnymi załącznikami.

Graficzna część planu ochrony przed skażeniami może zawierać:

- rejonu przewidywanych uderzeń bronią masowego rażenia przez nieprzyjaciela na obszarze okręgu wojskowego, rejonu przewidywanych skażeń promieniotwórczych i chemicznych oraz przypuszczalne skutki porażen;
- rozmieszczenie i planowane zadania sił i środków OTK okręgu, na rzecz których wykonywane będą zadania z zakresu ochrony przed skażeniami;
- rozmieszczenie pododdziałów rozpoznania i likwidacji skażeń, planowane zadania do realizacji i drogi manewru;
- rozmieszczenie zasadniczych, zapasowych i pośrednich ładunków, które mogą być wykorzystane przez klucz lotnictwa rozpoznania skażeń;
- system posterunków obserwacji skażeń i wykrywania wybuchów jądrowych podległych okręgowi i współdziałających z nimi;
- rozmieszczenie sztabów i jednostek wojsk OTK powiadamianych o zagrożeniu i skażeniach bezpośrednio przez sztab okręgu;
- rozmieszczenie jednostek wojsk chemicznych centralnego podporządkowania, które są przewidziane do działania na korzyść okręgu;
- rozmieszczenie stacjonarnych urządzeń do likwidacji skażeń, które mogą być wykorzystywane przez siły i środki okręgu;
- zadania z zakresu rozpoznania i likwidacji skażeń, które będą wykonywane przez siły i środki okręgu na rzecz wojsk operacyjnych i układu terytorialnego;
- rozmieszczenie składów sprzętu chemicznego i system zaopatrzenia wojsk OTK okręgu oraz sił i środków układu terytorialnego.

Legenda do planu ochrony przed skażeniami może zawierać:

- ogólne cele i zadania ochrony przed skażeniami na obszarze okręgu;

- siły i środki rozpoznania i likwidacji skażeń, ich możliwości i skład organizacyjny;
- mobilizacyjne rozwinięcie pododdziałów wojsk chemicznych, terminy osiągnięcia gotowości według okresów zagrożenia;
- sygnały alarmu i powiadamiania;
- schemat łączności i kierowania działaniami pododdziałów wojsk chemicznych;
- stan zapasów sprzętu i materiałów chemicznych i rozmieszczenie ich na składach okręgowych oraz terminy ich odtwarzania;
- dane określające średnie warunki meteorologiczne na obszarze okręgu wojskowego i prognoza warunków dla rejonów zagrożenia.

Zarządzenie do organizacji ochrony przed skażeniami okręgu wojskowego może obejmować następujące zagadnienia:

- dane informacyjne o przewidywanym zagrożeniu obszaru okręgu uderzeniami broni masowego rażenia nieprzyjaciela oraz w przewidywanych rejonach skażeń promieniotwórczych;
- wytyczne do organizacji systemu obserwacji skażeń i wykrywania uderzeń jądrowych oraz zasady obiegu informacji o skażeniach i uderzeniach jądrowych;
- sygnały zagrożenia i powiadamiania oraz system ich przekazywania;
- organizację rozpoznania skażeń i określenie zadań dla poszczególnych wykonawców;
- organizację likwidacji skażeń i określenie zadań dla poszczególnych wykonawców;
- określenie zadań rozpoznania i likwidacji skażeń realizowanych siłami i środkami okręgu na rzecz wojsk operacyjnych i układu terytorialnego oraz określenie zasad współdziałania podczas wykonywania zadań;
- organizację dowodzenia i kierowania pododdziałami wojsk chemicznych;
- organizację zaopatrywania w sprzęt i materiały chemiczne jednostek OTK okręgu i jednostek podległych układowi terytorialnemu;
- terminy przedstawiania sprawozdań.

DOKUMENTY PLANU ŁĄCZNOŚCI SZTABU OW

Plan łączności sztabu OW opracowuje się w postaci schematów łączności /z wyliczeniem sił i środków łączności/ oraz szeregu dokumentów w formie tekstowej i tabelarycznej. Wszystkie zagadnienia łączności, które nie znalazły pełnego odbicia w schematach, tablicach i rozliczeniach lub wymagają dodatkowych wyjaśnień - ujmują się w legendzie lub notatkach wyjaśniających załączonych do schematów lub tabel.

Schemat łączności środkami przewodowymi /i ewentualnie środkami radioliniowymi/ opracowuje się na mapie - z legendą, uwidocznia się w nim:

- elementy obrony obszaru okręgu wojskowego, z którymi musi być nawiązana łączność przewodowa;
- miejsca rozmieszczeń węzłów łączności, Sztabu Generalnego, okręgu wojskowego oraz podległych i współdziałających sztabów;
- ważniejsze obiekty telekomunikacyjne ruchu publicznego i powiązanie z nimi węzłów łączności wojsk OTK, rozmieszczenie garnizonowych węzłów łączności;
- ilość i przebieg łączy telefoniczno-telegraficznych wydzielonych dla potrzeb sztabu okręgu wojskowego;
- organizację systemu międzymiastowej łączności rządowej na obszarze okręgu wojskowego;
- powiązanie węzłów łączności okręgu wojskowego z innymi wewnątrzresortowymi sieciami łączności;
- wykaz ważniejszych abonentów garnizonowych węzłów łączności;
- węzły łączności organów i wojsk OTK, placówek pocztowo-telekomunikacyjnych i central telefonicznych wewnątrz resortowych sieci łączności;
- rozliczenie sił i środków łączności, rozmieszczenie oddziałów /pododdziałów/ łączności oraz z odwołów sił i środków łączności.

Schemat łączności środkami radiowymi opracowuje się w formie tabelarycznej; ujmują się w nim:

- sieci i kierunki radiowe zapewniające łączność sztabowi okręgu wojskowego z nadrzędnymi, podległymi i współdziałającymi organami i wojskami OTK oraz dla celów rozpoznania i powiadamiania.

W schemacie podaje się:

- numer i nazwę poszczególnych sieci i kierunków;
- wykaz korespondentów;
- rodzaje środków wydzielonych do pracy oraz ich rozmieszczeń na poszczególnych punktach dowodzenia;
- charakter i czas pracy poszczególnych środków radiowych;
- manewr środkami radiowymi;
- skład i rozmieszczenie radiowego centrum nadawczego i radiowego centrum odbiorczego;
- organizację i miejsca rozmieszczenia radiowych punktów retranslacyjnych;
- sposób zapewnienia łączności doraźnie organizowanym grupom operacyjnym;
- rozliczenie środków radiowych.

Schemat łączności środkami ruchomymi opracowuje się na oddzielnej mapie, uwidacznia się w nim:

- miejsca rozmieszczenia punktów dowodzenia oraz składnic meldunkowych i lądowisk;
- rozmieszczenie placówek poczty specjalnej MSW;
- marszruty ruchomych środków łączności;
- trasy lotów lotnictwa łącznikowego i sposób utrzymania łączności z samolotami /śmigłowcami łącznikowymi podczas lotu;
- rozkład wymiany dokumentów bojowych i służbowych.

Na schemacie tym przedstawia się elementy organizacji i pracy organów poczty polowej na obszarze okręgu wojskowego.

Schemat osłony technicznej oraz ochrony i obrony państwowej sieci telekomunikacyjnej wykonuje się na oleacie w oparciu o aktualny schemat sieci telekomunikacyjnej resortu łączności i ewentualnie innych resortów /MK, MGeE/.

Na schemacie uwidacznia się:

- przebieg tras kablowych i zasadniczych niepowietrznych linii;
- główne obiekty telekomunikacyjne;
- dyslokację stacji radiofonicznych i telewizyjnych oraz obiektów radiokomunikacyjnych;
- rozmieszczenie węzłów łączności sztabu okręgu wojskowego oraz podległych organów i wojsk;

- 7 przebieg i numerację torów /łączy/ wykorzystywanych przez wojska OTK rozmieszczone na obszarze okręgu wojskowego;
- przebieg połączeń awaryjnych, przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne w celu zabezpieczenia skrytej pracy łączności wojskowej;
- plan ochrony i obrony poszczególnych obiektów i linii telekomunikacyjnych;
- stanowiska dyspozycyjne resortu łączności;
- rozmieszczenie i zadanie kolumn eksploatacyjnych oraz oddziałów odbudowy łączności podległych resortowi łączności.

Plan materiałowo - technicznego zabezpieczenia składa się z szeregu dokumentów opracowywanych w formie tekstowej i tabelarycznej, w których ujmuje się:

- organizację zaopatrywania i remontu sprzętu łączności;
- dane o wielkości i stanie zapasów sprzętu i materiałów łączności oraz sposób ich uzupełnienia w toku działań;
- zasady wykorzystania miejscowych urządzeń, środków i linii łączności;
- rozmieszczenie składów i magazynów łączności oraz warsztatów /bez zakładów/ remontowych;
- zasady zaopatrywania w materiały eksploatacyjne;
- potrzeby podległych organów i wojsk w zakresie sprzętu łączności oraz zasady ich uzupełnienia itp.

Plan rozwinięcia i uruchomienia systemu łączności opracowuje się w formie tekstowej z niezbędnymi tabelami. W planie ujmuje się następujące zagadnienia:

- sposoby reorganizacji systemu łączności sztabu okręgu wojskowego istniejącego w okresie pokoju;
- zasady nawiązywania łączności z podporządkowanymi organami i wojskami OTK;
- zakres i terminy uruchamiania węzłów łączności punktów dowodzenia oraz nieczynnych obiektów łączności;
- terminy i kolejność zestawiania łączy telefoniczno-telegraficznych na liniach telekomunikacyjnych resortu łączności oraz zasady i terminy wprowadzenia danych do pracy zaplanowanego systemu łączności;

- przedsięwzięcia związane z rozśrodkowaniem zapasów sprzętu i materiałów łączności oraz zaopatrywania formujących się pododdziałów łączności, terminy i kolejność formowania pododdziału sztabu OW itp.

4. Plan inżynieryjnego zabezpieczenia przegrupowania wojsk inżynieryjnych opracowuje po zatwierdzeniu decyzji dowódcy okręgu.

Plan inżynieryjnego zabezpieczenia powinien być zwięzły, konkretny i przejrzysty, przy czym z reguły wykonuje się go na mapie.

W planie podaje się:

- główne zadania zabezpieczenia inżynieryjnego;
- odpowiedzialnych wykonawców;
- terminy wykonania planowanych prac;
- siły przeznaczone do wykonania zadania oraz zabezpieczenia materiałowo - techniczne.

Ponadto na mapę wrysowuje się rejony alarmowe główne i zapasowe dla oddziałów i związków inżynieryjnych, drogi dojścia do rejonów wyznaczonych prac oraz strefy działania poszczególnych oddziałów i związków inżynieryjnych.

W miarę potrzeby załącza się również do planu niezbędne tabele uzupełniające obrazujące kalkulacje prac, sygnały współdziałania itp.

Plan inżynieryjnego zabezpieczenia uzgadnia się z oddziałem operacyjnym sztabu okręgu, kwatermistrzem i oddziałem komunikacji wojskowej oraz wszystkimi szefami służb. Plan podpisuje szef sztabu okręgu i szef wojsk inżynieryjnych, a zatwierdza - dowódca okręgu.

PLAN MATERIAŁOWEGO I MEDYCZNEGO ZABEZPIECZENIA OKRĘGU WOJSKOWEGO

Plan materiałowego i medycznego zabezpieczenia oraz obsługi OW jest częścią składową ogólnego planu obrony okręgu. Jest on zbiorem zamierzeń kwatermistrzostwa OW na poszczególne okresy gotowości okręgu i wynika z decyzji dowódcy OW, dyrektyw i wytycznych szczebla nadrzędnego oraz aktualnego stanu i możliwości poszczególnych służb kwatermistrzostwa OW.

Plan zawiera całokształt zagadnień związanych z materiałowym, medycznym i technicznym zabezpieczeniem oraz obsługą okręgu wojskowego.

Plan opracowuje się w formie graficznej na mapie dołączając do niego objaśnienia w formie tekstowej i tabularycznej. Plan powinien być opracowany w kilku wariantach dostosowanych do założeń operacyjno - obronnych oraz ekonomiczno-politycznych.

a/ Plan materiałowego zabezpieczenia obrony okręgu:

- opracowuje go sztab kwatermistrzostwa OW z udziałem wydziałów /oddziałów/ służb kwatermistrzostwa okręgu;
- opracowuje się go graficznie, na mapie, z legendą i załącznikami;
- treść planu stanowią:
 - aktualne i planowane rozmieszczenie jednostek i urządzeń tyłowych OW;
 - stan ilościowy środków materiałowych - z rozbiciem na poszczególne źródła zaopatrywania;
 - pododdziały na zaopatrzeniu;
 - organizacja dowozu środków materiałowych;
 - sposób materiałowego zabezpieczenia poszczególnych zamierzeń obronno-operacyjnych;
 - inne dane wynikające z potrzeb materiałowego zabezpieczenia decyzji dowódcy OW.

b/ Plan medycznego zabezpieczenia obrony obszaru OW:

- składa się z dwóch zasadniczych części:
 - jedna dotyczy zabezpieczenia zamierzeń operacyjno-obronnych OW;
 - druga dotyczy zamierzeń w stosunku do przegrupowujących się wojsk operacyjnych;
- planem tym objęte są następujące zagadnienia:
 - rozmieszczenie /aktualne i planowane/ urządzeń i sił medyczno-sanitarnych, ich pojemność i możliwości ewakuacyjne;
 - organizacja zabezpieczenia medyczno-sanitarnego sił okręgu, zamierzeń operacyjno-obronnych i przegrupowania wojsk operacyjnych;
 - plan medycznego zabezpieczenia opracowuje oddział służby zdrowia kwatermistrzostwa OW na podstawie wytycznych organizacyjnych kwatermistrza okręgu i fachowych Departamentu Służby Zdrowia Głównego Kwatermistrzostwa;

- plan ten opracowuje się na mapie z objaśnieniem w formie tekstowej i tabelarycznej.

c/ Plan materiałowego zabezpieczenia przegrupowania wojsk operacyjnych.

- Opracowuje go sztab kwatermistrzostwa OW współpracując z innymi komórkami organizacyjnymi sztabu OW;
- plan jest podstawowym dokumentem zabezpieczenia materiałowego wojsk operacyjnych przegrupowujących się przez teren okręgu. Opracowuje się go na mapie z legendą i załącznikami.
- W treści swej zawiera:
 - źródła zaopatrywania zabezpieczenia materiałowego wojsk operacyjnych;
 - organizację i system zaopatrywania;
 - system kierowania zaopatrywaniem wojsk operacyjnych.

d/ Plan przeniesienia kwatermistrzostwa OW na PSK.

- Opracowany jest przez sztab kwatermistrzostwa OW w formie graficznej i opisowej;
- Ujmuje następujące zagadnienia:
 - podział kwatermistrzostwa OW na poszczególne punkty kierowania;
 - wyznaczenie dróg przegrupowania i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu;
 - rozmieszczenie poszczególnych komórek organizacyjnych na nowym punkcie kierowania;
 - system łączności wewnętrznej i zewnętrznej;
 - organizację ochrony i obrony.

e/ Plan zabezpieczenia komunikacyjnego okręgu:

- opracowuje go Oddział Komunikacji Kwatermistrzostwa OW na podstawie potrzeb przewozowych ustalonych przez poszczególne komórki organizacyjne okręgu wojskowego;
- plan ten opracowuje się w formie tabelarycznej i opisowej z załącznikami, uwzględniając w treści następujące zagadnienia:
 - obciążenie komunikacji przez szczebel nadrzędny /na podstawie dyrektyw i wyciągów z planów przewozów dotyczących obszaru okręgu/;

- obciążenie komunikacji /organizacja stacji za i wyładowniczych, potrzeby transportowe, regulacja ruchu itp/;
- system zabezpieczenia komunikacji /osłona techniczna, ochrona, obrona sieci komunikacyjnych/;
- inne przedsięwzięcia wynikające z potrzeb przewozowych na terenie okręgu.

f/ Plan obsługi kwatermistrzowskiej.

- Opracowany jest w postaci zamierzeń usługowych poszczególnych fachowych komórek organizacyjnych kwatermistrzostwa okręgu w formie wykazów i tabel z objaśnieniami;
- Dotyczy on zamierzeń w zakresie:
 - napraw sprzętu i materiałów służb kwatermistrzowskich;
 - organizacji prania i kąpieli;
 - pracy zakładów usługowych na rzecz jednostek wojskowych OW;
 - ponadto zaś zawiera inne zamierzenia, wynikające z ogólnych potrzeb bytowo - usługowych sił okręgu.

Plan organizacji regulacji ruchu okręgu wojskowego

W części graficznej należy:

- umiejscowić siły i środki przeznaczone do regulacji ruchu;
- umiejscowić posterunki regulacji ruchu, regulujących oraz wskaźniki;
- wykonać podział dróg tranzytowych na odcinki;
- wyznaczyć strefy oraz komendantów tych stref;
- rozmieścić odwody regulacji ruchu;
- wyznaczyć miejsca punktów kontrolnych;
- organizacja regulacji ruchu na punktach przeprawowych, przeładunkowych oraz wyznaczyć komendantów.

W legendzie należy ująć:

- podział sił i środków regulacji ruchu;
- znaki rozpoznawcze;
- organizację dowodzenia i łączności ^{regulacji} regulacji ruchu;
- sygnały i hasła rozpoznawcze.

Plan pomocy technicznej okręgu wojskowego

W graficznej części planu należy wykazać:

- aktualne rozmieszczenie baz i warsztatów remontowych okręgu wojskowego oraz państwowych ośrodków maszynowych i zakładów naprawczych taboru transportowego;
- rejony i odcinki dróg, na których należy udzielić pomocy technicznej wojskom operacyjnym;
- rejony rozmieszczenia:
 - a/ baz i warsztatów remontowych okręgu wojskowego rozwijanych na bazie urządzeń stałych /baz i warsztatów pozostałych w garnizonach po wyjściu wojsk operacyjnych/;
 - b/ punktów zbiórki uszkodzonych wozów bojowych i pojazdów mechanicznych /rejony zbiórki złomu/;
 - c/ ruchomych patroli i obserwacji technicznej na trasach przegrupowania i przemarszu.

W legendzie należy ująć:

- cel pomocy technicznej w zakresie zabezpieczenia przegrupowania lub przemarszu wojsk operacyjnych;
- planowane zadanie pomocy technicznej;
- organizację kierowania pomocą techniczną w czasie przegrupowania i przemarszu wojsk operacyjnych przez obszar okręgu.

Plan wyjścia sztabu okręgu na polowe stanowisko dowodzenia

Plan oraz sposób zajęcia planowanych stanowisk dowodzenia przez sztab okręgu wojskowego może być opracowany w formie tabelarycznej; należy w nim ująć:

- podział oficerów sztabu i szefostw rodzajów służb na poszczególne stanowiska dowodzenia;
- podział pojazdów mechanicznych, środków łączności i obsługi na każde stanowisko dowodzenia;
- czas i miejsce zbiórki oraz kolejność wyjazdów na planowane stanowiska dowodzenia;
- marszrutę przejazdu na planowane SD;
- czas gotowości do pracy na nowych stanowiskach dowodzenia;
- podział kompetencji w zakresie dowodzenia okręgiem;
- ochronę i obronę stanowisk dowodzenia.

Plan mobilizacji i uzupełniania sił zbrojnych

Plan mobilizacyjny jest to zbiór dokumentów niezbędnych do sprawnego i terminowego przeprowadzenia mobilizacji jednostek mobilizacyjnych: powinien on zawierać:

1. Plan mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych oraz sił i środków OTK OW. Podstawowym dokumentem w tym zakresie jest tabela mobilizowania jednostek, która obejmuje:
 - przewidziane do rozwinięcia w czasie wojny jednostki, oddziały, sztaby, instytucje itp.;
 - skład organizacyjny, etaty "CzP" i "CzW", sposób i kolejność rozwinięcia jednostek organizacyjnych lub formowania ich od nowa;
 - dyslokację i terminy mobilizacyjne.
2. Plan powiadamiania i zarządzania mobilizacji.
3. Plan osłony mobilizacji.
4. Plan uzupełnienia jednostek wojskowych oraz sił i środków OTK określający:
 - potrzeby mobilizacyjne jednostek organizacyjnych w zakresie stanu osobowego oraz środków transportowych i maszyn inżynierskich z gospodarki narodowej;
 - kolejność i sposób zaspokajania tych potrzeb, terminy uzupełnienia wojsk oraz sił i środków OTK;
 - organizację przyjęcia i rozdziału żołnierzy z rezerwy i środków transportowych z gospodarki narodowej oraz połączenie przebywającego uzupełnienia w kadrę w jednolity organizm strukturalny zgodnie z etatami okresu wojennego.
5. Plan uzupełnienia sprzętu i materiałów.
6. Plan finansowego zabezpieczenia.
7. Plan sanitarno-medyczny zabezpieczenia mobilizacji.
8. Plan przewozów okresu mobilizacji.
9. Zadania aparatu partyjno-politycznego w zakresie przygotowania i przeprowadzenia mobilizacji.
10. Plan kierowania mobilizacją, który powinien zawierać:
 - mapę dyslokacji jednostek wojskowych oraz sił i środków OTK w rejonach stałego zakwaterowania i zapasowych rejonach mobilizacji;

- schemat łączności;
- zestawienie potrzeb stanu osobowego i środków transportowych przewidzianych na uzupełnienie jednostek mobilizowanych oraz obliczenie czasu przybycia uzupełnienia;
- inne dane niezbędne do sprawnego i planowanego kierowania mobilizacją oraz kontroli jej przebiegu.

c/ Rozkazy

T A J N E

Egz.nr...

Seria

ROZKAZ OKRĘGU WOJSKOWEGO nr

.....
/miejsce, data i czas wydania/

mapa
/skala/

1. Przewidywane działanie /oddziaływanie/ nieprzyjaciela na obszarze okręgu wojskowego /możliwości użycia broni masowego rażenia, możliwości lądowania desantów morskich, powietrznych i kierunki działania/.
2. Ogólne zadania i zamiar okręgu wojskowego /w tym na realizację jakich zadań skupia się główny wysiłek/.
- 3,4,5,6 ... Zadania podległych jednostek /rejon rozmieszczenia, rejony lub obiekty działania, drogi manewru itp/.
7. Zadania sąsiednich okręgów lub jednostek współdziałających z siłami okręgu.
8. Terminy gotowości.
9. Meldunki.

Szef Sztabu OW

Dowódca OW

.....

.....

T A J N E

Egz.nr...

Rozkaz kwatermistrzowski nr

Sztab kwatermistrzostwa okręgu wojskowego
..... /nazwa okręgu/
/stanowisko kierowania/ /mapa-skala/ /data i czas wydania/

1. Zadania kwatermistrzostwa OW /wynikające z aktualnej sytuacji/.
2. Zagadnienia organizacyjne.
3. Zagadnienia dotyczące zaopatrywania:
 - organizacja i sposób zaopatrywania;
 - źródła zaopatrywania;
 - kolejność i czas wydawania środków zaopatrzenia materiałowego;
 - organizacja dowozu;
 - normy zużycia itp.
4. Zagadnienia zabezpieczenia medyczno-sanitarnego:
 - organizacja i zakres udzielania pomocy medyczno-sanitarnej;
 - organizacja ewakuacji;
 - miejsca ewakuacji itp.
5. Zagadnienia zabezpieczenia weterynaryjnego.
6. Zagadnienia zabezpieczenia technicznego służb kwatermistrzowskich:
 - organizacja i zakres udzielania pomocy technicznej;
 - miejsca rozmieszczenia punktów pomocy technicznej;
 - organizacja ewakuacji technicznej itp.
7. Obsługa:
 - organizacja kąpieli;
 - organizacja prania itp.
8. Meldunki i sprawozdania:
 - kiedy;
 - komu;
 - gdzie.

.....
Kwatermistrz OW

.....
Dowódca OW

.....
Szef Sztabu Kwatermistrzostwa OW

Uwaga:

Rozkaz kwatermistrzowski okręgu opracowuje sztab kwatermistrzostwa OW równolegle z opracowywaniem rozkazu bojowego przez sztab OW. Jest on rozwinięciem rozkazu bojowego, regulującym zagadnienia związane z zaopatrywaniem i obsługą sił OTK OW wykonujących otrzymane zadania operacyjno-obronne. Jednostki zainteresowane zagadnieniami zawartymi w rozkazie kwatermistrzowskim otrzymują wyciągi w części ich dotyczącej.

Sprawy rozpatrywania i obsługi sił OTK OW nie wymagające decyzji dowódcy okręgu znajdują odbicie w wydawanych przez kwatermistrzostwo OW zarządzeniach kwatermistrzowskich. Zarządzenia te w miarę konieczności są uzupełniane rozkazem kwatermistrzowskim i ujmują zagadnienia fachowe służb bardziej szczegółowo. Zarządzenia nie mają jakiejś określonej formy, a jedynie w treści powinny zawierać:

- zagadnienia organizacyjne /fachowe/;
- wyjaśnienia fachowe zamierzeń;
- inne problemy dotyczące danej służby.

Dokument ten podpisuje kwatermistrz OW i kierownik /szef/ komórki organizacyjnej wydającej zarządzenie.

d/ Zarządzenia

Zarządzenie łączności sztabu okręgu wojskowego ujemuje następujące zagadnienia:

- miejsca rozmieszczenia węzłów łączności, punktów dowodzenia sztabu okręgu wojskowego, terminy i zasady ich uruchamiania;
- miejsca rozmieszczenia i zadania garnizonowych węzłów łączności oraz radiowych /radioliniowych/ punktów retranslacyjnych;
- organizację łączności dowodzenia, współdziałania i powiadamiania /z kim, jakimi środkami i w jaki sposób będzie ona zorganizowana, zasady i terminy uruchamiania tej łączności/;
- zasady i sposób wykorzystania miejscowych środków, urządzeń i linii telekomunikacyjnych;
- sposób zapewnienia łączności w razie zmiany podporządkowania związków, oddziałów i pododdziałów - podczas zmiany punktów dowodzenia oraz podczas prowadzenia określonych działań bojowych;
- wytyczne do organizacji łączności w podległych wojskach;

- przedsięwzięcia związane z zabezpieczeniem sił i środków łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;
- zasady i terminy wprowadzenia danych do pracy systemu łączności;
- miejsca i czas wymiany poczty polowej;
- sposób podawania dokładnego czasu;
- sposób materiałowo-technicznego zabezpieczenia łączności;
- kolejność, terminy i sposoby przedstawiania meldunków i sprawozdań łączności.

Do zarządzeń załącza się następujące załączniki:

- wykaz składu sieci, kierunków i dane radiowe;
- dane do organizacji łączności środkami radiowymi i radioliniowymi w podległych wojskach;
- klucze do tabel rozmówniczych i tabel haseł;
- kryptonimy węzłów i stacji oraz sygnały rozpoznawcze osób funkcyjnych.

C. DOKUMENTY WOJSKOWEGO SZTABU TERYTORIALNEGO

=====

- Zasadniczym dokumentem wojskowego sztabu terytorialnego jest plan obrony województwa /powiatu/. Plan ten obejmuje szereg dokumentów; do najważniejszych z nich należy zaliczyć:
- operacyjną część planu obrony obszaru województwa /powiatu/;
 - plan obrony obszaru województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia;
 - plan obrony i ochrony obiektów przed działaniem dywizji;
 - plan regulacji ruchu na obszarze województwa /powiatu/;
 - plan mobilizacji;
 - plan rozpoznania;
 - plan łączności;
 - plan materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Ponadto opracowuje się szereg dokumentów pomocniczych, jak wszelkiego rodzaju zestawienia, kalkulacje itp.

Operacyjną część planu obrony obszaru województwa/powiatu/ opracowują wojskowe sztaby terytorialne z udziałem poszczególnych działów WKO /PKO/ i obejmuje ona podstawowe problemy operacyjno-obronne. Operacyjną część planu obrony opracowuje się w formie graficznej z legendą.

Graficzna forma operacyjnej części obrony obszaru województwa /powiatu/ powinna zawierać:

- podział administracyjny województwa do powiatów, miast wydzielonych, a powiatów do gromad miast wydzielonych;
- przewidywane oddziaływanie nieprzyjaciela na obszar województwa /powiatu/;
- garnizony wojsk operacyjnych, wojsk OTK oraz sił i środków obrony terytorialnej;
- przewidywane rejony alarmowe /wyjściowe/ wojsk operacyjnych, wojsk OTK oraz sił i środków obrony terytorialnej;
- rejony zastrzeżone na obszarze województwa /powiatu/;
- zasadnicze i pomocnicze kierunki działania sił i środków województwa /powiatu/ oraz działania sił szczebla nadzrędnego i sąsiadów na korzyść województwa /powiatu/;
- zasadnicze obiekty, drogi tranzytowe i główne szlaki komunikacyjne oraz podstawowe elementy ich ochrony i obrony;
- rozmieszczenie oraz ogólny sposób użycia sił i środków układu funkcjonalnego na obszarze województwa /powiatu/;
- osłonę powietrzną obszaru województwa /powiatu/ oraz ochronę granicy państwowej lądowej lub morskiej w województwach /powiatach/ nadgranicznych;
- ogólny system dowodzenia i kierowania.

Legenda do operacyjnej części planu obrony obszaru województwa /powiatu/ powinna obejmować:

- ogólny cel i zadania obrony obszaru województwa /powiatu/;
- zamiar obrony obszaru województwa /powiatu/;
- okresy zagrożenia bezpieczeństwa państwa, cel obrony, okresów oraz zadania sił i środków województwa /powiatu/, działów WAC /PKC/, instytucji i organizacji społecznych w poszczególnych okresach;
- podział sił i środków;
- główne problemy współdziałania i dowodzenia;
- poszczególne terminy gotowości.

b. Plan obrony obszaru województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia.

Plan obrony przed bronią masowego rażenia opracowuje Dział ochrony ludności ściśle współpracując z wojskowym sztabem terytorialnym i przy udziale innych działów.

Plan obrony obszaru województwa /powiatu/ przed bronią masowego rażenia obejmuje:

- plan rozmieszczenia i rozwinięcia do działań sił i środków obrony przed środkami masowego rażenia w województwie oraz plan /plany/ prowadzenia akcji ratowniczej w powiecie /mieście/;
- plan rozśrodkowania ludności oraz dóbr kulturalnych i materialnych;
- plan powiadamiania i alarmowania oraz rozpoznania skażeń i zakażeń województwa /powiatu/;
- plan przygotowania i obsługi budowli ochronnych.

Plan rozmieszczenia i rozwinięcia do działania sił i środków OPBMar województwa wykonuje się w formie graficznej z legendą. Graficzna forma planu rozmieszczenia i rozwinięcia do działania sił i środków OPBMar województwa może zawierać:

- podział administracyjny województwa /powiatu/;
- przypuszczalne rejony uderzeń jądrowych nieprzyjaciela, strefy rażenia oraz oddziaływania innymi środkami niszczenia;
- rozmieszczenie i kierunek działania oddziałów medyczno-sanitarnych i przeciwpożarowych, oddziałów odkażania i dezaktywacji, zmilitaryzowanych oddziałów ratownictwa technicznego, sił i środków OPBMar znajdujących się w pułku i batalionach obrony terytorialnej oraz sił porządkowo-ochronnych biorących udział w akcji ratowniczej;
- drogi manewru ruchomych sił i środków OPBMar;
- rozmieszczenie stacjonarnych sił i środków OPBMar /stałych kąpielisk odkażających, punktów odkażania odzieży, sprzętu i środków transportowych, punktów pomocy medycznej, stacji sanitarno - epidemiologicznych i krwiodawstwa, szpitali, magazynów, leków i sprzętu medycznego, posterunków obserwacyjnych i pomiarów skażeń/;
- rozmieszczenie terenowych oddziałów samoobrony o charakterze OPBMar;
- działanie zakładowych oddziałów samoobrony w ramach ogólnych akcji ratowniczych - poza macierzystymi zakładami;
- rozmieszczenie i działanie w ramach OPBMar sił i środków województwa o innym przeznaczeniu;
- wzajemną pomoc sąsiednich województw /powiatów/ w zakresie OPBMar;

- rozmieszczenie i działanie na korzyść OPBMar województwa sił i środków szczebli nadrzędnych /brygad KBW, WO P, pułków OPBMar i inżynieryjno-technicznych, pododdziałów rozpoznania skażeń, zabiegów specjalnych i odkażania terenu, szkół wojskowych i ośrodków szkolenia jednostek zapasowych, zmilitaryzowanych oddziałów odbudowy układu funkcjonalnego KOK;
- ogólną koncepcję rozśrodkowania ludności, dóbr kulturalnych i materialnych /rejonu i obiekty podlegające rozśrodkowaniu z podaniem ilości ludzi lub masy towarowej podlegającej rozśrodkowaniu, kierunki rozśrodkowania i powiaty /rejonu/ przyjmujące rozśrodkowaną ludność z podaniem ilości rozśrodkowanej ludności;
- ogólną koncepcję powiadamiania i alarmowania /kierunki powiadamiania i alarmowania, rodzaje łączności/;
- koncepcję systemu kierowania OPBMar w całości i akcjami ratowniczymi w poszczególnych rejonach zagrożenia.

Legenda do planu rozmieszczenia i rozwinięcia do działania sił i środków OPBMar województwa może zawierać:

- ogólny charakter i formy oddziaływania przez nieprzyjaciela bronią masowego rażenia i innymi środkami rażenia;
- ogólne cele i zadania obrony województwa przed bronią masowego rażenia i innymi środkami rażenia;
- główny wysiłek województwa w zakresie OPBMar;
- zasadnicze przedsięwzięcia OPBMar;
- siły i środki OPBMar oraz ich skład organizacyjny;
- mobilizacyjne rozwinięcie sił i środków oraz system OPBMar według okresów zagrożenia;
- zasadnicze zadania poszczególnych wykonawców w zakresie OPBMar według okresów zagrożenia;
- sygnały powiadamiania i alarmowania;
- podstawowe problemy kierowania systemem OPBMar i akcjami ratowniczymi;
- rozwinięcie sił i środków według okresów zagrożenia.

Opracowanie planu rozśrodkowania ludności cywilnej oraz dóbr materialnych i kulturalnych województwa /powiatu/ odbywa się pod kierunkiem działu ochrony ludności WKO /PKO/, z udziałem przedstawicieli WSzW /PSzW/ i przedstawicieli innych działów.

Plan rozśrodkowania ludności cywilnej oraz dóbr materialnych i kulturalnych województwa opracowuje się na mapie z legendą.

Plan rozśrodkowania ludności cywilnej oraz dóbr materialnych i kulturalnych województwa /powiatu/ opracowany w formie graficznej może zawierać:

- podział administracyjny województwa /powiatu/ miast wydzielonych i obszarów przyjmujących ludność rozśrodkowywaną;
- obiekty podlegające rozśrodkowaniu;
- podział miasta /obszarów/ podlegających rozśrodkowaniu na rejony rozśrodkowania oraz ilość rozśrodkowywanej ludności z miast /obszaru/ i rejonów rozśrodkowywanych;
- punkty zbiórki i załadowcze rozśrodkowywanej ludności;
- punkty rozdzielcze rozśrodkowywanej ludności;
- liczbę osób przyjmowanych przez poszczególne punkty rozdzielcze;
- drogi /trasy/ dojścia lub dojazdu z punktu zbiórki, załadowczego do punktów rozdzielczych;
- punkty przyjęcia rozśrodkowywanej ludności w powiatach /rejonach/ oraz sposób rozwiezienia /dojazdu/ do nowych miejsc zamieszkania w powiatach /rejonach/ przyjmujących ludność;
- liczbę osób przyjmowanych przez poszczególne punkty przyjęcia ludności;
- obiekty podlegające rozśrodkowaniu;
- rejony rozmieszczenia obiektów po rozśrodkowaniu oraz drogi przemieszczenia poszczególnych obiektów;
- rozmieszczenie sił i środków porządkowo-ochronnych i ich zadania w czasie rozśrodkowywania ludności i obiektów;
- rozmieszczenie stacjonarnych i ruchomych elementów zaopatrywania i pomocy medyczno-sanitarnej i ich zadania w czasie rozśrodkowania ludności.

Legenda do planu rozśrodkowania ludności cywilnej oraz obiektów materialnych i kulturalnych może zawierać:

- cel i zadania z zakresu rozśrodkowania ludności oraz dóbr materialnych i kulturalnych;
- zasadnicze przedsięwzięcia /czynności/ w zakresie rozśrodkowania ludności oraz dóbr materialnych i kulturalnych;

- skład wojewódzkiej /powiatowej/ komisji kierującej przygotowaniem i przeprowadzeniem rozśrodkowania ludności oraz dóbr materialnych i kulturalnych;
- zadania poszczególnych działów WKO /PKO/ z zakresu rozśrodkowania;
- siły i środki zabezpieczające ochronę rozśrodkowanej ludności oraz dóbr materialnych i kulturalnych;
- niezbędne kalkulacje wykorzystania i przebiegu środków transportowych oraz czasu przeznaczonego na rozśrodkowanie.

Opracowanie planu rozpoznania skażeń oraz powiadamiania i alarmowania województwa /powiatu/ o zagrożeniu napadem powietrznym lub opadem promieniotwórczym odbywa się pod kierownictwem wydziału /sekcji/ OPBMar WSZW /PSZW/ z udziałem pozostałych działów WKO /PKO/.

Plan rozpoznania skażeń oraz powiadamiania i alarmowania województwa /powiatu/ o zagrożeniu napadem powietrznym lub opadem promieniotwórczym wykonuje się na mapie z legendą.

Plan powiadamiania i alarmowania /województwa/ powiatu opracowany w formie graficznej może zawierać:

- podział administracyjny województwa /powiatu/;
- rozmieszczenie placówek prognozowania i pomiaru skażeń, z których województwo /powiat / otrzymuje wiadomości o zagrożeniu opadem promieniotwórczym;
- rozmieszczenie sił i środków rozpoznania radiotechnicznego oraz stanowisk dowodzenia sbtrt i KOPK, z których województwo /powiat/ otrzymuje dane o zagrożeniu powietrznym;
- rozmieszczenie obiektów bezpośrednio alarmowanych przez województwo /powiat/;
- rozmieszczenie central scentralizowanych systemów alarmowych;
- sposób przekazywania danych o zagrożeniu napadem powietrznym i sygnałów alarmowych /rodzaj, środki i kierunki łączności/;
- zasadniczy schemat automatycznej sygnalizacji dźwiękowej w wypadku, gdy uruchamia je województwo /powiat/;
- zasadniczy schemat systemu alarmowego powiatu i gromad.

Legenda do planu rozpoznania skażeń oraz powiadamiania i alarmowania województwa /powiatu/ może zawierać:

- cel i zadania powiadamiania i alarmowania województwa /powiatu/;

- siły i środki, ich skład organizacyjny, przeznaczenie i wykorzystanie w systemie rozpoznania skażeń oraz powiadamiania i alarmowania;
 - sygnały alarmowe i sposoby rozpowszechniania ich na różnych szczeblach;
 - sposób rozwinięcia i uruchomienia systemu powiadamiania i alarmowania według okresów zagrożenia.
- Plan przygotowania i obsługi budowli ochronnych na obszarze województwa /powiatu/ opracowuje dział ochrony ludności z udziałem innych zainteresowanych komórek WKO/PKO/ w formie tabeli, w której ujmuje się:
- ilość istniejących schronów w poszczególnych miastach, zakładach produkcyjnych i obiektach oraz kto odpowiada za ich utrzymanie i kto je obsługuje;
 - ilość obiektów /pomieszczeń/ w poszczególnych miastach, zakładach produkcyjnych i obiektach nadających się do wykorzystania jako ukrycia zabezpieczające ich pojemność, kto odpowiada za przystosowanie, zakres oraz termin zakończenia prac adaptacyjnych;
 - ilość schronów, szczelin i ukryć przeciwlotniczych przewidywanych do rozbudowy w powiatach, miastach wydzielonych, gromadach, osiedlach i ich pojemność, początek i czas trwania w budowy, kto przygotowuje materiał i kieruje rozbudową, przedsiębiorstwa, brygady robocze, oddziały samoobrony prowadzące rozbudowę, kto obsługuje nowo rozbudowane ukrycia zabezpieczające.

c. Plan obrony i ochrony obiektów oraz użycia odwodów do walki z nieprzyjacielem na obszarze województwa /powiatu/.

Plan ochrony i obrony obiektów oraz użycia odwodów do walki z nieprzyjacielem na obszarze województwa /powiatu/ opracowuje WSzW i PSzW wspólnie z działem wewnętrznym WKO /PKO/, współpracując z innymi zainteresowanymi działami; wykonuje się go na mapie z legendą.

Graficzna forma planu obrony i ochrony obiektów oraz użycia odwodów do walki z nieprzyjacielem na obszarze województwa /powiatu/ może zawierać:

- podział administracyjny województwa /powiatu/;
- przewidywany charakter i formy działania desantów powietrznych i morskich, grup specjalnych nieprzyjaciela oraz band zbrojnego podziemia /rejonu lądowania desantów/ i grup specjalnych nieprzyjaciela i tworzenie band zbrojnego

podziemia, przypuszczalne rejony baz sił dywersyjnych, przypuszczalny zamiar działania desantów nieprzyjaciela oraz sił dywersyjnych;

- obiekty, urządzenia, drogi i linie kolejowe oraz siły i środki broniące i chronione przez szczebel nadrzędny;
- obiekty, urządzenia i drogi znaczenia wojewódzkiego i powiatowego wymagające ochrony i obrony;
- rozmieszczenie sił i środków szczebli nadrzędnych oraz sił i środków województwa, powiatu i lokalnych przeznaczonych do ochrony i obrony obiektów, urządzeń, dróg i linii kolejowych na obszarze województwa /powiatu/.

Plan ochrony i obrony obiektów oraz użycia odwodów do walki z nieprzyjacielem jest podstawą do opracowania planów ochrony i obrony poszczególnych obiektów na obszarze województwa /powiatu/.

Plan ochrony i obrony poszczególnych obiektów opracowuje dowódca /kierownik/ wyznaczony do ochrony i obrony danego obiektu i opracowuje się go na planie lub szkicu danego obiektu z odpowiednią legendą.

Plan ochrony i obrony obiektu opracowany w formie graficznej powinien zawierać:

- szczegółowe rozmieszczenie danego obiektu wraz z przyległym terenem;
- rozmieszczenie wewnętrznej i zewnętrznej ochrony bez pośredniej, sektory ostrzału, rubieże zapór minowych i drutowych;
- rozmieszczenie odwodów i działanie patroli na przedpolu obiektu;
- elementy współdziałania z pododdziałami broniącymi sąsiednich obiektów oraz z siłami przewidzianymi do walki z dywersją na dalekich przedpolach danego obiektu;
- system obserwacji, rozpoznania i alarmowania przeciwdywersyjnego;
- system dowodzenia i łączności.

Legenda do planu ochrony i obrony powinna zawierać:

- cel obrony i ochrony danego obiektu;
- zestawienie sił i środków przeznaczonych do obrony i ochrony danego obiektu oraz podział ich na poszczególne kierunki /sektory/ obrony;

- sposób przyjęcia obiektu pod ochronę i obronę według okresów zagrożenia;
- zasadnicze elementy dowodzenia, zaopatrzenia i łączności oraz sygnały alarmowe, kto i w jaki sposób broni i chroni danego obiektu;
- rozmieszczenie odwodów województwa /powiatu/ i ogólne kierunki działania przeciwko desantom powietrznym i grupom specjalnym nieprzyjaciela i bandom zbrojnego podziemia oraz w celu wzmocnienia obrony i ochrony obiektu;
- rozmieszczenie i działanie przeciwdesantowe i przeciwdywersyjne na korzyść województwa /powiatu/ sił i środków nadrzędnych i podległych;
- zasadnicze elementy współdziałania między sąsiednimi województwami /powiatami/ podczas prowadzenia działań przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych;
- rozmieszczenie na obszarze województwa /powiatu/ wojsk operacyjnych, ich rejony alarmowe /zastrzeżone/ i ewentualne użycie ich do działań przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych;
- ogólny system rozpoznania, dowodzenia i łączności w działaniach przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych.

Legenda do planu obrony i ochrony obiektów oraz użycia odwodów do walki z nieprzyjacielem na obszarze województwa /powiatu/ może zawierać:

- przypuszczalny zamiar działań desantów i sił dywersji nieprzyjaciela;
- ogólny cel obrony i ochrony obiektów oraz działań odwodów w działaniach przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych;
- zadania poszczególnych działów WKO /PKO/ i KOK w zakresie ochrony i obrony obiektów i działań przeciwdywersyjnych;
- sposób rozwinięcia sił i środków ochronno-obronnych i odwodów według etapów zagrożenia;
- podstawowe problemy współdziałania sił i środków ochronno-obronnych i odwodów w działaniach przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych;
- podstawowe problemy dowodzenia i łączności w działaniach przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych.

d. Plan regulacji ruchu.

Plan regulacji ruchu opracowuje się tylko w wypadku, gdy województwo i powiat otrzyma zadanie regulacji ruchu na drogach przegrupowania wojsk operacyjnych własnych i sojuszniczych lub gdy istnieje konieczność regulacji ruchu na drogach wojewódzkich /powiatowych/ i wykonuje go WSZW /PSZW/, współpracując z działem wewnętrznym WKO /PKO/, na mapie z legendą.

Plan regulacji ruchu opracowany w formie graficznej może zawierać:

- podział administracyjny województwa /powiatu/;
- drogi tranzytowe dla wojsk operacyjnych własnych i sojuszniczych przebiegające przez obszar województwa /powiatu/ oraz drogi wojewódzkie i powiatowe;
- siły i środki szczebli nadrzędnych przeznaczone do regulacji ruchu na obszarze województwa /powiatu/, ich rozmieszczenie, zadania i sposób regulacji ruchu;
- siły i środki województwa /powiatu/ i lokalne przeznaczone do regulacji ruchu, ich rozmieszczenie przed i po rozwinięciu do regulacji ruchu, zadania i sposób regulacji ruchu;
- drogi zapasowe i obejścia oraz sposób organizacji na nich regulacji ruchu;
- rejony współdziałania i system regulacji ruchu w nich;
- system dowodzenia i łączności regulacji ruchu na obszarze województwa /powiatu/;

Legenda do planu regulacji ruchu może zawierać:

- cel i zadania regulacji ruchu;
- zasadnicze przedsięwzięcia województwa /powiatu/ w zakresie regulacji ruchu;
- zastosowanie sił i środków przeznaczonych do regulacji ruchu;
- zadania poszczególnych działów w zakresie regulacji ruchu;
- czas rozwinięcia regulacji ruchu;
- zasadnicze problemy dowodzenia i łączności.

e/ Plan mobilizacyjny.

Plan mobilizacyjny jest zbiorem dokumentów niezbędnych do sprawnego i terminowego przeprowadzenia mobilizacji i powinien zawierać:

- mobilizacyjny plan rozwinięcia sił zbrojnych na czas wojny /tabela mobilizacyjne/;
- plan powiadamiania o zarządzeniu mobilizacji;
- plan osłony mobilizacji;
- plan uzupełnienia sił zbrojnych stanem osobowym, środkami transportowymi i maszynami inżynierskimi z gospodarki narodowej;
- plan uzupełnienia sprzętu i materiałów;
- plan technicznego zabezpieczenia mobilizacji;
- plan sanitarno-medycznego zabezpieczenia mobilizacji;
- zadania aparatu partyjno - politycznego w zakresie przygotowania i przeprowadzenia mobilizacji;
- plan kierowania mobilizacją.

Dokumenty planu mobilizacyjnego opracowuje się według wzorów ustalonych oddzielnymi przepisami i instrukcjami.

f/ Plan rozpoznania.

Plan rozpoznania na obszarze województwa /powiatu/ opracowuje WSzW /PSzW/ wspólnie z działem wewnętrznym w formie tabelarycznej i może on zawierać:

- ogólne cele rozpoznania na obszarze województwa /powiatu/;
- zadania rozpoznania;
- główny wysiłek prowadzenia rozpoznania, z jakich źródeł;
- kto wykonuje poszczególne zadania rozpoznania lub skąd otrzymuje się dane;
- w jakiej kolejności i co należy rozpoznać;
- ważniejsze problemy współdziałania poszczególnych organów rozpoznawczych i wymiana informacji;
- terminy i sposoby przekazywania danych z rozpoznania.

g/ Plan łączności zawiera:

Schemat łączności środkami ruchowymi, który wykonuje się w formie tabelarycznej. W schemacie wyszczególnia się sieci i kierunki radiowe organizowane w celu zapewnienia łączności WKO

/PKO/ z organami nadrzędnymi, podległymi i współdziałającymi organami i siłami oraz dla celów powiadamiania, podając numer i nazwę poszczególnych sieci i kierunków, rodzaj wydzielonego sprzętu i rozmieszczenie jego na poszczególnych punktach kierowania /dowodzenia/, a także rozliczenie sił i środków radiowych.

Na szczeblu pułku w schemacie tym przedstawia się również łączność radiową dla potrzeb podległych podstawowych organów i sił.

Schemat łączności środkami przewodowymi; jest on wykonywany na mapie /oleacie/ i powinien przedstawiać w formie graficznej najważniejsze elementy planu obrony obszaru województwa, ważniejsze obiekty telekomunikacyjne poszczególnych resortów, węzły łączności: własne, organów nadrzędnych oraz podległych i współdziałających organów i sił, przebieg łączny wydzielonych dla potrzeb WKO /PKO/, powiązanie systemu łączności WKO /PKO/ z siecią telekomunikacyjną ruchu publicznego i innymi wewnętrznymi sieciami łączności, przebieg kierunków organizowanych polowymi liniami łączności oraz rozliczenie organicznych sił i środków łączności.

W miarę potrzeby na schemacie tym przedstawia się również rozmieszczenie radiowego centrum nadawczego, radiowych punktów retranslacyjnych, dyspozycyjnych organów i oddziałów odbudowy resortu łączności, stacji radiofonicznych, telewizyjnych itp.

Schemat łączności środkami ruchomymi, poczty specjalnej i poczty polowej przedstawia się graficznie na oddzielnej mapie /oleacie/ tylko na szczeblu województwa. Na szczeblu powiatu zagadnienie łączności środkami ruchomymi, poczty specjalnej i poczty polowej przedstawia się na schemacie łączności środkami przewodowymi.

Na schemacie w formie graficznej przedstawia się rozmieszczenie punktów kierowania /dowodzenia/, składnic meldunkowych i lądowisk organów i sił własnych, nadrzędnych, podległych i współdziałających oraz placówek poczty specjalnej MSW, marszruty środków ruchomych, trasy lotów lotnictwa łącznikowego i rozmieszczenie naziemnych radiostacji i rozmieszczenie naziemnych radiostacji utrzymujących łączność z tym lotnictwem, rozmieszczenie organów poczty polowej

i placówek pocztowo - telekomunikacyjnych, a także grafik wymiany dokumentów bojowych i służbowych oraz korespondencji jawnej.

Plan rozwinięcie i uruchomienia systemu łączności może być ujęty w wyżej omówionych schematach lub opracowuje się oddzielnie w formie tekstowej z niezbędnymi tabelami. W planie powinno się ująć następujące zagadnienia: jakie siły i środki łączności oraz kto, kiedy, gdzie i dla kogo wydziela /według okresów zagrożenia/, zasady, terminy i kolejność zestawiania łączny na liniach telekomunikacyjnych resortu łączności, zakres i terminy uruchomienia węzłów łączności punktów kierowania /dowodzenia/; zasady i terminy wprowadzenia w życie danych do pracy zaplanowanego systemu łączności, sposoby powiązania systemów łączności należących do różnych organów i zasady korzystania z nich przez inne organa i siły, przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne realizowane w okresie pokoju przez różne instytucje i przedsiębiorstwa w zakresie przygotowania i utrzymania w sprawności technicznej systemów łączności dla potrzeb organów i sił układu terytorialnego, przedsięwzięcia związane z zabezpieczeniem łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela, zagadnienie zaopatrywania materiałowo - technicznego łączności, jak również czas, sposób i zasady formowania pododdziałów łączności.

Wszystkie zagadnienia organizacji łączności, które nie zostały ujęte w schematach, lub wymagają wyjaśnienia, podaje się pisemnie w poszczególnych tabelach, w legendzie, szkicu lub w notatce wyjaśniającej.

Zarządzenie łączności Wojewódzkiego /Powiatowego/ Komitetu Obrony może ujmować następujące zagadnienia:

- miejsce rozmieszczenia węzłów łączności, punktów kierowania wojewódzkiego /powiatowego/ komitetu obrony, terminy i zasady ich uruchomienia;
- organizację łączności środkami przewodowymi, z kim, w jaki sposób i w jakich terminach będzie nawiązana oraz zasady korzystania z sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego i wewnątrzresortowych sieci łączności;

- organizację łączności środkami radiowymi, z kim i jakimi środkami jest ona zorganizowana, kto wydziela niezbędne środki radiowe, zasady i terminy uruchomienia tej łączności;
- organizację łączności środkami ruchomymi, z kim, jakimi środkami i zasady jej organizacji, zasady wykorzystania poczty specjalnej MSW, nawiązywania i utrzymania łączności z lotnictwem łącznikowym;
- zasady wykorzystania stacji radiofonicznych i telewizyjnych oraz sieci radiofonii przewodowej;
- przedsięwzięcia w celu zapewnienia ciągłej łączności w różnych sytuacjach na obszarze województwa /powiatu/;
- wytyczne do organizacji łączności w podległych organach i siłach układu terytorialnego;
- zasady wykorzystania miejscowych środków, urządzeń i linii telekomunikacyjnych;
- zasady wykorzystania środków i kanałów łączności w celu zapewnienia wymiany określonych informacji w pierwszej kolejności;
- przedsięwzięcia związane z zabezpieczeniem łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;
- zasady i terminy wprowadzenia danych do pracy w systemie łączności;
- miejsce i terminy wymiany poczty polowej oraz korespondencji przez placówki pocztowo - telekomunikacyjne;
- sposób organizacji kontroli czasu;
- sposób materiałowo-technicznego zabezpieczenia pododdziałów łączności;
- przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne realizowane w okresie pokoju przez różne instytucje i przedsiębiorstwa w zakresie przygotowania systemu łączności wojewódzkiego /powiatowego/ komitetu obrony oraz podległych organów i sił układu terytorialnego;
- terminy przedstawiania okresowych sprawozdań o stanie łączności.

Do zarządzeń łączności dołącza się w formie załączników: tabele, wykaz składu sieci, kierunków i danych radiowych komitetu obrony /sztabu/ wydającego zarządzenie, tabele przydziału danych potrzebnych do organizacji łączności w podległych organach

i siłach, klucze do tabel rozmówniczych dyżurnego radio-telegrafisty i tabele haseł, tabele kryptonimów węzłów i stacji telefoniczno-telegraficznych oraz adresów radiowych; tabele sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych, tabele, wykaz haseł w celu uzyskiwania natychmiastowych połączeń telefonicznych, wykaz stanowisk funkcyjnych upoważnionych do uzyskiwania połączeń w uprzywilejowanej kolejności itp.

Plan zaopatrywania sił obrony terytorialnej województwa /powiatu/ w sprzęt i materiały typowo wojskowe

Plan ten składa się z mapy i załączników.

Na mapie wykazuje się:

- rejony mobilizacji i dyslokacji jednostek;
- zadania, rejony i kierunki działania jednostek obrony terytorialnej;
- rejony zagrożone przez npla oraz rejony zastrzeżone przez władze nadrzędne;
- rejony /składy/ gromadzenia i przechowywania zapasów mobilizacyjnych;
- źródła zaopatrywania województwa /powiatu/ oraz poszczególnych jednostek - zarówno podczas pobytu w rejonach dyslokacji, jak i podczas wykonywania poszczególnych zadań;
- rejony rozmieszczenia warsztatów naprawy sprzętu i wyposażenia;
- sieć drogową dla dowozu;
- stanowiska kierowania.

Jako załączniki opracowuje się:

- plan zaopatrzenia jednostek, a w województwie i powiatów - w poszczególne rodzaje środków materiałowych;
- plany gromadzenia, przechowywania i odświeżania środków zaopatrzenia;
- plan dowozu;
- plan rozwoju i przygotowania systemu zaopatrywania /organów zaopatrywania, składów, warsztatów itp/.

229

WZÓR nr

Plan zaopatrzenia / nazwa jednostki, PKO, WKO/

na okres od do

7 nazwa środka zaop.mat. 7

•••••jeden•miary•••••

[illegible]

Wyciąg z planu zaopatrzenia pot /nazwa jednostki/

.../rodzaj zaopatrzenia/.. na okres

[illegible]

Plan zaopatrzenia i obsługi jednostek podległych WSzW /PSzW/.

Plan ten składa się z mapy i odpowiednich załączników. Na mapie wykazuje się:

- rejon mobilizacji /formowania/ jednostek podległych WSzW /PSzW/ i rejon ich dyslokacji po sformowaniu;
- rejon gromadzenia i przechowywania zapasów mobilizacyjnych wszystkich rodzajów;
- rejon i kierunki działania jednostek oraz ich zadania;
- rejon zagrożone przez npla na obszarze województwa i powiatu oraz wiadomości o nplu;
- rejon zastrzeżone przez władze nadrzędne;
- źródła zaopatrywania jednostek w poszczególne rodzaje środków zaopatrzenia - zarówno podczas pobytu w stałych rejonach dyslokacji, jak i podczas wykonywania poszczególnych zadań;
- rejon rozmieszczenia placówek obsługi /szpitale, warsztaty, łaźnie, pralnie itp/;
- drogi dowozu i ewakuacji;
- stanowiska kierowania;
- legenda.

Załączniki do tego planu stanowią odpisy z wyciągów z planów zaopatrzenia i obsługi poszczególnych działów WKO /PKO/.

Wzór nr

Meldunek o stanie zaopatrzenia - zapotrzebowanie materiałowe nr

..... za okres od do
/nazwa jednostki /PKO, WKO/ /
.....
/stanowisko kierownika/

L.p.	Nazwa środków zaopatrze- nia /lub jednostek/	Jedn. miary	Potrzeby					Stan na.....	Należy uzupełnić			Uwagi:
			Należy się wg etatu /norm należności/	Zużyte do końca okresu zaop.	Zużyte w przyszłym okresie spraw.	Razem	Ilość		Czas	Rejon		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

D. DOKUMENTY BOJOWE

=====
/Zasadnicze dokumenty opracowywane przez sztaby
oddziałów terytorialnych/

a/ W działaniach przeciwdywersyjnych

1. Plan działań przeciwdywersyjnych
=====

Opracowuje się go w formie graficznej na mapie z niezbędną legendą, w której ujmuje się te dane, których nie można przedstawić graficznie.

Plan działań powinien zawierać:

w części graficznej:

- uogólnienie wiadomości o działających w strefie działań grupach dywersyjnych i bandach oraz ich rejonach bazowania i działania; przewidywania co do najprawdopodobniejszych rejonów działania przeciwnika w kolejnych etapach działań i kierunków jego głównego wysiłku;
- linie rozgraniczenia, strefy działań oraz granice województwa i powiatów;
- określenie rejonu głównego wysiłku działań oraz wysiłku pomocniczego;
- podział strefy działań oddziału na rejonu działania pododdziałów;
- rozmieszczenie pododdziałów i elementów ugrupowania bojowego;
- kierunki działań pododdziałów i odwodów;
- drogi tranzytowe, ochraniane obiekty;
- rozmieszczenie punktów dowodzenia i przewidywane rejonu zapasowych punktów dowodzenia;
- rozmieszczenie najbliższych oddziałów i załóg ochronnych sąsiadów oraz zadania wykonywane przez nie;
- rozmieszczenie urządzeń tyłowych;
- rozmieszczenie sił i środków współdziałających z oddziałami takimi, jak: OZLEO, OS, oddziały i pododdziały OPK, WOP, wojsk operacyjnych, KBW itp.;

w legendzie:

- cel działań przeciwdywersyjnych;

- myśl przewodnią operacji, której treść powinna obejmować: określenie rejonu głównego i pomocniczego wysiłku, przewidywaną charakterystykę działań nieprzyjaciela i jego możliwości, zamiar dowódcy i sposób działania wojsk własnych w poszczególnych etapach działań, zabezpieczenie działań;
- podział sił i środków;
- użycie rodzajów wojsk i służb;
- zadania w działaniach przeciwdywersyjnych sił i środków współdziałających;
- zabezpieczenie materiałowo-techniczne: termin uzupełnienia zapasów ruchomych, system zabezpieczenia materiałowo-technicznego w toku działań, organizacja ewakuacji rannych i sprzętu;
- czas trwania działań przeciwdywersyjnych;
- gotowość do działań przeciwdywersyjnych.

Plan działań przeciwdywersyjnych podpisuje dowódca i szef sztabu.

2. Rozkaz bojowy do działań przeciwdywersyjnych

1. Ogólne dane o siłach dywersyjnych /skład, położenie, charakter działania, cele i sposoby działania sił dywersyjnych, główny wysiłek dywersji, działalność lotnictwa npla/.
2. Zadania oddziału /skład, strefa działań, zadania zaczepne i ochronno-obronne, rejon głównego i pomocniczego wysiłku działań/.
3. Zadania sąsiadów, linie rozgraniczenia, rejon głównego wysiłku, SD.
4. Zadania innych sił i środków OTK znajdujących się w strefie działań.
5. Zadania pododdziałów: skład, rejon działania, rejon głównego wysiłku działań przeciwdywersyjnych, sposób ugrupowania pododdziału, z kim i w jakim celu współdziałać, linie rozgraniczenia, SD.
6. Odwód ogólny: skład, rejon rozmieszczenia, zadania i kierunki lub rejon działań.
7. Zadania lotnictwa OPK na korzyść wojsk prowadzących działania przeciwdywersyjne /jeśli takie są przewidziane/.

8. Oddział zaporowy: skład i zadania oraz rejon rozmieszczenia.
9. Gotowość do działań przeciwdywersyjnych. Gotowość zabezpieczenia ochrony i obrony obiektów.
10. Miejsce punktów dowodzenia i terminy gotowości.
11. Miejsce zapasowych punktów dowodzenia.
12. Meldunki.

Rozkaz opracowuje szef wydziału /sekcji, oficer operacyjny/ i podpisuje dowódca i szef sztabu.

3. Meldunek

Meldunek opracowuje się w formie graficznej z legendą lub w formie pisemnej.

W części graficznej przedstawia się:

- wiadomości o siłach dywersyjnych i przejawach ich działalności, o wykrytych bazach itp., stan skażeń i zakażeń w strefie działań;
- działania wojsk własnych i ich wyniki oraz sprawdzone dane o położeniu wojsk własnych i sąsiadów;
- decyzję dowódcy do działań na następną dobę.

W legendzie:

- bliższe dane o przejawach działalności nieprzyjaciela;
- sformułowanie tych danych o położeniu, stratach wojsk własnych i decyzji dowódcy, których nie można wykazać w części graficznej meldunku;
- prośby do przełożonego w związku z wytworzoną sytuacją.

Meldunek podpisuje dowódca i szef sztabu.

4. Plan rozpoznania

Plan rozpoznania opracowuje się w formie tekstowej z mapą jako załącznikiem.

W tekście określa się:

- zadania rozpoznania;
- siły i środki potrzebne do wykonania poszczególnych zadań;
- sposób organizacji otrzymywania wiadomości od organów MO, służby bezpieczeństwa, OS i innych sił i środków;
- czas i rejon działania;
- uwagi.

Legenda powinna zawierać:

- podział sił i środków na poszczególne etapy działań;
- organizację łączności;
- terminy meldunków;
- sposób organizacji i współdziałania z organami rozpoznawczymi MO, służby bezpieczeństwa i innymi siłami i środkami.

Plan podpisuje szef /oficer/ rozpoznawczy i szef sztabu, a zatwierdza dowódca.

5. Zapotrzebowanie na wiadomości

Zapotrzebowanie na wiadomości opracowuje się na podstawie planu rozpoznania i wysyła do sztabu wyższego lub do organów MO, służby bezpieczeństwa bądź innych.

W zapotrzebowaniu należy podać:

- wiadomości o siłach dywersyjnych, uzasadniające złożenie zapotrzebowania;
- jakie wiadomości, gdzie i komu dostarczyć.

Zapotrzebowanie podpisuje szef sztabu oddziału.

6. Plan ochrony i obrony obiektu

Plan ochrony i obrony obiektu powinien zawierać:

- rozmieszczenie posterunków i patroli ratowniczych;
- rozmieszczenie SO dla stanu osobowego w razie konieczności obrony obiektu przed napadem z zewnątrz oraz kierunki ognia;
- rozmieszczenie wartowni;
- rozmieszczenie pozostałych sił nie pełniących służby wartowniczej oraz ich zadania i kierunki działania w poszczególnych przewidywanych wariantach zagrożenia obiektu;
- rozmieszczenie schronów, ukryć, szczelin oraz inżynierskich elementów zabezpieczenia obiektu;
- organizację łączności i dowodzenia;
- sygnały współdziałania.

b/ w prowadzeniu akcji ratowniczej

7. Plan akcji ratowniczej

Opracowuje się go w formie graficznej na mapie z niezbędną legendą, w której umieszcza się te dane, których nie można przedstawić graficznie.

Plan działań powinien zawierać:

w części graficznej:

- granice administracyjne miasta /objektu/ oraz podział na sektory ratownicze;
- przypuszczalny punkt zerowy i moc, rodzaj uderzenia jądrowego oraz strefy rażenia;
- prawdopodobne straty w strefie /sektorze/;
- rozmieszczenie i kierunki działania pododdziałów w rejonie /sektorze/ porażenia;
- rozmieszczenie stacjonarnych sił i środków OPEMar w rejonie /sektorze/, stałych kąpielisk odczałających, punktów odczałajania odzieży, sprzętu i środków transportowych, drogi ewakuacji ludzi poszkodowanych z punktów zbiórki do szpitali i punktów pomocy medycznej /specjalistycznej/;
- rozmieszczenie terenowych i szkieletowych oddziałów samoobrony i użycie ich w akcji ratowniczej w rejonie /sektorze/ porażenia;
- pomoc sił i środków przydzielonych do rejonu /sektora/ w prowadzeniu akcji ratowniczej;
- sposób kierowania i dowodzenia akcją ratowniczą w rejonie /sektorze/;

w legendzie:

- charakter i formy oddziaływania nieprzyjaciela na rejon /sektor/ bronią masowego rażenia i innymi środkami rażenia;
- cel i zadania akcji ratowniczej w rejonie /sektorze/;
- podział sił i środków na poszczególne odcinki /pododcinki/;
- kolejność wejścia do akcji ratowniczej poszczególnych pododdziałów oraz ewentualny ich manewr;
- wykaz schronów i urządzeń OPEMar w rejonie /sektorze/ prowadzenia akcji ratowniczej;
- organizację ochrony, porządku i bezpieczeństwa;
- organizację dowodzenia i łączności w rejonie /sektorze/ akcji ratowniczej.

8. Rozkaz bojowy do prowadzenia akcji ratowniczej.
=====

- Ogólna charakterystyka skutków uderzenia w sektorze /rejonie/; podaje się czas, miejsce, rodzaj i skutki dokonanego uderzenia - ze szczególnym uwzględnieniem miejsc /kierunków/ strat i zniszczeń.
- Zadania własne i zamiar ich wykonania; podaje się zadania oddziału oraz zamiar /sposób/ wykonania zadań w rejonie porażenia, w tym podział na odcinki, pododcinki pracy, gdzie zamierza się skupić główny wysiłek akcji ratowniczej.
- Sąsiedzi i ich zadania oraz sposób współdziałania z nimi; podaje się sąsiadów równorzędnych szczebli, ich zadanie oraz wszystko to, co wpływa na wykonanie własnych zadań.
- Zadania dla każdego pododdziału, w tym: odcinki i pododcinki pracy, sposób prowadzenia prac ratowniczych, gdzie skupić główny wysiłek, jakie drogi należy wykorzystywać do ewakuacji poszkodowanych, bezdomnych, gdzie rozwinać punkty pomocy medycznej, do jakich szpitali ewakuować poszkodowanych, z kim współdziałać oraz czas rozpoczęcia i zakończenia prac.
- Punkty dowodzenia oraz sposób utrzymania łączności.
- Kiedy i o czym składać meldunki.

9. Meldunek o przebiegu akcji ratowniczej może zawierać:
=====

- ustalone do chwili sporządzania meldunku skutki napadu powietrznego w sektorze /rejonie, odcinku/ i związany z tym zakres i rodzaj prac ratowniczych;
- czas rozpoczęcia akcji ratowniczej w poszczególnych odcinkach /pododcinkach/ porażenia;
- ile i jakie pododdziały wprowadzono oraz ile i jakie pododdziały zamierza się wprowadzić do akcji ratowniczej;
- sposób prowadzenia prac ratowniczych;
- gdzie, kiedy i z jakimi wynikami zakończono prace ratownicze;
- straty jednostek ratowniczych;
- wnioski i prośby.

10. Rozkaz kwatermistrzowski
=====

Opracowuje się go w formie tekstowej.

Ujmuje się w nim następujące zagadnienia:

- skład pododdziałów gospodarczych dla realizacji zaopatrywania i obsługi w polu;
- źródła zaopatrywania jednostki;
- drogi dowozu i ewakuacji;
- miejsce i czas rozwijania pododdziałów i urządzeń tyłowych;
- przegrupowanie pododdziałów i urządzeń tyłowych w toku działania;
- terminy nagromadzenia zapasów środków materiałowych w tyłach oddziału i w pododdziałach;
- normy zużycia środków materiałowych;
- sposób zaopatrywania w toku działania;
- organizacja dowozu;
- zakres udzielania pomocy medycznej rannym i porażonym;
- organizację zabezpieczenia technicznego;
- miejsce i czas rozwijania kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia;
- meldunki i sprawozdania - komu, kiedy i gdzie przedstawić.

Rozkaz kwatermistrzowski podpisują: dowódca, szef sztabu i kwatermistrz jednostki. Wydaje się go jednocześnie z rozkazem bojowym. W razie, gdy nie wydaje się rozkazu kwatermistrzowskiego, sprawy zaopatrywania i obsługi jednostki reguluje się zarządzeniami kwatermistrzowskimi.

11. Plan przygotowania oraz organizacji zaopatrywania i obsługi
=====

Plan ten opracowuje się w okresie pokoju i składa się on z mapy oraz załączników.

Na mapie wykazuje się:

- rejony mobilizacji jednostki oraz rejony alarmowe, i rejon przewidywanej jej dyslokacji;
- źródła zaopatrywania oraz placówki usługowe dla jednostki na początkowy okres wojny;
- rejony rozmieszczenia składów jednostki;

- drogi dowozu i ewakuacji dla jednostki;

Jako załączniki opracowuje się:

- zadania w zakresie zaopatrywania i obsługi według poszczególnych okresów /pokoju, podwyższonej gotowości bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa i okres wojny/
- plan zaopatrzenia jednostki i pododdziałów w poszczególne rodzaje środków zaopatrzenia;
- plan gromadzenia, konserwacji i odświeżania zapasów;
- ramowy plan dowozu.

12. Plan zaopatrywania i obsługi jednostki /podczas wykonywania zadania/.

Plan ten opracowuje się w celu zabezpieczenia poszczególnych zadań obronnych i składa się on z mapy oraz załączników.

Na mapie wykazuje się:

- rejon działania jednostki oraz wiadomości o nplu w tym rejonie;
- sąsiednie rejony zagrożone działaniem npla;
- zadanie jednostki i decyzja dowódcy o wykonaniu zadania;
- źródła zaopatrywania oraz placówki usługowe jednostki na czas wykonywania zadania;
- drogi dowozu i ewakuacji dla jednostki;
- rejony rozmieszczenia pododdziałów gospodarczych /punktów zaopatrywania obsługi/ oraz ich przesunięcia w toku wykonywania zadania;
- rozmieszczenie i przesunięcie kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia.

Jako załączniki opracowuje się:

- zadania w zakresie zaopatrywania i obsługi w poszczególnych etapach wykonywania zadania;
- plan zaopatrzenia jednostki i jej pododdziałów w poszczególne rodzaje środków materiałowych;
- plan dowozu do jednostki i do pododdziałów;
- wykaz i skład pododdziałów gospodarczych biorących udział w zaopatrywaniu i obsłudze podczas wykonywania zadania.

C. Potrzeby w zakresie napraw sprzętu i wyposażenia:

L.p.	Nazwa sprzętu /wyposażenia/	Wymaga naprawy		Możliwości naprawy siłami jednostki		Uwagi:
		głównej	średniej	głównej	średniej	

D. Stan chorych i rannych.

E. Inne zagadnienia /trudności/ z zakresu zaopatrywania i obsługi.

F. Prośby.

Kwatermistrz jednostki

Dowódca jednostki

ZAŁĄCZNIKI

SKRÓTY I ZNAKI UMOWNE

1. Ogólne ustalenia

Skróty stosuje się w celu przyspieszenia opracowania dokumentów operacyjno-obronnych, skrócenia czasu potrzebnego na przekazanie ich treści przez techniczne środki łączności oraz przy opisywaniu sytuacji na mapach /szkicach/. Natomiast znaki umowne stosuje się przy prowadzeniu map roboczych, sprawozdawczych itp. oraz przy opracowywaniu graficznej treści dokumentów.

W razie konieczności użycia skrótu nie przewidzianego w Instrukcji należy go utworzyć zgodnie z obowiązującymi regułami gramatycznymi.

Skróty cyfrowe należy pisać cyframi arabskimi, oddzielając następujące kolejno po sobie cyfry kropkami.

Przy prowadzeniu map lub opracowywaniu graficznej treści każdego dokumentu należy przestrzegać następujących zasad:

- stosować znaki umowne ustalone zarówno w niniejszej Instrukcji, jak i w Regulaminie Polowym. W razie konieczności użycia znaków umownych nie przewidzianych w Instrukcji i Regulaminie Polowym należy wyjaśnić ich znaczenie na marginesie mapy /szkicu/;
- faktyczne położenie jednostek /obiektów/ oznaczać linią ciągłą, natomiast planowane i wszelkie rejony wyznaczane do zajęcia oznaczać linią przerywaną stosując przy tym następujący kolor ołówka /tuszu/: NIEBIESKI - do oznaczania danych dotyczących nieprzyjaciela, włącznie z opisem danej sytuacji; CZERWONY - do oznaczania danych dotyczących wojsk własnych specjalności ogólnowojskowej oraz zmilitaryzowanych oddziałów OTK uzbrojonych; CZARNY - do oznaczania danych wojsk własnych, w szczególności takich rodzajów jak: wojska inżynieryjne, łączności, artyleria, wojska pancerne; BRAZOWY - do oznaczania wszystkich zmilitaryzowanych jednostek odbudowy, ratownictwa technicznego oraz służb

/których zasadniczym przeznaczeniem jest prowadzenie akcji ratowniczych/, tzn. nie uzbrojonych;

- nazwy jednostek wojskowych, zmilitaryzowanych sił i środków i ich numerację oznaczać kolorem CZARNYM;
- wojskowe obiekty stacjonarne oznaczać kolorem CZERWONYM, natomiast wszelkie inne obiekty stacjonarne - kolorem CZARNYM;
- wojska operacyjne oznaczać znakami umownymi ustalonymi w Regulaminie Polowym według obowiązujących w nim zasad.

Ustala się następujące skróty:

Pełna nazwa	Skrót
1	2
Komitet Obrony Kraju	KOK
Wojewódzki Komitet Obrony	WKO
Komitet Obrony miasta stołecznego Warszawa	KO m.st.W.
Powiatowy Komitet Obrony	PKO
Lokalny Komitet Obrony	LKO
Dział Polityczny	Dz Polit
Dział Militarny	Dz M
Dział Wewnętrzny	Dz W
Dział Planowania i Ekonomiki	Dz PE
Dział Ochrony Ludności	Dz OL
Dział Komunikacji	Dz K
Dział Przemysłowy	Dz P
Dział Zaopatrzenia	Dz Z
Dział Współpracy Gospodarczej z Zagranicą	Dz WG
Dział Zagraniczny	Dz Zag
Dział Szkolnictwa i Nauki	Dz SzN
Okręg Wojskowy /Warszawski, Pomorski, Śląski itd./	OW/WOW, POW, SOW/
Korpus Obrony Powietrznej Kraju	KOPK
Dowództwo Marynarki Wojennej	DMW

Pełna nazwa	Skrót
Wojewódzki Sztab Wojskowy	WSZW
Powiatowy Sztab Wojskowy	PSZW
Brygada Manewrowa KBW	BM KBW
Brygada Pontonowa KBW	BPont KBW
Brygada Artylerii Rakiet	BAR
Brygada Drogowo-eksploatacyjna	BDE
Brygada Wojsk Kolejowych	BWK
Brygada WOP	B WOP
Brygada Obrony Terytorialnej	BOT
Pułk manewrowy KBW	pm KBW
Pułk pontonowy KBW	ppont KBW
Pułk artylerii przeciwlotniczej /małego i średniego kalibru/	paplot /paplot-mk, paplot-sk/
Pułk lotnictwa myśliwskiego KOPK	plm KOPK
Pułk mostów kolejowych	pm.K
Pułk obrony terytorialnej	pot.
Pułk milicyjny	p-MO
Pułk przeciwpożarowy	p ppoż.
Batalion piechoty KBW	bp-KBW
Batalion obrony terytorialnej	bot
Batalion odwodowy WOP	bo-WOP
Batalion drogowo-eksploatacyjny	bde
Batalion ochrony komunikacji	bok
Batalion budowy mostów	bbm
Batalion mostów składanych	bms
Batalion pontonowy	bpont
Batalion inżynieryjny	binż
Batalion inżynieryjno-budowlany	bib.
Batalion obsługi lotnisk	bol.
Batalion drogowo-mostowy	bdm.
Batalion łączności	bł
Batalion regulacji ruchu	brr
Batalion Milicji Obywatelskiej	b-MO
Batalion Portowy-WOP	bport-WOP

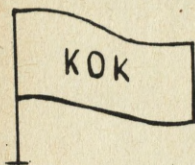
Pełna nazwa	Skrót
Batalion ochrony	bochr
Batalion obsługi	bobsł.
Batalion medyczny	bm.
Batalion radiotechniczny	brt.
Batalion transportowy	bt
Batalion roboczy	br.
Batalion przeciwpożarowy	bppoż.
- Kompania piechoty KBW /obrony terytorialnej/	Kp KBW /Kp OT/
- Kompania inżynierska	kinż.
- kompania łączności	kł
- Kompania ochrony /Komendy Garnizonu, Komunikacji, itd./	koch. KG, koch.K
- Kompania regulacji ruchu /jedn. wojskowych, Milicji Obywatelskiej itp./	krr. krr MO
- Kompania zabiegów specjalnych	kzs
- Kompania odkażania terenu	kot
- kompania czołgów	kcw.
- Kompania medyczno-sanitarna	kms
- Kompania transportowa	ktr
- Kompania rozpoznania skażeń	krs
- Kompania przeciwpożarowa	kppoż.
- Pluton piechoty /KBW, obrony terytorialnej itp./	pl.p.KBW, plp OT
- Pluton ochrony /Komend Garnizonu itd./	ploch. KG.
- Pluton rozpoznania skażeń	plrs
- Pluton regulacji ruchu /wojsk., Milicji Obywatelskiej/	plrr, plrr MO
- Pluton medyczno-sanitarny	plms
- Pluton medyczny	plm
- Pluton chemiczny	plchem.
- Pluton transportowy	pltr.
- Pluton przeciwpożarowy	plppoż.

Pełna nazwa	Skrót
Akademia Sztabu Generalnego	ASG
Wojskowa Akademia Medyczna	WAM
Wojskowa Akademia Polityczna	WAP
Wojskowa Akademia Techniczna	WAT
Wyższa Szkoła Marynarki Wojennej	WS MW
Oficerska Szkoła Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych	OS WPiZmech.
Oficerska Szkoła Piechoty	OSP
Oficerska Szkoła Artylerii	OSA
Oficerska Szkoła Wojsk Ochrony Przeciwlotniczej	OSWOPlot
Oficerska Szkoła Wojsk Inżynieryjnych	OSWinż.
Oficerska Szkoła Wojsk Łączności	OSŁącz.
Oficerska Szkoła Wojsk Lotniczych	OSL
Oficerska Szkoła Samochodowa	OSS
Oficerska Szkoła Kwatermistrzowska	OSK
Ośrodek szkolenia oficerów rezerwy	OSOR
Ośrodek Szkolenia Młodszych Specjalistów	OSMS
Ośrodek Szkolenia Doświadczalnego	OSD
Podoficerska Szkoła Zawodowa	PSzZ
Komenda Garnizonu	KG
Komenda odcinka drogowego	KOD
Komenda odcinka śródlądowej żeglugi wodnej	KOSZW
Komenda Portu Wodnego	KPW
Komenda Stacji Kolejowej	Kst.K
Komenda Strefy /regulacji ruchu,drogowej itp./	KSRr
Komenda rejonu przeładunkowego	KRP
Kapitanat Portu	KP
Okręgowa składnica sprzętu łączności	OSSLącz.
Okręgowa składnica sprzętu inż.-saperskiego	OSSI Sap.
Okręgowa składnica amunicji	OSAm.
Okręgowa składnica sprzętu pancernego	OSSPanc.
Okręgowa składnica sprzętu uzbrojenia	OSSUzb.

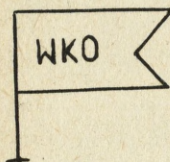
Pełna nazwa	Skrót
Stacja załadownicza	s/z
Stacja wyładownicza	s/w
Stacja przeładunkowa	s/p
Przystanek wyładowniczy	p/w
Przystanek załadowniczy	p/z
Rejon przeładunkowy	RP-1
Punkt przeprawowy	PP
Strefa drogowo-eksploatacyjna	SDE-1
Strefa regulacji ruchu	SRR-1
Dyrekcja Okręgowej Kolei Państwowej	DOKP
Oddział Drogowy PKP	OD-PKP
Oddział Techniczny PKP	OT PKP
Pociąg Odbudowy Mostów	POM
Pociąg Odbudowy Nawierzchni	PON
Pociąg Odbudowy Łączności	POŁ
Pociąg Odbudowy Trakcji Elektrycznej	POTE
- Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów	DOPiT
- Rejonowy Urząd Telekomunikacyjny	RUT
- Nadzór techniczny	NT
- Oddział Odbudowy Łączności o specjalności F-telekomunikacyjnej Rf-radiofonicznej Rk-radiokomunikacyjnej	OOŁącz OOŁ/T OOŁ/Rf OOŁ/Rk
- Węzeł łączności	WŁącz.
- Okręgowy Zarząd Wodny	OZW
- Oddział Awaryjno-remontowy	OAR
- Pociąg Wodny	PWod.
- Wojewódzki Zarząd Dróg Publicznych	WZDP
- Rejon Eksploatacji Dróg Publicznych	REDP
- Oddział Odbudowy Dróg	OOD
- Oddział Odbudowy Mostów	OOM
- Zmilitaryzowany Oddział Ratownictwa technicznego typu A, B, C i Rb	ZORT/A, ZORT/B ZORT/C, ZORT/RB

Pełna nazwa	Skrót
- Oddział Odkazania i Dezaktywacji	OODez.
- Kolumna Medyczno-Sanitarna	KMS
- Oddział Pierwszej Pomocy Medycznej	OPPM
- Oddział Wyszukiwania i Wynoszenia Porażonych	OWWP
- Oddział Transportu Sanitarnego	OTS
- Oddział Transportowy	OTran.
- Terenowy Oddział Samoobrony	TOS
- Zakładowy Oddział Samoobrony	ZOS

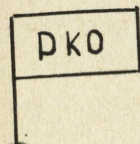
Punkty_kierowania

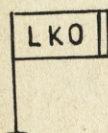
Stanowisko kierowania Komitetu
Obrony Kraju

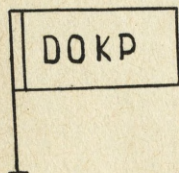
Stanowisko kierowania wojewódz-
kiego komitetu obrony

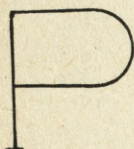
Stanowisko kierowania powiato-
wego komitetu obrony

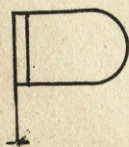
Stanowisko kierowania lokalnego
komitetu obrony

Stanowisko kierowania Dyrekcji
Okręgów /DOKP, DOP, T itd/

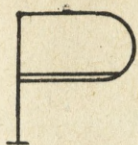

Stanowisko kierowania zmlita-
ryzowanych oddziałów odbudowy

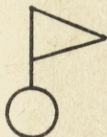

Stanowisko kierowania zmilitary-
zowanych oddziałów ratownictwa
technicznego

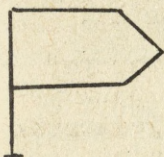
Znak ten z odpowied-
nim skrótem wewnątrz
oznacza stanowiska
kierowania działów
komitetów obrony

Stanowisko kierowania zmilitaryzowa-
nych oddziałów transportu

Stanowisko kierowania zakładowego/z/,
terenowego /T/ oddziału samoobrony
/OS/

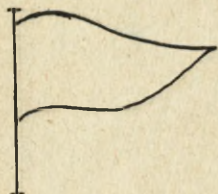

Stanowisko kierowania dowódcy
sektora

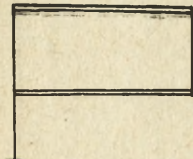
Granice:

— · · · · —	- państwowe;
— — — — —	- okręgowe;
—··—··—··—	- wojewódzkie;
—...—...—...—	- powiatowe;
— — — — — — — —	- gromadzkie;
· · · · · · · · · · ·	- obiektu.

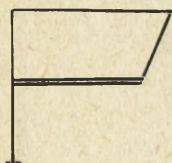
Punkty dowodzenia

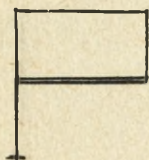
Sztab /stanowisko dowodzenia
dowództwa obroną wewnętrzną
kraju/

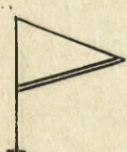
Sztab /stanowisko dowodzenia
okręgu wojskowego/

Sztab /stanowisko dowodzenia
brygady/

Sztab /stanowisko dowodzenia
pułku/

Sztab /stanowisko dowodzenia
batalionu/

Punkt dowodzenia dowódcy
kompanii

Punkt dowodzenia dowódcy
plutonu

-Do wewnątrz znaku
wpisujemy skrót nazwy
danej jednostki.

-Kolorem "czarnym"
wrysowujemy punkty
dowodzenia jednostek
inżynierskich.

-Stanowiska dowodze-
nia planowane rysu-
jemy linią przerywa-
ną.

-Kwatermistrzowskie
stanowisko dowodzenia
oznacza się literą
"K" łamane przez
nazwę jednostki.

- Obok znaku wpisuje-
my skrót nazwy pod-
oddziału

Oznaczenia oddziałów /pododdziałów i służb/

a/ Wojsk:

- kompanii

- plutonu

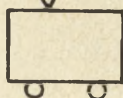
- drużyny

-grupa tankowania mps
/znak ten w obwódce oznacza
rejon tankowania/

-pododdziały zmilitaryzowane oznaczamy kolorem "brązowym";
-do wewnątrz znaku wpisujemy skrót nazwy danego pododdziału

b/ Zmilitaryzowanych oddziałów odbudowy /ZOO/

- Pociąg odbudowy
znak ten ze skrótem wewnątrz oznacza:

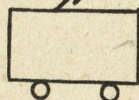
- POM - pociąg odbudowy mostów;
- POL - pociąg odbudowy łączności;
- PON - pociąg odbudowy nawierzchni;
- POTE- pociąg odbudowy trakcji elektrycznej;
- POD - pociąg odbudowy dróg;
- POMD- pociąg odbudowy mostów drogowych.

znak ten z krzyżem czerwonym wewnątrz oznacza pociąg sanitarny

Oddział odbudowy dróg /mostów drogowych/
do wewnątrz znaku wpisujemy skrót nazwy oddziału:

- OOD - oddział odbudowy dróg;
- OOMD - oddział odbudowy mostów drogowych.

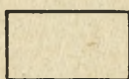

Oddział odbudowy łączności
znak ten z literą wewnątrz oznacza:
T - telekomunikacyjny
Rf- radiofoniczny
Rk- radiokomunikacyjny

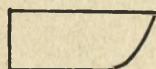
Oddział odbudowy przemysłu
znak ten ze skrótem wewnątrz oznacza:
B - budowlany
K - konstrukcyjny

c/ Zmilitaryzowanych oddziałów ratownictwa technicznego

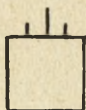

znak ten ze skrótem wewnątrz oznacza:

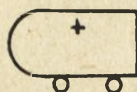
- ZORT/A - zmilitaryzowany oddział ratownictwa technicznego typu "A"
- ZORT/B - ZORT typu "B"
- ZORT/C - ZORT typu "C"
- ZORT/RB - ZORT typu remontowo-budowlany

Oddział awaryjno-remontowy
/do wewnątrz znaku wpisujemy skrót - OAR/

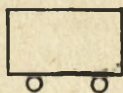

Oddział przeciwpożarowy

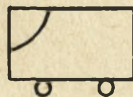
Oddział medyczny
znak ten ze skrótem wewnątrz oznacza:

- KMS - kolumna medyczno-sanitarna;
- OPPM- oddział pierwszej pomocy medycznej;
- OWWP - oddział wyszukiwania i wynoszenia poszkodowanych.

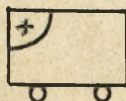
Oddział odkażania i dezaktywacji
/OODez./

d/ Zmilitaryzowanych oddziałów transportu

Oddział samochodowo-transportowy
znak ten ze skrótem wewnątrz oznacza:

- b~~z~~ - batalion transportowy;
- k~~z~~ - kompania transportowa;
- pl~~t~~ - pluton transportowy.

Oddział transportu sanitarnego.
/do wewnątrz znaku wpisujemy skrót nazwy - OTS/.

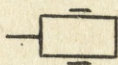
e/ Obronne zorganizowanego społeczeństwa

Oddział samobrony /z-zakładowy,
t - terenowy/

Służba ratownictwa technicznego

Służba odkażania i dezaktywacji

Służba przeciwpożarowa

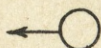
Służba medyczno-sanitarna

Posterunek obserwacyjno-meldunkowy

Obserwator

Patrol rozpoznania

Sanitariusz

Łącznik piony

Łącznik na rowerze

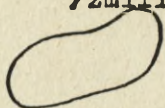
Łącznik pieszy

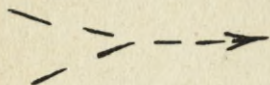
Łącznik na motocyklu

Oznaczenie sytuacji na mapach /szkicach/

a/ Rozmieszczenie i działania bojowe wojsk własnych
/zmilitaryzowanych oddziałów/

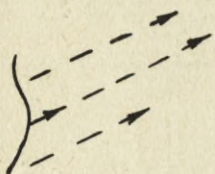

Rejon rozmieszczenia oddziałów
/pododdziałów/ ogólnowojskowych/
tyłów

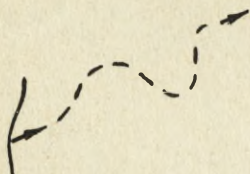

Kierunek działania oddziałów
/pododdziałów/

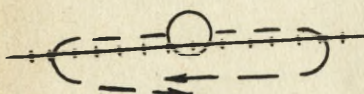
-Kolorem czarnym
oznaczać oddziały
/pododdziały/
inżynieryjne, a
brązowym-zmili-
taryzowane od-
działy

Oddział /pododdział/ w działaniach
pościgowo - likwidacyjnych

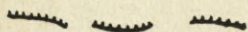
Oddział /pododdział/ w działa-
niach rozpoznawczych

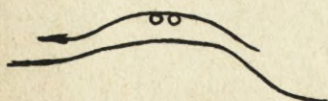
Pododdział w działaniu patrolowym -
obiekty liniowego

Pododdział w działaniu patrolowym -
obiekty punktowego

Oddział /pododdział/ w działaniu
zaporowym

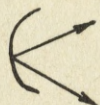
Oddział /pododdział/ w marszu

Oddział /pododdział/ w obronie
obiekty

Stanowisko ogniowe

Zasadzka ogniowa

Placówka

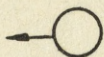
Czata

Podśluch

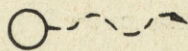
Obserwator

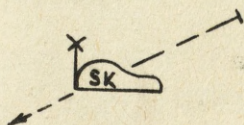
Patrol

Posterunek sygnaliza-
cyjny

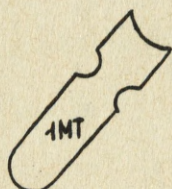

Szperacz

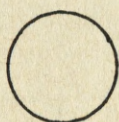

Patrol rozpoznania skażeń
na śmigłowcu

b/ Działalność nieprzyjaciela

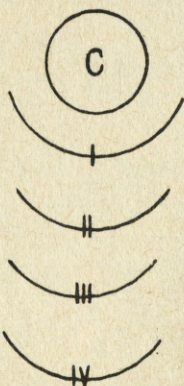

Przewidywane uderzenia
jądrowe

$L \cdot 400KT \cdot H$
 $1900 \cdot 5 \cdot 6$

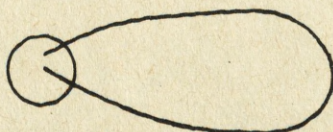
Wykonane uderzenie
jądrowe

Oznaczenie stref
zniszczeń

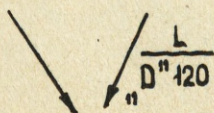
Kierunek rozprzestrzeniania się
pyłu radioaktywnego

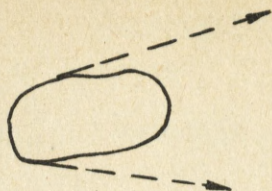
Strefa skażeń promieniotwórczych
obejmująca izolinie natężenia pro-
mieniowania 0,5 r/g.

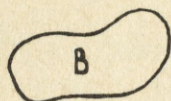
Rejon niebezpieczny do działania
sił i środków

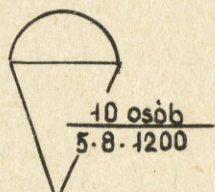
Uderzenie lotnictwa na dany
obiekt

Rejon skażony środkami trującymi
i pas rozprzestrzeniania się
powietrza skażonego

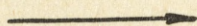
Rejon skażony środkami biologi-
cznymi

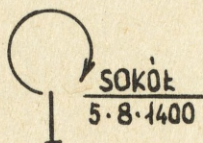
Zaobserwowany zrzut spadochronowy

10 osób
5.8.1200

Kierunek przewidywanego odejścia

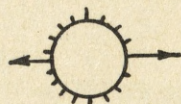

Kierunek działania npla

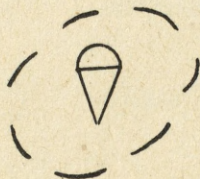

Miejsce pojawienia się dywersantów

SOKÓŁ
5.8.1400

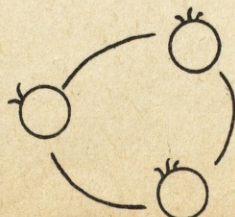
Kryjówka bandy

Rejon bazowania /zrzutu desantu/

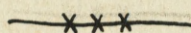
Pożar blokowy

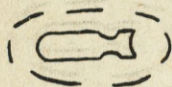
Pożar przestrzenny

2

Zatrute źródło wody

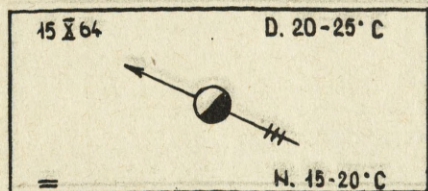

Zniszczony odcinek drogi
/toru kolejowego itp/

Niewypał bomby /pocisku/
zabezpieczony

c/ Warunków pogody

Niebo bezchmurne

Zachmurzenie częściowe

Pochmurno

Mglisto

Deszcz /.-drobny, .-ulewa/

Kierunek wiatru

Zmienność wiatru

Szybkość wiatru w metrach/sek.
/3 m/sek./

Oznaczanie sprzętu, urządzeń i obiektów

a/ Sprzętu

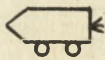
Samochód sanitarny

Samochód ppoż

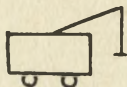

Ciągnik

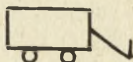

Instalacja do dezaktywacji
i odkażania

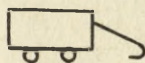
{ Rodzaj instalacji ozna-
czamy odpowiednim skrótem
wewnątrz np. ARS

Koparka

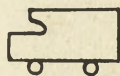
Spychacz

Pług

Dźwig

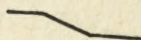
Warsztat naprawczy

{ znak ten ze skrótem
wewnątrz oznacza:
- sam.-warsztat naprawy
samochodów;
- U -warsztat naprawy
uzbrojenia;
- M -warsztat naprawy
umundurowania

b/ Urządzeń i obiektów punktowych

Schron

Szczelina

Studnia

Zbiornik wodny

Stały punkt kąpielowy

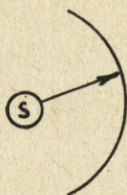
Śluza

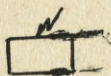
Zapora wodna

Punkt zaopatrywania w mps
/stacja benzynowa/

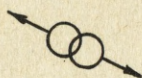
Urządzenie alarmowe
/syrena/

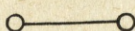
Urządzenie odbiorcze
/odbiornik radiowy/

Stacja wzmacniakowa

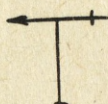
Transformator

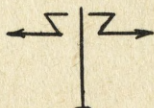
Zapora sygnalizacyjna

Stacja meteorologiczna

Posterunek meteorologiczny

Stacja radiowa

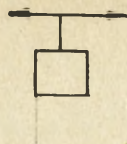
Stacja telewizyjna
/przekąźnikowa/

Kopalnia /szyb/ węgla

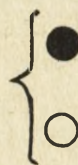
Szyb naftowy /gazowy/

Elekrownie

Zbiornik paliwowy
/skład MPS/

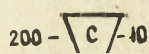

- ropny /naftowy/

- gazowy

Szkoły/przedszkola, żłobki/
/cyfra wewnątrz oznacza
kolejny nr w/g wykazu jed-
nostek organizacyjnych/

Pralnia/z literą C-oznacza pralnię
cywilną, G-pralnię garnizonową i z literą O-
pralnię oddziałową. Cyfra oznacza dobową wy-
dajność pralni, a z prawej strony nr w/g
jednostek organizacyjnych

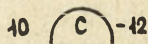
Punkt zabiegów specjalnych

Rzeźnia

Punkt żywienia zbiorowego
/z literą C-cywilny a z literą W-
wojskowy/

Piekarnia /z literą C-cywilna, a z literą W-
wojskowa. Cyfra oznacza wydajność dobową
w tonach, natomiast z prawej strony nr - w/g
jednostek organizacyjnych/

Stacja sanitarno-epidemiologiczna

Stacja krwiodawstwa

1000

$\frac{P}{CH}$

10 Ruchomy szpital /bez kółek oznaczać
będzie szpital stacjonarny/

Opis znaku oznacza: litery w liczniku
C-centralny, W-wojewódzki, P-powiatowy, w mianow-
niku CH-chirurgiczny itp. cyfra ilość miejsc.

Szpitala wojskowe
wrysowujemy kolorem
czerwonym i oznaczamy
literami w liczniku:
O-okręgowy, G-garnizo-
nowy, R-rejonowy,
C-centralny.

Apteka /skład apteczny/

Ośrodek zdrowia /O/ - przy-
chodnia /P/

Dom wypoczynkowy /sana-
toryjny/

{ opis jak przy znaku
szpitali

Stacja /ośrodek/ wetery-
naryjna

Zakład produkcyjny/kombinat/
/wewnątrz znaku w liczniku
wpisujemy kategorie, w mianow-
niku kolejny nr w/g wykazu
jednostek organizacyjnych/

Zakład-warsztat naprawczy
/usługowy/ /w wewnątrz znaku
wpisujemy skrót nazwy danego
zakładu lub nr w/g wykazu
jednostek organizacyjnych/

-znak ten w kolorze czer-
wonym ze skrótem wewnątrz
oznacza

U-uzbrojenia

MPS-sprzętu mps

Z-sprzętu żywnościowego

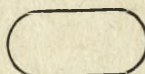
M-sprzętu mundurowego

Panc- " pancernego

Sam - " samochodowego

Ł - " łączności

Ch - " chemicznego

Składnice /magazyny/ znak ze
skrótem wewnątrz oznacza:

MPS-materiałów pędnych i smarów

Ż -żywności

T -tekstylny

O -opakowy

Z -ziemiopłodów

J -jarzyn świeżych

MB -materiałów budowlanych

-podległość składnic ozna-
czamy skrótem obok znaku;
np.URP-Urzędu Rezerw
Państwowych,CPN-Centrali
Przemysłu naftowego,W-wo-
jewódzkie,P-powiatu,DOKP,
DOPiT REDP itd.

-podległe działowi mili-
tarnemu rysujemy ko-
lorem "czerwonym" i ozna-
czamy:

U-uzbrojenia

MPS-materiały pędne i smary

Ż -żywności

M -mundurowy

Panc-Pancerny

Sam-samochodowy

Ł -inżynieryjno-saperski

Ch -chemiczny

MW -materiałów wybuchowych

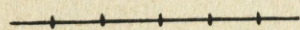
Ł -łączności

S -sanitarny

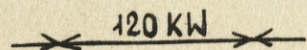
Spec. - paliw specjalnych
Top. - topograficzny
Kol. - kolejowy
KO - kulturalno-oświatowy

Składy powyższe mogą być C-centralne,
O - okręgowe, G - garnizonowe,
Od - oddziałowe.

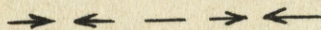
c/ Obiektów linearnych i przestrzennych

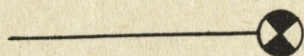
Linia kolejowa - na szkicach
planach itp.

Linia energetyczna napowietrzna

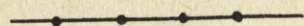
Doziemna linia energetyczna

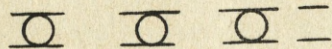
Linia kablowa /doziemna/

Linia kablowa napowietrzna

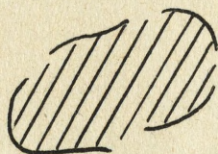

Stacja /napowietrzna/ linia
telefoniczna

Rurociąg /magistrala/

{ ○ - ropociąg
 { ○ - gazowy
 { ○ - wodny

Rejon surowcowy

Zagłębie górnicze

Wykonano w 60 cca.

Egz. nr 1-60-Bibl. Tajna

Wyk. zespół oficerów

Druk zespół maszynistów

Nr ks. 0825/WW, dnia 14.3.1965 r.